

คู่มือการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และแนววินิจฉัย
ของ
อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์



สำหรับ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหาร

สำนักงาน ก.ค.ศ.
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อหนังสือ	คู่มือการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และแนววินิจฉัยของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์
ที่ปรึกษา	เลขาธิการ ก.ค.ศ. รองเลขาธิการ ก.ค.ศ. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย สำนักงาน ก.ค.ศ. ผู้อำนวยการภารกิจกฎหมาย อุทธรณ์ และร้องทุกข์
ฝ่ายข้อมูล	กลุ่มอุทธรณ์และร้องทุกข์/กลุ่มร้องทุกข์และร้องเรียน ภารกิจกฎหมาย อุทธรณ์ และร้องทุกข์ สำนักงาน ก.ค.ศ.
เจ้าของ	สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ
ผู้พิมพ์	โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว ๒๒๔๕ ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐
ISBN	978-974-7982-81-7
จำนวนพิมพ์	๓๕๐ เล่ม

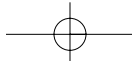
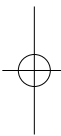
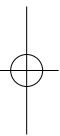
คำนำ

หนังสือคู่มือการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และแนววินิจฉัยของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์นี้ ได้รวบรวมหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ การพิจารณาวินิจฉัยสำนวนการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ของนิติกร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ตัวอย่างการเขียนหนังสืออุทธรณ์ และ/หรือการเขียนหนังสือร้องทุกข์ของผู้อุทธรณ์ และ/หรือผู้ร้องทุกข์มติของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์บางส่วน เพื่อเป็นประโยชน์ แก่ผู้ปฏิบัติงานผู้บริหาร ในการศึกษา ค้นคว้า และอ้างอิงในการปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐานเป็นไป ในแนวทางเดียวกัน ไม่เกิดการเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปด้วยความโปร่งใส ถูกต้อง และเป็นธรรม

สำนักงาน ก.ค.ศ. หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือคู่มือการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ แนววินิจฉัยของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์นี้ จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์และผู้สนใจได้ตามสมควร ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน และสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

สำนักงาน ก.ค.ศ.

พฤษภาคม ๒๕๕๔



สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บททั่วไป	
- การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	๑
- บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ ก.ค.ศ.	๒
- การดำเนินงานของ ก.ค.ศ.	๓
- บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ก.ค.ศ.	๕
บทที่ ๒ การอุทธรณ์	
- ความหมายของการอุทธรณ์	๑๐
- การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง	๑๑
- การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง	๑๓
- ตัวอย่างการเขียนหนังสืออุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง/ วินัยอย่างร้ายแรง	๒๐/๒๔
บทที่ ๓ การร้องทุกข์	
- ความหมายของการร้องทุกข์	๓๕
- ผู้มีสิทธิร้องทุกข์	๓๖
- การยื่นหนังสือร้องทุกข์	๓๕
- ตัวอย่างการเขียนหนังสือร้องทุกข์	๔๓
บทที่ ๔ การตรวจพิจารณาหนังสืออุทธรณ์ และสำนวนการสอบสวนประกอบ อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์	๔๕
บทที่ ๕ หลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์	๕๕
บทที่ ๖ การตรวจพิจารณาหนังสือร้องทุกข์	๕๕
บทที่ ๗ หลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยร้องทุกข์	๖๔
บทที่ ๘ การฟ้องคดีปกครอง	๖๖
บทที่ ๙ บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ	๖๗
กรณีตัวอย่างการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์	๗๑

หน้า

ภาคผนวก

๑. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐	๑๕๓
๒. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๐๓
๓. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐	๒๑๑
๔. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. ๒๕๔๕	๒๓๒
๕. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๔๕	๒๓๕
๖. ระเบียบ ก.ค.ศ.ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘	๒๓๘
๗. ระเบียบ ก.ค.ศ.ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘	๒๕๕
๘. ระเบียบ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๕๘

บรรณานุกรม

บทที่ ๑ บททั่วไป

การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้มีการจัดระบบข้าราชการครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาขึ้นใหม่ ตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗ โดยเฉพาะในมาตรา ๕๔ ได้กำหนดให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐและระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่ส่วนราชการที่บริหารและจัดการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา จึงเห็นควรกำหนดให้บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการบริหารและจัดการศึกษาสังกัดอยู่ในองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเดียวกัน และโดยที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลและระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่ใช้บังคับอยู่เดิม มีหลักการที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา อีกทั้งไม่สอดคล้องกับหลักการปฏิรูประบบราชการ สมควรยกร่างกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ขึ้นใหม่แทนพระราชบัญญัติข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ และเพื่อให้เอกภาพทางด้านนโยบายการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหมด จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งใช้บังคับแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งที่อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม หรือกระทรวงอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ จัดตั้งองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในรูปของคณะกรรมการ เรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” เรียกโดยย่อว่า “ก.ค.ศ.” โดยกฎหมายได้กำหนดให้มีองค์คณะบุคคลซึ่งทำหน้าที่บริหารงานบุคคล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้เพียง ๒ ระดับ คือ

๑. ก.ค.ศ.

๒. อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา / อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

โดยการดำเนินงานบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะดำเนินการในรูปองค์คณะบุคคล ที่เรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” เรียกโดยย่อว่า ก.ค.ศ. มีลักษณะเป็นไตรภาคี ประกอบด้วยบุคคล ๓ ฝ่าย คือ กรรมการโดยตำแหน่ง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๓๑ คน ดังนี้

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน
- (๒) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน ๘ คน
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน และ
- (๕) กรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑๒ คน

โดยมีสำนักงาน ก.ค.ศ. ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของ ก.ค.ศ. กล่าวคือ เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.ค.ศ.

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ ก.ค.ศ.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า “ให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการผลิตและการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนดเกณฑ์อัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งให้ความเห็นชอบจำนวนและอัตราตำแหน่งของหน่วยงานการศึกษา

(๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในกรณีที่ค่าครองชีพเปลี่ยนแปลงไปมาก หรือการจัดสวัสดิการหรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่เหมาะสม เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในอันที่จะปรับปรุงเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม ค่าครองชีพ สวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม

(๔) ออกกฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กฎ ก.ค.ศ. เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

(๕) พิจารณาวินิจฉัยดีความปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้วให้หน่วยงานการศึกษาปฏิบัติตามนั้น

(๖) พัฒนาหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการพัฒนาระบบคุณธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๗) กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการจ้างเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา รวมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทน

(๘) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๕) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๑๐) พิจารณาตั้ง อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา และคณะอนุกรรมการอื่นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

(๑๑) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา แนะนำและชี้แจงด้านการบริหารงานบุคคลแก่หน่วยงานการศึกษา

(๑๒) กำหนดมาตรฐาน พิจารณา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารงานบุคคล ตรวจสอบ และปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจเรียกเอกสารและหลักฐานจากหน่วยงานการศึกษา ให้ผู้แทนของหน่วยงานการศึกษา ข้าราชการ หรือบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง และให้มีอำนาจออกกระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา ข้าราชการ หรือบุคคลใดรายงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปยัง ก.ค.ศ.

(๑๔) ในกรณีที่ปรากฏว่าส่วนราชการหรือหน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติการโดยไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม หรือปฏิบัติการโดยขัดหรือแย้งกับกฎหมาย กฎ ก.ค.ศ. กระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจยับยั้ง การปฏิบัติการดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราว เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ปฏิบัติตามนั้น

(๑๕) พิจารณารับรองคุณสมบัติของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ควรได้รับ

(๑๖) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมนิยามในเรื่องการปฏิบัติการต่างๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๑๗) พิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติและแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับวัน เดือน ปีเกิด และควบคุมการเกียติอายุของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(๑๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น”

การดำเนินงานของ ก.ค.ศ.

เนื่องจากลักษณะโครงสร้างของ ก.ค.ศ. เป็นไปในรูปของคณะกรรมการ ฉะนั้น การดำเนินงานต่างๆ ของ ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานสำนักงาน ก.ค.ศ. เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ และมีอนุกรรมการวิสามัญ คณะต่างๆ ซึ่ง ก.ค.ศ. ตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๗ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ” ทำหน้าที่พิจารณากลับกรองเสนอความเห็นและวินิจฉัยเรื่องต่างๆ แทน ก.ค.ศ.

การดำเนินงานของ ก.ค.ศ. นั้น ในทางปฏิบัติเมื่อส่วนราชการหรือเขตพื้นที่การศึกษาได้เสนอเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้ ก.ค.ศ. พิจารณา รวมถึงข้อหาหรือซึ่งเป็นปัญหา ทั้งข้อกฎหมาย และในทางปฏิบัติสำนักงาน ก.ค.ศ. จะเป็นผู้รับเรื่องราวต่างๆ เหล่านั้น และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.ค.ศ. ซึ่งแบ่งตามกลุ่มภารกิจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ จะเป็นผู้พิจารณาในชั้นต้น โดยรวบรวมข้อมูลศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทำความเข้าใจเสนอ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ ที่ ก.ค.ศ. ตั้งขึ้น ก.ค.ศ. ก็จะแจ้งหน่วยงานหรือ ส่วนราชการที่เสนอเรื่องได้ทราบต่อไป หากเรื่องใดที่เป็นนโยบายหรือมีปัญหาคำคัญจะนำเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา ก่อนแจ้งให้หน่วยงานหรือส่วนราชการ เพื่อทราบและถือปฏิบัติ

อ.ก.ค.ศ.วิสามัญคณะต่างๆ ที่ ก.ค.ศ. ตั้งขึ้น เพื่อทำการแทน ก.ค.ศ. นั้น มีบทบาทอย่างมาก ในการเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยกลับกรองเรื่องต่างๆ และพิจารณาเสนอความเห็นต่อ ก.ค.ศ. จึงต้องพิจารณาแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานบุคคลอย่างแท้จริง เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในปัจจุบัน ก.ค.ศ. มีมติตั้ง อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ รวม ๑๐ คณะ ดังนี้

๑. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มีอำนาจหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการเสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พิจารณาร่างและตรวจสอบความถูกต้องและความชอบด้วยกฎหมายของร่างกฎหมาย กฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และพิจารณาวินิจฉัยและตีความปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตอบข้อหารือในประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย รวมทั้งพิจารณาเรื่องการแก้ไขระเบียบประวัติเกี่ยวกับวัน เดือน ปีเกิด ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

๒. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ

มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พิจารณาเรื่องการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ และการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ คำร้องเรียนกล่าวโทษที่เกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ

ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งพิจารณาข้อหาหรือเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

๓. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์

มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์และร้องทุกข์ เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และเรื่องร้องทุกข์ที่เห็นว่า อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่ การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง กระทำการ หรือมีมติขัดหรือแย้งกับกฎหมาย กฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือมีมติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งพิจารณาเรื่องการดำเนินการทาง วินัยและการออกจากราชการที่เป็นงานที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

๔. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการกำหนดกรอบอัตราค่าจ้าง การ กำหนดตำแหน่ง การบรรจุและแต่งตั้ง การโอน การย้าย การเปลี่ยนตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่งและ ระดับตำแหน่ง การบรรจุผู้ออกจากราชการหรือออกจากงานเข้ารับราชการ การตัดโอนตำแหน่งและ อัตราเงินเดือน ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และวินิจฉัยปัญหาในเรื่องดังกล่าว ตรวจสอบ กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบอัตราค่าจ้าง การกำหนดตำแหน่ง การบรรจุและแต่งตั้ง การโอน การย้าย การเปลี่ยนตำแหน่ง การแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง และระดับตำแหน่ง การบรรจุ ผู้ออกจากราชการหรือออกจากงานเข้ารับราชการ การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเลื่อนขึ้นเงินเดือน รวมทั้งการดำเนินการให้เป็นไปตาม มติ ก.ค.ศ. และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

๕. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับวิญญูฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ.เกี่ยวกับการให้ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา มีวิญญูฐานะและเลื่อนวิญญูฐานะ และวินิจฉัยปัญหาในเรื่องดังกล่าว พิจารณาร่างกฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการประเมินข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ให้มีและเลื่อนวิญญูฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามกฎหมาย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

๖. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายและระบบบริหารงานบุคคล

มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการเสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ นโยบายการผลิตและการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา นโยบาย

วางแผน และกำหนดเกณฑ์อัตราค่าจ้างของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งให้ความเห็นชอบจำนวนและอัตราตำแหน่งในหน่วยงานการศึกษา ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขและพัฒนาหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการจ้างเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคล เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา รวมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทน พิจารณารับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ควรได้รับ รวมทั้งพิจารณาเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในเรื่องการปฏิบัติการต่างๆ ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

๗. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. ในส่วนของการบริหารงานบุคคลเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกี่ยวกับการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การบริหารงานบุคคลนอกเหนือจากเกณฑ์ปกติ สร้างขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และพิจารณาคำขอการบรรจุและแต่งตั้งเป็นการเฉพาะรายในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

๘. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารงานบุคคล

มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการวางระบบและกลไกการตรวจติดตาม และประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และองค์คณะบุคคลที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และประเมินผลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ออกระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการรายงานการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และพิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๙. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการร้องทุกข์ และการร้องเรียนขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่อง การร้องทุกข์ และเรื่องร้องเรียน ขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ยื่นต่อ ก.ค.ศ. หรือที่ตรวจพบเอง โดยให้มีอำนาจสืบสวน สอบสวน

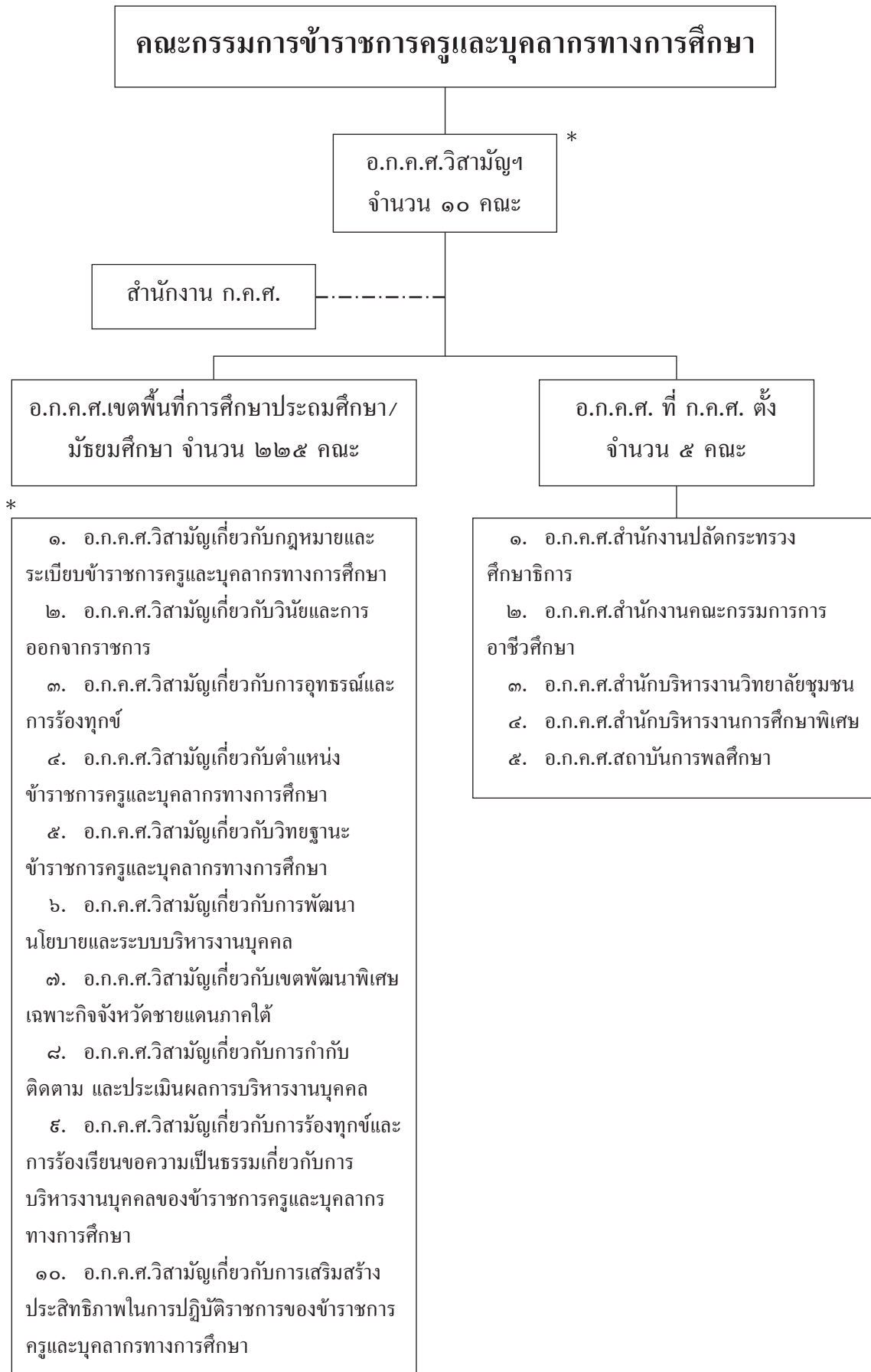
และ สรุปข้อเท็จจริง พร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อ ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา ภายในสามสิบวันทำการ และมีอำนาจยับยั้งการปฏิบัติการ หรือการปฏิบัติตามมติเป็นการชั่วคราวในกรณีที่ส่วนราชการ หน่วยงาน การศึกษา อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง คณะอนุกรรมการ หรือผู้มีหน้าที่ ปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติการโดยขัดหรือ แย้ง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ (หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยไม่ ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม และหากปล่อยเน้นเข้าไปจะเกิดความเสียหายแก่ราชการ) รวมทั้งมีอำนาจ ดำเนินการสืบสวน สอบสวน ในกรณีที่มีการร้องเรียนกล่าวหาว่าอนุกรรมการใน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติหรือ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และเสนอต่อ ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

๑๐. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการเสนอแนะ และให้คำปรึกษาต่อ ก.ค.ศ. เกี่ยวกับนโยบายการวางระบบ กลไก และการออกระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการและมาตรการ ในการพัฒนาและการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจรรยาบรรณข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เสนอแนะกรณีที่กำลังเผชิญเปลี่ยนแปลงไปมาก หรือการจัดสวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่เหมาะสม เพื่อให้ ก.ค.ศ. พิจารณาเรื่องปรับปรุงเงิน เดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่มค่าครองชีพ สวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมต่อไป พิจารณาร่างกฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ หลัก เกณฑ์ วิธีการ และดำเนินการเกี่ยวกับการประเมิน ผลการปฏิบัติงานการประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือน ประสิทธิภาพ การให้ค่าตอบแทน การให้ได้รับเงินวิทยพัฒน์ เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ และสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่างนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ กลไก และมาตรการในการพัฒนาการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรม ขวัญ กำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้าง ขวัญและกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติ การจัดสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกื้อกูลแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

การดำเนินงานของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ ทั้ง ๑๐ คณะดังกล่าว นับว่าเป็นการแบ่งเบา ภาระในการดำเนินงานของ ก.ค.ศ. เป็นอย่างมาก และทำให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๘



บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ก.ค.ศ.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๒๐ บัญญัติว่า “ให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ก.ค.ศ.” โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกโดยย่อว่า “เลขาธิการ ก.ค.ศ.” ซึ่งมีฐานะเป็นอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและบริหารราชการของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงาน ก.ค.ศ. มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.ค.ศ.
- (๒) วิเคราะห์และวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการจัดระบบบริหารราชการในหน่วยงานการศึกษา
- (๓) ศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับมาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (๔) พัฒนาระบบข้อมูล และจัดทำแผนกำลังคนสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (๕) ศึกษา วิเคราะห์ เสนอแนะนโยบาย ประสานงานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (๖) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และบริหารเงินทุน ตลอดจนสวัสดิการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (๗) กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ของหน่วยงานการศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา
- (๘) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เสนอ ก.ค.ศ.
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย”

บทที่ ๒

การอุทธรณ์

ในกระบวนการบริหารงานบุคคล ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการบริหารงานบุคคลในระบบราชการ หรือเอกชน เมื่อได้มีการสรรหาบุคคลเข้าทำงานแล้ว หน่วยงานจะต้องดูแลให้บุคคลเหล่านั้นได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการที่จะทำให้บุคคลดังกล่าวอยู่ปฏิบัติงานกับหน่วยงานนานๆ นั้น ย่อมหนีไม่พ้นหลักการให้ขวัญและกำลังใจแก่เขา ดูแลให้เขาเกิดความมั่นใจในงานที่เขาทำอยู่ นั้นมีความมั่นคง หากจะมีการกระทำผิด ผู้กระทำผิดก็ควรจะต้องได้รับการพิจารณาโทษด้วยความรอบคอบและเป็นธรรม มีโอกาสที่จะแก้ไขปรับปรุงตนเองเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ผู้ที่ถูกออกจากการไปแล้วก็ควรจะมีโอกาสร้องขอให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายได้ยกเรื่องที่ดำเนินการให้ตนออกจากการขึ้นมาพิจารณาใหม่โดยการอุทธรณ์ ซึ่งหากเขาได้รับความยุติธรรมเพียงพอจากกระบวนการดังกล่าว ย่อมเป็นที่หวังได้ว่าจะช่วยให้เขามีขวัญและกำลังใจในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

ความหมายของการอุทธรณ์

การอุทธรณ์ หมายถึง การที่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยร้องขอให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้ยกเรื่องขึ้นพิจารณาใหม่ให้เป็นไปในทางที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกลงโทษ

ปัจจุบันการอุทธรณ์สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หมวด ๕ มาตรา ๑๒๑ - มาตรา ๑๒๖ สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการในรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทธรณ์ หรือวิธีการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ เช่น กำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ การนับระยะเวลาอุทธรณ์ การทำหนังสืออุทธรณ์ หรือวิธีการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ เป็นต้น จึงต้องบังคับตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎ ก.ศ.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดไว้ในหมวด ๕ มาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และกฎ ก.ศ.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑) ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

- ได้แก่ ผู้ถูกลงโทษทางวินัย
- ๑) โทษ (วินัยไม่ร้ายแรง) ได้แก่ โทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือน
 - ๒) โทษ (วินัยอย่างร้ายแรง) ได้แก่ โทษปลดออก/ไล่ออกจากราชการ

๒) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ (วินัยไม่ร้ายแรง)

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ (วินัยไม่ร้ายแรง) หมายถึง การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน กรณีกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง (มาตรา ๑๒๑)

๒.๑ หลักเกณฑ์เฉพาะการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี กล่าวคือ

๒.๑.๑ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งตามมติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้สั่งลงโทษให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

๒.๑.๒ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้สั่งลงโทษให้อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

๒.๑.๓ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เป็นผู้สั่งลงโทษให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

๒.๑.๔ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าอธิการบดี ผู้อำนวยการหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าให้อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

๒.๒ หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง

นอกจากจะต้องดำเนินการตามหลักกฎหมายดังกล่าวแล้ว ยังจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วย ซึ่งตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ฉบับดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปในการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงไว้ในสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๒.๑ สิทธิของผู้อุทธรณ์ สามารถแยกสิทธิของผู้อุทธรณ์ได้เป็น ๕ เรื่อง ดังนี้ คือ

๒.๒.๑.๑ การตรวจหรือคัดรายงานการสอบสวน (สว.๖)

๑๒

๒.๒.๑.๒ การตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้อุทธรณ์จะต้องทำเรื่องเสนอขอต่อผู้บังคับบัญชาผู้ส่งลงโทษเช่นเดียวกับการณี ขอตรวจหรือคัดรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนหรือของผู้สอบสวน แต่การจะอนุญาตให้ตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง หรือไม่นั้นอยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาผู้ส่งลงโทษดังกล่าวที่จะอนุญาตหรือไม่ก็ได้ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยของข้าราชการ ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็นเป็นเรื่องๆ ไป เช่น ความปลอดภัยของพยาน ฯลฯ เป็นต้น และต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วย

๒.๒.๑.๓ การคัดค้านอนุกรรมการ ประธานอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ

(๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้อุทธรณ์

(๔) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้ส่งลงโทษ

(๕) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหา

การคัดค้านอนุกรรมการหรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่ง อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้ ถ้าอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นมิได้ขอถอนตัว ให้อนุกรรมการหรือกรรมการที่เหลืออยู่นอกจากอนุกรรมการหรือกรรมการผู้ถูกคัดค้านพิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้านหากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือ ให้แจ้งอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นทราบ และมีให้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้น เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าทำให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรมจะให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้

๒.๒.๑.๔ การส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแถลงการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่

ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. เริ่มพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา
อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

๒.๒.๑.๕ การขอแถลงการณ์ด้วยวาจา

ในการอุทธรณ์ ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในการพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์หรือจะเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. โดยตรงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์

นอกจากนี้ เมื่อได้ยื่นอุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะขอถอนอุทธรณ์ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เมื่อได้ถอนอุทธรณ์แล้ว การพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันระงับ

๒.๓ วิธีการอุทธรณ์

๒.๓.๑ อุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง

๒.๓.๒ ให้ผู้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนไม่ได้

๒.๓.๓ ให้ทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่า ได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร และลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์

๒.๓.๔ ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในการพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์หรือจะเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. โดยตรงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์

๒.๓.๕ การอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงประธาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และยื่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงาน หรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. นั้นแล้วแต่กรณี

การอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. และยื่นที่สำนักงาน ก.ค.ศ.

การยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งผ่านผู้บังคับบัญชา ก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสืออุทธรณ์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หรือหน่วยงาน หรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

อนึ่ง ผู้อุทธรณ์จะส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ในกรณีส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ให้ถือว่าวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่งหรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตราวันที่ของหนังสือเป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์

๒.๓.๖ ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการอื่น ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาที่ผู้อุทธรณ์ได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดนั้น

กรณีตัวอย่าง นาย ก. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจะอุทธรณ์คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้สั่งลงโทษนาย ก. ต้องทำหนังสืออุทธรณ์ ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว โดยใช้คำขึ้นต้นว่า

“เรียน ประธาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา..... เขต.....”

หรือ

“เรียน ประธาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา (ผ่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....)”

๒.๔ ผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

๒.๔.๑ ในกรณีอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

๒.๔.๒ ในกรณีอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้พิจารณา

๒.๔.๓ ในกรณีอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เป็นผู้พิจารณา

เมื่อ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ได้มีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งหรือปฏิบัติตามนั้น และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ (ตามมาตรา ๑๒๔)

อนึ่ง ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี ต้องพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๕๐ วัน (ตามมาตรา ๑๒๒)

๒.๕ การพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ.

การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาข้อเท็จจริงจากสำนวนการสืบสวนหรือการพิจารณา ในเบื้องต้น ตามมาตรา ๕๕ และสำนวนการดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๕๘ หรือสำนวนการไต่สวนของ ป.ป.ช. หรือตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้ฟังข้อเท็จจริงตามนั้น และในกรณี

จำเป็นและสมควร ขอเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใดๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการหรือบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแสดงการณด้วยวาจา หาก อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นว่า การแสดงการณด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์จะให้การแสดงการณด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่นัดให้ผู้อุทธรณ์มาแสดงการณด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้แจ้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ส่งลงโทษหรือเพิ่มโทษทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลงแก้หรือมอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แทนมาแถลงแก้ต่อที่ประชุมครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว ให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ส่งลงโทษหรือเพิ่มโทษ หรือผู้แทนเข้าฟังคำแถลงการณด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์ได้

ในการพิจารณาอุทธรณ์ ถ้า อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. เห็นสมควรที่จะต้องสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์แห่งความถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรมให้มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะสอบสวนเองหรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมแทนก็ได้ หรือกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบส่งไปให้ผู้สอบสวนเดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้

ในการสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม ถ้า อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. หรือคณะกรรมการสอบสวนที่ได้รับแต่งตั้ง เห็นสมควรส่งประเด็นหรือข้อสำคัญใดที่ต้องการทราบไปสอบสวนพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีอำนาจกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญนั้นส่งไปเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่หรือต่างเขตพื้นที่การศึกษานั้น ทำการสอบสวนแทนได้

๒.๖ การพิจารณาวินิจฉัยสั่งการอุทธรณ์

เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยที่อุทธรณ์แล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษถูกต้องและเหมาะสมกับความผิดแล้วให้มีมติยกอุทธรณ์

๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง แต่ควรได้รับโทษหนักขึ้น ให้มีมติเพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น

๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีมติให้ลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง

๔) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษให้ มีมติให้สั่ง งดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

๕) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง และเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่ เป็นความผิดวินัยหรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัย ให้มีมติยกโทษ

๖) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้มีมติให้แก้ไข เปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม

๗) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวน ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง และดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๘) ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. หรือเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และได้มีการดำเนินการ ทางวินัย ตามมาตรา ๕๘ วรรคสองแล้ว ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

๙) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่า ผู้อุทธรณ์มีกรณีที่สมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือให้ออกจากราชการ ตามมาตรา ๑๑๐ (๔) มาตรา ๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๒ ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และ ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๑๐) ถ้าเห็นสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตาม กฎหมายและมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

การออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นเหตุที่จะยุติการพิจารณาอุทธรณ์ แต่จะมีมติตาม (๒) หรือ (๕) มิได้ และถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะตายจะมีมติตาม (๗) หรือ (๘) มิได้

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยในความผิดที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็น ความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกลงโทษคนใด คนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ แม้ผู้ถูกลงโทษ คนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะคดีอันเป็น เหตุเดียวกันกับกรณีของผู้อุทธรณ์แล้ว ให้มีมติให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณาการลงโทษ ให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ด้วย

๒.๗ การสั่งการตามมติ

เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่ กรณี ได้มีมติแล้วให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น และเมื่อได้สั่งหรือ ปฏิบัติ ตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบด้วย

๒.๘ รูปแบบการวินิจฉัย

การจัดทำรายงานการประชุมและการจัดทำมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการจัดให้มีเหตุผลไว้ใน คำวินิจฉัยด้วย ตามนัยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๙ สิทธิของผู้อุทธรณ์หรือถูกเพิ่มโทษ

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ได้สั่งยกอุทธรณ์ สั่งเพิ่มโทษเป็นสถาน โทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น สั่งลดโทษหรือสั่งงดโทษ ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปมิได้ เว้นแต่สั่งเพิ่ม โทษเป็นโทษปลดออกจากราชการหรือไล่ออกจากราชการ หรือสั่งให้ออกจากราชการ ผู้อุทธรณ์ มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ได้ตามมาตรา ๑๒๒ แล้วแต่กรณี ได้อีกชั้นหนึ่ง

๒.๑๐ ผลหลังจากสั่งการอุทธรณ์

ในกรณีสั่งยกอุทธรณ์มีผลเท่ากับผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งเดิมของ ผู้บังคับบัญชาชั้น

ในกรณีสั่งเพิ่มโทษ คำสั่งเพิ่มโทษมีผลลดคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชา (คำสั่งลงโทษเดิมเป็นอันยกเลิก) และถือว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งเพิ่มโทษนั้น

ในกรณีสั่งลดโทษ คำสั่งลดโทษมีผลลดคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชา (คำสั่งลงโทษเดิมเป็นอันยกเลิก) และถือว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งลดโทษนั้น

ในกรณีสั่งยกโทษ คำสั่งยกโทษก็จะมีผลลดคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชา (คำสั่งลงโทษเดิมเป็นอันยกเลิก) และถือว่าผู้อุทธรณ์ไม่เคยถูกลงโทษในกรณีนั้น

๓) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ (วินัยอย่างร้ายแรง)

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ (วินัยอย่างร้ายแรง) หมายถึง การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลด ออกจากราชการหรือไล่ออกจากราชการ

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง มาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้ผู้ถูกลงโทษมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๕๐ วัน ซึ่งการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ นอกจากจะต้องดำเนินการตามหลักกฎหมายดังกล่าวแล้ว ยังจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธี การที่กำหนด ในกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ อีกด้วย ซึ่ง ตามกฎ ก.ค.ศ. ฉบับดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปในการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ (วินัยอย่าง ร้ายแรง) ไว้ในสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑ สิทธิของผู้อุทธรณ์

สิทธิของผู้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ (อย่างร้ายแรง) สามารถแยกสิทธิของผู้อุทธรณ์ ได้เป็น ๕ เรื่อง เช่นเดียวกับสิทธิของผู้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ (วินัยไม่ร้ายแรง) (ตามข้อ ๒.๒.๑.๑ - ๒.๒.๑.๕)

๓.๒ วิธีการอุทธรณ์

วิธีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง ได้กำหนดวิธีการไว้เช่นเดียวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง

๓.๓ ผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยสั่งการอุทธรณ์

ก.ค.ศ. เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งในทางปฏิบัติ ก.ค.ศ. จะตั้ง อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ขึ้นมาทำการแทน ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยสั่งการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง ที่มีการอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

เมื่อ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ได้พิจารณาอุทธรณ์เสร็จแล้ว ถ้าเห็นว่าอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้นสมควรยกอุทธรณ์ หรือเห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้นทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน สมควรเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม ลดโทษ หรือยกโทษ หรือเห็นว่าอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น และต้องเพิ่มโทษให้ได้มาตรฐานระดับการลงโทษก็จะมีมติให้ดำเนินการตามนั้น

เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใด ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปมิได้ และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ หรือดำเนินการให้เป็นไปตามมติ ก.ค.ศ. โดยเร็ว

ในการพิจารณาอุทธรณ์ของ ก.ค.ศ. หรือ ของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ซึ่งทำการแทน ก.ค.ศ. นั้น ได้กำหนดวิธีการไว้เช่นเดียวกับการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง

๓.๔ การพิจารณาวินิจฉัยสั่งการอุทธรณ์

ในกรณีที่ ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นว่า การสั่งลงโทษนั้นถูกต้อง และเหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว ก็จะมีมติให้ยกอุทธรณ์

ในกรณีที่ ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นว่า การสั่งลงโทษนั้นไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับกรณีความผิด ก็จะมีมติให้เพิ่มโทษ ลดโทษ จดโทษ ให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ หรือให้ผู้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิม ตามควรแก่กรณี

๓.๕ ผลหลังจากสั่งการอุทธรณ์

เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปมิได้ สำนักงาน ก.ค.ศ. ต้องแจ้งมติให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น (ตามมาตรา ๑๒๔) ในกรณีที่ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ซึ่งทำการแทน ก.ค.ศ. มีมติให้ยกอุทธรณ์ก็จะมีผลเท่ากับผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งเดิมของผู้บังคับบัญชา

ในกรณีที่ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์มีมติให้เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเดิม เมื่อหน่วยงานทางการศึกษาได้ดำเนินการตามมติ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. แล้วคำสั่งใหม่ก็จะลบล้างคำสั่งเดิมของผู้บังคับบัญชา และถือว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งใหม่ เช่น นาย ก. อุทธรณ์คำสั่งลงโทษไล่ออก และ ก.ค.ศ.

หรือ อ.ก.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ซึ่งทำการแทน ก.ค.ศ. มีคำสั่งให้ลดโทษลงเป็นปลดออกหรือ มีคำสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษเป็นการสั่งให้ออกจากราชการเพราะเป็นผู้มีมลทินหรือมัวหมอง ในกรณีที่ถูกสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ ก็ต้องสั่งให้เป็นไปตามนั้น และถือว่า นาย ก. ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ นาย ก. จะเป็นผู้ถูกลงโทษปลดออก หรือเป็นผู้ถูกให้ออกจากราชการเพราะเป็นผู้มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนตามคำสั่งใหม่

ในกรณีที่ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) มีมติให้ยกโทษ หรือให้ลดโทษ ลงเป็นสถานเบา คือ โทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน และให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ ก็ให้หน่วยงานทางการศึกษาสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่

๔) การเขียนหนังสืออุทธรณ์

โดยเหตุที่กฎหมายได้กำหนดแต่เพียงให้ผู้อุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสืออุทธรณ์ โดยมีได้กำหนดแบบฟอร์มหรือรายละเอียดของหนังสืออุทธรณ์ไว้อย่างชัดเจน จึงเป็นการยากที่ผู้ถูกลงโทษทางวินัย จะเขียนหนังสืออุทธรณ์ให้ได้เนื้อหาสาระในอันที่จะทำให้พิจารณาไปในทางที่เป็นคุณแก่ตน เพื่อประโยชน์แก่ผู้มีกรณีต้องอุทธรณ์ทั้งหลาย อย่างไรก็ตาม ได้นำตัวอย่างการเขียนหนังสืออุทธรณ์ซึ่งอดีตผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและระเบียบ (นายอนันต์ จินดารัตน์) ได้เขียนตัวอย่างไว้เป็นอย่างดี และได้ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับกฎหมายใหม่ดังจะกล่าวต่อไป

๔.๑ ตัวอย่างการเขียนหนังสืออุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง

ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

เรียน ประธาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....

(ประธาน อ.ก.ค.ศ.ส่วนราชการ หรือประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....ที่...../.....

ลงวันที่.....จำนวน.....ฉบับ

๒. เอกสารหลักฐานประกอบการอุทธรณ์ จำนวน.....แผ่น

ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....ได้มีคำสั่งที่...../.....ลงวันที่.....สั่งลงโทษตัดเงินเดือนข้าพเจ้า ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน เนื่องจากกระทำผิดวินัย ในกรณีทำหน้าที่การเงิน มีหน้าที่นำเงินฝากธนาคารแต่ได้ไว้วางใจให้นาย ข. นำเงินฝากธนาคารเพียงผู้เดียวแล้วไม่ติดตามดูแล้ว นาย ข. ได้นำเงินฝากธนาคารเข้าบัญชีครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ จนเป็นเหตุให้นาย ข. ทุจริตถึง ๓ ครั้ง เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๓๕,๐๐๐ บาท การกระทำเป็นความผิด ตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณี ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล โดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนและไม่ให้เกิดความเสียหาย แก่ทางราชการ ดังรายละเอียดในสำเนาคำสั่งลงโทษที่แนบ

ข้าพเจ้าได้รับทราบคำสั่งลงโทษดังกล่าว เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....และได้ พิจารณาแล้วเห็นว่าข้าพเจ้าไม่ควรได้รับโทษตามคำสั่งดังกล่าว เนื่องจากข้าพเจ้ามิได้กระทำผิดตาม ข้อกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนรับฟังพยานหลักฐานสรุปความเห็นเสนอลงโทษข้าพเจ้าไม่ตรง ตามข้อเท็จจริง ดังรายละเอียดข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ข้าพเจ้าขอกราบเรียน ดังนี้

๑. กรณีที่คณะกรรมการสอบสวนลงความเห็น ว่า ข้าพเจ้าในฐานะเจ้าหน้าที่การเงิน มีหน้าที่โดยตรงในการนำเงินฝากธนาคาร แต่ได้ไว้วางใจนาย ข. นำเงินฝากธนาคารเพียงผู้เดียว เป็นเหตุ ให้นาย ข. กระทำการทุจริตถึง ๓ ครั้ง นั้น ข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่าในการมอบหมายให้บุคลากร ในโรงเรียน.....ปฏิบัติงานต่างๆ นั้น ผู้อำนวยการโรงเรียน.....ได้มีคำสั่งที่/.....ลงวันที่.....(เอกสารหมายเลข.....) มอบหมายการปฏิบัติงานให้บุคคลต่างๆ ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในฝ่ายการเงินและบัญชี ซึ่งมีบุคลากรในฝ่าย ๓ คน คือ

- (๑) นาย ก. ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี
- (๒) นาย ข. ทำหน้าที่บัญชี
- (๓) ข้าพเจ้าทำหน้าที่การเงิน

ตามคำสั่งดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานในฝ่ายการเงินและบัญชีเพียง ๓ คน ซึ่งปริมาณงานในฝ่ายนี้มีมาก โดยปกติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอื่นๆ ที่มีบุคลากรเต็มตามอัตราค่าจ้างที่ ก.ค.ศ. กำหนดให้จะมีบุคลากรปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๕ คน การที่มีบุคลากรไม่เพียงพอดังกล่าว ในการปฏิบัติงานจริง บุคคลทั้ง ๓ คน จึงปฏิบัติงานในลักษณะช่วยกันทำตามหน้าที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย (เอกสารหมายเลข.....) โดยเฉพาะงานการเงินและงานบัญชีไม่สามารถแยกบุคลากรข้างต้นได้ ในบางขณะเมื่องานการเงินล้นมือหัวหน้าฝ่ายจะให้ นาย ข. มาปฏิบัติงานการเงินด้วย เช่น การออกไปเสิร์ฟรับเงิน การนำเงินฝากธนาคาร ซึ่งในเรื่องนี้ นาย ข. ได้มาช่วยปฏิบัติงานการเงินในลักษณะนี้มาโดยตลอด ดังเอกสารหลักฐานที่แนบมา (เอกสารหมายเลข.....และ.....) ดังนั้น การที่นาย ข. มาทำหน้าที่ในงานการเงินไม่ว่างานใดๆ จึงเป็นหน้าที่โดยตรง ส่วนหนึ่งของนาย ข. ด้วย มิใช่เป็นงานที่ข้าพเจ้าฝากให้นาย ข. ช่วยทำ โดยเฉพาะการนำเงินฝากธนาคารในวันใดที่ข้าพเจ้าติดงานประจำด่วน อย่างอื่น หัวหน้าฝ่ายจะมอบให้นาย ข. เป็นผู้นำเงินไปฝากเข้าธนาคารที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย เช่น วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท และวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของนาย ข. ส่วนหนึ่งดังที่ทราบเรียนมาแล้ว ทั้งนี้ จะเห็นได้ชัดเจนจากการที่นาย ข. เป็นผู้บันทึกรายการจ่ายในสมุดเงินสดและเขียนใบฝากธนาคารด้วยตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่าในวันนั้นๆ เป็นหน้าที่ของนาย ข. ในการนำเงินฝากธนาคาร และการที่นาย ข. ไม่ได้นำเงินที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงฝากเข้าบัญชีธนาคารในวันนั้นๆ จึงไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าพเจ้า แต่อย่างไรก็ตาม ประกอบกับนาย ข. ก็ได้ยอมรับอยู่แล้วว่า การกระทำครั้งนี้ได้กระทำโดยตนเองเพียงลำพัง ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งรู้เห็นด้วย

๒. ตามระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๖๘ ซึ่งกำหนดว่า “การนำเงินส่งกรณีที่เงินนำซึ่งเป็นเงินสด มีจำนวนมาก หรือสถานที่ที่จะนำเงินส่งอยู่ห่างไกล หรือกรณีอื่นใดซึ่งเห็นว่าไม่ปลอดภัยแก่เงินที่นำส่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งข้าราชการ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๒ หรือเทียบเท่าขึ้นไป และข้าราชการอื่นอย่างน้อย ๑ คน เป็นกรรมการรับผิดชอบร่วมกันควบคุมเงินไปส่ง” (เอกสารหมายเลข ...) ซึ่งในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเงินฝากธนาคารของโรงเรียน... สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา...ไม่ได้มีการแต่งตั้งมอบหมายให้ข้าพเจ้ามีหน้าที่ นำเงินฝากธนาคารแต่อย่างใด ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่มีหน้าที่โดยตรงในการนำเงินฝากธนาคารตามที่คณะกรรมการสอบสวนวินิจฉัย และเมื่อพิจารณาตามระเบียบข้างต้นจะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่การเงิน มิได้มีหน้าที่โดยตรง ในการนำเงินฝากธนาคารตามที่คณะกรรมการสอบสวน

วินิจฉัย และเมื่อพิจารณาตามระเบียบข้างต้นจะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่การเงินมิได้มีหน้าที่โดยตรง ในการนำเงินฝากธนาคารผู้บังคับบัญชาที่ชอบที่จะแต่งตั้งข้าราชการคนใดให้มีหน้าที่นำเงินฝากธนาคารก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าหน้าที่การเงิน ดังนั้นในวันใดที่ข้าพเจ้าต้องนำเงินไปฝากธนาคาร จึงถือว่าได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้เป็นการเฉพาะกิจในวันนั้นๆ ในทำนองเดียวกันในวันใดที่นาย ข. ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้นำเงินไปฝากธนาคารต้องถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของนาย ข. โดยข้าพเจ้าไม่มีส่วนรับผิดชอบร่วมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนาย ข. เป็นผู้จัดทำบัญชีและหลักฐานด้วยตนเอง ผู้อื่นจึงไม่อาจทราบได้ว่านาย ข. ได้นำเงินเข้าฝากธนาคารแล้วหรือไม่

๓. ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า ข้าพเจ้าไม่ได้ติดตามดูแลว่า นาย ข. หน้าที่การนำเงินฝากธนาคารเป็นหน้าที่โดยตรงของนาย ข. ในวันนั้นๆ ด้วยดังกล่าวมาแล้วและข้าพเจ้าไม่ได้เป็นผู้บังคับบัญชาของนาย ข. จึงไม่อาจตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของนาย ข. ได้ ซึ่งในการตรวจสอบเรื่องตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๒๐ ข้อ ๖๗ กำหนดว่า “ให้หัวหน้ากองคลังหรือหัวหน้าส่วนราชการส่วนภูมิภาคดูแลให้มีการนำไปส่งซึ่งผู้รับเงินได้ลงลายมือชื่อรับเงินหรือมีหลักฐานการรับเงินแล้ว ลงบัญชีภายในวันที่นำเงินส่งนั้น” (เอกสารหมายเลข...) กับระเบียบดังกล่าว ข้อ ๖๘ กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการนำเงินฝากธนาคาร (อ้างแล้ว ในข้อ ๒) ดังนั้น หน้าที่ในการติดตามตรวจสอบว่านาย ข. ได้มีการนำเงินฝากธนาคารตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชามีใช่เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้า

จากเอกสารหลักฐานและข้อเท็จจริงที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า การที่นาย ข. กระทำการทุจริตเป็นการกระทำเฉพาะตัว โดยข้าพเจ้าไม่มีส่วนต้องร่วมรับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น การกระทำของ นาย ข. ไม่ได้เกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการครบถ้วนทุกประการ โดยทางราชการมิได้เสียหาย ข้าพเจ้า ได้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เวลา กำลังกาย กำลังทรัพย์ให้แก่ทางราชการ มาโดยตลอดเคยได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ ๒ ขั้น ครั้งเมื่อปีงบประมาณ.....และเคยได้รับคัดเลือกเป็นข้าราชการดีเด่นของจังหวัด.....ในปี.....ด้วย (เอกสารหมายเลข...) อีกทั้งข้าพเจ้าก็ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา..... เขต..... ได้มีคำสั่งลงโทษ โดยข้าพเจ้ามิได้กระทำผิดหรือมีส่วนบกพร่องใดๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ทำให้ข้าพเจ้า เสียสิทธิและประโยชน์อันพึงมีพึงได้ ทั้งยังทำให้เสียขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการเป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าวต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา..... เขต

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมข้าพเจ้า โดยมีมติให้ผู้บังคับบัญชา
มีคำสั่งยกโทษให้แก่ข้าพเจ้าด้วย เพราะมิเช่นนั้นจะยังผลให้ข้าพเจ้าต้องเสียสิทธิที่จะรับ
การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีอีกโสดหนึ่ง ขอขอบพระคุณอย่างสูงมาในโอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้อุทธรณ์

๔.๒ ตัวอย่างการเขียนหนังสืออุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง
ตัวอย่างที่ ๑ (กรณีผู้สาว)

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

เรียน เลขาธิการ ก.ค.ศ.

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....ที่...../.....
ลงวันที่.....จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน.....แผ่น

ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....มีคำสั่ง...../.....
ลงวันที่.....สั่งลงโทษปลดข้าพเจ้า นาย.....อดีตข้าราชการครูโรงเรียน.....
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....ออกจากราชการ กรณีกระทำการ
อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง โดยมีกรณีถูกกล่าวหาว่าปลุกปล้ำข่มขืนหญิงอื่นซึ่ง
มิใช่ภรรยาของตนอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้าพเจ้าได้รับทราบคำสั่งลงโทษเมื่อวันที่.....และได้ขอคัดรายงานการสอบสวน
ของคณะกรรมการสอบสวนและบันทึกความเห็นของนิติกรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....
แล้ว ปรากฏว่าการสรุปสำนวนการสอบสวนและการสรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนไม่ถูกต้อง
และไม่ตรงกับความเป็นจริงหลายประเด็น พยานหลักฐานบางอย่างมิได้นำสืบให้สิ้นกระแสความ
ทั้งที่เป็นพยานหลักฐานที่สำคัญ เช่น

๑. พยานหลักฐานโดยตรง คือ นางสาว.....อ้างว่าในหนังสือ
ร้องเรียนระบุ นางสาว.....เล่าให้แม่ฟังว่าถูกข่มขืน สิ่งเหล่านี้เป็นพยานบอกเล่า
ซึ่งตามหลักกฎหมายถือว่าไม่น่าหนักไม่อาจนำมารับฟังลงโทษข้าพเจ้าได้ แต่กลับนำมาฟังลงโทษข้าพเจ้า

๒. พยานบางปากก็เป็นพยานบอกเล่าที่อ้างว่าได้ยินได้ฟังจากนาย.....
บิดาของผู้เสียหาย ซึ่งเป็นพยานบอกเล่าเช่นกันแต่คณะกรรมการกลับนำมารับฟังลงโทษ

๓. แม้กระทั่งพยานแวดล้อมบริเวณบ้านที่เกิดเหตุว่าได้ยินเสียงร้องหรือไม่ ก็ไม่สอบสวน
ให้ได้ความกระจ่างชัดให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าเลย แสดงถึงคณะกรรมการสอบสวนมีอคติ หรือ
มิได้ผ่านการเรียนรู้กระบวนการสอบสวนว่าด้วยหลักฐานหรือการสอบสวนตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วย
การสอบสวนอย่างต่อเนื่องแท้

เหตุผลที่นำมาพิจารณาว่าข้าพเจ้ากระทำผิดและกำหนดโทษแก่ข้าพเจ้ามิได้ตั้งอยู่บนฐานแห่งความยุติธรรม เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรวมทั้ง อ.ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....เพียงแต่ใช้หลักการสันนิษฐาน หรือนำเชือันเป็นแต่ความคิดมาลงโทษตน หาได้นำหลักการซึ่งนำหลักพยานหลักฐานมาพิจารณาลงโทษข้าพเจ้าแต่อย่างใดไม่ อีกทั้งการสอบสวนตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓ ก็ไม่มีนิติกรและไม่แน่ใจว่าจะมีผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมในด้านดำเนินการทางวินัยมาแล้วหรือไม่ หากมีก็คงเป็นผู้ที่มีประสบการณ์น้อยมาก การพิมพ์และการบันทึกปากคำส่วนมากก็ไม่ตรงกับที่ข้าพเจ้าให้การ จึงมีการขีดฆ่าทับเซ็นชื่อกำกับไว้ เป็นเหตุให้การรวบรวมหลักฐาน ข้อมูล และวินัจฉัยคลาดเคลื่อน เมื่อ อ.ก.ค.ศ.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....พิจารณาได้นำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาให้กระจ่างไม่ ทั้งยังไม่ให้โอกาสข้าพเจ้าได้ชี้แจงก่อนการลงโทษปลดข้าพเจ้าออกจากราชการ จึงเป็นการลงโทษค่อนข้างจะเป็นการพิจารณาฝ่ายเดียวไม่ได้ให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้า ผิดกับหลักการพิจารณาคดีของศาล ถ้ามีข้อสงสัยหรือไม่สามารถนำพยานยืนยันความผิดของจำเลย ศาลก็ยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยพ้นข้อหาไป ซึ่งการพิจารณาลงโทษทางวินัยก็ควรนำหลักดังกล่าวมาใช้เช่นเดียวกัน

ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงขออุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว เพื่อให้ ก.ค.ศ. ได้โปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าตามกฎหมาย โดยข้าพเจ้าขออุทธรณ์ในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. การที่ข้าพเจ้าถูกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....สั่งปลดออกจากราชการ มูลเหตุจากนาย.....บิดาของผู้เสียหายร้องเรียนกล่าวหาว่าข้าพเจ้าปลุกปล้ำข่มขืนกระทำชำเรานางสาว.....ผู้เสียหายในยามวิกาลเมื่อประมาณเดือน มกราคม ๒๕๕๓ เหตุเกิดที่บ้านของนาย.....โดยมีนางสาว.....ผู้เสียหายเพียงผู้เดียว ทั้งที่พยานบางปากและผลสรุปของ อ.ก.ค.ศ.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อ้างว่ามีน้องสองคน พยานสองคนนี้ได้ยินถ้านางสาว.....ผู้เสียหายเพียงคนเดียวซึ่งส่อเจตนาอันเป็นเท็จ เพราะถ้าอ้างพยานทั้ง ๒ ปาก อาจให้การไม่ตรงกันเป็นเหตุให้ถูกจับได้ว่าร้องเรียนเป็นเท็จ

ข้าพเจ้าขอชี้แจงความจริงดังนี้ ดันเดือนคือ ระหว่างเดือนวันที่ ๑-๑๐ มกราคม ๒๕๕๓ (เลขวันที่นี้น่าจะเป็นกลางเดือนและปลายเดือน) ถ้านางสาว.....ผู้เสียหายซึ่งเป็นบุตรสาวนาย.....ถูกข่มขืนจริง นาย.....ก็น่าจะจำวันที่ได้ เพราะตามสำนวนการสอบสวนชี้ชัดว่า นาย.....ติดตามเรื่องมาโดยตลอดจะต้องจำวันที่นางสาว.....ถูกข่มขืนได้เพราะเป็นประเด็นสำคัญในกรณีนี้ จึงเชื่อได้ว่านาย.....นำเรื่องเท็จมากล่าวอ้างร้องเรียนขึ้นเพื่อหาประโยชน์โดยมิชอบหรือเป็นเครื่องต่อรองการเรียกเงิน และหรือให้ข้าพเจ้าได้แต่งงานกับนางสาว.....บุตรสาวของตน หรือเพื่อล้างอายกรณีบิดามารดานางสาว.....อาจไปคุยโอ้อวดว่าข้าพเจ้าเป็นแฟนนางสาว.....หมั่นกันแล้วจะแต่งงานกัน ทั้งที่ข้าพเจ้ามิได้คิดรักใคร่นางสาว.....แต่อย่างใด เนื่องจากนาย.....และนาง.....

บิดามารดาของนางสาว.....มีความเชื่อแบบเดิมๆ คืออยากได้ลูกเขยเป็นข้าราชการ
ประกอบกับนาย.....เคยเป็นนักการภารโรง โรงเรียนเดียวกันกับข้าพเจ้า อาจมีความศรัทธา
หรือหลงผิดคิดว่าข้าพเจ้าน่าจะมีความผูกพันรักใคร่กับบุตรสาวของตนหรือเป็นผู้นำของครอบครัวตน
โดยครอบครัวของนาย.....มีฐานะยากจน เมื่อเห็นว่าข้าพเจ้าจะแต่งงานกับหญิงอื่น
จึงทำการร้องเรียนกล่าวหาข้าพเจ้าโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อตัวนางสาว.....
บุตรของตน ซึ่งเรื่องทำนองนี้ก็เคยมีปรากฏให้เห็นเป็นคดีความกันอยู่เนื่องๆ

ช่วงต้นเดือนตามที่กล่าวหาว่าข้าพเจ้ากระทำผิด ข้าพเจ้ามิได้อยู่ในพื้นที่บริเวณโรงเรียน
.....หรือท้องที่เกิดเหตุ เนื่องจากข้าพเจ้าและนางสาววรรณซึ่งเป็นคนรักได้เดินทางไป
กรุงเทพมหานคร เพื่อจัดหาซื้อของเตรียมงานหมั้น จากนั้นข้าพเจ้าและนางสาววรรณก็ได้ไปเยี่ยม
บิดาของข้าพเจ้าที่อำเภอ.....จังหวัด.....เนื่องจากเป็นวันปีใหม่และเดิน
ทางกลับโรงเรียน.....กลางคืนวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๓ ถึงเช้าวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๓
และข้าพเจ้าไม่ได้ไปบ้านของนางสาว.....เลย จนวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ที่บิดา
มารดานางสาว.....เรียกข้าพเจ้าพร้อมนาย ก. ผู้อำนวยการโรงเรียน นาย ข.
และนาย ค. (ครูโรงเรียนเดียวกัน) ไปเจรจากันที่บ้านของนางสาว.....เช่นนี้
ข้าพเจ้าจะไปข่มขืนนางสาว.....ตามเวลาและสถานที่ดังกล่าวได้อย่างไร

อนึ่ง ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๕๓ เป็นช่วงเปิดภาคเรียนและนางสาว.....ได้
ศึกษาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ณ ไม่มีเหตุอันใดต้องขาดเรียนกลับมาที่บ้าน
ดังกล่าว ทั้งนี้ จะสามารถตรวจสอบที่วิทยาเขตดังกล่าวได้ว่านางสาว.....ผู้เสียหาย
ได้ไปศึกษาที่.....ดังกล่าวจริงหรือไม่ ซึ่งหาก ก.ค.ศ. ได้มีการสอบสวนเพิ่มเติม
ในประเด็นนี้ก็จะได้ความแน่ชัดว่าการร้องเรียนของฝ่ายผู้เสียหายเป็นเท็จทั้งสิ้น

๒. การที่กล่าวหาข้าพเจ้าข่มขืนหนึ่งครั้ง ถ้าสมยอมน่าจะมากกว่าหนึ่งครั้ง ธรรมชาติ
ของมนุษย์ น่าจะมากกว่านี้ เพราะเป็นเด็กวัยรุ่นด้วย แต่ถ้าไม่สมยอมน่าจะมีการต่อสู้ขัดขืนร้องขอ
ความช่วยเหลือ ชาวบ้านแถวใกล้ๆ รวมทั้งเพื่อนครูที่อยู่บ้านพักครูก็มี ทำไมไม่มีใครได้ยินและ
คณะกรรมการสอบสวนมิได้สอบพยานบุคคลเหล่านี้เลย ซึ่งพยานบุคคลเหล่านี้ย่อมเป็นพยาน
แวดล้อมกรณีที่มีน้ำหนักมาก และหากข้าพเจ้าได้ใช้กำลังกระทำต่อนางสาว.....
จริงแล้ว ก็น่าจะมีรอยช้ำบาดแผล หรือมีการข่วนหยิกบ้าง แต่นี่หาไม่ ประเด็นนี้จึงเป็นเท็จอีกเช่นกัน

๓. ผู้ร้องอ้างว่าจะไปแจ้งความแต่ข้าพเจ้ารู้เสียก่อน ข้าพเจ้าสอนนักเรียนจะทราบได้
อย่างไรว่าเขาจะไปไหนมาไหน แม้กระทั่งในสำนวนการสอบสวนก็ได้พูดกันว่า ผู้ร้องได้เรียก
ข้าพเจ้า ไปตกลงหรือบอกว่าจะแจ้งความ เป็นการกล่าวอ้างอย่างเลื่อนลอย อ้างเพื่อสนับสนุนการ
ร้องเรียนเท่านั้น ถ้าข้าพเจ้าข่มขืนจริงจะต้องมีการแจ้งความหรือร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อน
เพื่อจะได้มีการสอบสวนและฟ้องร้องคดีแก่ข้าพเจ้าต่อไปในทางศาล แต่นี่หาได้มีการดำเนินการ
ดังกล่าวแก่ข้าพเจ้าไม่แสดงว่า ฝ่ายผู้เสียหายกลัวจะมีความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อพนักงาน เบิก
ความเท็จต่อศาล หรือกลัวข้าพเจ้าฟ้องกลับจึงไม่กล้าแจ้งความ

๔. ผู้ร้องอ้างอีกว่า ประมาณอีก ๑-๒ เดือนต่อมา ข้าพเจ้าไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้ จึงเรียกตัวข้าพเจ้าไปตกลงที่บ้านผู้ร้องต่อหน้านาย ก. นาย ข. และ นาย ค. และหาว่าข้าพเจ้ายินยอมชดใช้เงิน ๖๐,๐๐๐ บาท และจะชำระให้เสร็จสิ้นในเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ แต่หาปฏิบัติตามสัญญาไม่

ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่าการที่ข้าพเจ้าไปพบนาย.....บิดาผู้เสียหายที่บ้านผู้เสียหาย เนื่องจากนาย ค. ครูโรงเรียนเดียวกันได้บอกข้าพเจ้าให้ไปที่บ้านบิดาผู้เสียหายว่าบิดาผู้เสียหายมีเรื่องปรึกษาด้วย ซึ่งบิดาผู้เสียหายเพิ่งกลับจากกรุงเทพมหานคร เพราะบิดาผู้เสียหาย ขับรถสามล้อเครื่องอยู่ที่กรุงเทพฯ ข้าพเจ้าคิดว่าบิดาผู้เสียหายมีเรื่องปรึกษาจริงจึงไปตามนัดหมายพื่อนาย ข. พบนาย ค. บิดามารดาผู้เสียหาย และนางสาว.....ผู้เสียหายบนบ้าน

ครั้งนั้นกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มารดาผู้เสียหายได้พูดทำนองว่าได้ยินคนอื่นพูดว่าข้าพเจ้าจะฆ่าล้างโคตรบ้าง และดูหมิ่นเหยียดหยามครอบครัวตน ข้าพเจ้าจึงมากได้ถามว่าเรียกข้าพเจ้ามาปรึกษาหรือเรียกมาหาเรื่องกันแน่ จึงสืบสวนว่าใครเล่าให้ฟัง มารดาผู้เสียหายเล่าว่านายไข่มุกดิของตนเป็นผู้เล่าให้ฟัง โดยให้เด็กหญิงวารุณี บุตรสาวตามตัวมายืนยันความจริง ปรากฏว่านางไข่มุกดิยืนยันว่าไม่ได้พูดและไม่เคยได้ยินข้าพเจ้าพูดเช่นกัน ทำให้มารดาผู้เสียหายโกรธและเสียหน้ามากจึงไล่ให้นายไข่มุกดิลงจากบ้านไป เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้มารดาผู้เสียหายจึงหาเรื่องราวเรื่องราวว่าข้าพเจ้าได้เสียกับบุตรสาวตน (นางสาว.....ผู้เสียหาย) ทำให้ข้าพเจ้าโกรธมากจึงใช้คำพูดในทำนองสั่งสอนครอบครัวของผู้ร้องมากมายทำนองว่า ชอบใส่ร้ายป้ายสีเข้าข่ายหมิ่นประมาท ถ้าข้าพเจ้าฟ้องศาลจะทำให้เดือดร้อน ข้าพเจ้าจึงถามนางสาว.....ผู้เสียหายและให้ยืนยันว่าเรื่องเป็นเช่นไร

นางสาว.....ไม่ยอมตอบ ส่วนมารดาผู้เสียหายก็พยายามบังคับขู่เข็ญกล่าวหาว่าถ้าทำผิดก็รับเสีย ครูจะได้ไม่ต้องเดือดร้อน ข้าพเจ้าก็ยืนยันว่าไม่ผิดจะรับสารภาพได้อย่างไร ถ้าฟ้องศาลก็จะสู่ศาลลงความบริสุทธิ์ เพิ่มความโมโหให้บิดาผู้เสียหายมาก คิดว่าข้าพเจ้าหัวหมอยากลองดี หยิ่ง พอดีนาย ก. ผู้อำนวยการมาที่บ้านเห็นว่า ทำท่าจะมีเรื่องจึงบอกให้ทุกคนกลับ ข้าพเจ้ากลับบ้านพัก ข้อสังเกตผู้ที่มาบ้านบิดาผู้เสียหายเหมือนกับ การนัดหมายเตรียมเรื่องมาก่อนและนำเชื่อว่า นาย ก. นาย ข. และนาย ค. เป็นพยานปรักปรำตน เนื่องจากข้าพเจ้าเคยตกทั้งนาย ก. และนาย ข. ในเรื่องการทำงานเกี่ยวกับเงินบริจาค การเงินงบประมาณ ต่างๆ ซึ่งส่อเจตนาทุจริตหลายครั้ง และหลานชายนาย ก. คือ นายบัว ข้าราชการครู อีกโรงเรียนหนึ่งได้มาหลงรักนางสาววรรณุช (ภรรยาข้าพเจ้าปัจจุบัน) มีการทาบตามหลายครั้ง แต่นางวรรณุชได้บายเบี่ยงตลอดและนางสาววรรณุชกลับมาหมั้น และแต่งงานกับข้าพเจ้าในที่สุด อาจเป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ทำให้ นาย ก. เคืองแค้นข้าพเจ้าเป็นการส่วนตัว จึงหาทางกลั่นแกล้งหรือไม่ก็ร่วมมือกับผู้ร้องให้ข้าพเจ้าอับอาย ส่วนนาย ค. ก็เคยชอบพอกันนางสาว.....ผู้เสียหาย แต่ไปแต่งงานกับหญิงอื่น ทำให้ครอบครัวของบิดาผู้เสียหายเสียความรู้สึก แต่ภายหลังเข้าใจกันจึงมาร่วมเป็นพยานให้กับบิดาผู้เสียหายอาจเพื่อเป็นการช่วยเหลือและแก้ภาพลักษณ์ที่ทำไว้ก็ได้ พยานบุคคลดังกล่าวเหล่านี้จึงมิใช่พยานบุคคลที่เป็นกลาง ย่อมไม่มีน้ำหนักให้รับฟังมาพิจารณาลงโทษข้าพเจ้า

วันพรุ่งนี้ นาย ข. พยายามถามไถ่และให้ข้าพเจ้ารับสารภาพเสียเงินให้กับบิดาผู้เสียหาย แต่ข้าพเจ้าก็ปฏิเสธและรู้สึกโกรธจึงทำให้เขาฟ้องจะได้นำเงินที่บ้านมาสู่ที่ศาลเพื่อความถูกต้องต่อไป ต่อมานายชมเพื่อนสนิทของนาย ก. ผู้อำนวยการโรงเรียน และเป็นเกี่ยวกับบิดาผู้เสียหาย อีกทั้งยังเป็นประธานกลุ่มโรงเรียน ใช้อำนาจหน้าที่ประธานกลุ่มบีบบังคับข้าพเจ้า คงเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นครูต่างถิ่น มาคนเดียว ข้าพเจ้าไม่ยอมจึงขอร้อง เชิงบังคับให้ข้าพเจ้าไปคุยอีกครั้งที่บ้านบิดาผู้เสียหาย ข้าพเจ้าไม่มีทางเลือกคิดว่าเราคงไม่เสียเปรียบอะไร ตลอดจนถ้าเราขัดขึ้นอาจหาว่าหยิ่ง หัวหมอ เพราะเราไม่ใช่คนในพื้นที่ อีกทั้งก็เพื่อต้องการ บอกถึงเรื่องข้าพเจ้าขอสู่ที่ชั้นศาลด้วย จึงจำเป็นต้องไปบ้าน บิดาผู้เสียหายตอนเย็นอีกครั้ง แต่ครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ขอร้องให้นางไข นางใบ นายสม นายสมัย (บุตรชายนางไข) ไปคอยดูแลเหตุการณ์ ซึ่งนางไข และพวกอยู่บริเวณข้างล่างของบ้าน สามารถได้ยินและมองเห็นคู่สนทนากับบ้าน ได้อย่างชัดเจน

นาย ก. ผู้อำนวยการโรงเรียนก็พยายามเกลี้ยกล่อมให้ข้าพเจ้ารับสารภาพและให้ยอมเสียเงินตามที่ผู้กล่าวหาเรียกร้อง ข้าพเจ้าก็ปฏิเสธเช่นเดิม พวกครูที่สนิทกันต่อรองกันเองเหมือนกับมีการนัดแนะเล่นละครกัน พูดทำนองช่วยเหลือข้าพเจ้าต่อให้เอาเสร็จ แท้จริงเขากำหนดราคากันเอาไว้แล้ว

ข้าพเจ้าอยู่ในเหตุการณ์เช่นนี้จะไปขัดเขาได้อย่างไร ถ้าเขาขัดหรือบอกว่าไม่ต้องต่อรองมันจะทำให้เกิดความตึงเครียดขึ้นได้มาก ซึ่งในสถานการณ์เช่นนั้นข้าพเจ้าจะอยู่ในสภาวะเสียเปรียบจะอยู่ก็ลำบาก จะย้ายก็ไม่ได้ไม่มีใครรับรองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของข้าพเจ้าได้ ข้าพเจ้าจึงจำเป็นต้องอยู่เฉยๆ การวางตัวของข้าพเจ้าอย่างนี้ทำให้เป็นการยอมรับผิดตามที่กล่าวหา แต่อย่างไรไม่เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าจะต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดตามวิสัยของวิญญาณ จะพึงกระทำในภาวะคับขันเช่นนั้นมากกว่า

การขอขอมาก็ไม่มีการพูดให้ข้าพเจ้าทราบล่วงหน้า เป็นการพูดหลอกลวงให้ข้าพเจ้า ไปที่บ้านและมีการเตรียมการวางแผนกันมาก่อน ซึ่งถ้าข้าพเจ้าตั้งใจจะขอขมา ข้าพเจ้าต้องเชิญนางไข และพวกขึ้นมานับบ้านเป็นพยานด้วย แต่ปรากฏว่าขณะนั้นมีเพียงพยานฝ่ายผู้กล่าวหาเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้นและได้มีการเตรียมพยานการขอขมามาก่อน ข้าพเจ้าก็บอกว่าถ้าจะให้ข้าพเจ้าขอขมาก็ขมา กรณีใช้คำพูดรุนแรงที่ทำให้บิดาผู้เสียหายโมโห หรือใช้คำพูดล่วงเกินต้องขออภัยด้วย แต่จะให้ขอขมาเพราะได้เสียกับนางสาว.....ผู้เสียหาย ข้าพเจ้าไม่ขอขมาเพราะข้าพเจ้าไม่ได้ทำการล่วงเกินนางสาว.....ผู้เสียหาย ตามที่กล่าวหาแต่อย่างใด ข้อความที่ข้าพเจ้าได้ให้คณะกรรมการชี้ชัดในตัวว่า ข้าพเจ้าขอขมาในกรณีที่ ข้าพเจ้าพูดล่วงเกินต่อครอบครัวของฝ่ายผู้เสียหาย ไม่ใช่ขอขมาเรื่องล่วงเกินทางชู้สาวต่อนางสาว.....แต่นิติกรหรือ อ.ก.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....กลับอ้างมาเป็นเหตุลงโทษข้าพเจ้าออกจากราชการว่า “การที่ นาย.....อยู่ร่วมในการเจรจาประนีประนอมตลอดเวลาและไม่ได้คัดค้านว่าตนได้กระทำตามที่ถูกกล่าวหา รวมทั้งการที่นาย.....ได้ขอขมากับบิดามารดาผู้เสียหายจะอ้างว่า ขอขมาเรื่องอื่นมิใช่เรื่องชู้สาวแต่อย่างใด ไม่อาจรับฟังได้เพราะนาย.....เป็นข้าราชการครู เคยได้รับการเสนอชื่อข้าราชการตัวอย่างของกลุ่มโรงเรียนนั้น

คงไม่มีความจำสับสน จึงไม่ทราบว่าการขอขมาที่ตนได้กระทำไปนั้นเป็นการขอขมาในเรื่องอะไร” นั้น เป็นการวินิจฉัยลงโทษข้าพเจ้าโดยอาศัยหลักการสันนิษฐานเป็นที่ตั้งและการเอนเอียงเข้าทางฝ่ายผู้กล่าวหาโดยขาดหลักนิติธรรมและมโนธรรมในสาระสำคัญแห่งความยุติธรรมเป็นอย่างยิ่ง

ประเด็นนี้ขอชี้แจง ตามที่ข้าพเจ้าไปร่วมเจรจาเป็นเพราะครั้งแรกครูในโรงเรียนเชิญไปปรึกษาก็เชื่อใจกัน เมื่อพบเหตุการณ์ที่กล่าวแล้วข้าพเจ้าก็ปฏิเสธโดยตลอด ครั้นมีการขอขมาก็เป็นการนัดแนะจัดฉากกันเอง ซึ่งล้วนแต่มีการเตรียมการเพื่อให้ข้าพเจ้ารับสารภาพหรือยอมทำตามเหตุผลที่กล่าวแล้ว

เรื่องการขอขมาหรือไม่นั้น ข้าพเจ้ามิได้จำสับสนแต่อย่างใด ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าข้าพเจ้าได้ขอขมาเกี่ยวกับคำพูดถ่มน้ำหรือทำงานทำให้บิดาผู้เสียหายอับอายเสียหาย ซึ่งบันทึกปากคำก็ชัดเจนอยู่แล้ว แต่กรรมการสอบสวนตีความคลาดเคลื่อนไม่ให้ความเป็นธรรมกับข้าพเจ้า ดังเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้า ได้กล่าวมาแล้ว

สำหรับประเด็นที่กรรมการสอบสวนหรือ อ.ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....ได้นำเหตุการณ์ครั้งที่ข้าพเจ้าเคยถูกร้องเรียนว่ามีความสัมพันธ์ทางชู้สาวกับนางสาวแดง โดยได้ไปทาบตามสู่ขอตกลงจะให้สินสอด แต่ไปข่มขืนที่บ้านพักครูก่อนอยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยา แล้วต่อมาได้เลิกรากันไป และมีการชดใช้เงินจำนวน ๒๕,๐๐๐ บาท ให้แก่ฝ่ายผู้ร้องซึ่งเป็นกรณีอื่น มาประกอบการพิจารณาลงโทษข้าพเจ้าในกรณีตามเรื่องนี้ด้วยนั้น ยิ่งทำให้เห็นว่าผู้พิจารณาความผิดและกำหนดโทษที่ลงแก่ข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความเป็นธรรมต่อข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก เข้าทำนองนิทานอิสปเรื่องหมาป่ากับลูกแกะไม่มีผิด เพราะเรื่องที่น่ามาประกอบการพิจารณาดังกล่าวมิได้เป็นความจริง อย่างที่กรรมการสอบสวนและหรือ อ.ก.ค.ศ.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสรุปแต่อย่างใด หากข้าพเจ้า มีเรื่องดังกล่าวจริงข้าพเจ้าจะต้องถูกสืบสวนหรือสอบสวนมาก่อน ประเด็นในการสอบสวนน่าจะพูดถึงว่าข้าพเจ้าว่าข้าพเจ้าถูกร้องเรียนเช่นนี้มาก่อน แต่หาไม่ ข้าพเจ้าและเพื่อนครูที่อ้างก็ไม่รู้เรื่อง ขนาดผู้บังคับบัญชาชั้นต้น (ผู้อำนวยการโรงเรียน) หรือคณะกรรมการสอบสวนจะต้องรู้เรื่องเช่นนี้ก็หาไม่รู้เช่นกัน แสดงว่าเป็นการปรุงแต่ง สร้างเรื่องให้เข้ากับเหตุการณ์ให้ผู้อยู่ใกล้เหตุการณ์เชื่อถือ ทั้งที่พิจารณาให้ดี คำพูดในการร้องเรียนน่าจะเป็นนักกฎหมายคนเดียวกันเขียนในเวลาเดียวกันทั้งสองฉบับ เป็นผู้เขียนแต่งให้

ฉะนั้น การร้องเรียนจึงน่าจะเป็นการร้องเรียนเท็จทั้งสิ้น มีการลงลายมือชื่อผู้ร้องกันใหม่ ถ้ามีตั้งแต่อดีตจริง คำพูด จำนวน จะแตกต่างกันกว่านี้มาก จึงขอให้ ก.ค.ศ. ยกประเด็นนี้ว่าไม่น่าเชื่อถือ คือ เป็นการร้องเรียนและสร้างหลักฐานเท็จ เพราะความเป็นจริงแล้วข้าพเจ้าไปบรรจุและแต่งตั้งที่โรงเรียน.....ครั้งแรก ต่อมาได้ชอบพอกับนางสาวแดง จึงได้เชิญผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ใหญ่บ้าน คณะครูโรงเรียนไปสู่ขอ และนำมาอยู่บ้านพักครูอยู่กินฉันสามีภรรยา เมื่อมาอยู่กินด้วยกันนางสาวแดงกลับแสดงอาการประพฤติน่าเกลียดน่าชังไม่เชื่อฟัง ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย อยู่ไปมีแต่ความไม่สงบสุข ข้าพเจ้าจึงขอลีกโดยข้าพเจ้ายอมใช้จ่ายเป็นทุน ๒๒,๐๐๐ บาท (แต่ในคำร้องเรียนว่า ๒๕,๐๐๐ บาท

ก็ผิดต่อความเป็นจริงและให้ไปบันทึกที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอ เพื่อป้องกันถูกหักหลัง มิใช่ยอมเสียเงิน เพราะไปข่มขืนตามที่ร้องเรียนเท็จแต่อย่างใด

อนึ่ง ที่นำเชื้อมือฝ่ายผู้ร้องเรียนเท็จอีกประเด็นก็คือ เมื่อปี ๒๕๔๕ ยังสามารถเก็บหลักฐานไว้ได้ หรือจำวันที่เดือนปีของนางสาวแดงได้ ส่วนวันที่บุตรสาวของผู้ร้องซึ่งถือว่าสำคัญกลับจำไม่ได้ ตลอดจนการร้องเรียนประเด็นนี้ไม่ปรากฏสำนวนการสอบสวน โฉนดเลข อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา จึงนำมาพิจารณาถึงโทษข้าพเจ้า และไม่ให้ออกาสข้าพเจ้าชี้แจง หรือแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด ตลอดจนตามคำร้องเรียนอ้างว่ามีการข่มขืนประมาณเดือนมกราคม ๒๕๕๓ และมาเรียกร้องค่าเสียหายต้นเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ เป็นการกลั่นแกล้งให้เกิดอุปสรรคในการหมั้นของข้าพเจ้ากับนางสาววรรณุชที่จะมีขึ้นในเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ ครั้งเดือนสิงหาคม ๒๕๕๓ จึงมาร้องเรียนทั้งที่ก่อนหน้านี้ถ้าเป็นจริงก็สามารถร้องเรียน หรือแจ้งความเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้ แต่หาทำไม เนื่องจากมิได้มีเหตุการณ์ดังกล่าวที่อ้างว่าข่มขืนจริง จึงไม่กล้าดำเนินการทางอาญาแก่ข้าพเจ้าแต่อย่างใด แต่กลับหาเรื่อง ให้อุณหภูมิเกิดการสับสนและเกิดคำครหาในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนจะไม่มีการแต่งงานระหว่างข้าพเจ้ากับนางสาววรรณุช การกระทำความผิดกล่าวแสดงถึงเจตนาต่อรองในทางที่มีชอบหรือกลั่นแกล้งให้ภรรยาข้าพเจ้าเข้าใจผิดหรือหลงผิดในความประพฤติของข้าพเจ้า แต่ภรรยาข้าพเจ้าหาได้เชื่อกลอุบาย คำหลอกลวงนั้นไม่ ในที่สุดจึงได้ทำการสมรสกับข้าพเจ้า ด้วยเหตุผลที่ข้าพเจ้ามิได้มีความประพฤติตามที่ถูกร้องเรียนแต่อย่างใด

ที่คณะกรรมการสอบสวนสรุปว่า พยานที่บิดามารดาของผู้เสียหายเชื่อนั้น อันได้แก่นาย ก. ผู้อำนวยการโรงเรียน นาย ข. และนาย ค. ล้วนแต่เป็นบุคคลที่ทุกคนให้ความเคารพนับถือ และให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนว่าในการเชิญผู้ใดมาเป็นพยานข้างต้นนั้น ฝ่ายผู้ร้องยอมตระหนักดีว่าพยานที่เชิญมาต้องให้การเป็นประโยชน์ต่อตน ไม่มีผู้ใดเชิญพยานมาเพื่อปรักปรำฝ่ายตน ให้เสียหายหรือเสียหายต่อรูปคดี ไม่มีหลักประกันที่แน่นอนหรือกว่าคนที่เคารพนับถือทุกคนจะสามารถให้ความเป็นธรรมแก่คนทั่วไปได้ อีกทั้งพยานบุคคลดังกล่าวที่ออกนามมานั้นล้วนเป็นญาติและเป็นผู้คุ้นเคย สนิทสนมกับฝ่ายผู้ถูกกล่าวหามานาน ย่อมจะให้การเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายผู้กล่าวหา มากกว่าฝ่ายข้าพเจ้า ย่อมถือว่าเป็นพยาน ที่มีส่วนได้เสีย ไม่เป็นกลาง และมีน้ำหนักน้อย ไม่ควรนำมาพิจารณาถึงโทษข้าพเจ้าถึงสถานหนักเช่นนี้

จากเหตุผลและหลักฐานดังกล่าวตั้งแต่ คณะกรรมการสอบสวนเบื้องต้นก็ดี หรือความเห็นของผู้บังคับบัญชาที่ดี หรือของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....ล้วนแต่คลาดเคลื่อนในข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้า ทั้งที่ข้าพเจ้าไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกร้องกล่าวหา แต่กลับมาลงโทษข้าพเจ้าจนต้องได้รับความทุกข์ทรมาน ครอบครัวยากจนที่พึ่งระส่ำระสาย ไม่มีศักดิ์ศรีใดๆ เหลืออยู่เลย บุตรเพิ่งแรกเกิดต้องอยู่ในสภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ไม่เท่าที่ควร เนื่องจากหัวหน้าครอบครัว (ข้าพเจ้า) ถูกปลดออกจากราชการ โดยไม่ได้รับความเป็นธรรมจากทางราชการอย่างแท้จริง (ตามเอกสารหมายเลข.....)

๓๑

จึงอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ขอให้โปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้า โดยยกโทษให้
ข้าพเจ้าและสั่งให้ข้าพเจ้ากลับเข้ารับราชการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง ในการนี้ข้าพเจ้า
ขอแถลงการณ์ด้วยวาจาประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ของ ก.ค.ศ. ด้วย โดยติดต่อให้ข้าพเจ้าทราบ
ล่วงหน้าในเวลาอันสมควรตามสถานที่อยู่ที่ปรากฏในหนังสืออุทธรณ์นี้ หรือที่โรงเรียน.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้อุทธรณ์

ตัวอย่างที่ ๒ (กรณีเรียกและรับเงิน)

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

เรียน เลขาธิการ ก.ค.ศ.

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....ที่...../.....

ลงวันที่.....จำนวน ๑ ฉบับ

(๒) เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน.....แผ่น

ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....มีคำสั่งที่...../.....
 ลงวันที่.....(เอกสารหมายเลข.....) สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนข้าพเจ้า นาย ก.
 ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน.....สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....
 เขต.....กรณีมูลถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องทุจริตต่อหน้าที่ราชการโดยกล่าวว่า
 ข้าพเจ้า กับนาย ข. ผู้อำนวยการโรงเรียน.....สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เขต.....ได้ร่วมกันใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบ
 ด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น โดยทำการเรียกและรับเงินจากนาย ค. เพื่อช่วยเหลือให้ได้รับการ
 แต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน.....และต่อมากลุ่มกรรมการสอบสวนชุดดังกล่าวได้
 รายงานผลการสอบสวนต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....
 โดยกล่าวหาว่าข้าพเจ้ากับนาย ข. ร่วมกันใช้อำนาจหน้าที่กรรมการ เรียกรับเงินจาก นาย ค. เพื่อ
 ประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการจนกระทั่งผู้อำนวยการสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....ได้มีคำสั่งที่...../.....ลงวันที่.....
 สั่งลงโทษไล่ข้าพเจ้าออกจากราชการ ตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาดังปรากฏรายละเอียด
 ตามคำสั่งที่แนบ (เอกสารหมายเลข.....) ข้าพเจ้าได้ลงนามรับทราบคำสั่งดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่
ซึ่งไม่เป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง เพราะข้าพเจ้ามิได้กระทำความผิดตาม
 ข้อกล่าวหาและมีได้มีพฤติการณ์ดังที่คณะกรรมการสอบสวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ
 อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา มีความเห็นแต่อย่างใด ซึ่งการลงโทษข้าพเจ้าดังกล่าวเป็นการลงโทษ
 โดยปราศจากมูลกรณีความผิด ยังผลให้ข้าพเจ้าและครอบครัวต้องได้รับความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส
 จึงขออุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ ก.ค.ศ. เพื่อได้โปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าตามมาตรา ๑๒๒
 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ในสาระสำคัญ
 ทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนเพื่อขอความเป็นธรรมว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ข้าพเจ้าทราบ แต่อย่างไร ซึ่งตามสิทธิของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะได้รับทราบด้วยว่าข้อกล่าวหาที่มีพยานหลักฐานใดบ้างที่กรรมการอ้างถึง และสนับสนุนข้อกล่าวหาในประเด็นใด มีพยานฝ่ายผู้กล่าวหาให้การเป็นโทษแก่ข้าพเจ้าแต่อย่างไร ผู้ก่นข้าพเจ้าอย่างไรบ้าง เพื่อให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสให้การแก้ข้อกล่าวหา จึงเป็นเหตุให้ข้าพเจ้าหลงต่อสู้ในการให้การต่อคณะกรรมการสอบสวนโดยตลอดมา ซึ่งจะถูกต้องตรงตามประเด็นสอบสวนหรือไม่ก็ไม่ทราบ จากการสอบสวนคณะกรรมการเช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้กระนั้นข้าพเจ้าก็ได้อ้างพยานหลายคน คือ ผู้แทนครูทุกคนซึ่งเป็นกรรมการทั้งสองสมัย เพราะเป็นผู้ที่ทราบเรื่องดังกล่าวได้ดี แต่ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนหาได้สอบปากคำเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมากขึ้นแต่อย่างใดไม่ ซึ่งเท่ากับว่าคณะกรรมการสอบสวนฟังความจากผู้กล่าวหาและพยาน ผู้กล่าวหาแต่เพียงฝ่ายเดียว อันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายในเรื่องกระบวนการสอบสวน ข้าพเจ้า จึงขอให้ ก.ค.ศ. ได้โปรดพิจารณาในประเด็นนี้ด้วย ทั้งนี้ เพราะข้าพเจ้าตระหนักดีว่ามีได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาแต่ประการใด

ข้อ ๒ มูลกรณีการร้องเรียนของนาย ก. (ผู้กล่าวหา) สืบเนื่องมาจาก.....

.....๑๓๑.....

ข้อ ๓ ตามที่คณะกรรมการสอบสวน และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาเห็นว่า ข้าพเจ้ากระทำความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม และมาตรา ๘๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยที่ข้าพเจ้าพอจะทราบหลักเกณฑ์ในการพิจารณาในด้านกฎหมายอยู่บ้าง ข้าพเจ้าเห็นว่าการศึกษา ความผิดทั้งสองกรณิดังกล่าวมีหลักการพิจารณาดังนี้

๓.๑ ความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการมีองค์ประกอบในการพิจารณา คือ

(๑) ข้าราชการผู้นั้นจะต้องมีหน้าที่ราชการตามตำแหน่งที่ได้บรรจุแต่งตั้ง หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

(๒) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ตามข้อ (๑) โดยมีขอบ

(๓) มีเจตนาพิเศษเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

ซึ่งข้าพเจ้าผู้กล่าวหากระทำผิดครบองค์ประกอบทั้ง ๓ ข้อนี้เท่านั้น จึงจะถือว่ากระทำความผิดวินัยกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ แต่หน้าที่ของข้าราชการครูซึ่งได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนครูในกรรมการซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลข้าราชการครูนั้น เป็นเพียงหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับราชการ ซึ่งผู้บังคับบัญชามีได้มอบหมาย หรือที่ได้รับจากการบรรจุแต่งตั้งตามองค์ประกอบข้อ (๑) และในกรณีเดียวกัน ข้าพเจ้าก็มีได้ใช้หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับทางราชการไปปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่นแต่อย่างใด เพราะฉะนั้นจะฟังว่าข้าพเจ้าหรือข้าราชการครู รายอื่นซึ่งเป็นผู้แทนข้าราชการครูในองค์กรกลางบริหารงาน

บุคคลที่ถูกหาเรื่องเช่นนี้กระทำผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการไม่ได้ เพราะกรณีไม่เข้าองค์ประกอบของความผิดตามข้อ (๑) (๒) และ (๓)

๓.๒ ความผิดกรณีประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง มีหลักเกณฑ์การพิจารณาว่า “จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์ของกรณีเป็นเรื่องๆ ไป โดยคำนึงถึงเกียรติของข้าราชการและความรังเกียจของสังคมเป็นแนวทางพิจารณา” ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ ศธ ๐๗๐๕/๑๒๗๓๖ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๒๐) แต่จากการสอบสวนเรื่องนี้ข้าพเจ้ามิได้มีพฤติการณ์หรือกระทำผิดตามองค์ประกอบของความผิดกรณีนี้ แต่ประการใด จึงจะนำมาลงโทษข้าพเจ้าด้วยมิได้

ดังนั้น ที่คณะกรรมการสอบสวนก็ดี อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาก็ดี พิจารณาว่าข้าพเจ้ากระทำผิดกรณีดังกล่าว แล้วที่สุดก็ลงโทษไล่ข้าพเจ้าออกจากราชการ ตามคำสั่งลงโทษข้างต้นจึงไม่ถูกต้องตามหลักนิติธรรมและไม่เป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง

ข้อ ๔ ด้วยเหตุและความเป็นจริงดังกล่าวที่ข้าพเจ้าได้เรียนไว้เบื้องต้นแล้วว่า ข้าพเจ้ามิได้เป็นผู้กระทำผิดตามที่กล่าวหาแต่อย่างใด ซึ่งข้าพเจ้าขอเรียนและรับรองด้วยเกียรติยศและชื่อเสียงของข้าพเจ้าได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยดีเสมอมา และมีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะสร้างสรรค์เพื่อวงการข้าราชการครูให้มีความสำคัญและร่วมมือร่วมใจกันรับใช้ประเทศชาติและสังคมโดยรวม และเป็นปณิธานบุคคลที่บุคคลทั่วไปจักให้ความเชื่อถือในสถาบันครู ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงได้ทำหน้าที่เพื่อรักษาประการใด แต่ด้วยเหตุผลในการแสวงหาผลประโยชน์และอำนาจของบุคคลกลุ่มหนึ่งพยายามจะกำจัดข้าพเจ้าซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่มาด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรมให้พ้นไปจากวงราชการ เพื่อตนเองและ พรรคพวกของตนจะได้มีโอกาสแสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้ต่อไปเสียเอง จึงได้พยายามสร้างเรื่องเท็จมาร้องเรียนให้ข้าพเจ้าได้รับการลงโทษ ซึ่งข้าพเจ้าไม่มีที่พึ่งทางอื่นใด จึงขอวิงวอนให้ ก.ค.ศ. ได้โปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้า โดยขอได้โปรดพิจารณาสั่งการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เขต.....มีคำสั่งยกโทษให้แก่ข้าพเจ้าและสั่งให้ข้าพเจ้ากลับรับราชการต่อไปด้วย

ในการนี้ ข้าพเจ้าขอแถลงการณ์ด้วยวาจาประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ด้วย ซึ่งหาก ก.ค.ศ. จะพิจารณาอุทธรณ์ของข้าพเจ้าเมื่อใด ขอได้โปรดแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบตามสถานที่อยู่ข้างด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้อุทธรณ์

บทที่ ๓

การร้องทุกข์

การร้องทุกข์เป็นวิธีการหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ระบายความคับข้องใจในการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติต่อตนว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ เพื่อผู้บังคับบัญชาจะได้มีโอกาสทบทวนการปฏิบัตินั้น และแก้ไขในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หรือชี้แจงเหตุผลความถูกต้องที่ได้ปฏิบัติไปให้ผู้ร้องทุกข์ทราบและเข้าใจ หรือให้องค์กร หรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปได้พิจารณาให้ความเป็นธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเสมือนหนึ่งเป็นการทำความเข้าใจกันระหว่างคนในครอบครัวเดียวกัน เป็นการช่วยให้ผู้บังคับบัญชาได้ทราบปัญหาของหน่วยงานอีกทางหนึ่ง และจะได้หาหนทางแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ นอกจากนี้ ยังเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชา ให้เป็นไปโดยถูกต้อง สร้างความเป็นธรรมแก่ข้าราชการในหน่วยงานโดยทั่วไป เป็นทางส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานยิ่งขึ้น กฎหมายได้กำหนดให้มีการปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาเพื่อทำความเข้าใจเสียก่อน เมื่อยังไม่เป็นที่พอใจจึงให้ร้องทุกข์เป็นหนังสือและ ร้องทุกข์ได้เฉพาะกรณีที่ไม่มิสิทธิอุทธรณ์เท่านั้น

ความหมายของการร้องทุกข์

การร้องทุกข์ หมายถึง การที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือกรณีถูกตั้งกรรมการสอบสวนใช้สิทธิร้องทุกข์ตามกฎหมายต่อองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อขอให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่ง หรือขอให้เพิกถอนคำสั่ง

มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และผู้ซึ่งเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือกรณีถูกตั้งกรรมการสอบสวน มีสิทธิร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายใน ๓๐ วัน

ในการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการร้องทุกข์และพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. และขณะนี้ ก.ค.ศ. ได้ออกกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับแล้ว

ผู้มีสิทธิร้องทุกข์

ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่

- ๑) ถูกสั่งให้ออกจากราชการทุกกรณี
- ๒) ถูกสั่งพักราชการ
- ๓) เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม
- ๔) มีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา
- ๕) ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย

เหตุที่จะร้องทุกข์

เป็นกรณีที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดไว้ ๕ กรณี

๑. กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการทุกกรณี

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๒๒ ได้กำหนดให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการทุกกรณีมีสิทธิร้องทุกข์ได้ เนื่องจากเหตุที่การร้องทุกข์ไม่ใช่การลงโทษทางวินัย กรณีดังกล่าว เช่น

- ๑) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้วปรากฏว่าไม่เหมาะสมที่จะรับราชการต่อไป เนื่องจากผลการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ราชการต่ำกว่ามาตรฐาน
- ๒) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติทั่วไป หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอยู่ก่อนบรรจุ
- ๓) ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้นก่อนเพื่อรอฟังการสอบสวนพิจารณา
- ๔) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ
- ๕) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะเป็นผู้หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ
- ๖) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน
- ๗) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งศาล หรือโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก (ต้องจำคุกจริงๆ)
- ๘) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพื่อไปรับราชการทหาร

๒. กรณีถูกสั่งพักราชการ

การถูกสั่งพักราชการตามมาตรา ๑๐๓ หากมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๓. กรณีเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม เนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา เช่น

- ๑) การกำหนดตำแหน่งหรือวิทยฐานะ
- ๒) การให้ได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง
- ๓) การบรรจุและการแต่งตั้ง
- ๔) การย้ายและการโอน
- ๕) การเลื่อนตำแหน่งหรือวิทยฐานะ
- ๖) การเลื่อนขั้นเงินเดือน

หมายเหตุ กรณีตามที่กล่าวข้างต้น ต้องเป็นกรณีที่ไม่มีสิทธิอุทธรณ์

๔. มีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา สามารถร้องทุกข์ได้ เช่น

๑) การบริหารงานบุคคลโดยการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อกฎหมาย

๒) ไม่มอบหมายงานให้ปฏิบัติ

๓) ประวิงเวลาหรือหน่วงเหนี่ยวการดำเนินการบางเรื่องเป็นเหตุให้เสียสิทธิ หรือไม่ได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ในเวลาอันสมควร

๕. ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเห็นว่า การกระทำของตนไม่เข้าข่ายที่จะต้องถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ก็สามารถร้องทุกข์ได้ เพราะการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น นับว่าเป็นเรื่องที่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของข้าราชการครูผู้นั้น

ร้องทุกข์อย่างไร

๑) การร้องทุกข์กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการ ตามมาตรา ๑๒๒ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย)

๒) การร้องทุกข์กรณีตามมาตรา ๑๒๓ ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑

สิทธิของผู้ร้องทุกข์

ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑) สิทธิที่จะปรึกษาหารือ

เมื่อผู้ได้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย มีความประสงค์ที่จะรับฟังหรือสอบถามกับผู้บังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชานั้นให้โอกาสสอบถามหรือรับฟังเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว เพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้อยู่ได้บังคับบัญชาไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือ หรือปรึกษาหารือแล้ว ไม่เป็นที่พอใจ หรือผู้บังคับบัญชามีได้ดำเนินการใดๆ หรือดำเนินการแล้วแต่ไม่เป็นที่พอใจก็ให้ร้องทุกข์ได้

๒) สิทธิที่จะคัดค้านด้านอนุกรรมการหรือกรรมการผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ถ้าผู้ร้องทุกข์เห็นว่า อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้ร้องทุกข์

(๔) เป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

การคัดค้านดังกล่าว ผู้ร้องต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

๓) สิทธิที่จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิที่จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมได้ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

๔) สิทธิที่จะแถลงการณ์ด้วยวาจา

ถ้าผู้ร้องทุกข์มีความประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ซึ่งจะต้องแสดงความประสงค์ไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือจะเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ โดยยื่นส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ.

๕) สิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาได้

ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิที่จะขอทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ารับฟังการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ร่วมกับตนได้ โดยที่ทนายความหรือที่ปรึกษาไม่มีสิทธิที่จะชี้แจงต่อคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการแทนผู้ร้องทุกข์ เรื่อง การชี้แจงดังกล่าวเป็นเรื่องเฉพาะตัว ทนายความหรือที่ปรึกษาไม่อาจที่จะทำหน้าที่แทนผู้ร้องทุกข์ได้

๖) สิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็น ต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้แต่ถ้ายังไม่ได้ ทำคำสั่งในเรื่องนั้น ผู้ร้องทุกข์ไม่มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารอันเป็นต้นร่างคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

การยื่นหนังสือร้องทุกข์

(๑) ผู้ร้องทุกข์ต้องทำเป็นหนังสือร้องทุกข์แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ลงลายมือชื่อที่อยู่และตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์ พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) ยื่นผ่านผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการ ดังนี้

(ก) ให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์ ส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้งสำเนาต่อไปยังผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

(ข) ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ได้รับหนังสือร้องทุกข์ ให้จัดส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องและคำชี้แจงของตน (ถ้ามี) ไปยังประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หน่วยงาน หรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ดังกล่าว หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายใน ๓ วันทำการนับแต่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

๒) ยื่นโดยตรงต่อองค์กรที่มีอำนาจ

(ก) การร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้ทำหนังสือร้องทุกข์ถึงประธาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ ยื่นหรือส่งที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ ยื่นหรือส่งที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ ส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

(ข) การร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ให้ทำหนังสือร้องทุกข์ถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. พร้อมสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ โดยยื่นหรือส่งที่สำนักงาน ก.ค.ศ.

หมายเหตุ การร้องทุกข์จะนำไปยื่นด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ก็ได้

(๒) ต้องร้องทุกข์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

สาระสำคัญของหนังสือร้องทุกข์

การร้องทุกข์ต้องทำเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

๑) ระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์ กล่าวคือ จะต้องร้องทุกข์เรื่องอะไรก็ต้องบอกข้อเท็จจริงและปัญหาของเรื่องนั้น และระบุว่าผู้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติต่อตนไม่ถูกต้องตามกฎหมายอย่างไร เช่น การร้องทุกข์เรื่องการเลื่อนขั้นเงินเดือนก็ต้องบอกว่าเรื่องเป็นอย่างไร ผู้บังคับบัญชาทำผิดกฎหมายอย่างไร เช่นกล่าวว่า ไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนให้ทั้งๆ ที่ในรอบปีที่ผ่านมาตนได้เอาใจใส่ปฏิบัติหน้าที่ราชการปรากฏผลดี และผู้บังคับบัญชาไม่ชี้แจงแสดงเหตุผลในการไม่ส่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้ตนทราบ เป็นต้น หรือทำผิดกฎหมายในส่วนที่ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้อไหน อย่างไร

๒) ระบุความประสงค์ของการร้องทุกข์ กล่าวคือ ต้องบอกว่าในการร้องทุกข์ครั้งนี้ตนต้องการอะไร เช่น ต้องการให้เลื่อนขั้นเงินเดือนให้

๓) ลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์ ในหนังสือร้องทุกข์จะต้องบอกให้ชัดเจนว่าผู้ร้องทุกข์เป็นใคร ดำรงตำแหน่งอะไร สังกัดหน่วยงานใด และต้องลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์ด้วย

ผู้ร้องทุกข์จะชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ จะต้องมีส่วนสำคัญอย่างน้อย ๓ ประการดังกล่าวมา

ผู้พิจารณาคำร้องทุกข์

๑) การร้องทุกข์สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้ดำเนินการดังนี้

(ก) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี้ รัฐมนตรี เลขาธิการ หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการตามมติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือกรณีเหตุร้องทุกข์เกิดจากการถูกสั่งพักราชการ ตามมาตรา ๑๐๓ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(ข) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา และให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้พิจารณา

๒) การร้องทุกข์สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้ดำเนินการดังนี้

(ก) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี้ รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือกรณีเหตุร้องทุกข์เกิดจากการถูกสั่งพักราชการ ตามมาตรา ๑๐๓ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(ข) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ อธิบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าอธิการบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ

เทียบเท่าผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่อ
 อย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง
 เป็นผู้พิจารณา

ระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องทุกข์

ให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาวินิจฉัย
 เรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์และเอกสารหลักฐาน
 ครบถ้วนแล้ว แต่ถ้ามีความจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ขยายเวลา
 พิจารณาได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน และให้บันทึกแสดงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วย

ในกรณีที่ขยายเวลาดังกล่าวข้างต้น การพิจารณายังไม่แล้วเสร็จให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่
 การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. ขยายเวลาพิจารณาได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน แต่ทั้งนี้
 ให้พิจารณากำหนดมาตรการที่จะทำให้การพิจารณาแล้วเสร็จโดยเร็ว และบันทึกไว้เป็นหลักฐานใน
 รายงานการประชุม

ผลของการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์

เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. ได้พิจารณาวินิจฉัย
 เรื่องร้องทุกข์แล้ว

(๑) ถ้าเห็นว่าเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเหตุแห่งความคับข้องใจ หรือ การ
 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์
 โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ให้มีมติยกคำร้องทุกข์

(๒) ถ้าเห็นว่าเหตุทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเหตุแห่งความคับข้องใจ หรือการ
 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์
 โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้มีมติเพิกถอนหรือยกเลิกการปฏิบัติ หรือให้ข้อแนะนำตามที่เห็นสมควร
 เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

(๓) ถ้าเห็นสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและ
 มีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

(๔) ถ้าเห็นว่าการร้องทุกข์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ให้มีมติไม่รับคำร้องทุกข์

การพิจารณามีมติดังกล่าวข้างต้น ให้บันทึกเหตุผลของการพิจารณาวินิจฉัยไว้ ใน
 รายงานการประชุมด้วย มติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ
 ก.ค.ศ. ให้เป็นที่สุด

การดำเนินการตามมติของ อ.ก.ค.ศ.๑ หรือ ก.ค.ศ.

เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ได้มีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้นในโอกาสแรกที่ได้ทำได้ ในกรณีที่มิเหตุผลความจำเป็นจะให้มีการรับรองรายงานการประชุมเสียก่อนก็ได้ และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

การจัดทำรายงานการประชุม

การจัดทำรายงานการประชุม และการจัดทำมติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา มติ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และมติ ก.ค.ศ. ดังกล่าวข้างต้นให้ระบุเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยไว้ด้วย

การนับระยะเวลา

การนับระยะเวลาดำเนินการ ก.ค.ศ. นี้ สำหรับเวลาเริ่มต้นให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสุดสิ้น ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

ตัวอย่างการเขียนหนังสือร้องทุกข์
ตัวอย่างที่ ๑
(กรณีไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน)

โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมกรณีไม่ได้เลื่อนชั้นเงินเดือน

เรียน ประธาน หรือเลขาธิการ (ก.ค.ศ./อ.ก.ค.ศ. สพป./สพม. เขต...../อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง
แล้วแต่กรณี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาคำสั่ง.....ที่...../.....ลงวันที่.....

เรื่อง เลื่อนขั้นเงินเดือน จำนวน.....ฉบับ

(๒) เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน.....แผ่น

ด้วย.....ได้มีคำสั่งที่...../.....ลงวันที่.....ได้สั่ง

เลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในสังกัด แต่ปรากฏว่า.....มิได้ส่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้แก่ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ทั้งๆ ที่
ในรอบปีที่แล้วมาข้าพเจ้าได้เอาใจใส่ปฏิบัติหน้าที่ราชการปรากฏผลดีและอยู่ในหลักเกณฑ์เลื่อนขึ้น
เงินเดือนได้ตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ทำให้ข้าพเจ้าเสียสิทธิและ
ประโยชน์อันควรจะได้รับโดยชอบด้วยกฎหมาย ยังให้เกิดความเสียหายและกำลังใจในอันที่จะปฏิบัติ
หน้าที่ราชการต่อไปเป็นอย่างยิ่ง ในการนี้ข้าพเจ้าได้ปรึกษาหารือกับ.....
ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจแล้ว (กรณีที่จะประสงค์จะปรึกษาหารือ) แต่ได้รับการแจ้งผลการพิจารณา
ที่ไม่กระทำได้ ไม่เป็นธรรม และไม่เป็นที่พอใจแก่ข้าพเจ้า จำเป็นที่จะต้องใช้สิทธิตามมาตรา ๑๒๓
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงร้องทุกข์ต่อ
(ก.ค.ศ./อ.ก.ค.ศ. สพป./สพม. เขต...../อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี) เพื่อพิจารณา
แก้ไขการสั่งการตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น โดยส่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
ให้แก่ข้าพเจ้าด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้อุทธรณ์

ตัวอย่างที่ ๒

(กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน)

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ร้องทุกข์กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการ

เรียน ประธาน ก.ค.ศ./เลขาธิการ ก.ค.ศ.

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาคำสั่ง.....ที่...../.....ลงวันที่.....

เรื่อง สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน.....ฉบับ

ออกจากราชการ

(๒) เอกสารประกอบการพิจารณา

จำนวน.....ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....เดิมรับราชการ
ตำแหน่ง.....ตำแหน่งเลขที่.....สังกัด.....ได้ถูกสั่งให้ออก
จากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ตามคำสั่ง.....ที่...../.....
ลงวันที่.....และข้าพเจ้าได้รับทราบคำสั่งนี้แล้วเมื่อวันที่.....ด้วยความเคารพ
อย่างสูงต่อคำสั่งดังกล่าว ข้าพเจ้าเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวนี้คลาดเคลื่อนทั้งในข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง
หลายประการ โดยอาศัยสิทธิตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้าพเจ้าขอร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในข้อกล่าวหาที่ว่า ข้าพเจ้ารับเงินค่าขายสมุดแล้วไม่นำส่งเข้าเป็นเงินบำรุงการศึกษา
โดยบรรยายข้อหาสรุปได้ว่า เงินค่าไรค่าขายสมุดที่ข้าพเจ้ารับไว้จากนางสาวเจียม ๒ ครั้ง จำนวน
๘,๓๘๔ บาท (ที่ถูกต้องเป็น ๘,๓๘๘) เป็นเงินบำรุงการศึกษา เมื่อข้าพเจ้ารับไว้ต้องนำส่งเงินบำรุง
การศึกษา การที่ข้าพเจ้าเก็บรักษาไว้เองเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่มีชอบ แม้การสอบสวนจะชี้ชัดไม่ได้
ว่าข้าพเจ้ามีโอกาสนำเงินนั้นไปใช้จ่ายในกิจกรรมใดเมื่อใดก็ได้ เพราะไม่มีรับทราบหรือควบคุมการ
เก็บรักษาและการจ่ายเงินจำนวนนั้นนอกจากข้าพเจ้าแต่ผู้เดียวเท่านั้น

ข้าพเจ้าขอกราบเรียนด้วยความสัตย์จริงว่า ข้าพเจ้าได้ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวน
แล้วว่า เรื่องเงินค่าขายสมุดนี้ได้ถือปฏิบัติกันมาก่อนที่ข้าพเจ้ามาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาน

ศึกษาแล้ว ข้าพเจ้าจึงถือปฏิบัติต่อมาก็ได้มีผู้ใดทักท้วง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในเรื่องนี้ซึ่งต้องถือว่าเป็นผู้รู้ระเบียบและแบบแผนการปฏิบัติ ก็มิได้แนะนำหรือทักท้วงแต่ประการใด ทั้งทางราชการที่มาตรวจบัญชีก็ได้ทักท้วงว่าผิดระเบียบอย่างไรด้วย ครั้งเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๗ นางสาวเจียมได้นำเงินกำไรจากการขายสมุดของสมาคมหรือของโรงเรียน ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบมาฝากไว้เป็นจำนวน ๘,๒๓๘ บาท ข้าพเจ้าก็รับฝากไว้ โดยมีบัญชีฝากไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งสมุดฝากเงินนอกบำรุงการศึกษาเล่มนั้น ในขณะนี้ ก็อยู่ที่คณะกรรมการสอบสวน ข้าพเจ้ารับไว้โดยไม่ทราบว่านางสาวเจียมรับเงินจำนวนนี้ไว้ตั้งแต่เมื่อใด เป็นเงินของโรงเรียนหรือของสมาคม ถ้าเป็นของโรงเรียนเพราะเหตุใดจึงไม่ส่งเป็นเงินบำรุงการศึกษา นางสาวเจียมอ้างว่าเป็นเงินค่าสมุดนอกบัญชีไม่ใช่เงินบำรุงการศึกษา เพราะเงินบำรุงศึกษาค่าขายสมุดของโรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๔๖ ได้ส่งไปเรียบร้อยแล้ว ตามใบเสร็จเล่มที่ ๗๒/๓๔ เลขที่ ๓๒ ส่งเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๖ เป็นเงิน ๓,๖๘๓ บาท ทุกปีเงินจำนวนนี้เป็นเงินสวัสดิการของโรงเรียน ข้าพเจ้าเชื่อโดยสุจริตใจว่า เงินนี้เป็นเงินสวัสดิการของโรงเรียน จึงรับฝากเก็บไว้และไม่นำส่งเข้าเป็นเงินบำรุงการศึกษา แต่เก็บไว้ในตู้เซฟซึ่งเก็บไว้ในตู้เหล็ก ๔ ลิ้นชัก ในห้องทำงานของผู้อำนวยการโรงเรียน อีกชั้นหนึ่ง ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะเป็นผู้เก็บรักษาตั้งแต่ผู้เดียว แต่ข้าพเจ้าก็ได้มีได้นำเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่ายหรือจะต้องเงินจำนวนนี้เลย ต่อมาวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ นางสาวเจียมก็นำเงินกำไรค่าขายสมุดมาฝากข้าพเจ้าอีก ๑๑๐ บาท โดยอ้างว่าเป็นเงินยอดเดียวกันกับที่ฝากไว้ก่อน นางสาวเจียมคิดเงินผิดพลาดเป็นเหตุให้เงินขาดไป นางวิชาผู้มาตรวจบัญชีได้ทักท้วงนางสาวเจียมจึงได้นำเงินมาฝากเพิ่มเติม ข้าพเจ้าก็ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับเงินจำนวน ๘,๒๓๘ บาท เงิน ๒ จำนวนนี้ เมื่อรวบรวมกัน จะเป็นเงิน ๘,๓๔๘ บาท มิใช่ ๘,๓๘๔ บาท ตามที่ปรากฏในรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน อย่างไรก็ตาม การที่เก็บรักษาเงินไว้ด้วยตนเองนั้น ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่ากระทำโดยสุจริตและเปิดเผยและเชื่อว่าปลอดภัยกว่าที่จะมอบให้ผู้อื่นเก็บรักษา ต่อมานางสาวเจียมผู้ฝากเงินไว้ได้มาถามข้าพเจ้าว่าเงินที่ฝากไว้ควรจะนำมาทำอะไร ข้าพเจ้าจึงได้นำเรื่องนี้หารือในที่ประชุมครูอาจารย์ของโรงเรียน นางวอเสนอให้เป็นเงินสวัสดิการให้ครูผู้ยืมดังที่เคยทำมา แต่ที่ประชุมส่วนใหญ่มีความเห็นให้ข้าพเจ้า เก็บไว้พิมพ์หนังสือของโรงเรียนหรือเอกสารที่เบิกจ่ายจากเงินบำรุงการศึกษาไม่ได้ (ปรากฏตามรายงานการประชุม) ไม่ใช่เป็นความเห็นของข้าพเจ้าแต่ผู้เดียวตามที่คณะกรรมการสรุปมา (ซึ่งรายงานการประชุมฉบับนี้ข้าพเจ้าก็ได้ส่งมอบให้คณะกรรมการสอบสวนแล้ว) เมื่อที่ประชุมส่วนใหญ่มีความเห็นเช่นนั้น ข้าพเจ้าจึงเก็บเงินนี้ไว้ในที่เดิมตลอดมา จนในที่สุดเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนนี้เพื่อพิมพ์หนังสือของโรงเรียนแล้ว ข้าพเจ้าจึงนำเงินจำนวน ๘,๓๔๘ บาทนี้ ส่งเข้าเป็นเงินสวัสดิการครู โดยนำฝากธนาคารในบัญชีสวัสดิการของโรงเรียน เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๖ จากพยานหลักฐานและพฤติการณ์ที่ข้าพเจ้าได้ดำเนินการมานั้นย่อมเป็นที่เชื่อถือได้อย่างมั่นคงว่าข้าพเจ้ากระทำไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทุกประการ ต่อมาข้าพเจ้ามาทราบภายหลังว่าเงินกำไรค่าขายสมุดยอดนี้เป็นของสมาคมครูและผู้ปกครอง เพราะสมาคมเป็นผู้ดำเนินการขายสมุดมา

โดยตลอด โดยให้นางสาวเจียม เป็นเจ้าหน้าที่นำกำไรส่งให้สมาคมส่วนหนึ่ง และให้เป็นเงินสวัสดิการโรงเรียนส่วนหนึ่ง ข้าพเจ้าได้ขอให้ท่านนายกสมาคมฯ ทำหนังสือชี้แจงให้คณะกรรมการสอบสวนข้าพเจ้าได้ทราบความแล้ว หนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้าได้นำส่งเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๔๖ ต่อประธานกรรมการสอบสวน โดยมีนายสุรน ตำแหน่งครู โรงเรียนบ้านหนองหมาว้อ เป็นพยานปรากฏว่าคณะกรรมการจะเป็นใครไม่ทราบทำหนังสือฉบับนี้หาย ซึ่งข้าพเจ้าเพิ่งมาทราบในภายหลัง ส่วนสำเนาทางสมาคมยังหาไม่พบ แต่ท่านนายกสมาคมฯ ยินดีที่จะทำหนังสือชี้แจงความจริงในเรื่องนี้ให้ทราบ ดังนั้น เงินจำนวน ๘,๓๔๘ บาท ที่นางสาวเจียมฝากข้าพเจ้าไว้ ต้องเป็นเงินของสมาคมครูและผู้ปกครองไม่ใช่เงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียน หลักฐานดังกล่าวนี้ อยู่ที่นางสาวเจียม ซึ่งสามารถเรียกมาตรวจสอบได้เสมอ

การที่คณะกรรมการสอบสวนวินิจฉัยว่าการสอบสวนชี้ชัดไม่ได้ว่าข้าพเจ้านำเงินที่เก็บรักษาไว้ไปใช้จ่ายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นกรณีที่มีมลทินหรือมัวหมองนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าคณะกรรมการสอบสวนใช้ดุลพินิจวินิจฉัยโดยฝ่าฝืนหลักนิติธรรม ซึ่งข้าพเจ้าจะได้กราบเรียนความเห็นในเรื่องนี้ โดยละเอียดในข้อต่อไป

ข้อ ๒ กรณีกล่าวหาว่า ข้าพเจ้ารับเงินกำไรจากการขายขนมและน้ำอัดลมแล้วไม่นำส่งเข้าเป็นเงินบำรุงการศึกษา โดยบรรยายข้อหาสรุปได้ว่า เมื่อข้าพเจ้ารับเงินกำไรจากคนขายขนมและน้ำอัดลมเป็นเงินทางราชการต้องนำส่งและเก็บรักษาไว้เช่นเดียวกับเงินของทางราชการอื่นๆ การรับเงินดังกล่าวไว้แล้วไม่นำส่งแต่เก็บรักษาไว้เองเป็นการปฏิบัติที่มีชอบ แม้จะพิสูจน์ไม่ได้ว่าข้าพเจ้าได้นำเงินดังกล่าวไปใช้หมุนเวียนเพื่อเป็นประโยชน์ส่วนตนก็มีมลทินหรือมัวหมอง เพราะการเก็บรักษาเงินไว้เองเห็นได้ชัดว่ามีโอกาสนำเงินนั้นไปใช้จ่ายในกิจการใดเมื่อใดก็ได้ เพราะไม่มีผู้ควบคุมการเก็บรักษาและการจ่ายเงิน

ข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่า.....
.....ฯลฯ

ข้อ ๓ ส่วนข้อกฎหมายนั้น ขอกราบเรียนดังนี้

(๑) คำสั่ง.....ที่...../๒๕.....ลงวันที่.....ที่สั่งให้ข้าพเจ้าออกจากราชการ ตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ ตั้งแต่วันที่.....เป็นการสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และตามกฎหมายในขณะที่ย้ออกคำสั่งดังกล่าว ผู้ออกคำสั่งไม่มีอำนาจสั่งให้ข้าพเจ้าออกจากราชการ

(๒) การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมายหลายประการ กล่าวคือ ไม่จดคำให้การของข้าพเจ้าโดยครบถ้วนตามที่ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำไว้และถ้อยคำที่มีได้จดนั้นเป็นสาระสำคัญ เป็นคุณแก่ข้าพเจ้า ในการพิจารณา แต่ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสได้รับทราบในชั้นสอบสวน เพราะกรรมการสอบสวน ไม่ให้ข้าพเจ้าอ่านคำให้การเอง โดยอ้างว่าลายมือของกรรมการผู้บันทึกคำให้การอ่านยาก บางครั้ง อ่านให้ข้าพเจ้าฟัง บางครั้งไม่อ่าน อ้างว่าไม่มีอะไรเสียหาย แม้อ่านให้ฟังก็งงใจอ่านให้ผิดไปจากความจริงที่ข้าพเจ้าให้การไว้ เช่น ข้าพเจ้าให้การว่าไม่เคยใช้รถยนต์ของโรงเรียนไปใช้ประโยชน์

ส่วนตัว แม้แต่นำไปงานศพนางสาว.....ฯลฯ ก็คิดว่า “ข้าฯ ไม่เคยใช้รถของโรงเรียนไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว แต่นำไปงานศพนางสาว.....ฯลฯ” และอื่นๆ อีกมาก นอกจากนั้นข้าพเจ้าอ้างพยานบุคคลแต่ก็ไม่บันทึกไว้ และไม่เรียกพยานมาสอบสวน ข้าพเจ้าเพิ่งทราบเมื่อได้ขอคัดสำเนารายงานการสอบสวนและคำให้การของข้าพเจ้า เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการร้องทุกข์

(๓) กรณีที่วินิจฉัยว่า ข้าพเจ้ากรณีมีมลทินหรือมัวหมองนั้น เป็นการวินิจฉัยที่ไม่ชอบและไม่ถูกต้อง เพราะคณะกรรมการสอบสวนก็พิจารณาแล้วว่าไม่มีหลักฐานใดที่จะพิจารณาความผิดข้าพเจ้าได้ เมื่อไม่มีหลักฐานที่จะพิจารณาความผิดข้าพเจ้า ก็ต้องถือว่าข้าพเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ การที่จะพิจารณาว่าผู้ใดมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกละเลยนั้น ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ๒ ประการ คือ

ประการแรก ต้องมีมลทินมัวหมอง

ประการที่สอง จะให้รับราชการต่อไปอาจเสียหายแก่ราชการ

คำว่า “มลทิน” เป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ส่วน “มัวหมอง” เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ เช่น เมื่อใดมีผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ต้องสอบสวนให้ได้ ความจริงว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นจริง แต่ไม่มีพยานหลักฐานยืนยันแน่ชัดว่าผู้ถูกกล่าวหาคนนั้นเป็นผู้ทุจริต คงมีพยานแวดล้อมกรณีที่ทำให้น่าเชื่อได้มากกว่าผู้ถูกกล่าวหาคนนั้นๆ เองที่น่าจะเป็นผู้กระทำการทุจริต และเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่าหากจะให้รับราชการต่อไปอาจจะเสียหายแก่ราชการ เช่นนี้ จึงจะถือว่าเป็นผู้มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกละเลยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย มาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่กรณีของข้าพเจ้าหาได้อยู่ในข่ายบังคับของกฎหมายดังกล่าวไม่ กล่าวคือ การสอบสวนก็ยังไม่ได้ความจริงว่า มีการทุจริตเกิดขึ้น อีกทั้งไม่มีพยานแวดล้อมใดๆ ที่จะบ่งชี้ให้เห็นว่าข้าพเจ้าน่าจะเป็นผู้กระทำการทุจริต มีแต่ผู้อื่นกระทำความผิดโดยมิชอบแล้วข้าพเจ้าไปขัดขวางเป็นเหตุให้บุคคลเหล่านั้นเสียประโยชน์ เงินที่ข้าพเจ้าเก็บรักษาไว้ด้วยความสุจริต เพื่อระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของโรงเรียนและของทางราชการ ข้าพเจ้าเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนต้องรับผิดชอบเงินทั้งปวงของโรงเรียนอยู่แล้ว การที่ข้าพเจ้าเก็บรักษาไว้เองย่อมจะมั่นคงปลอดภัยกว่าเรื่องการเก็บรักษาเงินนี้เมื่อมีผู้นำเงินไปส่งข้าพเจ้าก็ให้การว่า เห็นข้าพเจ้าเก็บไว้ในเซฟแล้ว เก็บไว้ในตู้เหล็ก ๔ ลิ้นชักอีกชั้นหนึ่ง ไม่มีพยานแม้แต่คนเดียวให้การว่า พฤติการณ์ของข้าพเจ้าน่าจะวางสงสัยว่าจะทุจริตต่อหน้าที่ราชการ แม้คณะกรรมการสอบสวนเองก็ได้ส่งสัปดาห์ละ ๑๐ ครั้ง เพียงแต่คาดหมายเอาเอง โดยไม่มีเหตุสนับสนุนว่าข้าพเจ้ามีโอกาสที่จะนำเงินไปใช้จ่ายในกิจการใดอย่างใดก็ได้ ไม่มีผู้ใดควบคุมการเก็บรักษาเงิน แต่ก็ไม่ปรากฏว่าข้าพเจ้าได้ใช้โอกาสตามที่คณะกรรมการสอบสวนคาดคะเนไว้เลย จึงเป็นการคาดคะเนหรือวินิจฉัยที่ไม่ชอบด้วยหลักนิติธรรม ทั้งนี้ เพราะตามหลักกฎหมายต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลกระทำการโดยสุจริต เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าทุจริตหรือไม่สุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เป็นโทษแก่บุคคล จึงต้องยึดถือหลักนี้อย่างเคร่งครัด

(๔) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนข้าพเจ้าโดยหาว่ากระทำผิดวินัยกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ในการแจ้งข้อกล่าวหาตามแบบ สว.๓ กลับแจ้งข้อกล่าวหาอื่น ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และในแบบ สว.๓ กรรมการสอบสวน ก็ลงลายมือชื่อไม่ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด เพราะกรรมการสอบสวนมีจำนวนถึง ๕ คน แต่ในขณะ แจ้งข้อกล่าวหากลับมีกรรมการเพียง ๒ คนเท่านั้น ในขณะที่คำสั่งให้ออกจากราชการ กลับให้ข้าพเจ้าออกเพราะมีมลทินหรือมีหมองในเรื่องที่ถูกสอบสวน

ข้อ ๕ อาศัยเหตุผลทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้าจึงขอให้ ก.ค.ศ. ได้โปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าด้วย โดยขอได้โปรดพิจารณาสั่งการให้ผู้บังคับบัญชา มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งที่ให้ข้าพเจ้าออกจากราชการ และสั่งให้ข้าพเจ้าได้กลับเข้ารับราชการ ตามเดิมต่อไปด้วย ทั้งนี้ ข้าพเจ้าขอแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุมด้วย หากมีการประชุมเมื่อใด ขอได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบด้วย ตามที่อยู่ตามที่แจ้งไว้ข้างต้น จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ร้องทุกข์

โทร.

บทที่ ๔

การตรวจพิจารณาหนังสืออุทธรณ์และสำนวนการสอบสวน ประกอบอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

ในขั้นตอนการปฏิบัติงานของนิติกรผู้พิจารณาสำนวนการอุทธรณ์จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานจักต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพึงต้องปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ และต้องดำเนินการภายในกรอบระยะเวลาและเป็นไปโดยชอบตามบทกฎหมายที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงหลักนิติธรรม มโนธรรม ความเป็นธรรม นโยบายของทางราชการกำหนดโทษ ให้เหมาะสมกับกรณีความผิดและมีมาตรฐานเดียวกัน โดยวิธีการในการตรวจพิจารณาสำนวนอุทธรณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

การตรวจพิจารณาหนังสืออุทธรณ์

เมื่อนิติกรผู้พิจารณาสำนวนการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษได้รับหนังสืออุทธรณ์แล้วสิ่งสำคัญประการแรกที่ผู้ปฏิบัติงานพึงต้องตรวจสอบความถูกต้อง คือ หนังสืออุทธรณ์ เพราะหากการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์มิได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ย่อมเป็นอุทธรณ์ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้ โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๑) อุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นอุทธรณ์ที่ถูกต้องในสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ ผู้ถูกสั่งลงโทษอุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้นจะอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนไม่ได้

๑.๒ การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร และลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์

๑.๓ การอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงประธาน อ.ก.ค.ศ. พร้อมสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ โดยออกในนามเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี และยื่นที่ส่วนราชการนั้น การอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ และยื่นที่สำนักงาน ก.ค.ศ.

๑.๔ ระยะเวลาในการอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์ต้องอุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษวันทราบคำสั่งลงโทษพิจารณาได้ ๓ กรณี คือ

(๑) ให้ถือวันที่ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษเป็นวันทราบคำสั่ง

(๒) ให้ถือวันที่แจ้งเป็นวันทราบคำสั่ง

กรณีนี้เป็นกรณีผู้ถูกลงโทษไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษ วิธีการแก้ไข ก็คือ ให้มีการแจ้งคำสั่งลงโทษให้ผู้ถูกลงโทษทราบพร้อมกับมอบสำเนาคำสั่งลงโทษให้

ผู้ถูกลงโทษ แล้วทำบันทึกลงวันเดือนปี เวลา และสถานที่ที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้ง พยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้วให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบคำสั่ง

(๓) ให้ถือว่าวันเมื่อล่วงพ้นเวลาและได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

กรณีนี้เป็นกรณีที่ไม้อาจแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง ลงโทษได้โดยตรง ก็ให้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกลงโทษ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งลงโทษไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกลงโทษเก็บไว้หนึ่งฉบับและให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวัน เดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้น ๓๐ วันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ถูกลงโทษได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งลงโทษฉบับที่ให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวัน เดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษกลับคืนมาให้อถือว่าผู้ถูกลงโทษได้ทราบคำสั่งแล้ว

การนับระยะเวลาอุทธรณ์สำหรับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้น เป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนวันเวลาสุดสิ้น ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา เช่น การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษไล่ ออกจากราชการ ซึ่งจะต้องอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษ ถ้าผู้ถูกลงโทษทราบคำสั่งลงโทษเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ ก็จะนับวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เป็นวัน เริ่มต้นและจะครบกำหนด ๓๐ วัน ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ แต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ และวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ เป็นวันหยุดราชการ (วันสิ้นปีเก่าและวันขึ้นปีใหม่) ฉะนั้น ผู้อุทธรณ์ ยื่นอุทธรณ์ในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๐ ก็เป็นอุทธรณ์ที่ยื่นภายในกำหนดเวลา ก.ค.ศ. ต้องรับไว้ พิจารณา นอกจากต้องพิจารณาวันรับทราบคำสั่ง อันเป็นวันแรกแห่งการนับระยะเวลาอุทธรณ์แล้วยัง ต้องพิจารณาวันยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ด้วย เพราะเป็นข้อเท็จจริงสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาว่า เป็นอุทธรณ์ที่ยื่นภายในระยะเวลาอุทธรณ์หรือไม่ การยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์อาจยื่น หรือส่งผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้ ในกรณีที่มิผู้นำหนังสืออุทธรณ์มายื่นเอง ให้ผู้รับหนังสือออกไปรับ หนังสือประทับตรารับหนังสือและลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐานในวันรับหนังสือตาม ระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณและให้ถือว่าวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสือ อุทธรณ์

ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ให้ถือว่าวันที่ทำการไปรษณีย์ ดันทางออกไปรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ดันทางประทับตรารับที่ซอง หนังสือเป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์ ดังนั้น หากวันที่รับหนังสืออุทธรณ์ตามที่ปรากฏในใบรับหนังสือ อุทธรณ์ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์นำหนังสืออุทธรณ์มายื่นเอง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ดันทางออกไปรับ ฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ดันทางประทับตรารับที่ซองหนังสือ ในกรณีที่ ผู้อุทธรณ์ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ยังอยู่ภายในกำหนดระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันรับทราบ คำสั่งลงโทษก็ถือว่าเป็นการอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้

๒) นอกจากพิจารณาหลักเกณฑ์การอุทธรณ์ดังที่กล่าวไว้ในข้อ (๑) แล้ว ผู้ปฏิบัติงานต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นการอุทธรณ์ต่อองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือไม่ ทั้งนี้ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยจะต้องใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อองค์กรใดแยกพิจารณาได้ ๒ กรณี คือ

(๑) กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง^๑

(๒) กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง^๒ ในกรณีที่ตรวจสอบหนังสืออุทธรณ์แล้วปรากฏว่าเป็นอุทธรณ์ที่ดำเนินการถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวข้างต้น ขั้นตอนที่ต้องดำเนินการต่อไปคือ การตรวจพิจารณาสำนวนการสอบสวน

การตรวจสอบสำนวนการสอบสวนประกอบอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

๑) เมื่อนิติกรผู้พิจารณาสำนวนการสอบสวนได้รับสำนวนการสอบสวนมาแล้วควรที่จะตรวจสอบประการแรกว่า สำนวนการสอบสวนมีเอกสารหลักฐานสำคัญที่จำเป็นต้องใช้เพื่อประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ เช่น คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สำเนาปริญาทางกฎหมาย หลักฐานการผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย แบบแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามข้อ ๑๕ (สว.๓) หรือไม่ หากไม่มีก็ต้องทำหนังสือขอให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดส่งมาให้เพื่อประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ต่อไป

๒) การตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย

ขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย

๒.๑ การตั้งเรื่องกล่าวหา

การตั้งเรื่องกล่าวหาเป็นการตั้งเรื่องดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการ เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยมาตรา ๕๘ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรม โดยไม่ชักช้า

^๑ มาตรา ๑๒๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง

^๒ มาตรา ๑๒๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกสั่งลงโทษปลดออก ไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์แล้วแต่กรณี ต่อ ก.ค.ศ.ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง และให้ ก.ค.ศ.พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

ผู้ตั้งเรื่องกล่าวหาคือผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา กรณีที่เป็นการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ เป็นผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สำหรับกรณีที่เป็นการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาขั้นต้นคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนสามารถแต่งตั้งกรรมการสอบสวนข้าราชการในโรงเรียนได้ทุกคน แม้ว่าจะไม่มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งก็ตาม เว้นแต่กรณีที่เป็นการช่วยปฏิบัติราชการจะมีเพียงอำนาจการบังคับบัญชา แต่ไม่มีอำนาจดำเนินการทางวินัยหรือสั่งลงโทษ กรณีเช่นนี้จะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดเป็นผู้ดำเนินการ คำสั่งให้ระบุชื่อ ผู้ถูกกล่าวหาเรื่องที่กล่าวหา และรายชื่อของคณะกรรมการสอบสวน โดยไม่ต้องระบุมাত্রาหรือกรณีความผิด

เรื่องที่กล่าวหา หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมแห่งการกระทำที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย การตั้งเรื่องกล่าวหานี้เป็นขั้นตอนที่จำเป็นไม่ว่าจะเป็นกรณีความผิดวินัยร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงก็ตาม จะต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าคุณกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยในเรื่องใด เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหารู้ตัวและมีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้

“เรื่องที่กล่าวหา” นั้น ไม่ใช่กรณีกระทำผิด แต่เป็นเรื่องราวหรือการกระทำที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิด ดังนั้น ในการตั้งเรื่องกล่าวหาในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจึงควรระบุแต่เพียงเรื่องราวหรือการกระทำที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดเท่านั้น ไม่ควรระบุมাত্রาว่าด้วยวินัยหรือกรณีความผิด การระบุมাত্রาว่าด้วยวินัยหรือกรณีความผิดนั้นควรปล่อยให้เป็นเรื่องของคณะกรรมการสอบสวนและผู้มีอำนาจพิจารณาโทษ ที่จะพิจารณาปรับบทความผิด หากหลังจากได้สอบสวนพิจารณาข้อเท็จจริง ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไปกำหนดบทมาตราว่าด้วยวินัยหรือกรณีความผิดไว้ ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเสียแต่แรกแล้ว อาจกลายเป็นการจำกัดขอบเขตของการสอบสวนให้อยู่เฉพาะในบทมาตราว่าด้วยวินัยหรือกรณีความผิดที่กำหนดไว้ ถ้าพบการกระทำผิดที่เกินกว่านั้น จะเกิดปัญหาว่าเป็นการสอบสวนเรื่องอื่น หรือพิจารณาลงโทษในเรื่องอื่น ฉะนั้นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจึงควรระบุแต่เพียงเรื่องราวหรือการกระทำที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด โดยไม่ระบุมাত্রาว่าด้วยวินัยหรือกรณีความผิด เมื่อสอบสวนแล้วคณะกรรมการสอบสวนและผู้มีอำนาจพิจารณาโทษจึงจะพิจารณาจากพยานหลักฐานว่าเรื่องที่กล่าวหาที่นั้นฟังข้อเท็จจริงได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในเรื่องนั้นอย่างไร แล้วปรับบทเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด

๒.๒ การแจ้งข้อกล่าวหา

การแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องกระทำได้ตามมาตรา ๕๘ บัญญัติว่า “...ในการสอบสวนจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา” การแจ้งข้อกล่าวหาเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน ที่จะต้องแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่กล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าผู้ถูกกล่าวหา ได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร รวมทั้งแจ้งให้ทราบด้วยว่าในการสอบสวนนี้ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และมีสิทธิ

ที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตลอดจนอ้างพยานหลักฐาน หรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหา การแจ้งดังกล่าวคือการทำบันทึกตามแบบ สว.๓ โดยทำเป็น ๒ ฉบับ ให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบแล้วมอบให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับอีกหนึ่งฉบับเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน

“ข้อกล่าวหา” ที่จะต้องแจ้งและอธิบายให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ คือ กรณีและพฤติการณ์แห่งการกระทำที่อ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดซึ่งจะต้องอยู่ในวงรอบขอบเขตของ “เรื่องที่กล่าวหา” โดยอธิบายเรื่องที่กล่าวหาให้ชัดเจนขึ้นพอให้ผู้ถูกกล่าวหาจะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาได้ เช่น อธิบายว่าผู้ถูกกล่าวหาทำอะไร และทำอะไรในเรื่องที่กล่าวหา ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาที่จะชี้แจง แก้ข้อกล่าวหาได้ถูกต้องตรงประเด็น

๒.๓ การสอบสวน

การสอบสวน คือ การรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม การสอบสวนความผิดวินัยไม่ร้ายแรง และการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กระบวนการและขั้นตอนในหน้ากฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับ

ข้อยกเว้น

มาตรา ๕๘ วรรคท้าย บัญญัติว่า “ในกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่สอบสวนก็ได้” กรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.ค.ศ.กำหนดไว้ดังนี้

กรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.ค.ศ.กำหนดไว้ ดังนี้

ก. การกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงที่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ได้แก่

(๑) กระทำความผิดอาญาจนต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำความผิดและผู้บังคับบัญชาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้ว

(๒) กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

ข. การกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ได้แก่

(๑) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือลงโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๓) กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

ก) ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

กรณีวินัยไม่ร้ายแรง : ผู้บังคับบัญชาตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีวินัยอย่างร้ายแรง : (๑) ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง
ตามมาตรา ๕๓

(๒) ผู้บังคับบัญชาเหนือผู้มีอำนาจ
สั่งบรรจุ

(๓) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด นายกรัฐมนตรี

ข) องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน

ตามกฎหมาย ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๓ กำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนประกอบด้วย ประธานกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งวิทยฐานะ
ไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา และกรรมการอย่างน้อยอีก ๒ คน โดยให้กรรมการ
คนหนึ่งเป็นเลขานุการ ในกรณีจำเป็นจะให้มิให้ผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ และต้องมีผู้ดำรงตำแหน่ง
นิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทาง
วินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย อย่างน้อยหนึ่งคนเป็นกรรมการสอบสวน
สรุปคือ คณะกรรมการสอบสวนต้องมี

(๑) ประธานต้องดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้ถูก
กล่าวหา

(๑) เป็นข้าราชการอย่างน้อย ๓ คน

(๒) ในคณะกรรมการสอบสวนต้องมีผู้ดำรงตำแหน่ง
นิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมายหรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทาง
วินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยเป็นกรรมการสอบสวนอย่างน้อย ๑ คน

คำว่า “ผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย” หมายถึง
ผู้ที่เคยเป็นกรรมการสอบสวนหรือเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย

ค) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ต้องระบุ

(๑) เป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง/
ไม่ร้ายแรง

(๒) ชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะของผู้ถูกกล่าวหา

(๓) เรื่องที่กล่าวหา

(๔) ชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะของคณะกรรมการสอบสวน

เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ต้องตั้งกรรมการสอบสวนทั้งวินัย
อย่างร้ายแรง และไม่ร้ายแรง จึงควรระบุให้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย
อย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง เนื่องจากจะต้องใช้กฎสอบสวนฉบับเดียวกัน และต้องมีการแจ้งข้อ
กล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุ
หรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา

บทที่ ๕

หลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของนิติกรผู้พิจารณาสำนวนการอุทธรณ์ ควรพิจารณาโดยเริ่มต้นจากการกำหนดประเด็นข้อต่อสู้ตามที่ปรากฏในหนังสืออุทธรณ์ว่าผู้อุทธรณ์มีข้อโต้แย้งในประเด็นใดบ้าง โดยแยกพิจารณาในปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง

การพิจารณาอุทธรณ์มาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. และขณะนี้ ก.ค.ศ.ได้ออกกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อใช้บังคับแล้ว

การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยให้พิจารณาจากสำนวนการสืบสวน หรือการพิจารณาในเบื้องต้นตามมาตรา ๕๕ และสำนวนการดำเนินการสอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือสำนวนการไต่สวนของ ป.ป.ช. หรือตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้ฟังข้อเท็จจริงตามนั้น และในกรณีจำเป็นและสมควร อาจขอเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

ในการพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ หากกระทำความผิดเป็นความผิดกรณีใด ตามมาตราใด และควรลงโทษในสถานใดหรือไม่ เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยว่าอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ฟังขึ้นหรือไม่ เพียงใด จะกระทำได้อต่อเมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่กล่าวหา โดยกระจางชัดเจนเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยความผิดและกำหนดโทษได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการสอบสวน เว้นแต่กรณีที่เป็นการผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กฎ ก.ค.ศ.กำหนด ข้อเท็จจริงอาจได้จากการสืบสวน หรือจากการรวบรวมข้อมูลแล้วแต่กรณี

หลักการพิจารณาความผิด

การพิจารณาความผิด มีหลักในการพิจารณาดังนี้

๑. **หลักนิติธรรม** ได้แก่ การพิจารณาโดยมีกฎหมายเป็นหลัก การกระทำใดจะเป็นความผิดทางวินัยต้องมีกฎหมายบัญญัติว่า การกระทำนั้นเป็นความผิด ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางวินัยก็ไม่สามารถลงโทษ เพราะเหตุอันเนื่องมาจากการกระทำนั้นได้ ในการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นความผิดวินัยกรณีใดจะต้องเข้าองค์ประกอบของการกระทำความผิดกรณีนั้นด้วย เช่น กรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ มีองค์ประกอบคือ

- มีหน้าที่ราชการต้องปฏิบัติ
- ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

- เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่สมควรได้
- มีเจตนาทุจริต

(๑) มีหน้าที่ราชการต้องปฏิบัติ หมายถึง มีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดหรือหน้าที่ตามมาตรฐานตำแหน่ง หน้าที่จากผู้บังคับบัญชามอบหมาย หรือหน้าที่จากการสมัครใจเข้าสู่ผูกพันตนเองยอมรับเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ

(๒) การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ หมายถึง การจงใจกระทำหรือการจงใจละเว้นไม่กระทำในสิ่งที่กฎหมายกำหนดให้ต้องกระทำ

“โดยมิชอบ” หมายถึง มิชอบด้วยกฎหมายระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือมติคณะรัฐมนตรี

(๓) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่สมควรได้

“ประโยชน์” หมายถึง สิ่งที่เป็นคุณแก่ผู้รับ อาจหมายถึงทรัพย์สินและมีใช้ทรัพย์สิน เช่น อาจเป็นการบริการ การได้รับความสะดวก รวดเร็ว การอนุญาต การอนุมัติ

“สมควรได้” หมายถึง มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

“เจตนาทุจริต” หมายถึง การแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งกรณีหมายถึงเจตนาประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลด้วย

หากเป็นประโยชน์ที่ควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ย่อมไม่เข้าองค์ประกอบกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ถ้าไม่ครบองค์ประกอบความผิดของกรณีใด ก็ไม่เป็นความผิดตามกรณีนั้น หากข้อเท็จจริงเข้าองค์ประกอบกรณีใด ตามมาตราใด ก็ปรับบทความผิดไปตามกรณีนั้นมาตรานั้น และลงโทษไปตามความผิดนั้น

การพิจารณาความผิดในกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น มีมติคณะรัฐมนตรีตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ กำหนดว่า ควรลงโทษไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใดไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ แต่อย่างไรก็ดีจะต้องนำหลักมโนธรรมมาประกอบการพิจารณาด้วย

๒. **หลักมโนธรรม** ได้แก่ การพิจารณาให้เป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงตรงตามความเป็นจริงและตามเหตุและผลที่ควรจะเป็น หมายถึง การพิจารณาความผิดไม่ควรคำนึงถึงแต่ความถูกผิดตามกฎหมายเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงความยุติธรรมด้วย

“ความยุติธรรม” ได้แก่ เรื่องที่บุคคลในสังคมซึ่งเป็นบุคคลที่มีเหตุผลมีความรู้สึกผิดชอบเชื่อมั่นว่าเป็นเรื่องที่ชอบธรรม เช่น ตามตัวอย่างดังกล่าวในข้อ ๑ การพิจารณาวินัยจะต้องคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงของเรื่องนั้นๆ ว่าเป็นอย่างไร กล่าวคือ แม้จะไม่มีหลักฐานการใช้จ่ายเงินมาแสดงเพื่อหักล้างยอดเงินทางบัญชีของโรงเรียนให้ตรงกับยอดเงินทางบัญชีของธนาคารซึ่งอาจเป็นเพราะความบกพร่องในการควบคุมระบบการเงิน หากฟังได้ว่าผู้นั้นไม่มีประวัติเสื่อมเสียทางการเงิน และปรากฏว่าโรงเรียนได้มีการสร้างรั้วคอนกรีต ศาลาอเนกประสงค์ สวนหย่อม และโครงการกิจกรรมพิเศษต่างๆ ตามที่กล่าวอ้างจริง โดยไม่มีเงินงบประมาณจากทางราชการอุดหนุน

ลำพังเงินบริจาคอย่างเดียวไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโรงเรียน การกระทำแม้จะขัดต่อระเบียบของทางราชการ แต่หากมิได้ทำให้เกิดความเสียหายต่อโรงเรียน หรือมิได้ทำให้เด็กนักเรียนไม่ได้รับประทาน อาหารกลางวันหรืออาหารเสริม (นม) แต่อย่างใด กรณีเช่นนี้ยังไม่อาจฟังเป็นเรื่องทุจริต จะเป็นเพียง การไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ดังนั้น การพิจารณาความผิดจึงต้องอาศัยหลักนิติธรรมและหลักมโนธรรมประกอบกันจึงจะเกิดความถูกต้องและเป็นธรรม เป็นการใช้กฎหมายให้เกิดความยุติธรรม

หลักการพิจารณากำหนดโทษ

การพิจารณากำหนดโทษมีหลักที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

๑. หลักนิติธรรม คือ การคำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

- ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง : โทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อน อาจลดหย่อนโทษได้แต่ต้องไม่ต่ำกว่าปลดออก
- ความผิดไม่ร้ายแรง : โทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อน จะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้
- กรณีความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรลดโทษ จะงดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

ในการลดหย่อนโทษ ต้องวางระดับโทษก่อนว่าควรลงโทษสถานใด แต่มีเหตุอันควรลดหย่อนโทษอย่างไร จึงให้ลงโทษสถานใด หรือให้ลดหย่อนเป็นสถานใด

เหตุลดหย่อนโทษ ได้แก่ เป็นความผิดครั้งแรก ไม่เกิดความเสียหาย บรรเทาความเสียหาย รู้เท่าไม่ถึงการณ์ คุณความดี เป็นต้น ทั้งนี้ กรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งมติดคณะรัฐมนตรีเห็นว่าควรไล่ออก จากราชการเท่านั้น โดยเห็นว่า การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษ

๒. หลักมโนธรรม คือ การพิจารณากำหนดโทษให้เหมาะสมตามควรแก่กรณี เช่น ความผิดร้ายแรงก็ต้องกำหนดโทษร้ายแรง ความผิดไม่ร้ายแรงก็ต้องกำหนดโทษไม่ร้ายแรงให้เหมาะสมกับกรณีความผิด

๓. หลักความเป็นธรรม คือ ต้องพิจารณากำหนดโทษโดยเสมอหน้ากัน ใครทำผิดก็ต้องถูกลงโทษ ไม่มีการยกเว้น ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง กระทำผิดอย่างเดียวกันควรต้องลงโทษเท่ากัน อย่างไม่รู้ก็ผิด แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันแต่พฤติการณ์แห่งการกระทำอาจไม่เหมือนกัน โทษจึงอาจแตกต่างกันได้ เช่น

- ลักษณะของการกระทำผิด
- ผลแห่งการกระทำผิด
- คุณความดี
- การรู้หรือไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด
- การให้ออกสแก้ไขปรับปรุงตนเอง

- เหตุเบื้องหลังการกระทำผิด
- สภาพของผู้กระทำผิด

๔. นโยบายของทางราชการ ผู้ปฏิบัติงานควรจะได้รับทราบนโยบายของทางราชการ ในการปราบปรามกวดขันการกระทำผิดต่างๆ เพื่อนำมาเป็นหลักในการใช้ดุลพินิจกำหนดระดับโทษ ให้ได้มาตรฐานตามนโยบายของทางราชการ เช่น

- ยาเสพติด
- ทุจริตคอร์รัปชั่น
- ละเมิดสิทธิเด็ก
- ทุจริตการสอบคัดเลือก

เมื่อพิจารณาวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนประกอบอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์แล้ว ผู้ปฏิบัติงานอาจเสนอความเห็นเพื่อให้ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ องค์คณะที่มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณาได้ ดังนี้

๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษถูกต้องและเหมาะสมกับความผิดแล้ว ให้เสนอความเห็นให้มีมติยกอุทธรณ์

๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่ควรได้รับโทษหนักขึ้นให้เสนอความเห็น ให้มีมติเพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น

๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ ได้กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ควรได้รับโทษเบาลง ให้เสนอความเห็นให้มีมติลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง

๔) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ ได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้เสนอความเห็น ให้มีมติสั่งให้งดโทษ โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

๕) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง และเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นความผิดวินัย หรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัย ให้เสนอความเห็นให้มีมติให้ยกโทษ

๖) ถ้าเห็นว่าข้อความในคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้เสนอความเห็นให้มีมติ ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม

๗) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอความเห็นให้มีมติแต่งตั้งกรรมการสอบสวน ตามมาตรา ๑๐๕

บทที่ ๖

การตรวจพิจารณาหนังสือร้องทุกข์

การตรวจพิจารณาหนังสือร้องทุกข์

วิธีดำเนินการในการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ก็จะเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ กล่าวคือ ประการแรก ผู้ปฏิบัติงานควรเริ่มจากการตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือร้องทุกข์ เพราะหากมิได้เป็นการร้องทุกข์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ ย่อมเป็นการร้องทุกข์ ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้ โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๑. กรณีที่จะร้องทุกข์ได้หรือไม่ได้

๑.๑ กรณีที่ร้องทุกข์ได้ ต้องเป็นกรณีที่มีเหตุอันอาจร้องทุกข์ได้ เมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติ ได้แก่ เหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ๑) ไม่ได้รับความเป็นธรรมเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา
- ๒) มีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา
- ๓) การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย
- ๔) สั่งให้ออกจากราชการเพราะเหตุอย่างใดตามกฎหมาย

กรณีที่มิได้รับความเป็นธรรม หรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา เป็นเหตุที่กำหนดไว้โดยให้ความหมายอย่างกว้าง เพราะคำว่า การกระทำของผู้บังคับบัญชา นอกจาก การกระทำอันเกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ตามที่ระบุในกฎหมาย เช่น การใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้ถูกต้องตามกฎหมาย อาทิ เกี่ยวกับเรื่อง

- การกำหนดตำแหน่ง
- การให้ได้รับเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่ง
- การบรรจุและแต่งตั้ง
- การย้าย
- การเลื่อนตำแหน่ง
- การเลื่อนขั้นเงินเดือน
- การสอบสวน
- ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- การสั่งให้พักราชการ
- ฯลฯ

ย่อมหมายความว่ารวมถึงการกระทำในการควบคุม กำกับ ดูแลตามสายการบังคับบัญชา เช่น ผู้บังคับบัญชาเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทาง

เศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อกฎหมาย การประวิงเวลาหรือหน่วงเหนี่ยวการดำเนินการบางเรื่องเป็นเหตุให้เสียสิทธิหรือไม่ได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ในเวลาอันสมควร ซึ่งกรณีเหล่านั้นเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ตามกฎหมาย หรือกรณีอื่น ที่ไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์ตามกฎหมายได้ด้วย

พึงเข้าใจว่าการกระทำอันเกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ “ตามกฎหมาย” มิได้มีความหมายเฉพาะตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเท่านั้น ยังหมายรวมถึงตามกฎหมายอื่นๆ อีกด้วย เช่น

- การจ่ายเงินเดือนไม่ถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือนเงินปีบำเหน็จบำนาญและเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๓๕
- การไม่จ่ายเบี้ยประชุมกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๒๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๓
- การไม่อนุมัติเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านแก่ผู้มีสิทธิโดยมิชอบตามพระราชกฤษฎีกาเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๓
- การไม่อนุมัติเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการแก่ผู้มีสิทธิโดยมิชอบตามพระราชกฤษฎีกาค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๔

๔๑๑

ณ จุดนี้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า สำหรับเหตุที่อาจใช้สิทธิร้องทุกข์ได้นี้ พงษ์เล็งไปที่การกระทำของผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ไม่ว่ากรณีการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชานั้นจะเกิดจากข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หรือการใช้ดุลพินิจก็ตาม ก็ให้ใช้สิทธิร้องทุกข์ได้^๓ เว้นแต่เรื่องที่กฎหมายให้ใช้สิทธิอุทธรณ์ ซึ่งจะได้กล่าวในข้อต่อไป

๑.๒ กรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิร้องทุกข์

กรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่อาจใช้สิทธิในช่องทางร้องทุกข์ได้ ได้แก่ กรณีที่กฎหมายกำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจใช้สิทธิหรือมีสิทธิตามช่องทางการอุทธรณ์ตามกฎหมายอยู่แล้ว คือ กรณีถูกสั่งลงโทษทางวินัยตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่ การถูกลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ปลดออก หรือไล่ออก

๒. ผู้ใช้สิทธิร้องทุกข์ การร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์ ร้องทุกข์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะร้องทุกข์ แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นร้องทุกข์แทนไม่ได้

^๓ มติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๕/๑๗.๓๓ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๑

๓. การร้องทุกข์ต้องทำเป็นหนังสือ โดยองค์ประกอบอันเป็นสาระสำคัญในหนังสือร้องทุกข์ต้องประกอบด้วย

๑.๑ ข้อเท็จจริงและปัญหาของเรื่องให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมายอย่างไร

๑.๒ ความประสงค์ของการร้องทุกข์

๑.๓ ลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์

๔. การร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ส.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ส.ที่ ก.ค.ส.ตั้ง ให้ทำเป็นหนังสือร้องทุกข์ถึงประธาน อ.ก.ค.ส.พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ โดยออกในนามเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และยื่นที่ส่วนราชการนั้น

การร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ส. ให้ทำหนังสือร้องทุกข์ถึงประธาน ก.ค.ส.หรือเลขาธิการ ก.ค.ส. พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับและยื่นที่สำนักงาน ก.ค.ส.

๕. ระยะเวลาในการใช้สิทธิร้องทุกข์

การใช้สิทธิร้องทุกข์ต้องกระทำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ ข้อพิจารณาต่อไปคือข้อที่ว่า วันที่ทราบเรื่องอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์จะนับอย่างไร ในประเด็นนี้มี ๓ กรณีด้วยกัน กล่าวคือ

๕.๑) กรณีผู้บังคับบัญชามีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์โดยตรง

(ก) ให้ถือวันที่ผู้ถูกสั่งลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง

กรณีเหตุแห่งการร้องทุกข์ที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ถือวันที่ผู้ถูกสั่งลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

(ข) ให้ถือวันที่แจ้งเป็นวันทราบคำสั่ง

กรณีนี้เป็นกรณีผู้ถูกสั่งไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง วิธีการแก้ไขก็คือให้มีการแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกสั่งทราบ พร้อมกับมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกสั่ง แล้วทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลา และสถานที่ที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้วให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

(ค) ให้ถือวันเมื่อล่วงพ้นเวลาและได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

กรณีนี้เป็นกรณีที่ไม่ว่าจะแจ้งให้ผู้ถูกสั่งลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งได้โดยตรง ก็ให้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกสั่ง ณ ที่อยู่ของผู้ถูกสั่ง ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกสั่งเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกสั่งลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้น ๓๐ วันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่า ผู้ถูกสั่งได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งฉบับที่ให้ผู้ถูกสั่งลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกสั่งได้ทราบคำสั่งแล้ว

๕.๒) กรณีผู้บังคับบัญชาไม่มีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์โดยตรง

วันที่ทราบเรื่องอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ในกรณีนี้ ให้ถือวันที่มีหลักฐานยืนยันว่าผู้ร้องทุกข์รับทราบหรือควรได้รับทราบคำสั่งนั้นเป็นวันทราบเรื่อง เช่น หนังสือเวียน

๕.๓) กรณีผู้บังคับบัญชาไม่มีคำสั่งอย่างใด ๆ

เป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อผู้ร้องทุกข์โดยไม่มีคำสั่งอย่างใด ให้ถือวันที่ผู้ร้องทุกข์ควรได้ทราบถึงการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาดังกล่าว เป็นวันที่ทราบเรื่องอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

๖. การนับเวลาในการร้องทุกข์

เนื่องจากหลักเกณฑ์และวิธีการในการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ได้กำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนไว้ต่าง ๆ กัน เช่น ๓ วันบ้าง ๗ วันบ้าง หรือ ๓๐ วันบ้าง เป็นต้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการนับระยะเวลา ซึ่งอาจจะกลายเป็นข้อโต้แย้งกันได้ กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ.๒๕๕๑ ได้วางหลักเกณฑ์การนับระยะเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดไว้ ดังนี้

(๑) การนับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา

(๒) การนับเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

ตัวอย่าง เช่น ผู้ร้องทุกข์ได้ทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๐ ก็จะนับวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๐ เป็นเวลาเริ่มต้นวันแรก และจะครบกำหนด ๓๐ วันในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ หรือผู้ร้องทุกข์ได้ทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ ก็จะนับวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐ เป็นเวลาเริ่มต้นและจะครบกำหนด ๓๐ วันในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๐ แต่วันที่ ๑๒-๑๖ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นวันหยุดสงกรานต์และวันหยุดชดเชย ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ ดังนั้น ในกรณีเช่นนี้วันสุดท้ายแห่งการกำหนดเวลา ๓๐ วัน จึงเป็นวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๐ อันเป็น วันเริ่มเปิดราชการใหม่ เป็นต้น

นอกจากต้องพิจารณาวันทราบคำสั่งอันเป็นวันแรกแห่งการนับระยะเวลาร้องทุกข์แล้วยังต้องพิจารณาวันยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ด้วย เพราะเป็นข้อเท็จจริงสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาว่า เป็นการร้องทุกข์ที่ยื่นภายในระยะเวลาร้องทุกข์หรือไม่

การยื่นหนังสือร้องทุกข์ หมายถึง การนำหนังสือร้องทุกข์ที่ผู้ร้องทุกข์ได้ทำไว้แล้วไปยื่นหรือส่งเพื่อให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีพิจารณา ซึ่งสามารถทำได้ ๒ วิธี คือ

ก. นำหนังสือร้องทุกข์ไปยื่นหรือส่งด้วยตัวเองหรือจะส่งทางไปรษณีย์ก็ได้

ในกรณีที่มีผู้นำหนังสือร้องทุกข์ยื่นด้วยตนเอง กฎหมายกำหนดให้ผู้รับหนังสือร้องทุกข์ออกใบรับประทับตรารับหนังสือ และลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐานในวัน

รับหนังสือตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณและให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสือร้องทุกข์

ในกรณีที่ส่งหนังสือร้องทุกข์ทางไปรษณีย์ ให้ถือเอาวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทาง ออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่งหนังสือหรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ของหนังสือเป็นวันส่งหนังสือร้องทุกข์

ข. นำหนังสือร้องทุกข์ (พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ) ไปยื่นหรือส่งผ่านผู้บังคับบัญชาหรือผ่านผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีส่งผ่านผู้บังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมกับสำเนาต่อไปยังผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์ เช่น นาย ก.ข้าราชการครูโรงเรียนแห่งหนึ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด ข. ถูกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด ข. สั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ กรณีเป็นผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ นาย ก. เห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่เป็นธรรมประสงค์จะร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. นาย ก. อาจยื่นหนังสือร้องทุกข์ผ่านผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่ตนสังกัดอยู่ก็ได้ แต่ผู้อำนวยการโรงเรียนดังกล่าวจะต้องส่งหนังสือร้องทุกข์ของนาย ก. (พร้อมสำเนา) ต่อไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด ข. ผู้สั่งให้นาย ก. ออกจากราชการภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันที่รับหนังสือร้องทุกข์ของนาย ก. เป็นต้น

(๒) กรณีส่งผ่านผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ ไม่ว่าผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์จะรับหนังสือร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ที่ยื่นผ่านตนไว้เอง หรือได้รับหนังสือร้องทุกข์ไว้ตาม (๑) ให้ผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ (ผู้สั่งให้ออกจากราชการ) จัดส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมกับสำเนาและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องและคำชี้แจงของตน (ถ้ามี) ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. ภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันที่รับหนังสือร้องทุกข์

บทที่ ๗

หลักเกณฑ์การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์

ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ของนิติกรผู้พิจารณาสำนวนการร้องทุกข์ ควรพิจารณา โดยเริ่มจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามเอกสารหลักฐานว่าความเป็นมาของเรื่องเป็นอย่างไร เหตุแห่ง การร้องทุกข์คืออะไร และการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการมีเหตุ อันสมควรและชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ อาจแยกพิจารณาเหตุแห่งการร้องทุกข์ได้ ๒ กรณี คือ

๑. การร้องทุกข์กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการ ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เหตุที่จะร้องทุกข์ได้ในกรณีนี้ ก็คือ การถูกสั่งให้ออกจากราชการ ได้แก่

๑.๑ การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๔๕ กรณีได้รับการบรรจุโดยขาดคุณสมบัติ

๑.๒ การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๕๖ วรรคสอง กรณีทดลองปฏิบัติหน้าที่ ราชการแล้วปรากฏว่ามีความประพฤติไม่ดี หรือไม่มีความรู้ หรือไม่มีความเหมาะสม หรือมีผล การประเมินทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ ที่ ก.ค.ศ.กำหนด

๑.๓ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาตาม มาตรา ๑๐๓

๑.๔ การสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๑๑๐

๑.๕ การสั่งให้ออกจากราชการกรณีหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตาม มาตรา ๑๑๑

๑.๖ การสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ตามมาตรา ๑๑๒

๑.๗ การสั่งให้ออกจากราชการกรณีต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล หรือ รับโทษ จำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่ง ยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามมาตรา ๑๑๓

๑.๘ การสั่งให้ออกจากราชการเพราะเหตุไปรับราชการทหารตามมาตรา ๑๑๔

๒. การร้องทุกข์กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๑๒๓

เมื่อพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์แล้ว ผู้ปฏิบัติงานอาจเสนอความเห็นได้ ดังต่อไปนี้

๑) ถ้าเห็นว่าการที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์นั้น ถูกต้องตามกฎหมาย ให้เสนอความเห็นให้มีมติยกคำร้องทุกข์

๒) ถ้าเห็นว่าการที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์นั้น ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้เสนอความเห็น ให้มีมติให้แก้ไขโดยเพิกถอน หรือยกเลิกการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายนั้น หรือให้ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

๓) ถ้าเห็นว่าการที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์นั้นถูกต้องตามกฎหมายแต่บางส่วน และไม่ถูกต้องตามกฎหมายบางส่วน ให้เสนอความเห็น ให้มีมติให้แก้ไขหรือให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย

๔) ถ้าเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นเพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมาย และมีความเป็นธรรมให้เสนอความเห็น ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

บทที่ ๘

การฟ้องคดีปกครองของผู้อุทธรณ์/ผู้ร้องทุกข์

๑) เมื่อได้รับคำสั่งเรียกให้ทำคำให้การแล้ว จะต้องตรวจสอบระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ในคำสั่ง โดยต้องระมัดระวังมิให้เกินกำหนดเวลา

๒) ตรวจสอบคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีประกอบข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษหรือคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดีในสำนวนการสอบสวนที่ใช้ในการพิจารณาอุทธรณ์ หรือร้องทุกข์อันเป็นเหตุที่ทำให้เกิดอำนาจฟ้องตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อจัดทำคำให้การพร้อมทั้งพยานหลักฐานยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนดตามนัยข้อ ๕๓, ๕๖ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ (และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ)

๓) จัดทำวาระเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นก่อนนำเสนอที่ประชุม อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็นชอบให้จัดทำคำให้การแก้คำฟ้องของผู้ฟ้องคดีเพื่อจัดส่งไปศาลปกครองต่อไป

๔) จัดทำคำให้การเพิ่มเติม (ถ้ามี) ตามคำสั่งศาลโดยดำเนินการตรวจสอบพิจารณาตามข้อ (๑), (๒) และ (๓) แล้วจัดส่งไปศาลภายในกำหนดเวลา

๕) ไปศาลเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงต่างๆ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งเรียกให้ดำเนินการ เช่น ศาลเรียกไปไต่สวน, การพิจารณาคดีครั้งแรก, การนัดฟังคำพิพากษา

๖) ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่ง ต้องยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลตามมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบกับข้อ ๑๐๑ ข้อ ๑๐๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) โดยยื่นต่อศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง

๗) ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ยกฟ้อง และผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลก็ต้องดำเนินการยื่นคำแก้อุทธรณ์ตามข้อ ๑๐๕ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) โดยยื่นต่อศาลปกครองสูงสุด

๘) ดำเนินการอื่นๆ ตามคำสั่งศาลจนคดีถึงที่สุด

บทที่ ๕

บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ

ในการตรวจสอบพิจารณาสำนวนการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ การร้องทุกข์หรือการฟ้องคดีที่ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์ฟ้องคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา แล้วแต่กรณี จะต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยชอบตามบทกฎหมายที่กำหนดไว้โดยคำนึงถึงหลักนิติธรรม มโนธรรม ความเป็นธรรม และนโยบายของทางราชการลงโทษให้เหมาะสมกับกรณีความผิด วิธีการที่ดีมีหลักการและขั้นตอนที่ถูกต้องดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ย่อมทำให้การพัฒนางานมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงขอเสนอแนวความคิด ความผิดกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการดังนี้

๑. ความผิดกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ความผิดกรณีนี้เป็นความผิดได้หลายๆ ลักษณะ เช่น ชู้สาว ข่มขืนกระทำชำเรา กระทำอนาจาร ฯลฯ โดยเฉพาะกฎหมายใหม่ตามมาตรา ๕๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ บัญญัติว่า “...กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง” ดังนี้ จะเห็นได้ว่ากฎหมายมุ่งประสงค์ที่จะคุ้มครองการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา จากการกระทำของผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นครู เป็นบุคคลที่สังคมให้เกียรติยกย่องว่าครูเป็นปูชนียบุคคล ครูจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดยิ่ง เป็นผู้ที่มีศีลธรรมอันดีงามสามารถเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์และสังคมโดยรวมได้ และกรณีจะเป็นความผิดให้ต้องได้รับโทษหนักเบา ในสถานโทษใด เพียงใดนั้น พิจารณาได้จากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๑) สถานภาพของกลุ่มกรณี เช่น มีคู่สมรสแล้ว โสด หรือกับศิษย์ ซึ่งสำหรับในฐานะครูกับศิษย์ มีข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องครูชายกับนักเรียนหญิง ได้กำหนดแนวทางไว้ว่าการประพฤติผิดประเวณีระหว่างครูกับนักเรียนนั้นไม่ว่าจะเป็นครูชายกับนักเรียนหญิง หรือครูหญิงกับนักเรียนชาย ถือเป็นเรื่องร้ายแรง จะเป็นครูไม่ได้ ต้องออกจากหน้าที่ครูทันที

๒) ความเสื่อมเสียสายตาคณะภายนอก พิจารณาตามความรู้สึกของบุคคลทั่วไปในสังคมว่า พฤติการณ์ที่กระทำผิดเป็นที่รังเกียจของสังคมและจะก่อให้เกิดความเสื่อมศรัทธาและเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของความเป็นข้าราชการครูเพียงใด หากเป็นที่เสื่อมเสียอย่างร้ายแรงก็ไม่เหมาะสมที่จะให้รับราชการเป็นครูต่อไป

๓) ผลเสียหายที่เกิดแก่ครอบครัวของกลุ่มกรณี พิจารณาว่าพฤติการณ์ที่กระทำผิดก่อให้เกิดความแตกแยกในครอบครัวร้ายแรงถึงขั้นต้องหย่าร้างกันหรือไม่ โดยต้องเป็นความแตกแยกที่เป็นผลโดยตรงจากพฤติการณ์การกระทำผิด หากครอบครัวฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดต้องแตกแยกถึงขั้นหย่าร้างกันหรือเลิกร้างกันไป ก็อาจพิจารณาลงโทษในสถานหนักได้

๒. ความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

กรณีความผิดทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้น มีหลักหรือองค์ประกอบที่จะพึงพิจารณา ๔ ประการ คือ

๑. ต้องมีหน้าที่ราชการที่จะต้องถือปฏิบัติ
๒. ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไปโดยมิชอบหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

๓. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

๔. โดยมีเจตนาทุจริต

เมื่อพฤติการณ์ของข้าราชการผู้ใดครบองค์ประกอบ ๔ ประการดังกล่าวแล้ว มีมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ วางแนวทางการลงโทษไว้ถึงไล่่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนก็ดี การที่เป็นผู้ไม่เคยกระทำผิดมาก่อนก็ดี หรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใดไม่เป็นเหตุเพียงพอที่จะลดหย่อนผ่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการได้

ปัญหาซึ่งมักเกิดอยู่เสมอทำให้เป็นข้อต้องวินิจฉัยคือ

๑. มีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติหรือไม่

๒. มีเจตนาทุจริตหรือไม่

กรณีมีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติหรือไม่ หมายความว่าเฉพาะที่เป็นหน้าที่ราชการโดยตรงเท่านั้น หากเป็นหน้าที่อื่นที่ไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “หน้าที่ราชการ” ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติเพิ่มเติมว่าในกรณีข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือได้รับมอบหมายโดยกฎหมายหรือโดยมติคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานใด ว่าให้ถือเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการไว้โดยชัดแจ้ง

ตัวอย่างแนววินิจฉัย

ข้าราชการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทางเป็นเท็จเป็นกรณีที่จะต้องพิจารณาว่าการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะในการเดินทางไปราชการเป็นหน้าที่ราชการของผู้นั้น และได้ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ราชการนั้นหรือไม่ ถ้าการเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะในการเดินทางนั้นเป็นหน้าที่ในตำแหน่งของข้าราชการผู้นั้น ย่อมมีความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ แต่ถ้าการเบิกนั้นไม่ได้อยู่ในหน้าที่ราชการของผู้ตั้งเบิกก็หาใช่เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการไม่

ประธานกรรมการสอบสวนทางวินัยซึ่งถือว่าหน้าที่ราชการเรียกรับเงินจากผู้ถูกกล่าวหาเพื่อมิให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องรับโทษ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการครบองค์ประกอบความผิดทางวินัยกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการแล้ว แม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีได้ยินยอมมอบเงินให้ตามที่เรียกร้องก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว

กรณีหน้าที่ราชการนี้ แม้มิได้มีหน้าที่โดยตรงเพียงมีหน้าที่ทั่วไปก็ถือว่าเป็นหน้าที่ดังเช่น ก.ค.ศ.ได้เคยพิจารณาและวินิจฉัยว่า

เป็นกรรมการตรวจกระดาษคำตอบจัดทำ ต๒ข และตรวจทานประกาศผลสอบในการสอบบรรจุครู ได้นำกระดาษคำตอบวิชาการเงินระดับ ๒ ซึ่งตนมิได้มีหน้าที่ตรวจวิชานี้ไปตรวจ และทำการแก้ไขกระดาษคำตอบทำให้ผู้สอบได้คะแนนเพิ่ม ๑๗ คะแนน ซึ่ง ก.ค.ศ. ได้วางแนววินิจฉัยว่า แม้ว่าข้าราชการครูผู้นั้นจะมีหน้าที่ตรวจกระดาษคำตอบวิชาการศึกษาทั่วไปทุกระดับ ไม่มีหน้าที่ตรวจวิชาพัสดุและการเงินระดับ ๒ แต่ก็เป็นการแบ่งหน้าที่กันตรวจกระดาษคำตอบแต่ละวิชาเท่านั้น ไม่ทำให้หลุดพ้นจากหน้าที่โดยทั่วไปที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกันเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการสอบแข่งขันให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บริสุทธิ์ ยุติธรรม และเป็นผลดีแก่ทางราชการ พฤติการณ์เป็นการกระทำความผิดวินัยกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ถ้าข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าเป็นการประมาทเลินเล่อในการทำหน้าที่ กรรมการดำเนินการสอบไม่ถึงว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เช่น

เป็นกรรมการเกี่ยวกับการสอบบรรจุครู บอกให้กรรมการอีกท่านหนึ่งรวมคะแนนผิดไปจากความจริง ๔ คะแนน เป็นการกระทำโดยปราศจากความรอบคอบ ระวังระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ฟังไม่ได้ว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

แต่ถ้าเป็นการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับเงินณปนกิจสงเคราะห์ของครูสภา ไม่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เมื่อเบียดบังเงินไปก็ไม่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม แต่อาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง ได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ตามระเบียบของทางราชการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ตามมติคณะรัฐมนตรี ตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ และตามทำนองคลองธรรมทุกประการแล้ว ภายหลังได้รับประโยชน์ส่วนตัวเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น ในลักษณะ “ของขวัญ” หรือ “สมนาคุณ” ซึ่งไม่เข้ากับลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบไม่เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ แต่อาจจะเป็นความผิดฐานอื่น เช่น ฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

กรณีที่ถือว่ามีเจตนาทุจริตหรือไม่ เจตนาทุจริตเป็นเจตนาชั่วร้ายที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจของผู้นั้น การที่จะพิจารณาว่าผู้นั้นมีเจตนาทุจริตหรือไม่ จึงอาจวินิจฉัยได้จากพฤติกรรมภายนอก ซึ่งจะเป็นข้อบ่งชี้พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้าราชการผู้นั้นมิได้นำเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ก็ไม่อาจถือได้ว่าข้าราชการผู้นั้นมีเจตนาทุจริตอันจะถือได้ว่าเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการบริหารการเงินของโรงเรียน จัดระบบบัญชีและระบบการเงินของโรงเรียนอย่างไม่ถูกต้องและรัดกุม เป็นเหตุให้เงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนขาดบัญชีไป แต่เงินที่ขาดบัญชีไปนำใช้จ่ายเพื่อประโยชน์แก่การเรียน การสอนของโรงเรียนทั้งสิ้น ฟังได้ว่าไม่มีเจตนาทุจริต

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด รับเงินบำรุงการศึกษา ที่ศึกษาธิการอำเภอและโรงเรียนนำมาฝากไว้แล้วไม่นำลงบัญชีการเงินทำให้เงินขาดบัญชี จนเวลา

๗๐

ล่วงเลยเป็นเวลานานหลายเดือน และกระทำเช่นนี้หลายครั้งเมื่อผู้บังคับบัญชาติดตามทวงถาม จึงยอมนำเงินมาคืนและลงบัญชีภายหลัง พฤติการณ์เช่นนี้ถือว่ามีเจตนาทุจริตเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ถ้าเงินขาดบัญชีเป็นเพราะการทุจริตต่อหน้าที่ราชการนี้ คณะรัฐมนตรีลงมติให้ถือเป็นระเบียบว่าหากมีกรณีเงินขาดบัญชีขึ้นแก่องค์กรหรือหน่วยราชการใดแล้วให้ผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมงานหรือส่วนราชการนั้นโดยตรงรับผิดชอบตามลำดับด้วย

คู่มือการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และแนววินิจฉัย
ของ
อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์



สำหรับ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

สำนักงาน ก.ค.ศ.
กระทรวงศึกษาธิการ

๓๑

เรื่องที่ ๑

มาตรา ๘๒ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอรรถาธิบายและการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)

ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หญิง ตำแหน่งครู (รักษาราชการผู้บริหารโรงเรียน) ร่วมกันถอนเงินกองทุนโดยมีวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ส. จากบัญชีธนาคารออมสิน สาขานครหลวง บัญชีเลขที่ ๑๐-๐๔๑๑-๓๒-๐๐๑๖๓๗-๒ เป็นเงิน ๕๐,๘๕๕.๓๕ บาท ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ ไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ นั้น ยังไม่เหมาะสม กับกรณีความผิด แต่ไม่อาจเพิ่มโทษได้เพราะรับการล้างมลทิน

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โรงเรียน ส. ได้รับบริจาคเงินมาเพื่อจัดตั้งเป็นกองทุน โดยมีวัตถุประสงค์ (โรงเรียน ส.) เพื่อใช้เฉพาะดอกผลเพื่อการศึกษา ได้มีการฝากเข้าบัญชีธนาคารออมสิน สาขานครหลวง ชื่อบัญชี “เงินกองทุนโดยมีวัตถุประสงค์ (ร.ร. ส.)” เลขที่ ๑๐-๐๔๑๑-๓๒-๐๐๑๖๓๗-๒ มีหลักฐานว่านางนกได้รับการแต่งตั้งและปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่บัญชีและเจ้าหน้าที่เก็บรักษาเงินของโรงเรียน ตามคำสั่งของโรงเรียน ส. ที่ ๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีหลักฐานการเปลี่ยนแปลง กรรมการผู้มีอำนาจเบิกถึงธนาคารออมสิน สาขานครหลวง ตามหนังสือของโรงเรียน ส. ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ โดยผู้มีอำนาจคือ นางวัฒนา นางนก และนางสาวเกษม เงื่อนไขกรรมการ ๒ คนใน ๓ คน ก็สามารถถอนเงินได้ ต่อมาระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ นางนกเป็นผู้รับมอบฉันทะการเบิก-ถอนเงิน และเป็นผู้รับเงินกองทุนดังกล่าว รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๐,๘๕๕.๓๕ บาท ไปแต่เพียงผู้เดียว และไม่ได้นำเงินดังกล่าวไปใช้ตาม วัตถุประสงค์ของกองทุนแต่อย่างใด

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า นางนกได้ลงลายมือชื่อถอนเงินและรับเงินไป แต่ผู้เดียวแต่กลับปฏิเสธว่าไม่รู้ไม่เห็นเกี่ยวกับเงินดังกล่าวและไม่ได้นำเงินไปใช้ในกิจการของ

โรงเรียนตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาคแต่อย่างใด แสดงว่าได้นำเงินนั้นไปใช้เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองพฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เห็นสมควรลงโทษไล่นางนกออกจากราชการ

ส่วนกรณีนางสาวเกษม เชื่อว่าไม่ได้รับเงินดังกล่าว เหตุที่ยอมลงลายมือชื่อไปเพราะเชื่อว่าเป็นเงินที่จะต้องนำไปใช้ในทางราชการตามหน้าที่ แต่นางสาวเกษมมิได้ตรวจสอบให้แน่ชัด พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีไม่เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการเป็นการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ เห็นสมควรลงโทษภาคทัณฑ์นางสาวเกษม

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสอบสวนเสนอ กรณีนางนก สั่งการให้นางเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

ส่วนกรณีนางสาวเกษมสั่งลงโทษภาคทัณฑ์แล้วให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาต่อไป

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้ว มีมติให้ลงโทษปลดนางนกออกจากราชการ และเห็นชอบการลงโทษภาคทัณฑ์นางสาวเกษม แล้วรายงานการดำเนินการทางวินัยไปยัง ก.ค.ศ. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงมีคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๕๑๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ลงโทษปลดนางนกออกจากราชการ ตามนัยมติดังกล่าว

นางนกอุทธธน์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้อุทธรณ์ อุทธรณ์ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง พิจารณาวินิจฉัยโดยลำดับ ดังนี้

๑. ปัญหาข้อกฎหมาย

ปัญหาข้อกฎหมายประการแรกที่ผู้อุทธรณ์ยกขึ้นโต้แย้งว่า คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาตามข้อ ๑๒ (๒) (๓) จะต้องใช้เวลารวมเจ็ดสิบห้าวัน แต่กรณีของผู้อุทธรณ์จะครบเจ็ดสิบห้าวันคือวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ แต่คณะกรรมการฯ แจ้งพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (แบบ สว.๓) เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ โดยไม่ได้มีการขอขยายเวลาการสอบสวนแต่อย่างใด แสดงว่าพยานหลักฐานที่ได้มาเป็นพยานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จะรับฟังลงโทษผู้อุทธรณ์มิได้ และหากคณะกรรมการฯ ถือเอาวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เป็นวันที่แจ้งสรุปพยานหลักฐาน (สว. ๓) ให้ผู้อุทธรณ์ทราบตามข้อ ๑๒ (๔) ให้คณะกรรมการฯ รวบรวมพยานหลักฐานให้แล้วเสร็จภายใน

หกสิบวัน แต่คณะกรรมการฯ หาได้กระทำเช่นนั้นไม่ คำนวณสรุปสำนวนทั้งที่ยังไม่ครบหกสิบวัน ฉะนั้น การที่คณะกรรมการฯ ประชุมเพื่อพิจารณาสรุปสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๑๒(๕) เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๐ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ปัญหาที่พิจารณาแล้วเห็นว่า กำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา เป็นกำหนดระยะเวลาเร่งรัดให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ประการสำคัญของการสอบสวนพิจารณาก็เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรมทุกๆ ฝ่าย ทั้งผู้กล่าวหา, ผู้ถูกกล่าวหา, ผู้เสียหาย และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และต้องให้คู่กรณี (ผู้ถูกกล่าวหา) ได้มีโอกาสต่อสู้ให้การแก้ข้อกล่าวหา และนำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้อุทธรณ์ได้มีโอกาสต่อสู้ให้การแก้ข้อกล่าวหาและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาทั้งในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริง และในชั้นสอบสวน ซึ่งในชั้นสอบสวนผู้อุทธรณ์ได้รับแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาจากคณะกรรมการสอบสวน และเข้าใจข้อกล่าวหาแล้ว โดยผู้อุทธรณ์ได้ลงลายมือชื่อรับแบบ สว. ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แล้ว ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบปากคำผู้อุทธรณ์ (ผู้ถูกกล่าวหา) และบันทึกถ้อยคำมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๔ ซึ่งปรากฏว่าผู้อุทธรณ์ให้การปฏิเสธข้อกล่าวหาทุกข้อกล่าวหา โดยที่ไม่แสดงเหตุผลและพยานหลักฐานใดๆ สนับสนุน ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้ง สว. ๓ ให้แก่ผู้อุทธรณ์ โดยทำเป็นหนังสือตามแบบที่กฎหมายกำหนด มอบให้ผู้อุทธรณ์หนึ่งฉบับ และผู้อุทธรณ์ก็ได้ลงลายมือชื่อรับแบบ สว. ๓ ไว้แล้ว ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบสวนปากคำผู้อุทธรณ์ (ผู้ถูกกล่าวหา) และบันทึกถ้อยคำมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๔ ปรากฏว่าผู้อุทธรณ์ได้อ่านและเข้าใจแล้วขอให้การปฏิเสธ และจะยื่นคำแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสอบสวนภายในสิบห้าวัน นับแต่วันนี้ (วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐) เป็นต้นไป กรณีต้องด้วยข้อ ๑๕ วรรคสาม ของกฎ ก.พ. ฉบับดังกล่าว แต่ผู้อุทธรณ์หาได้ยื่นคำให้การและนำสืบพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใดไม่ แม้ว่ากรรมการและเลขานุการ จะได้ติดต่อทวงถามทางโทรศัพท์หลายครั้ง กรณีจึงเห็นว่า คณะกรรมการสอบสวนได้ให้โอกาสผู้อุทธรณ์ที่เป็นผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้วอย่างเต็มที่ การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย การประชุมพิจารณาสรุปสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๑๒ (๕) หาได้เสียไปหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังที่ผู้อุทธรณ์ยกขึ้นโต้แย้งไม่ การสอบสวนจะเสียไปทั้งหมด หากกรณีต้องด้วยข้อ ๓๔ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาที่กำหนดว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้องตามข้อ ๓ ให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป อุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาประการที่สองที่ผู้อุทธรณ์โต้แย้งว่า แบบ สว.๓ ที่มีลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์เซ็นรับทราบนั้น ผู้อุทธรณ์ไม่ทราบว่าเป็นเอกสารอะไร คณะกรรมการไม่ได้อธิบายหรือแจ้งให้ทราบ

อะไรเลย และไม่ได้มอบบันทึก สว.๓ ให้ผู้อุทธรณ์ไว้แต่อย่างใด ผู้อุทธรณ์ลงชื่อไปด้วยความโง่เงาเบาปัญญา รู้เท่าไม่ถึงการณ์ การสอบสวนดังกล่าวไม่ถูกต้องสมบูรณ์ครบกระบวนการอันเป็นโมฆะ ดังนี้ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้อุทธรณ์มีการศึกษาสูงมีวุฒิปริญญาตรี รับราชการมานาน ทั้งยังได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาให้ผู้อุทธรณ์เป็นผู้รักษาราชการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน แสดงว่าผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีความรู้ความสามารถมิได้โง่เงาเบาปัญญาดังที่ผู้อุทธรณ์อ้าง ทั้งยังปรากฏพยานหลักฐานตามแบบ สว.๔ ว่า ผู้อุทธรณ์ได้อ่าน (แบบ สว.๓) และเข้าใจแล้ว ขอให้การปฏิเสธและจะยื่นคำแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสอบสวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันนี้ (วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐) เป็นต้นไป พร้อมทั้งผู้อุทธรณ์ลงลายมือชื่อรับแบบ สว. ๓ ไว้ด้วยแล้ว อุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาประการที่สามที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างโดยยกมาตรา ๕ และ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ สรุปว่า กรณีของผู้อุทธรณ์คดียังไม่ถึงที่สุดจะต้องได้รับผลที่เป็นคุณตามพระราชบัญญัตินับดังกล่าวด้วย พิจารณาแล้วเห็นด้วยในผลที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างบางส่วน กล่าวคือ ผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดและได้รับโทษไปแล้วก่อน หรือในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงเป็นกรณีที่อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการล้างมลทินตามบทกฎหมายดังกล่าว แต่เนื่องจากผู้อุทธรณ์ได้โต้แย้งคำสั่งลงโทษดังกล่าว จึงต้องรอผลการพิจารณาอุทธรณ์เสียก่อน แต่อย่างไรก็ดี การพิจารณาอุทธรณ์สำหรับกรณีที่อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการล้างมลทิน นั้น จะพิจารณาในทางเป็นโทษหรือเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์อีกมิได้ พิจารณาได้เฉพาะในทางที่เป็นคุณเท่านั้น ความเข้าใจของผู้อุทธรณ์จึงถูกต้องแล้ว

ปัญหาประการสุดท้ายที่ผู้อุทธรณ์ยกขึ้นกล่าวอ้างว่า คณะกรรมการสอบสวนไม่ได้ให้ความเป็นธรรมกับผู้อุทธรณ์ มีการเลือกปฏิบัติ กล่าวคือ นางสาวเกษม กล่อมจิตร ถูกกล่าวหาว่าร่วมกันทุจริตกับผู้อุทธรณ์ แต่ให้การเพียงว่าได้ลงลายมือชื่อโดยการหลอกลวงของผู้อุทธรณ์ไม่ได้รับเงิน คณะกรรมการก็เชื่อแล้ว และลงโทษเพียงภาคทัณฑ์ ผิดกับกรณีของผู้อุทธรณ์ไม่มีโอกาสชี้แจงเลย และต้องถูกปลดออกจากราชการ ปัญหาในที่ประชุมตรวจพิจารณาสำนวนแล้ว หาได้เป็นดังที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างไม่ กล่าวคือผู้อุทธรณ์ทราบและเข้าใจข้อกล่าวหาโดยตลอด ผู้อุทธรณ์ให้การปฏิเสธและจะยื่นคำให้การแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันแต่ผู้อุทธรณ์ก็หาได้กระทำไม ผู้อุทธรณ์มีโอกาสชี้แจงอย่างเต็มที่แล้ว กอปรกับพยานหลักฐานตามสำนวนการสอบสวนปรากฏข้อเท็จจริงที่รับฟังได้ว่า ผู้อุทธรณ์กระทำความผิดจริงองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีของผู้อุทธรณ์ คือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จึงมีมติให้ลงโทษปลดผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ และเห็นชอบให้ลงโทษภาคทัณฑ์นางสาวเกษม ดังกล่าว ซึ่งการลงโทษนั้น ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด และมีให้เป็นไปโดยพยาบาท โดยอคติหรือโทสะจริต หรือ

ลงโทษผู้ที่ไม่มีคามผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และมีเหตุผลอย่างไรในการกำหนดสถานโทษเช่นนั้น ตามนัยมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกลงโทษได้ดำเนินการตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาฯ ดังกล่าว ซึ่งโทษปลดออกจากกรณานั้นเป็นคุณแก่ผู้ถูกลงโทษแล้ว จึงไม่อาจรับฟังว่าคณะกรรมการสอบสวนไม่ให้ความเป็นธรรมและเลือกปฏิบัติตามที่ผู้ถูกลงโทษกล่าวอ้างแต่อย่างใด ผู้ถูกลงโทษในปัญหาข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

กล่าวโดยสรุป ปัญหาที่ผู้ถูกลงโทษกล่าวอ้างว่าเป็นปัญหาข้อกฎหมายทุกข้อฟังไม่ขึ้น

๒. ปัญหาข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริง ฟังได้ว่าโรงเรียน ส. ได้รับบริจาคเงินมาเพื่อจัดตั้งเป็นกองทุนโดยมีวัตถุประสงค์ (โรงเรียน ส.) เพื่อให้เฉพาะดอกผลเพื่อการศึกษา ได้มีการฝากเข้าบัญชีธนาคารออมสิน สาขานครหลวง ชื่อบัญชี “เงินกองทุนโดยมีวัตถุประสงค์ (ร.ร. ส.)” บัญชีเลขที่ ๑๐-๐๔๑๑-๓๒-๐๐๑๖๓๗-๒ มีหลักฐานว่าผู้ถูกลงโทษได้รับการแต่งตั้ง และปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่บัญชีและเจ้าหน้าที่เก็บรักษาเงินของโรงเรียน ตามคำสั่งของโรงเรียนวัด ส. ที่ ๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีหลักฐานการเปลี่ยนแปลงกรรมการผู้มีอำนาจเบิกถึงธนาคารออมสิน สาขานครหลวง ตามหนังสือของโรงเรียน ส. ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ โดยผู้มีอำนาจคือนางวัฒนา ผู้ถูกลงโทษ และนางสาวเกษม เจื่อนใจกรรมการ ๒ คนใน ๓ คน ก็สามารถถอนเงินได้ ต่อมาระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกลงโทษเป็นผู้รับมอบฉันทะการเบิก-ถอนเงิน และเป็นผู้รับเงินกองทุนดังกล่าว รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๐,๘๕๕.๓๕ บาท ไปแต่เพียงผู้เดียว

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่า ในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริงผู้ถูกลงโทษให้การกรณียินกองทุนของโรงเรียน ส. สรุปว่า บัญชีเงินกองทุนมีวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ผู้ถูกลงโทษไม่ทราบ และไม่ได้รับมา แต่เห็นมีป้ายเงินกองทุนหน้าอาคารเรียนมีรายชื่อผู้บริจาคและจำนวนที่บริจาค ผู้ถูกลงโทษจำไม่ได้ว่าเป็นจำนวนเงินเท่าใด เวลาจะเบิก - ถอนเงิน ทุกครั้ง ในขณะที่ผู้ถูกลงโทษรักษาราชการแทนผู้บริหารโรงเรียน ผู้ถูกลงโทษรับบัญชีมา ๔ เล่ม ไม่เกี่ยวข้องกับเงินกองทุนเลย และในชั้นสอบสวนผู้ถูกลงโทษให้การปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา โดยมีได้นำพยานหลักฐานมาสืบพิสูจน์แก้ข้อกล่าวหา ทั้งที่คณะกรรมการสอบสวนได้ให้โอกาสผู้ถูกลงโทษอย่างเต็มที่ตามบทกฎหมายแล้ว เมื่อพิจารณาคำให้การของผู้ถูกลงโทษดังกล่าว แล้วขัดแย้งกับพยานเอกสาร รายงานการรับ - ส่งมอบงานในหน้าที่ราชการระหว่าง นางวัฒนา พ่วงทรัพย์ กับผู้ถูกลงโทษ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๖ ที่ผู้ถูกลงโทษ กล่าวอ้างว่าไม่ได้รับบัญชีเงินกองทุนโดยมีวัตถุประสงค์ แต่ปรากฏหลักฐานว่ามีสมุดบัญชีธนาคารฝากเงิน กองทุนโดยมีวัตถุประสงค์อยู่ด้วย ซึ่งผู้ถูกลงโทษได้ลงลายมือชื่อรับไว้ จึงต้องถือว่าผู้ถูกลงโทษได้รับสมุดบัญชีธนาคารฝากเงินกองทุนโดยมีวัตถุประสงค์ไว้แล้ว คำให้การของผู้ถูกลงโทษฟังไม่ขึ้น

ในชั้นอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์ยอมรับว่าได้เบิกเงินจำนวนดังกล่าวไปจริง แต่ปฏิเสธว่าไม่ได้หลอกลวงนางสาวเกษม กล่อมจิตร ผู้ถูกดำเนินการทางวินัย หากแต่นางสาวเกษม กล่อมจิตร ผู้ถูกดำเนินการทางวินัย ยินยอมพร้อมใจโดยเห็นว่าเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน ก่อนเบิกเงินได้ประชุมปรึกษาคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนซึ่งเป็นผู้บริจาคแล้ว มีความเห็นสอดคล้องต้องกันให้นำเงินกองทุนที่มีปัญหานี้มาใช้ได้ เพราะขณะนั้นโรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และจำเป็นต้องตกแต่ง ซ่อมแซมอาคารเรียนให้สวยงามเอื้อต่อผู้เรียนเป็นการขอยืมเงินกองทุนมากกว่า เพราะในโอกาสต่อไป หากมีผู้บริจาค หรือจัดทอดผ้าป่าโรงเรียนก็จะนำมาใช้คืน ผู้อุทธรณ์ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ส่วนตัวหรือญาติพี่น้องแต่อย่างใด พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นอุทธรณ์ที่มีพิรุณขัดแย้งกับคำให้การในชั้นการดำเนินการทางวินัย ไม่อาจรับฟังหักล้างข้อกล่าวหาได้ ซึ่งในชั้นการดำเนินการทางวินัยผู้อุทธรณ์ไม่มีพยานหลักฐานใดๆ มาสนับสนุนข้อกล่าวหาเลย หากแต่เพียงปฏิเสธทุกข้อกล่าวหาตลอดๆ แต่ในชั้นอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์กลับนำพยานหลักฐานแสดงประกอบอุทธรณ์ได้ทุกบาททุกสตางค์ ซึ่งหากพยานหลักฐานต่างๆ ที่ผู้อุทธรณ์ยกขึ้นกล่าวอ้างในชั้นอุทธรณ์มีอยู่จริง ผู้อุทธรณ์ย่อมต้องนำมาสืบหักล้างข้อกล่าวหาได้ แต่ผู้อุทธรณ์ก็หาได้นำมาสืบในชั้นสอบสวนไม่ จึงเป็นปัญหาว่าพยานหลักฐานต่างๆ นั้นมีอยู่จริง และผู้อุทธรณ์ใช้จ่ายเงินของกองทุนเพื่อประโยชน์ของทางราชการจริงหรือไม่

ผู้อุทธรณ์ยกขึ้นกล่าวอ้างในชั้นอุทธรณ์ว่า ก่อนเบิกเงินได้ประชุมปรึกษาคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน และผู้บริจาคแล้วให้นำเงินกองทุนนี้มาใช้ได้ ก็เป็นเพียงคำกล่าวอ้างของผู้อุทธรณ์เพียงฝ่ายเดียวตลอดๆ หาได้มีพยานหลักฐานสนับสนุนให้เห็นจริงไม่ พยานหลักฐานที่ผู้อุทธรณ์ส่งประกอบอุทธรณ์เป็นพิรุณ มีลักษณะเป็นเศษกระดาษบ้าง ใบส่งของบ้าง, ใบส่งงานบ้าง ส่วนที่เป็นบิลเงินสดก็ไม่มีลายมือชื่อผู้รับเงิน สัญญาว่าจ้างรถยนต์ก็ไม่มีพยานลงลายมือชื่อทั้งเป็นสัญญาที่ทำกับนายสุนทร ซึ่งเป็นสามีของผู้อุทธรณ์เอง นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตว่า (๑) การเบิกเงินของผู้อุทธรณ์ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๗ จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท แต่จากบิลเงินสดค่าสี ลงวันที่ ๑๒/๕/๔๖ และหลักฐานอื่นๆ ก็ไม่ลงวัน - เดือน - ปี (๒) การเบิกเงินวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จำนวน ๕,๐๐๕.๕๕ บาท ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่าจ่ายค่าจ้างครูสอนคอมพิวเตอร์ให้นักเรียน ๑ เทอม โดยไม่ได้ทำสัญญาจ้าง ซึ่งจ่ายเมื่อไรก็ไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการจ่ายจริงหรือไม่ แต่กล่าวอ้างว่าจ่ายให้แก่นายรุ่งศักดิ์ รักธรรม ซึ่งไม่มีลายมือชื่อผู้รับเงิน (๓) พยานหลักฐานของผู้อุทธรณ์ในชั้นอุทธรณ์ดังกล่าว ผู้อุทธรณ์ก็มีได้ลงลายมือชื่อตนเองรับรอง (๔) การจัดซื้อจัดจ้างที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างก็ไม่ปรากฏพยานหลักฐานสนับสนุนให้เห็นว่า ผู้อุทธรณ์กระทำจริง ผู้อุทธรณ์ยังส่งสำเนาเอกสารที่แสดงว่านักเรียนและผู้ปกครองได้รับสื่อจากผู้อุทธรณ์ ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นหลักฐานที่จัดทำขึ้นใหม่ ดังนั้น พยานหลักฐานในชั้นอุทธรณ์และคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์จึงไม่น่าเชื่อถือ ไม่อาจรับฟังให้เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์เพื่อหักล้างข้อกล่าวหาได้

กล่าวโดยสรุป การที่ผู้พุทธธรณ์ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่การเงิน - พัสดุของโรงเรียน มีหน้าที่การเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การทำบัญชี การเบิก - ถอนเงินจากธนาคาร และต่อมาผู้พุทธธรณ์ ได้ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนผู้บริหารโรงเรียนได้ทำการเบิก - ถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารออมสิน สาขานครหลวง ชื่อบัญชี “เงินกองทุนโดยมีวัตถุประสงค์ (ร.ร.วัด ส.)” บัญชีเลขที่ ๑๐-๐๔๑๑-๓๒-๐๐๑๖๓๓-๒ ระหว่างวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ จำนวน ๕๐,๘๕๕.๓๕ บาท โดยผู้พุทธธรณ์รับมอบฉันทะการถอนเงินและเป็นผู้รับเงินกองทุนดังกล่าว ไปโดยไม่ปรากฏหลักฐานการจ่าย จึงเห็นว่าเป็นการนำไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของผู้พุทธธรณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณี ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ กรณีต้องด้วยมติดคณะรัฐมนตรี ตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ การลงโทษผู้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้ว มาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดผู้พุทธธรณ์ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา นั้น ไม่ต้องด้วยมติดคณะรัฐมนตรี แต่เนื่องจากเป็นกรณีที่อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการล้างมลทิน ตามนัย มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงไม่อาจพิจารณาในทางเป็นโทษหรือเพิ่มโทษ ได้ต่อผู้พุทธธรณ์ของพุทธธรณ์ฟังไม่ขึ้น ทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกผู้พุทธธรณ์และรับทราบรายงานการดำเนินการทางวินัยรายงานนางสาวเกษม ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ ได้รับการล้างมลทินเช่นเดียวกัน

๗๘

เรื่องที่ ๒

มาตรา ๘๔ วรรคสาม, มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษาหญิง ตำแหน่งครู ได้ร่วมกันสร้างหลักฐานเท็จเพื่อขอรับเงินค่าให้บริการ
สอนเสริมนักเรียนพิเศษเรียนร่วมของโรงเรียน น. จากศูนย์การศึกษาพิเศษจำนวน ๕๒๕ ฉบับ
ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เป็นจำนวนเงิน ๔๒,๐๐๐ บาท
โดยไม่ได้ทำการสอนจริง พฤติการณ์ของข้าราชการครูชายเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา
๘๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗
กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์
ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการนั้น
เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว พฤติการณ์ของข้าราชการครูหญิงเป็นเพียงความผิดวินัยไม่ร้ายแรง
ตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีไม่รักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย
โดยกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการนั้น
หนักเกินกว่ากรณีความผิด จึงให้ลดโทษจากโทษไล่ออกจากราชการเป็นโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นาย จ. ผู้อำนวยการโรงเรียน ข. ได้ดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิเศษ
เรียนร่วม โดยในปีการศึกษา ๒๕๔๘ นาย จ. ได้คัดเลือกนาง ส. ภรรยาของตนซึ่งเป็นข้าราชการครู
อีกโรงเรียนหนึ่งเป็นผู้ให้บริการนักเรียนพิเศษที่รับบริการการศึกษาพิเศษเรียนร่วมให้การว่า
ไม่เคยเห็นนาง ส. มาสอนหนังสือแต่อย่างใด นาย จ. ได้เรียกให้นักเรียนมาลงลายมือชื่อผู้รับบริการ
ในแบบบันทึกให้บริการคนพิการ และใช้เป็นหลักฐานในการขอรับค่าบริการจากศูนย์การศึกษาพิเศษ
คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๓ กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์
ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ สมควรลงโทษไต่ นาย จ. และนาง ส. ออกจากราชการ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบ และสั่งการให้นำเสนอ
อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้ว มีมติให้ลงโทษไต่ นาย จ. และนาง ส. ออกจาก
ราชการ

นาย จ. และนาง ส. อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา
แล้ววินิจฉัยตามลำดับ ดังนี้

๑. ปัญหาข้อกฎหมาย

๑.๑ ผู้อุทธรณ์ อุทธรณ์โต้แย้งว่า ตามที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ้างหนังสือ
สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ซึ่งกำหนดว่า
การลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ควรลงโทษ
ไล่ออกจากการนั้น มิได้หมายความว่าหากเป็นการทุจริตจะต้องไล่ออกทุกกรณี การที่คณะกรรมการ
มีมติโดยใช้คำว่า “ควร” นั้น แสดงให้เห็นว่าการกำหนดโทษกรณีดังกล่าวเป็นดุลพินิจของผู้มีอำนาจ
ที่จะต้องใช้ดุลพินิจอีกครั้งหนึ่ง

พิจารณาแล้วเห็นว่า มติคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ข้อ ๑.๒ กำหนดว่า “การลงโทษผู้กระทำความ
ผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการ ตามข้อ ๑.๑ เป็นความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควร
ปรานีอื่นใดไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ” แม้มติคณะกรรมการดังกล่าวจะใช้
คำว่า “ควรลงโทษเป็นไล่ออกจากการ” ก็ตาม แต่มติคณะกรรมการดังกล่าวเป็นนโยบายของ
ทางราชการที่กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานทุจริต
และประพฤติมิชอบในวงราชการ โดยไม่ให้ผู้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการอยู่ในราชการต่อไป
และเมื่อได้ลงโทษข้าราชการผู้ใดฐานนี้ไปแล้ว ทางราชการก็ไม่ประสงค์ที่จะเลี้ยงดูโดยให้ผู้กระทำ
ความผิดมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเพื่อป้องกันมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ข้าราชการอื่น ทั้งเมื่อ
พิจารณาข้อความที่กำหนดว่า “การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใดไม่เป็น
เหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ” ประกอบด้วยแล้ว แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้บังคับบัญชา
พิจารณาแล้วเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการแล้ว
แม้ผู้กระทำความผิดจะเยียวยาความเสียหายโดยการนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือแม้มีเหตุอันควร

ปรานีอื่นใด ผู้บังคับบัญชาก็ไม่อาจใช้ดุลพินิจลดหย่อนผ่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อความทั้งหมดรวมกัน และวัตถุประสงค์ของมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เห็นว่า เมื่อการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดวินัยกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการแล้ว จึงต้องลงโทษไล่ออกจากราชการสถานเดียว ผู้บังคับบัญชาไม่อาจใช้ดุลพินิจลงโทษเป็นปลดออกจากราชการได้ อุทธรณ์ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

๑.๒ ผู้อุทธรณ์ อุทธรณ์โต้แย้งว่า การดำเนินการทางวินัยซึ่งปรากฏตามรายงานการสอบสวน (สว.๖) ซึ่งรายงานว่าได้ทำการสอบสวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ มิชอบด้วยกฎหมาย เพราะมูลกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้อุทธรณ์ กฎ ก.ค.ศ. ดังกล่าวยังมีได้ประกาศใช้ และเมื่อมีการประกาศใช้กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ ข้อ ๔๘ ของกฎ ก.ค.ศ. ดังกล่าวได้กำหนดไว้ว่า การดำเนินการสอบสวนก่อนที่กฎ ก.ค.ศ. นี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะเสร็จสิ้น ดังนั้น การดำเนินการสอบสวนกรณีของผู้อุทธรณ์จึงต้องดำเนินการตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ประกอบมาตรา ๑๓๓ ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔๘ กำหนดว่า “การดำเนินการสอบสวนก่อนที่กฎ ก.ค.ศ. นี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาสั่งการของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๑๐๔ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการตามกฎ ก.ค.ศ. นี้” บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติในบทเฉพาะกาลซึ่งบัญญัติขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้การสอบสวนที่อยู่ในระหว่างดำเนินการ ในขณะที่กฎ ก.ค.ศ.๑ มีผลใช้บังคับเกิดความชัดเจนในกรณีที่มีข้อโต้แย้งว่าภายหลังจากที่กฎ ก.ค.ศ.๑ มีผลใช้บังคับแล้ว การดำเนินการสอบสวนต่อไปจะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และไม่เกิดความสับสนในการสอบสวนทำให้การสอบสวนในเรื่องเดียวกันได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายฉบับเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง แม้ว่าภายหลังวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๐ คณะกรรมการสอบสวนจะมีได้ดำเนินการสอบสวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาต่อไป แต่กลับดำเนินการสอบสวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ต้องด้วยบทบัญญัติดังกล่าวก็ตาม แต่กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา และกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ นอกจากจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการอันเป็นการคุ้มครองสิทธิของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกกล่าวหาในสาระสำคัญ

เหมือนกันแล้ว กฎ ก.ค.ศ.ฯ ฉบับดังกล่าวยังได้มีบทบัญญัติที่เป็นการคุ้มครองสิทธิแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่ถูกกล่าวหาหรือเป็นผู้เสียหายตลอดจนพยานที่ให้ถ้อยคำในการสอบสวน และกำหนดระยะเวลาการดำเนินการในทุกขั้นตอนของการสอบสวน เพื่อมิให้กระบวนการสอบสวน ล่าช้าและให้ความคุ้มครองแก่ผู้ถูกกล่าวหาอีกด้วย แม้ภายหลังวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๐ คณะกรรมการสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนผู้อุทธรณ์ทั้งสองราย ตามกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการ สอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่การดำเนินการตามกฎหมาย ก.ค.ศ.ฯ ดังกล่าวก็เป็นการดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์เดียวกันกับที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑๕ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วย การสอบสวนพิจารณา โดยมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามแบบ สว.๓ ให้ผู้อุทธรณ์ทั้งสองรายทราบและผู้อุทธรณ์ทั้งสองรายมีโอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาตามสิทธิของตนอย่างเต็มที่แล้ว การที่คณะกรรมการ สอบสวนดำเนินการสอบสวนภายหลังวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๐ โดยดำเนินการตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมิได้ทำให้ผู้อุทธรณ์ทั้งสองรายไม่ได้รับความเป็นธรรม อันจะถือว่าเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด อุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายในข้อนี้ ฟังไม่ขึ้น

๑.๓ ผู้อุทธรณ์ อุทธรณ์โต้แย้งว่า ในการพิจารณาผลการสอบสวนตามรายงานการ สอบสวน (สว.๖) ผู้ซึ่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔๐ ประกอบ ข้อ ๔๘ เพื่อวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดหรือไม่ประการใด ก่อนที่จะเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา ซึ่งข้อเท็จจริงไม่ปรากฏการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวซึ่งเป็น สาระสำคัญของการพิจารณา จึงเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบ

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการดำเนินการสอบสวนปรากฏว่า เมื่อคณะกรรมการ สอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนและจัดทำรายงานการสอบสวนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้มีการเสนอ รายงานผลการสอบสวนต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา และผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสอบสวนเสนอให้ลงโทษ ไล่ผู้อุทธรณ์ทั้งสองออกจากราชการ และสั่งการให้นำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา อันเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนฯ โดยชอบแล้ว อุทธรณ์ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

๒. ปัญหาข้อเท็จจริง

พิจารณาแล้วข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ปีการศึกษา ๒๕๔๘ โรงเรียนวัด น. ได้ดำเนินการ จัดการศึกษาให้แก่นักเรียนพิเศษเรียนร่วม นาย จ. (ผู้อุทธรณ์ที่ ๑) ได้คัดเลือกนาง ส. (ผู้อุทธรณ์ที่ ๒)

ครูโรงเรียนอนุบาล บ. ซึ่งเป็นภริยาของตนเป็นผู้ให้บริการ นาย จ. และนาง ส. จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการสอนและส่งต่อศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อขอรับเงินค่าให้บริการ และได้รับเงินค่าให้บริการไปแล้ว แต่ในทางสอบสวนครูในโรงเรียนและนักเรียนพิเศษ (ผู้รับบริการ) ให้การว่า นาง ส. ไม่เคยมาสอนแต่อย่างใด ในชั้นอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์ที่ ๑ (นาย จ.) และผู้อุทธรณ์ที่ ๒ (นาง ส.) อุทธรณ์ว่าในการสอนเสริมนักเรียนพิเศษ ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ เป็นผู้ให้บริการตามเอกสารที่ขอเบิกเงินจากศูนย์การศึกษาพิเศษจริง แต่ในการทำการสอนในบางครั้งผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ไม่ได้ไปทำการสอนด้วยตนเอง แต่ได้มอบหมายให้ผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ให้ผู้รับบริการ (นักเรียนพิเศษ) ได้ทำแบบฝึกตามแผนการสอน หลังจากนั้นผู้อุทธรณ์ที่ ๒ จะไปอธิบายเสริม

กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้อุทธรณ์ทั้งสองรายร่วมกันดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานเท็จเพื่อขอรับเงินค่าให้บริการในการสอนเสริม โดยไม่ได้ทำการสอนจริงหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงจากคำให้การพยานซึ่งเป็นนักเรียนพิเศษ จำนวน ๘ ราย ต่างให้การสอดคล้องต้องกันว่า ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ไม่เคยมาสอนพิเศษแก่พยาน รวมทั้งผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ไม่เคยให้ใบงานหรือแบบฝึกกลับไปทำที่บ้านแต่อย่างใด ข้อที่อุทธรณ์ทั้งสองกล่าวอ้างว่าผู้อุทธรณ์ที่ ๒ มาสอนนักเรียนหรือมอบหมายให้ผู้อุทธรณ์ที่ ๑ นำแบบฝึกมาให้เด็กนักเรียนทำในบางครั้ง ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ไม่อาจมาทำการสอนด้วยตนเองได้แล้วผู้อุทธรณ์ที่ ๒ จะไปอธิบายเสริมในภายหลังจึงขัดกับคำให้การของนักเรียนจำนวน ๘ คนดังกล่าว และลักษณะการสอนของผู้อุทธรณ์ที่ ๒ เป็นการสอนเป็นกลุ่มๆ ละ ๕ คน นอกเวลาราชการ โดยปกติวิสัยในการดำเนินการสอนก็น่าจะนัดนักเรียนในกลุ่มมาเรียนพร้อมกันที่โรงเรียนหลังเลิกเรียน และมีระยะเวลาในการสอนเป็นเวลานานตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ - ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ หากผู้อุทธรณ์ที่ ๒ มาสอนนักเรียน ครูในโรงเรียนก็น่าจะพบเห็นผู้อุทธรณ์ที่ ๒ มาทำการสอนบ้าง แต่ครูในโรงเรียนต่างให้การสอดคล้องกันกับเด็กนักเรียนว่าพยานไม่เคยเห็นผู้อุทธรณ์ที่ ๒ มาสอนนักเรียนที่โรงเรียน น. แต่อย่างใด พยานเหล่านี้เป็นเด็กนักเรียนและครูในโรงเรียนไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้อุทธรณ์ทั้งสองมาก่อน ทั้งพยานเด็กนักเรียนไม่มีส่วนได้เสียกับผู้อุทธรณ์ ถือเป็นพยานคนกลาง มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ที่ผู้อุทธรณ์ทั้งสองกล่าวอ้างบันทึกการให้บริการแก่คนพิการและคู่มือผู้รับบริการ ซึ่งปรากฏลายมือชื่อของนักเรียนพิเศษ ผู้รับบริการเป็นพยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนให้เห็นว่าผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ได้ทำการสอนนักเรียนจริงนั้น เห็นว่าแม้พยานเอกสารดังกล่าวปรากฏมีลายมือชื่อของนักเรียนพิเศษอยู่จริงตามข้อต่อสู้ แต่เมื่อพิจารณาพยานเอกสารดังกล่าวแล้วเห็นว่า เอกสารดังกล่าวผู้อุทธรณ์ที่ ๑ เป็นผู้จัดทำขึ้นเอง นอกจากจะขัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำให้การของเด็กนักเรียนและครูในโรงเรียนที่ให้การว่าผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ไม่ได้มาทำการสอนนักเรียนแล้ว ยังปรากฏข้อเท็จจริงอีกด้วยว่า เหตุที่มีลายมือชื่อของนักเรียนพิเศษในเอกสารนั้น เพราะผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ได้เรียกนักเรียนพิเศษเรียนร่วมมาลงลายมือชื่อที่ห้องทำงาน เชื่อว่า

พยานเอกสารดังกล่าวผู้อุทธรณ์ที่ ๑ จัดทำขึ้น และให้เด็กนักเรียนมาลงลายมือชื่อในภายหลัง ไม่มีน้ำหนักให้เชื่อได้ว่าผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ได้ทำการสอนนักเรียนจริงตามข้อต่อสู้ แต่อย่างไรก็ดีนักเรียนที่ให้การว่าผู้อุทธรณ์ไม่ได้ทำการสอนนั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของนักเรียนทั้งหมดจำนวน ๒๑ คน ข้อเท็จจริงยังไม่แน่ชัดว่านักเรียนจำนวนที่เหลือผู้อุทธรณ์ได้มาทำการสอนบ้างหรือไม่ จากการสอบปากคำนักเรียนพิเศษจำนวน ๕ คน มีเด็กชาย ก. และนางสาว จ. (มารดาของเด็กชาย ก.) ให้การเชื่อมกับข้อต่อสู้ของผู้อุทธรณ์ว่า ผู้อุทธรณ์ที่ ๑ เคยสอนวิชาภาษาไทยตอนพักกลางวันเป็นบางครั้ง และเคยนำไปงานวิชาภาษาไทยมาให้ที่บ้าน ๒ - ๓ ครั้ง และมีครูผู้หญิงซึ่งมิใช่ครูของโรงเรียน น. นำแบบฝึกมาให้เด็กชาย ก. ที่บ้านพักและอธิบายให้ฟังทั้งวันธรรมดา และวันเสาร์ - อาทิตย์ สัปดาห์ละ ๓ - ๔ วันๆ ละ ๑ ครั้ง เป็นเวลา ๓ - ๔ เดือน แสดงว่าในบางส่วนผู้อุทธรณ์ทั้งสองก็ได้ทำการสอนจริงบ้าง และในชั้นแถลงการณ์ด้วยวาจาผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ได้แถลงยอมรับต่อที่ประชุมว่า ผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ทำการสอนจริง แต่ก็ไม่ครบจำนวนชั่วโมงตามที่จัดทำเอกสารขอเบิกเงิน ส่วนผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ไม่ได้ทำการสอนทุกครั้ง แต่ก็ได้ไปทำการสอนบ้าง ตามพฤติการณ์เชื่อว่าผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานอันเป็นเท็จบางส่วน เพื่อขอรับค่าให้บริการในการสอนเสริม โดยไม่ได้ทำการสอนจริงทุกชั่วโมง ในการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑) ผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยบริการ มีหน้าที่โดยตรงในการคัดเลือกผู้ให้บริการ อาศัยอำนาจหน้าที่ของตนคัดเลือกผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ซึ่งเป็นภริยาของตนเป็นผู้ให้บริการทั้งๆ ที่ยังมีครูในโรงเรียนที่ตนเป็นผู้บริหารมีคุณสมบัติเป็นผู้ให้บริการได้ แต่หาได้รับการคัดเลือกจากผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ไม่ และผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ยังเป็นผู้ดำเนินการเบิกเงินจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๓ (๗) การดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมของผู้อุทธรณ์ที่ ๑ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ การที่ผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ไม่ได้ทำการสอนให้ครบจำนวนชั่วโมง แต่กลับจัดทำเอกสารบันทึกการสอนอันเป็นเท็จ เพื่อเป็นหลักฐานในการขอรับค่าให้บริการครบจำนวนชั่วโมงทั้งหมด โดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่ในการบริหารจัดการและขอเบิกเงินค่าให้บริการ จนได้รับเงินค่าให้บริการไปแล้ว จึงเป็นการกระทำโดยมิเจตนาทุจริตเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์ที่ ๑ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ กรณีต้องด้วยมติ

คณะรัฐมนตรี ตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ที่กำหนดว่า การลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงการนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษ ลงเป็นปลดออกจากราชการ การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษไล่อุทธรณ์ที่ ๑ ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษานั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้นทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกอุทธรณ์ผู้อุทธรณ์ที่ ๑

๒) ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ไม่ได้ทำการสอนนักเรียนครบจำนวนชั่วโมง แต่ได้ลงลายมือชื่อในแบบบันทึกการให้บริการแก่คนพิการครบจำนวนชั่วโมงอันเป็นเท็จ แม้ในชั้นแถลงการณ์ด้วยวาจาประกอบการพิจารณาผู้อุทธรณ์ที่ ๒ จะแถลงต่อที่ประชุมว่า ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ มิได้รู้เรื่องการเบิกเงินโดยผู้อุทธรณ์ที่ ๑ เป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด และการลงลายมือชื่อดังกล่าวก็ทำตามผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ซึ่งเป็นสามี บอกให้ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ลงลายมือชื่อ โดยมีเจตนาร่วมกับผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานอันเป็นเท็จ เพื่อเป็นหลักฐานในการขอรับเงินค่าให้บริการก็ตาม การที่ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ ลงลายมือชื่อบันทึกการให้บริการอันเป็นเท็จ แต่ไม่มีหน้าที่ในการขอเบิกเงินค่าให้บริการโดยตรง จึงไม่มีความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ถือได้ว่าเป็นการกระทำผิดฐานประพฤดิชั่ว พฤติการณ์เป็นเพียงความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีไม่รักษาสื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยการกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤดิชั่ว การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษไล่อุทธรณ์ที่ ๒ ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษานั้น หนักเกินกว่ากรณีความผิด อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงฟังขึ้นบางส่วน ส่วนอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายฟังไม่ขึ้น สมควรลดโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ จากโทษไล่ออกจากราชการเป็นโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น และให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ กลับเข้ารับราชการให้เหมาะสมกับกรณีความผิดต่อไป

๘๕

เรื่องที่ ๓

มาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการ ได้ข่มขืน
กระทำชำเราภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้อื่น และได้ข่มขืนมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับผู้เสียหาย
เรื่อยมา จนต่อมาสามีของผู้เสียหายจับได้ว่าข้าราชการครูรายนี้มีพฤติการณ์ฉันชู้สาวกับภริยาของตน
พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว
อย่างร้ายแรง การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดผู้อุทธรณ์ออกจากราชการนั้น เหมาะสมกับกรณี
ความผิดแล้ว

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายอ่างและนายไก่อเป็นเพื่อนสนิทกัน ส่วนนางลิ่ง (ผู้เสียหาย) เป็น
ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายไก่อ วันเกิดเหตุนายอ่าง นายไก่อ และนางลิ่งไปร่วมงานฉลอง
มงคลสมรสที่โรงแรมในตัวเมือง ระหว่างงานนางลิ่งดื่มเบียร์มากนายไก่อเผลอและกลับบ้านไปก่อน
โดยฝากนายอ่างให้ไปส่งนางลิ่งกลับบ้านด้วย มีเพื่อนติดรถยนต์นายอ่างกลับบ้านหลายคน นายอ่าง
ส่งนางลิ่งเป็นคนสุดท้ายและพานางลิ่งซึ่งอยู่ในสภาพมึนเมาอย่างมากเข้าโรงแรมและกระทำการ
ล่วงละเมิดทางเพศจนสำเร็จความใคร่ หลังจากนั้นนายอ่างข่มขู่ให้นางลิ่งไปร่วมหลับนอนอีก หาก
ไม่ไปจะเปิดเผยเรื่องให้นายไก่อสามีของนางลิ่งทราบ จนทำให้นางลิ่งต้องจำยอมไปร่วมหลับนอนด้วย
ภายหลังนายไก่อทราบเรื่องจึงร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาของนายอ่าง

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาเห็นว่า พฤติการณ์ของนายอ่างเป็นความผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรง ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทาง
การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สมควรลงโทษไล่นายอ่างออกจากราชการ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วเห็นชอบจึงสั่งการให้นำเสนอ
อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วมีมติให้ลงโทษปลดนายอ่างออกจากราชการ
นายอ่าง อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้อุทธรณ์ อุทธรณ์ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริงเห็นสมควร
วินิจฉัยตามลำดับ ดังนี้

ปัญหาข้อกฎหมาย

ผู้อุทธรณ์ยกข้อต่อสู้ในชั้นอุทธรณ์ว่าในการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่
สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามแบบ สว. ๓ คณะกรรมการสอบสวนไม่ให้บันทึกถ้อยคำพยานบุคคล
จำนวน ๑๖ ปากแก่ผู้อุทธรณ์เป็นเหตุให้ผู้อุทธรณ์ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาไม่เป็นตามข้อเท็จจริง ผู้อุทธรณ์
ได้อ้างพยานบุคคลของผู้อุทธรณ์ไปตรงกับพยานบุคคลของฝ่ายกล่าวหาทำให้เกิดความเสียหาย
อย่างมากกับผู้อุทธรณ์ การกระทำของคณะกรรมการสอบสวนเป็นการไม่ถือปฏิบัติตาม กฎ ก.พ.
ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พิจารณาแล้วเห็นว่ากฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘
(พ.ศ. ๒๕๔๐) ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ข้อ ๑๕ บัญญัติว่า “เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๑๔
แล้ว... ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาโดยระบุ ข้อกล่าวหา
ที่ปรากฏตามพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใดตามมาตราใด หรือหย่อนความสามารถ
ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบกพร่องในหน้าที่ราชการหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับ
ตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๕ อย่างไร และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
เท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่ และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา
สำหรับพยานบุคคลจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การแจ้งข้อหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามกฎ
ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ข้อ ๑๕ ดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าการ
กระทำใดของผู้ถูกกล่าวหาที่กล่าวหาว่าเป็นความผิดวินัยและมีพยานหลักฐานใดบ้างที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหา เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสนำพยานหลักฐานมาสืบหักล้างแก้ข้อกล่าวหา เมื่อ
คณะกรรมการสอบสวนได้เรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่
สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว โดยที่ผู้อุทธรณ์ก็ได้ลงลายมือชื่อรับแบบ สว. ๓
ว่าได้รับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาแล้วโดยมิได้โต้แย้ง
แต่ประการใด กอปรกับผู้อุทธรณ์สามารถแสวงหาพยานหลักฐานใดๆ มาสืบหักล้างแก้ข้อกล่าวหา
ได้อย่างเต็มที่ เมื่อผู้อุทธรณ์ได้ให้การแก้ข้อกล่าวหา โดยนำพยานหลักฐานต่างๆ มานำสืบพิสูจน์
ความบริสุทธิ์ของตน โดยมิได้หลงต่อสู้แต่ประการใดแล้ว เชื่อว่าคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ
แก่ผู้อุทธรณ์โดยชอบหาได้เป็นการสอบสวนที่มีชอบแต่ประการใดไม่

ที่ผู้อุทธรณ์ยกข้อต่อสู้ว่าตามคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ แจ้งว่า อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา มีมติเรื่องของผู้อุทธรณ์ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ แต่ปรากฏว่าในคราวประชุมของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ครั้งดังกล่าวไม่ได้พิจารณาเรื่องของผู้อุทธรณ์ นั้น เป็นความเข้าใจผิดของผู้อุทธรณ์เอง เพราะข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งตามเอกสารรายงานการประชุม อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ในคราวประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ว่าที่ประชุมพิจารณาเรื่องการดำเนินการทางวินัย ผู้อุทธรณ์แล้ว ในระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ ๕.๗

อุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายทุกข้อฟังไม่ขึ้น

ปัญหาข้อเท็จจริง

พิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนประกอบอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์แล้ว เห็นว่ากรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยในชั้นอุทธรณ์ว่า ผู้อุทธรณ์ได้ข่มขืนกระทำชำเราผู้เสียหาย และมีความสัมพันธ์ทางชู้สาวกับผู้เสียหายเรื่อยมาหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้อุทธรณ์จะข่มขืนกระทำชำเราผู้เสียหายหรือไม่ นั้น ประจักษ์พยานในเรื่องนี้มีเพียงผู้เสียหายในฐานะพยานและคำให้การปฏิเสธของผู้อุทธรณ์ ซึ่งขัดแย้งกัน จึงต้องพิจารณาพฤติการณ์แวดล้อมประกอบด้วย ซึ่งได้ความว่าในคืนเกิดเหตุเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๗ งานเลี้ยงเลิกเวลาประมาณ ๔ ทุ่ม ผู้อุทธรณ์ได้ขับรถพานงเสื่อ นายม้า และนางลิ่ง ผู้เสียหายไปส่ง โดยส่งนางเสื่อ เป็นคนแรก และส่งนายม้าและภริยา เป็นคนที่สอง และส่งผู้เสียหายเป็นคนสุดท้าย โดยเวลาประมาณ ๕ ทุ่ม นายม้าได้ถึงบ้านของตนแล้ว ผู้เสียหายและผู้อุทธรณ์ซึ่งอยู่บ้านดงคอยเช่นเดียวกันกับนายม้าก็ควรจะต้องถึงบ้านในเวลาใกล้เคียงกัน แต่ปรากฏจากคำให้การของผู้เสียหายว่าวันเกิดเหตุผู้เสียหายถึงบ้านเวลาประมาณเที่ยงคืน ส่วนผู้อุทธรณ์ นางแหวน ภริยาของผู้อุทธรณ์ให้การว่าในวันเกิดเหตุผู้อุทธรณ์ก็กลับถึงบ้านเวลาประมาณเที่ยงคืนเช่นเดียวกัน จึงสอดคล้องกันตามที่ผู้เสียหายกล่าวอ้างว่าหลังจากที่เพื่อนร่วมทางคนอื่นลงจากรถไปหมดแล้ว ผู้อุทธรณ์มิได้ส่งผู้เสียหายกลับถึงบ้านในทันที แม้นายม้า ซึ่งผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างเป็นพยานจะให้การว่าในคืนวันเกิดเหตุเวลาประมาณ ๕ ทุ่ม พยานได้โทรศัพท์สอบถามผู้อุทธรณ์ว่าได้ส่งผู้เสียหายแล้วหรือไม่ และผู้อุทธรณ์ตอบว่าได้ส่งแล้ว แต่ก็เพียงการบอกกล่าวของผู้อุทธรณ์ฝ่ายเดียวทางโทรศัพท์ โดยพยานมิได้เห็นด้วยตาตนเองว่าผู้เสียหายกลับถึงบ้านแล้วจริงหรือไม่ ส่วนพยานอีกคนหนึ่งที่เป็นช่างเสริมสวยและในคืนวันเกิดเหตุ ได้ไปเอาเครื่องสำอางที่ลืมไว้ในรถยนต์ของผู้อุทธรณ์นั้น พยานไปเอาเครื่องสำอางในเวลาประมาณเกือบตีหนึ่ง ซึ่งเป็นเวลาภายหลังเที่ยงคืน หลังจากที่ผู้เสียหายและผู้อุทธรณ์กลับถึงบ้านของตนแล้ว จึงไม่น่าหนักกับฟังตามที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่าผู้อุทธรณ์ได้ไปส่งผู้เสียหายถึงบ้านเวลาประมาณ ๕ ทุ่มได้ รับฟังได้ว่าระหว่างเวลาประมาณ ๒๓.๐๐-๒๔.๐๐ น. ผู้อุทธรณ์และผู้เสียหายอยู่ด้วยกันสองต่อสองซึ่งใน

ขณะนั้นผู้เสียหายมีอาการเมามาก โดยผู้เสียหายให้การว่าผู้อุทธรณ์ได้ฉวยโอกาสตอนที่ตนเมาเปียร์ ขณะที่ไม่มีสติสัมปชัญญะพอที่จะช่วยเหลือตนเองได้พาเข้าโรงแรมและใช้กำลังข่มขืนใจล่วงละเมิดทางเพศ เมื่อพิจารณาด้านตัวผู้เสียหายเป็นหญิงมีลูกและสามีแล้ว การกล่าวหาว่าถูกชายอื่นข่มขืนกระทำชำเรานั้น นับว่าเป็นเรื่องร้ายแรงที่ได้มีผลให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงเฉพาะทางฝ่ายผู้อุทธรณ์แต่เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของครอบครัวของผู้เสียหายด้วย และฝ่ายผู้กล่าวหาาก็ไม่ได้เรียกร้องเงินหรือได้รับผลประโยชน์อื่นใด จากการกล่าวหาผู้อุทธรณ์ การกล่าวหาผู้อุทธรณ์เช่นนี้จึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ฝ่ายผู้กล่าวหาไม่ว่าในด้านใด ทั้งผู้อุทธรณ์และสามีของผู้เสียหายก็เป็นเพื่อนที่สนิทสนมไปมาหาสู่กันในระหว่างสองครอบครัว ไม่เคยมีเรื่องบาดหมางใจกันมาก่อน ซึ่งตัวผู้เสียหายนั้นก่อนเกิดเหตุก็ได้มีปัญหาทางครอบครัวหรือมีพฤติกรรมทางชู้สาวกับผู้อุทธรณ์มาก่อน คบหากับผู้อุทธรณ์ในฐานะที่ผู้อุทธรณ์เป็นเพื่อนของสามีเท่านั้น จึงเห็นว่าไม่มีมูลเหตุจูงใจอื่นใดที่ผู้เสียหายจะต้องให้การปรักปรำผู้อุทธรณ์ให้ต้องรับผิด ประกอบกับภายหลังเกิดเหตุได้ความสอดคล้องตรงกันตามคำให้การของเพื่อนสนิทของผู้เสียหายว่าผู้เสียหายได้พูดคุยกับพยานในลักษณะระบายความในใจให้ฟังว่าถูกผู้อุทธรณ์พาไปข่มขืนกระทำชำเรา โดยพยานซึ่งเป็นพี่สะใภ้ของผู้เสียหายก็ให้การสอดคล้องตรงกันว่าผู้เสียหายได้โทรศัพท์มาบอกเล่าให้ฟังโดยตรงภายหลังเกิดเหตุพร้อมร้องให้ไปด้วยว่าถูกผู้อุทธรณ์พาไปข่มขืนในโรงแรมในขณะที่อยู่ในสภาพมึนเมาอย่างหนัก ด้านตัวผู้อุทธรณ์ก็มีความพึงพอใจในตัวผู้เสียหาย โดยเคยยอมรับกับบิดามารดาและพี่สะใภ้ของผู้เสียหายว่าผู้อุทธรณ์รักผู้เสียหาย และก่อนเกิดเรื่องร้องเรียนก็เคยยอมรับกับนายศาลา ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของผู้อุทธรณ์และสามีของผู้เสียหายว่าในวันงานเลี้ยงแต่งงานผู้อุทธรณ์ได้พาผู้เสียหาย ซึ่งในขณะนั้นมีอาการเมาสุราไปเข้าโรงแรมและได้เสียกัน ตามพฤติการณ์เห็นว่าพยานหลักฐานฝ่ายกล่าวหาสอดคล้องเชื่อมโยงมีน้ำหนักน่ารับฟัง น่าเชื่อว่า ผู้อุทธรณ์กระทำผิดจริง

ส่วนประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับผู้เสียหายภายหลังวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๗ (วันไปงานแต่งงาน) พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานฝ่ายกล่าวหาต่างให้การสอดคล้องกันเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้อุทธรณ์นับตั้งแต่เด็กหญิง ข. บุตรสาวของผู้เสียหาย จับได้ว่าผู้อุทธรณ์โทรศัพท์มาหาผู้เสียหายบ่อยครั้ง บางครั้งเด็กหญิง ข. ก็ได้พูดทางโทรศัพท์กับผู้อุทธรณ์ด้วยตนเองและในช่วงที่ผู้อุทธรณ์มาอยู่เกี่ยวกับผู้เสียหาย ผู้เสียหายมักจะออกไปนอกบ้านบ่อยครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับคำให้การของสามีผู้เสียหายว่าประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้เสียหายมักจะออกนอกบ้านบ่อยๆ ในช่วงวันจันทร์-ศุกร์ ในการออกไปนอกบ้าน ผู้เสียหายจะไปในลักษณะลักลอบโดยนัดให้เพื่อนมารับออกจากบ้าน หรือบางครั้งผู้เสียหายจะขับรถจักรยานยนต์ไปจอดไว้ในสถานที่ต่างๆ เช่น ปิ๊มน้ำมัน, ร้านอาหาร แล้วผู้อุทธรณ์จะขับรถยนต์มารับผู้เสียหายไปด้วยกันสองคน ส่วนเวลากลับก็จะให้เพื่อนขับรถไปส่งที่บ้าน นอกจากการแอบไปพบกันดังกล่าวแล้ว สามีของผู้เสียหายก็เคย

พบเห็นพฤติกรรมที่ส่อพิรุณของบุคคลทั้งสองด้วยตนเองที่บ้าน โดยผู้อุทธรณ์และผู้เสียหายปิดบ้านอยู่ด้วยกันสองต่อสอง เมื่อสามีของผู้เสียหายเปิดประตูเข้ามาเห็นผู้อุทธรณ์กับผู้เสียหายนอนอยู่บนโซฟาในบ้าน เมื่อรู้ว่ามีคนเข้ามาบุคคลทั้งสองก็ผละออกจากกัน โดยผู้อุทธรณ์แก้ตัวว่าจะมาทำผม การลักลอบคบหากันระหว่างผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงที่มีสามีแล้วกับผู้อุทธรณ์ในลักษณะเช่นนี้ ย่อมเป็นเหตุให้ระแวงสงสัยในเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบุคคลทั้งสองในทางชู้สาว นอกจากนี้ยังได้ความชัดเจนตามคำให้การของประจักษ์พยานที่ให้การว่าผู้อุทธรณ์และผู้เสียหายไปเยี่ยมพยานที่บ้าน และทั้งสองได้ไปพักนอนด้วยกันในโรงแรมและผู้อุทธรณ์ได้กลับบ้านไปก่อน แต่ผู้เสียหายไม่กลับกลับบ้าน จึงขอให้พยานไปนอนเป็นเพื่อนเป็นการบังหน้าไม่ให้สามีเกิดความสงสัย การลักลอบไปนอนในโรงแรมด้วยกันสองต่อสอง และผู้เสียหายต้องให้เพื่อนไปนอนเป็นเพื่อนเป็นการบังหน้า เพื่อปกปิดมิให้สามีทราบหรือสงสัยเช่นนี้ ย่อมแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้อุทธรณ์และผู้เสียหายได้กระทำในสิ่งที่ไม่ดีงามขึ้น ประกอบกับได้ความตามคำให้การของนายศาลา ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของทั้งสองฝ่ายอันนับว่าเป็นพยานที่มีความเป็นกลางมากที่สุด รวมถึงคำให้การของบิดา-มารดา พี่สะใภ้ของผู้เสียหาย ต่างให้การสอดคล้องกันว่า ผู้อุทธรณ์รับสารภาพกับพยานว่ารักผู้เสียหาย และมีความสัมพันธ์ชู้สาวกับผู้เสียหายมานานแล้ว การที่ผู้อุทธรณ์และผู้เสียหายลักลอบคบหา การพากันเข้าไปพักนอนในโรงแรมด้วยกันสองต่อสอง รวมถึงการยอมรับของผู้อุทธรณ์ต่อบุคคลใกล้ชิดว่าผู้อุทธรณ์มีความสัมพันธ์ชู้สาวกับผู้เสียหายนั้น เป็นพฤติการณ์ที่สอดคล้องกันและพยานให้การเชื่อมโยงกันอย่างไม่มีพิรุณสงสัย จึงมีน้ำหนักให้รับฟัง ที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่าผลจากการทำหมั้นชายและหมอนรองกระดูกทับเส้นประสาทเมื่อปี ๒๕๔๒ ประกอบกับมีโรคแทรกซ้อนคือเบาหวานและไมเกรน ทำให้ร่างกายของผู้อุทธรณ์ทรุด ลงเรื่อยๆ และมีอาการหมดสมรรถภาพทางเพศนั้น แสดงว่าภายหลังจากปี ๒๕๔๒ ผู้อุทธรณ์ไม่อาจมีเพศสัมพันธ์ได้อีก ข้อกล่าวอ้างดังกล่าวขัดกับถ้อยคำของผู้อุทธรณ์เองที่ยอมรับกับเพื่อนว่า ผู้อุทธรณ์ได้เสียกับผู้เสียหายในคืนวันที่ไปงานแต่งงาน เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๗ และมีพยานเห็นผู้อุทธรณ์ได้ไปร่วมหลับนอนกับผู้เสียหายที่โรงแรม เมื่อประมาณเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่าหมดสมรรถภาพทางเพศแล้วทั้งสิ้น จึงเป็นที่พิรุณสงสัยไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ตามพฤติการณ์เชื่อว่า ภายหลังวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๗ (วันไปช่วยงานแต่งงาน) ผู้อุทธรณ์และผู้เสียหายมีความสัมพันธ์ชู้สาวกันตลอดมา

ที่ผู้อุทธรณ์ยกข้อต่อสู้ในชั้นอุทธรณ์ว่า หากผู้อุทธรณ์พาผู้เสียหายเข้าโรงแรม ผู้เสียหายไม่ยินยอมต้องร้องขอความช่วยเหลือและควรจะแจ้งความดำเนินคดีอาญากับผู้อุทธรณ์ทันทีไม่ควรรอไว้นานหลายปีจึงร้องเรียน และพยานบุคคลของฝ่ายกล่าวหาเป็นพยานบอกเล่าไม่เห็นเหตุการณ์ว่าผู้อุทธรณ์กับผู้เสียหายมีความสัมพันธ์ชู้สาวหรือได้เสียกันจริงหรือไม่ นั้น เห็นว่า ในทางสอบสวนไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าขณะที่ผู้อุทธรณ์พาผู้เสียหายเข้าโรงแรม ผู้เสียหายได้ร้องขอความ

ช่วยเหลือหรือไม่ แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพของผู้เสียหายในขณะนั้น ซึ่งมีสภาพมีนเมา ไม่มีสติสัมปชัญญะ หากผู้เสียหายไม่ได้ร้องขอความช่วยเหลือจริงดังที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้าง ก็ถือมิได้ว่าเป็นเรื่องผิดปกติแต่อย่างใด และในความผิดอาญาเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ บุคคลผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้เสียหายแต่ละราย การที่ผู้เสียหายมิได้แจ้งความร้องทุกข์ทันทีมิใช่เป็นข้อบ่งชี้ว่าผู้อุทธรณ์มิได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาโดยเด็ดขาดแต่อย่างใดไม่ ในกรณีของผู้เสียหาย การที่ผู้เสียหายมิได้แจ้งความร้องทุกข์ เป็นเพราะเกิดความอับอายไม่ต้องการให้ผู้อื่นล่วงรู้ถึงความเสื่อมเสียที่เกิดขึ้นกับตน และคิดว่าการไม่ขอเอาความจะทำให้เรื่องยุติลงโดยมี ผู้อุทธรณ์และผู้เสียหายรู้จักกันเพียงสองคนเท่านั้น และการลักลอบร่วมประเวณีกับภริยาของผู้อื่น ย่อมต้องกระทำในที่มืดซิดเป็นการยากที่จะมีประจักษ์พยานรู้เห็นเหตุการณ์โดยตรงว่า ผู้อุทธรณ์และผู้เสียหายร่วมประเวณีกันจริงหรือไม่ แม้พยานบุคคลฝ่ายกล่าวหาส่วนใหญ่เป็นพยานบอกเล่า ไม่รู้เห็นเหตุการณ์โดยตรง แต่มิใช่จะต้องห้ามมิให้รับฟัง เมื่อคำให้การของฝ่ายกล่าวหาให้การเชื่อมโยงสอดคล้องกันอย่างไม่มีความพิรุณสงสัย ย่อมรับฟังประกอบกันและมีน้ำหนักให้น่าเชื่อถือได้

ที่ผู้อุทธรณ์ยกข้อต่อสู้ว่าผู้เสียหายเป็นหญิงที่มีสามีแล้ว จะไม่ยินยอมไปมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายอื่นที่ไม่ใช่สามีตนหรือการข่มขู่ให้มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวนั้นไม่มีทางเป็นไปได้ เพราะการมีความสัมพันธ์ต่อกันไม่ว่าจะฉันชู้สาวหรือนั่นใด ๆ จะต้องไม่มีการข่มขู่ หรือผู้เสียหายและสามียังเป็นสามี-ภริยาเช่นเดิม หากผู้เสียหายกระทำตามที่ร้องเรียนในสภาพบุคคลยอมยอมรับไม่ได้จะต้องเลิกร้างกันไป หรือพยานถูกสอนให้พูดหรือให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้เสียหายกล่าวหาว่าถูกผู้อุทธรณ์ข่มขืนกระทำชำเราและถูกบังคับให้ไปร่วมประเวณี เพราะเพื่อใช้อ้างเป็นเหตุมิให้ญาติผู้ใหญ่และสามีโกรธผู้เสียหายที่แอบหนีไปเท่านั้น เห็นว่า เป็นข้อต่อสู้ที่เป็นความเห็นของผู้อุทธรณ์ลอยๆ ขัดต่อเหตุผลและข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการสอบสวนไม่อาจรับฟังหักล้างพยานหลักฐานฝ่ายกล่าวหาที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันได้ อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงทุกข้อฟังไม่ขึ้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา นั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดและเป็นคุณกับผู้อุทธรณ์แล้ว อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้นทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกอุทธรณ์

๕๑

เรื่องที่ ๔

มาตรา ๘๒ วรรคสอง มาตรา ๕๕

และมาตรา ๕๘ วรรคสอง

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ

พลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุปสรรคและการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)

ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งครู ร่วมกับพวกอีกคนหนึ่งแอบอ้างตัวว่าเป็นนายสวัสดิ์ ปี่ใหม่ แจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน เพื่อขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ต่อมาถูกดำเนินคดีอาญา ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุก ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ให้ลงโทษปรับอีกสถานหนึ่ง โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๓ ปี คดีถึงที่สุด พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีอาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น กรณีกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน และกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงการที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษไล่อุปสรรคออกจากราชการ นั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายเสื่อมีส่วนร่วมนำบุคคลต่างด้าวมาสวมสิทธิเป็นราษฎรไทย โดยการนำทะเบียนบ้านของนักเรียนในชั้น มาคัดเลือกรับบุคคลเพื่อให้ผู้ร่วมขบวนการนำบุคคลต่างด้าวมาสวมสิทธิเป็นราษฎรไทย นายเสื่อได้ให้การรับรองบุคคลต่างด้าวว่าเป็นราษฎรไทยเพื่อการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนและได้รับเงินเป็นผลตอบแทน และบุคคลต่างด้าวได้ปลอมลายมือชื่อผู้อื่นเพื่อการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน เมื่อได้บัตรประจำตัวประชาชนได้แจ้งย้ายทะเบียนบ้านเพื่อให้ยากแก่การติดตามตรวจสอบ หลังจากนั้นนายเสื่อได้ใช้น้ำยาลบคำผิดป้ายทับข้อมูลการย้ายในทะเบียนบ้านก่อนส่งคืนผู้ปกครองนักเรียนภายหลังที่มีการทวงถามถึง ๓ ครั้ง และนายเสื่อต้องคำพิพากษาลงโทษจำคุก ๓ เดือน ในฐานะความผิดเป็นตัวละครร่วมในการปลอมเอกสาร ปลอมเอกสารสิทธิและเอกสารราชการ แจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการใช้และอ้างเอกสารปลอมและปรับ ๕,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๓ ปี คดีถึงที่สุด

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่าพฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีอาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น ตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง กรณีกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่น กระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่ง หน้าที่ราชการของตน ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง และกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว อย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สมควรลงโทษไล่ออกจากราชการ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วเห็นชอบ จึงสั่งการให้นำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติให้ลงโทษไล่อายเสียออกจากราชการ

นายเลือฤทธิ์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา แล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้อุทธรณ์มีส่วนร่วมนำบุคคลต่างด้าวมาสวมสิทธิเป็นราษฎรไทย โดยการนำทะเบียนบ้านของนักเรียนประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้ร่วมขบวนการนำบุคคล ต่างด้าวมาสวมสิทธิเป็นราษฎรไทย ผู้อุทธรณ์ได้ให้การรับรองบุคคลต่างด้าวว่าเป็นราษฎรไทยเพื่อ การขอมีบัตรประจำตัวประชาชน และได้รับเงินตอบแทน และบุคคลต่างด้าวได้ปลอมลายมือชื่อของ ผู้ที่ถูกสวมสิทธิเพื่อขอมีบัตรประจำตัวประชาชน เมื่อได้บัตรประจำตัวประชาชนมาแล้วได้แจ้งย้าย ทะเบียนบ้านเพื่อให้ยากแก่การติดตามตรวจสอบ หลังจากนั้นมีการใช้น้ำยาลบคำผิดป้ายทับข้อมูล การย้ายในทะเบียนบ้านก่อนส่งคืนผู้ปกครองนักเรียน ภายหลังที่มีการทวงถามถึง ๓ ครั้ง เหตุเกิด ในปี ๒๕๕๐ และผู้อุทธรณ์ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ให้ลงโทษจำคุก ๓ เดือน และปรับ ๕,๐๐๐ บาท ในความผิดฐานเป็นตัวการร่วมในการปลอมเอกสาร ปลอมเอกสารสิทธิ และเอกสารราชการ แจ้งให้ พนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการ ใช้และอ้างเอกสารปลอม โทษจำคุกให้รอการ ลงโทษมีกำหนด ๓ ปี ให้ผู้อุทธรณ์ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติทุก ๓ เดือน เป็นเวลา ๒ ปี

ในชั้นอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์ยอมรับว่าผู้อุทธรณ์เป็นผู้รับรองบุคคลต่างด้าวจริงโดยอ้างว่า ได้รับการร้องขอจากนางสิงห์ ซึ่งเป็นคนบ้านใกล้เคียงกันจึงรับรองให้ โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน แต่อย่างใด และยอมรับว่าได้ให้นักเรียนในชั้นเรียนที่ผู้อุทธรณ์เป็นครูประจำชั้นนำทะเบียนบ้านมา เพื่อสำรวจข้อมูลจริง แต่ไม่มีส่วนรู้เห็นในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลในทะเบียนบ้านแต่อย่างใด กรณีที่ผู้อุทธรณ์ยอมชดใช้เงินให้แก่ผู้เสียหาย รายละเอียด ๑๕,๐๐๐ บาทนั้น ก็เพื่อมิให้ผู้เสียหาย เอาเรื่องกับใคร และให้เรื่องจบโดยดีมิใช่ว่าผู้อุทธรณ์ยอมรับว่าได้กระทำความผิดและจากการสอบสวน ไม่มีพยานรายใดยืนยันหรือระบุว่าผู้อุทธรณ์เป็นผู้กระทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในทะเบียนบ้าน

กรณีมีปัญหาจำต้องวินิจฉัยว่าผู้อุทธรณ์มีส่วนร่วมในการดำเนินการนำบุคคลต่างด้าวมาสวมสิทธิเป็น นายสวัสดิ์ ปีใหม่ เพื่อขอมีบัตรประจำตัวประชาชนหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่าในการดำเนินการ เพื่อให้บุคคลต่างด้าวมียบัตรประจำตัวประชาชนนั้น เริ่มตั้งแต่ผู้อุทธรณ์ให้นักเรียนนำทะเบียนบ้านมาให้ ซึ่งการที่ผู้อุทธรณ์ให้นักเรียนนำทะเบียนบ้านมาให้นั้น เป็นการกระทำของผู้อุทธรณ์โดยลำพัง เพราะ ทางโรงเรียนไม่ทราบเรื่องที่ผู้อุทธรณ์กระทำการดังกล่าว และทางโรงเรียนก็ไม่ได้มอบหมายให้ ผู้อุทธรณ์เป็นผู้สำรวจข้อมูลนักเรียนแต่อย่างใด การที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่าให้นักเรียนนำทะเบียนบ้าน มาเพื่อสำรวจข้อมูลจึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง เมื่อได้ทะเบียนบ้านมาแล้วในขั้นตอนดำเนินการเพื่อ ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน บุคคลต่างด้าวได้แจ้งความเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแอบอ้างตัว ว่าชื่อนายสวัสดิ์ ปีใหม่ (บิดาของเด็กหญิงดอกไม้ ปีใหม่ นักเรียนที่ผู้อุทธรณ์เป็นครูประจำชั้นและมีรายชื่อในทะเบียนบ้านที่ผู้อุทธรณ์ส่งให้นักเรียนนำมาให้) ซึ่งในขั้นตอนนี้ผู้อุทธรณ์ยอมรับว่า ผู้อุทธรณ์เป็นผู้รับรองบุคคลต่างด้าวในการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนจริง แต่ยกข้อต่อสู้ว่าผู้อุทธรณ์ กระทำการรับรองบุคคลให้เพราะได้รับการร้องขอจากนางสิงห์ ซึ่งเป็นคนบ้านใกล้เคียงกัน และ เป็นการกระทำโดยไม่ได้รับคำตอบแทนแต่อย่างใด ข้อต่อสู้ดังกล่าวไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่านางสิงห์ มีตัวตนหรือไม่ และได้ร้องขอให้ผู้อุทธรณ์ไปรับรองบุคคลให้โดยไม่ได้รับคำตอบแทนจริงหรือไม่ จึงเป็นเพียงข้อกล่าวอ้างของผู้อุทธรณ์ลอยๆ โดยปราศจากพยานหลักฐานสนับสนุน และยังขัดกับ ข้อเท็จจริงที่ได้จากคำให้การของพยาน ซึ่งเป็นข้าราชการครู รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนในขณะเกิดเหตุ และเป็นผู้เข้าประเมินประนีประนอมยอมความระหว่าง นายสวัสดิ์ ปีใหม่ ผู้เสียหาย กับผู้อุทธรณ์ โดยผู้อุทธรณ์ยอมรับกับพยานว่าผู้อุทธรณ์ดำเนินการโดยเป็นผู้หาทะเบียนบ้านและ ระบุนชื่อบุคคลให้และได้คำตอบแทนประมาณ ๘,๐๐๐ บาทต่อหัว เห็นว่าพยานเป็นคนกลางไม่มีส่วน ได้เสียในเรื่องที่เกิดขึ้น จึงน่าจะให้การไปตามข้อเท็จจริงที่รู้เห็น ทั้งเป็นคำรับของผู้อุทธรณ์ในเวลา ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โอกาสที่จะถูกปรุงแต่งเป็นไปได้น้อย และคำรับของผู้อุทธรณ์เป็นผล ร้ายกับผู้อุทธรณ์เอง จึงมีน้ำหนักให้รับฟังยิ่งกว่าถ้อยคำของผู้อุทธรณ์ที่กล่าวอ้างในภายหลัง โดยปราศจากพยานหลักฐานสนับสนุน นอกจากนี้ภายหลังเกิดเรื่องผู้อุทธรณ์ยังได้มาติดต่อพูด ประนีประนอมยอมความและยินยอมชดเชยค่าเสียหายจำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้เสียหายด้วย ประเด็นนี้ผู้อุทธรณ์ยกข้อต่อสู้ว่าเหตุที่กระทำเพื่อมิให้ผู้เสียหายเอาเรื่องกับใคร และต้องการให้เรื่อง จบลงโดยดี มิใช่ว่าผู้อุทธรณ์ยอมรับว่ากระทำความผิด เห็นว่า การที่ผู้เสียหายจะใช้สิทธิเรียกร้องกับ ผู้อุทธรณ์ได้ ย่อมต้องมีมูลเหตุมาจากการกระทำความผิดของผู้อุทธรณ์ หากผู้อุทธรณ์มิได้กระทำ การใดๆ อันกระทบสิทธิของผู้เสียหาย ผู้เสียหายย่อมไม่มีสิทธิเรียกร้องใดๆ จากผู้อุทธรณ์ได้ และ ไม่มีเหตุที่ผู้อุทธรณ์จำต้องประนีประนอมยอมความเพื่อมิให้ผู้เสียหายเอาเรื่องกับใคร หรือเพื่อให้ เรื่องจบลงโดยดีตามที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้าง เชื่อว่าการที่ผู้อุทธรณ์ประนีประนอมยอมความกับผู้เสียหาย

ก็เพื่อมิให้ผู้เสียหายใช้สิทธิเรียกร้องอันเกิดจากการกระทำความผิดของผู้อุทธรณ์เอง ซึ่งนอกจาก คำรับในชั้นประนีประนอมยอมความแล้ว ผู้อุทธรณ์ก็ยังขอให้การรับสารภาพอีกครั้งหนึ่งในชั้น พิจารณาของศาล โดยยอมรับตามคำฟ้องที่บรรยายข้อเท็จจริงกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์ร่วมกับพวก ซึ่งเป็นบุคคลต่างด้าวปลอมเอกสารและแจ้งให้เจ้าพนักงานจับข้อความอันเป็นเท็จ โดยบุคคลต่างด้าว แอบอ้างตนว่าชื่อนายสวัสดิ์ ปีใหม่ เพื่อขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ตามข้อเท็จจริงนับตั้งแต่ ผู้อุทธรณ์ให้นักเรียนนำทะเบียนบ้านมาให้ และรับรองเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าบุคคลต่างด้าวคือ นายสวัสดิ์ ปีใหม่ เพื่อขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ผู้อุทธรณ์ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของ การดำเนินการเพื่อให้บุคคลต่างด้าวได้มาซึ่งบัตรประจำตัวประชาชน ทั้งในชั้นประนีประนอมยอมความ หรือในชั้นศาล ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาที่เปิดโอกาสให้ผู้อุทธรณ์ต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ผู้อุทธรณ์ก็ยัง คงยอมรับในการกระทำความผิดของตนตลอดมา จึงเชื่อว่าผู้อุทธรณ์มีเจตนาร่วมกับบุคคลต่างด้าวซึ่ง แอบอ้างตัวว่าชื่อนายสวัสดิ์ ปีใหม่ แจ้งความเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขอมีบัตรประจำตัวประชาชน จริงตามข้อกล่าวหา

ส่วนประเด็นที่ผู้อุทธรณ์ยกข้อต่อสู้ว่า ผู้อุทธรณ์มีตำแหน่งเป็นครู ไม่มีอำนาจหน้าที่ใดที่จะ เป็นการอาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น ผู้อุทธรณ์ ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำเอกสาร แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลในเอกสารของทางราชการหรือ ทะเบียนบ้านของผู้เสียหาย และไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทนจากอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ เห็นว่า การที่ คณะกรรมการสอบสวนจะวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์เป็นความผิดหรือไม่ประการใด ถือว่าเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการสอบสวนที่จะพิจารณา ทั้งนี้ โดยพิเคราะห์จากพยานหลักฐาน ที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนเป็นสำคัญ แม้ผู้อุทธรณ์จะไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำเอกสาร แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลในเอกสารของทางราชการหรือทะเบียนบ้านของผู้เสียหาย แต่การที่ผู้อุทธรณ์ ใช้อำนาจในฐานะที่เป็นครูประจำชั้นสั่งการให้นักเรียนนำทะเบียนบ้านมาให้โดยได้รับค่าตอบแทน ในการจัดทำทะเบียนบ้านดังกล่าว และอาศัยความเป็นข้าราชการครูซึ่งย่อมได้รับความเคารพนับถือ จากบุคคลทั่วไปรับรองบุคคลให้กับบุคคลต่างด้าว จนเป็นเหตุให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกบัตรประจำตัว ประชาชนให้กับบุคคลต่างด้าวนั้น ถือได้ว่าเป็นการอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ ให้แก่ตนเอง และเป็นการกระทำที่ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนแล้ว และในประเด็นที่อุทธรณ์ว่า คำพิพากษาศาลชั้นต้น ที่พิพากษาลงโทษจำคุกผู้อุทธรณ์มีกำหนด ๓ เดือนนั้น คดียังไม่ถึงที่สุด ผู้อุทธรณ์จึงยังไม่ได้ชื่อว่าได้รับโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และตามข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ยังไม่พอรับฟังได้ว่าเป็นการประพฤติด้อย่างร้ายแรงนั้น ที่ประชุม ได้ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้อุทธรณ์โดยมีมติให้รอฟังผลคำพิพากษาคดีอาญาถึงที่สุด ซึ่งในชั้นอุทธรณ์ คำพิพากษาศาลชั้นต้นก็มีได้ผู้อุทธรณ์ว่า มิได้กระทำความผิดตามฟ้องแต่อย่างใด เพียงแต่ผู้อุทธรณ์

ขอให้ศาลอุทธรณ์รื้อการลงโทษจำคุกแก่ผู้อุทธรณ์เท่านั้น และศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานเป็นตัวการร่วมในการปลอมเอกสาร ปลอมเอกสารสิทธิและเอกสารราชการ แจ้งให้พนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จลงในเอกสารราชการ ใช้และอ้างเอกสารปลอม ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โดยพิพากษาแก้ไขลงโทษปรับอีกสถานหนึ่ง แต่เห็นควรปรานีให้รื้อการลงโทษจำคุกแก่ผู้อุทธรณ์เท่านั้น การกระทำของผู้อุทธรณ์นั้นนับว่าก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ และสร้างความเสียหายแก่ประชาชนทั่วไปที่ถูกรบกวนด้วยตัวสวมสิทธิและนำบัตรประจำตัวประชาชนฉบับใหม่ไปใช้แอบอ้าง

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีอาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น กรณีกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน และกรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษไล่ออกผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษานั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกอุทธรณ์ แต่เนื่องจากในขณะกระทำความผิดพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ยังไม่มีผลใช้บังคับ จึงต้องปรับฐานความผิดในคำสั่งลงโทษให้ถูกต้อง ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นตามมาตรา ๑๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยให้ผู้บังคับบัญชาแก้ไขคำสั่งลงโทษจากเดิม “มาตรา ๘๔ วรรคสอง มาตรา ๕๐ วรรคแรก และมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗” แก้เป็น “มาตรา ๘๒ วรรคสอง มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕” ให้เป็นการถูกต้องต่อไป

๕๖

เรื่องที่ ๕

มาตรา ๕๔ วรรคสอง

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)

ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชายและหญิง ตำแหน่งครู ประพฤติตนไม่เหมาะสม โดยมีความสัมพันธ์สนิทสนมกันเกินสมควรเป็นที่ครหาแก่ผู้พบเห็น แต่พยานหลักฐานไม่อาจรับฟังได้ชัดเจนโดยปราศจากข้อสงสัยว่าข้าราชการครูทั้งสองมีความสัมพันธ์ถึงขั้นประพฤติผิดประเวณี ในลักษณะอยู่กินร่วมกันฉันสามีภริยาอย่างเปิดเผย พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตาม มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีไม่รักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยกระทำการ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ (ทั้งสองราย) นั้น หนักเกินกว่ากรณีความผิด จึงมีมติให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลดโทษจากโทษปลดออกจากราชการ เป็นโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น (ทั้งสองราย) ให้เหมาะสมกับกรณีความผิดและสั่งให้กลับเข้ารับราชการ ต่อไป

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายปลาและนางสาวลิงมีความสนิทสนมกันและไปไหนมาไหนด้วยกัน บ่อยๆ ทั้งโดยรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน นางสาวลิงจะไป รับประทานอาหารเย็นที่บ้านพักของนายปลาและอยู่ที่บ้านพักของนายปลาจนดึกเป็นประจำรวมถึง การกระทำกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกัน เช่น ช่วยกันปรับที่ดินและปลูกสร้างบ้าน ช่วยกันซักผ้าที่บ้านพักครู ในโรงเรียน ในวันเสาร์-อาทิตย์ อยู่ในห้องเรียนนอนบดด้วยกันในเวลาราชการบ่อยๆ แต่ไม่ปรากฏ พยานหลักฐานชัดเจนว่านายปลาและนางสาวลิงอยู่กินกันฉันสามีภริยาอย่างเปิดเผย

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษปลดออก จากราชการทั้งสองราย

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบ จึงสั่งการให้นำเสนอ
อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติให้ลงโทษปลดออกจากราชการทั้งสองราย
นายปลาและนางสาวลิ่งอุทธรณ์ ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
พิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ประกอบเอกสารการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์และให้
โอกาสผู้อุทธรณ์ทั้งสองแถลงการณ์ด้วยวาจาอย่างเต็มที่ ส่วนผู้สั่งลงโทษไม่มาแถลงแก้ แล้วเห็นว่า
กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าผู้อุทธรณ์ทั้งสองมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว โดยมีพฤติการณ์อยู่กินกัน
ฉันสามีภริยาอย่างเปิดเผยหรือไม่ ในชั้นอุทธรณ์นายปลา ผู้อุทธรณ์ที่ ๑ ยอมรับว่าไปไหนมาไหน
และสนิทสนมกับนางสาวลิ่งผู้อุทธรณ์ที่ ๒ เกินกว่าความเป็นเพื่อนร่วมงานจริง ส่วนผู้อุทธรณ์ที่ ๒
ก็ยอมรับว่าไปไหนมาไหนกับผู้อุทธรณ์ที่ ๑ จริง แต่ปฏิเสธว่าไม่ได้ไปกันเพียงลำพังสองต่อสอง และ
ไม่ได้มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว ไม่ว่าจะเป็นการกอด จูบ หรือถึงขั้นล่วงประเวณีกัน และผู้อุทธรณ์
ทั้งสองอ้างบันทึกข้อความของพยานบุคคลที่ให้ถ้อยคำว่าคุณอุทธรณ์ทั้งสองไม่มีพฤติกรรมฉันชู้สาว
เป็นพยานหลักฐาน แต่พยานบุคคลทั้งที่เป็นครูในโรงเรียนและชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับ
โรงเรียนต่างให้การสอดคล้องกันว่าคุณอุทธรณ์ทั้งสองไปไหนมาไหนด้วยกันสองต่อสองบ่อยๆ ทั้ง
โดยรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ผู้อุทธรณ์ที่ ๒ จะไปรับประทานอาหาร
เย็นที่บ้านพักของผู้อุทธรณ์ที่ ๑ และอยู่ที่บ้านพักของผู้อุทธรณ์ที่ ๑ จนดึกเป็นประจำ รวมถึง
การกระทำกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกัน เช่น ช่วยกันปรับที่ดินและปลูกสร้างบ้าน ช่วยกันซักผ้าที่บ้านพักครู
ในโรงเรียน ในวันเสาร์-อาทิตย์ อยู่ในห้องเรียนนอนไปด้วยกันในเวลาราชการบ่อยๆ ซึ่งพยานบุคคล
ดังกล่าวให้การไปในแนวทางเดียวกันว่าบุคคลทั้งสองน่าจะมีความสัมพันธ์เกินเลยกว่าความเป็น
เพื่อนร่วมงานหรือพี่น้อง ซึ่งก็ขัดแย้งกับพยานเอกสารบันทึกข้อความของบุคคลที่ให้ถ้อยคำที่
ผู้อุทธรณ์อ้างส่งดังกล่าว

ส่วนประเด็นว่าคุณอุทธรณ์ทั้งสองมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาว โดยมีพฤติการณ์อยู่กินกัน
ฉันสามีภริยาหรือไม่ เห็นว่า การที่คุณอุทธรณ์ทั้งสองมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยแสดงความ
สนิทสนมกันเกินสมควร โดยเฉพาะการไปไหนมาไหนด้วยกันสองต่อสองหรือการอยู่ด้วยกันที่
บ้านพักครูในเวลากลางคืนบ่อยๆ ย่อมเป็นเหตุที่ทำให้คิดหรือคาดเดาได้ว่าผู้อุทธรณ์ทั้งสองอาจจะ
มีความสัมพันธ์เกินเลยกว่าความเป็นเพื่อน หรืออาจมีความสัมพันธ์ถึงขั้นล่วงประเวณีกันแล้ว แต่
ในเรื่องนี้เห็นว่า ไม่ปรากฏพยานหลักฐานชัดเจนว่าคุณอุทธรณ์ทั้งสองอยู่กินกันฉันสามีภริยาอย่างเปิดเผย
เพราะต่างคนต่างพักอยู่บ้านพักครูคนละหลัง และข้อเท็จจริงรับฟังยุติได้เพียงว่าผู้อุทธรณ์ทั้งสอง
มักจะไปไหนมาไหนด้วยกันทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ในตอนหัวค่ำผู้อุทธรณ์ที่ ๒ จะไป

รับประทานอาหารเย็นที่บ้านพักรูของผูุ้ทธรณ์ที่ ๑ และอยู่ด้วยกันจนดึก ส่วนเวลากลับนั้นพยายามให้การแตกต่างกัน กลุ่มหนึ่งมีนายม้า-นางแหวน สามิภริยา ซึ่งพักอยู่บ้านพักรูหลังเดียวกับผูุ้ทธรณ์ที่ ๒ ให้การว่าผูุ้ทธรณ์ที่ ๒ จะไปหาผูุ้ทธรณ์ที่ ๑ ที่บ้านพักทุกวัน และจะกลับเข้าบ้านพักของตนเองในเวลาประมาณตี ๔ ตี ๕ ของวันรุ่งขึ้น ซึ่งเจือสมกับคำให้การของ นายยักษ์-นางนก สามิภริยา ซึ่งพักอยู่บ้านพักรูอีกหลังหนึ่งในบริเวณใกล้เคียงกัน ให้การได้ความว่าเห็นผูุ้ทธรณ์ที่ ๑ มาอนค้ำที่บ้านพักรูของผูุ้ทธรณ์ที่ ๒ บ่อยครั้งและจะกลับตอนสายของวันรุ่งขึ้น และเคยเห็นผูุ้ทธรณ์ที่ ๒ เดินไปบ้านพักรูของผูุ้ทธรณ์ที่ ๑ ในเวลากลางคืนสองครั้งและเห็นกลับจากบ้านพักรูของผูุ้ทธรณ์ที่ ๑ อีกทีเวลาประมาณตี ๑ และตี ๕ ของวันรุ่งขึ้น แต่พยายามอีกกลุ่มหนึ่งมีนายเสือ ซึ่งพักอยู่บ้านพักรูหลังเดียวกับผูุ้ทธรณ์ที่ ๑ และนายปู ซึ่งพักอยู่บ้านพักรูหลังเดียวกับผูุ้ทธรณ์ที่ ๒ เช่นเดียวกับพยานกลุ่มดังกล่าวข้างต้นกลับให้การขัดแย้งว่า เห็นผูุ้ทธรณ์ที่ ๒ กลับบ้านพักของตนเอง เวลาประมาณ ๔-๕ ทุ่ม การที่พยานซึ่งพักอาศัยอยู่ในบ้านพักรูร่วมกับผูุ้ทธรณ์ทั้งสองให้การแตกต่างกันเช่นนี้เป็นเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ไม่อาจรับฟังได้มั่นคงว่าผูุ้ทธรณ์ทั้งสองได้นอนค้ำคั่นด้วยกันหรือไม่ และหากจะรับฟังว่าผูุ้ทธรณ์ทั้งสองอยู่ในบ้านพักรูด้วยกันจนถึงรุ่งเช้าของวันถัดมา ข้อเท็จจริงก็มีน้ำหนักให้รับฟังได้ทั้งสองทางว่าผูุ้ทธรณ์ทั้งสองอาจมีความสัมพันธ์ถึงขั้นล่วงประเวณีกัน หรืออาจไม่มีก็เป็นได้ เพราะขาดพยานหลักฐานที่ชี้ชัดไปในทางหนึ่งทางใด พยานบุคคลก็ไม่มีรายใดให้การยืนยันอย่างชัดเจน เป็นเพียงพยานบอกเล่าหรือพยานที่แสดงความเห็นของแต่ละบุคคลโดยดูจากพฤติกรรมของผูุ้ทธรณ์ทั้งสองที่มีความสนิทสนมกันเกินสมควรว่า ผูุ้ทธรณ์ทั้งสองน่าจะมีความสัมพันธ์เกินเลยกว่าความเป็นเพื่อนร่วมงานหรือพี่น้องเท่านั้น ไม่ใช่ประจักษ์พยาน แม้ว่าการกระทำความผิดฐานมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวถึงขั้นการมีเพศสัมพันธ์กันปกปิดจะกระทำในที่ลับตาคนยากที่จะหาประจักษ์พยานได้ก็ตาม แต่ก็จำต้องรับฟังด้วยความระมัดระวัง ซึ่งผูุ้ทธรณ์ทั้งสองก็ปฏิเสธตลอดมาทั้งต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา คณะกรรมการสอบสวน และในชั้นอุทธรณ์ ว่ามิได้มีความสัมพันธ์ถึงขั้นล่วงประเวณีกัน แต่อย่างใด ผูุ้ทธรณ์ทั้งสองได้คบกันอย่างเปิดเผย และ ผูุ้ทธรณ์ที่ ๑ ก็เคยพาผูุ้ทธรณ์ที่ ๒ ไปที่บ้านให้ครอบครัวรู้จักตั้งแต่แรกที่ผูุ้ทธรณ์ทั้งสองรู้จักและมีความสนิทสนมกัน ผูุ้ทธรณ์ทั้งสองต่างอาศัยอยู่บ้านพักรูคนละหลัง และภายหลังผูุ้ทธรณ์ที่ ๒ ก็ได้ย้ายออกจากบ้านพักรูไปอยู่บ้านของตนเองที่ปลูกสร้างใหม่นอกโรงเรียนแล้ว ตามพฤติการณ์เห็นว่า ผูุ้ทธรณ์ทั้งสองประพฤตินั้นไม่เหมาะสม โดยมีความสัมพันธ์สนิทสนมกันเกินสมควรเป็นที่ครหาแก่ผู้พบเห็น แต่พยานหลักฐานไม่อาจรับฟังได้ชัดเจนโดยปราศจากข้อสงสัยว่าผูุ้ทธรณ์ทั้งสองมีความสัมพันธ์ถึงขั้นประพฤติดิพประเวณีในลักษณะอยู่กินร่วมกันฉันสามีภริยาอย่างเปิดเผยตามข้อกล่าวหา สมควรให้โอกาสแก่ผูุ้ทธรณ์ทั้งสอง โดยพิจารณาในทางที่เป็นคุณ

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์ทั้งสองเป็นเพียงความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีไม่รักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ทั้งเทียบเคียงได้กับกรณีตัวอย่างที่ ก.ค.ศ. ได้พิจารณา วินิจฉัยแล้ว ซึ่งลงโทษเพียงลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น ดังนั้น การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษปลด ผู้อุทธรณ์ทั้งสองออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา นั้น หนักเกินกว่ากรณี ความผิด อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ทั้งสองฟังขึ้นบางส่วน จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่ง ลดโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์ทั้งสองจากโทษปลดออกจากราชการเป็นโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น ให้ เหมาะสมกับกรณีความผิด และสั่งให้กลับเข้ารับราชการต่อไป

๑๐๐

เรื่องที่ ๖

มาตรา ๕๔ วรรคสองและวรรคสาม
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๑

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้พานางสาวริน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เข้าโรงแรม กระทำการล่วงละเมิดทางเพศ พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และกรณีกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ การที่ผู้บังคับบัญชาลงโทษไล่ออกจากราชการ เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายโก รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้พานางสาวริน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ไปที่โรงแรมไฮเวย์ ๗๕ และเมื่อเข้าไปในห้องพักของโรงแรมแล้ว ได้ถอดเสื้อผ้าของนางสาวรินออกเหลือแต่ชุดชั้นใน และได้กอดและหอมแก้มนางสาวริน อีก ๔ วัน ต่อมาไดพานางสาวรินไปที่โรงแรมไฮเวย์ที่เดิม เมื่อเข้าไปในห้องของโรงแรมหลังจากถอดเสื้อผ้าแล้ว พยายามจะร่วมเพศกับนางสาวริน โดยเอาอวัยวะเพศสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของนางสาวริน แต่นางสาวรินทนเจ็บไม่ไหวจึงขอให้หยุดทำ แต่ไม่ยอมหยุด

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า นายโกกระทำอนาจารโดยกอดและหอมแก้ม และกระทำชำเรานางสาวรินในโรงแรมไฮเวย์ ๗๕ อันเป็นการล่วงละเมิดทางเพศต่อนักเรียน พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง สมควรไล่นายโกออกจากราชการ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาแล้วเห็นชอบกับระดับโทษที่คณะกรรมการสอบสวนเสนอจึงสั่งการให้นำเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

ก.ค.ศ. โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ (ทำการแทน) พิจารณาแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ลงโทษ ไล่นายโก ออกจากราชการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีคำสั่งลงโทษไล่นายโกออกจากราชการ ตามมติดังกล่าว

นายโก อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้อุทธรณ์ อุทธรณ์ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง พิจารณาวินิจฉัยเป็นลำดับ ดังนี้

ปัญหาข้อกฎหมาย

ผู้อุทธรณ์ อุทธรณ์โต้แย้งว่า กระบวนการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อุทธรณ์ไม่ถูกต้องตั้งแต่แรก คือ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของผู้อุทธรณ์ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่เรื่องดังกล่าวกลับให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่มีอำนาจเพราะไม่ใช่ผู้มีอำนาจบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

ปัญหาประการแรกที่ผู้อุทธรณ์โต้แย้งเกี่ยวกับผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงพิจารณาแล้วเห็นว่า มูลกรณีที่ผู้อุทธรณ์ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงปรากฏขึ้นต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนางนภา ซึ่งเป็นแม่เลี้ยงของผู้เสียหาย ได้มีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของส่วนราชการนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ตามนัยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ว่า นางสาวริน (นามสมมติ) ผู้เสียหายได้ถูกผู้อุทธรณ์ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หลอกลวงไปกระทำอนาจารที่โรงแรมม่านรูด ในลักษณะจะข่มขืนกระทำชำเรา ดังนี้ บทกฎหมายตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติ “ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอื่นมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย” และวรรคห้าบัญญัติว่า “เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหา...โดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารับดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่... ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหา

ว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที” ซึ่งกรณีดังกล่าวเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะผู้บังคับบัญชา จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ผลการสืบสวนปรากฏว่ากรณีมีมูล โดยที่มาตรา ๕๕ วรรคหก บัญญัติให้ “การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗” ซึ่งในหมวด ๗ การดำเนินการทางวินัย แม้ว่า ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง จะบัญญัติให้ “การสอบสวนกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน...” ก็ตาม แต่บทกฎหมายดังกล่าวก็หาใช่บทตัดอำนาจของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปมิให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง โดยเด็ดขาดแต่อย่างใด ไม่ พิจารณาแล้วเชื่อว่า กฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์ให้แต่เฉพาะผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เท่านั้น เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งพิจารณาเปรียบเทียบกับบทกฎหมายในมาตรา ๕๘ วรรคสี่ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาหรือความเห็นขัดแย้งในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน... ถ้าในระหว่างผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ต่างเขตพื้นที่การศึกษา ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด... รวมทั้งในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการหรือจะทำให้การสอบสวนนั้นเสร็จไปโดยเร็วและยุติธรรมก็ให้ผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นสอบสวนแทนได้” นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหก บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ระดับเหนือขึ้นไป มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง หรือมาตรานี้ได้” กรณีจึงเห็นได้ว่า กฎหมายมิได้มีบทบัญญัติที่ตัดอำนาจของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปมิให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาโดยเด็ดขาดแต่อย่างใดไม่ หากแต่มีบทบัญญัติให้กระทำได้ดังกล่าว ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าขณะที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๔๑๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้อุทธรณ์ ซึ่งมีตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับพวกรวม ๓ คน นั้น ในขณะนั้นไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ของผู้อุทธรณ์ แม้จะมีรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่รักษาราชการแทนก็ตาม แต่เรื่องที่ผู้อุทธรณ์กับพวกรวม ๓ คน ถูกร้องเรียนกล่าวหาว่าร่วมกันพาหรือพราวดักเด็กนักเรียนหญิงไปเพื่อข่มขืนกระทำชำเรา หรือกระทำอนาจารที่โรงแรมม่านรูดที่เป็นข่าวลงทางหน้าหนังสือพิมพ์หลายฉบับเผยแพร่ไปทั่วประเทศ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน สร้างความเสื่อมเสียแก่ส่วนราชการและภาพลักษณ์ของครู วิชาชีพครู ที่ครูต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม

จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู จึงเป็นกรณีที่เราเห็นว่าเหตุผลและความจำเป็น เพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการ ในอันที่จะทำให้การสอบสวนเสร็จไปโดยเร็วและยุติธรรมกับทั้ง ผู้ถูกกล่าวหา ผู้เสียหาย และส่วนราชการ ซึ่งเรื่องกล่าวหาดังกล่าวเป็นเรื่องร้ายแรงอย่างยิ่ง หาก เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มิได้มีการแก้ไขปัญหามาในเบื้องต้นอย่างฉับพลันทันที ให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน ประชาชนโดยทั่วไปย่อมเสื่อมความเชื่อถือ ขาดศรัทธาต่อส่วนราชการ ก่อปรกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไม่ได้ดำเนินการทางวินัยกับผู้อุทธรณ์ ซึ่งผู้อุทธรณ์เป็นรองผู้บริหาร ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเป็นอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาดังนั้น หากรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อุทธรณ์เสียเอง กรณีก็มีใช้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ โดยตรงตามกฎหมายและกรณีอาจทำให้เกิดความไม่เป็นกลาง หรือถูกกล่าวหาว่าไม่ได้รับความยุติธรรมในการดำเนินการ จึงเพียงแต่รายงานเหตุการณ์ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปทราบ ดังนี้ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงชอบที่จะมีคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๔๑๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้อุทธรณ์กับพวก รวม ๓ คนได้ ตามนัยมาตรา ๑๐๐ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ คำสั่งดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาประการต่อมาที่ผู้อุทธรณ์ได้แย้งว่า แม้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแต่ก็ไม่มีอำนาจในการสั่งลงโทษผู้อุทธรณ์ได้ และกรณีของผู้อุทธรณ์ การพิจารณาโทษจะต้องผ่าน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เท่านั้น ไม่ใช่ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ เห็นว่าผู้อุทธรณ์ก็ยอมรับเป็นนัยว่าเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้อุทธรณ์ได้ แต่กล่าวอ้างว่าไม่มีอำนาจสั่งลงโทษนั้น กรณีเป็นความเข้าใจของผู้อุทธรณ์เอง เพราะ มาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ บัญญัติว่า “...ให้ดำเนินการดังนี้ (๑)... การดำเนินการของผู้บังคับบัญชา ที่มีตำแหน่งเหนือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามวรรคหก... ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา” ซึ่งเรื่องการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อุทธรณ์เป็นการดำเนินการของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามวรรคหก กรณีของผู้อุทธรณ์จึงจำต้องเสนอให้ ก.ค.ศ. พิจารณา และโดยที่ ก.ค.ศ. ตั้ง อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ (ทำการแทน ก.ค.ศ.) อ.ก.ค.ศ. วิสามัญฯ ดังกล่าว จึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจในการพิจารณาโทษผู้อุทธรณ์หาใช่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา ๑๐๐ (๒) ที่ผู้อุทธรณ์ยกขึ้นกล่าวอ้างไม่ และที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่าเลขาธิการ

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีอำนาจในการสั่งลงโทษผู้อุทธรณ์นั้นก็เป็นการเข้าใจผิดของผู้อุทธรณ์เช่นเดียวกัน เพราะบทกฎหมายตามมาตรา ๑๐๐ วรรคห้า บัญญัติว่า “การดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสี่... เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้วให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ หรือผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งหรือปฏิบัติไปตามมตินั้น” กฎหมายมาตรานี้ใช้คำว่าหรือ จึงเป็นกรณีใดกรณีหนึ่งก็ได้ หาได้บังคับให้เฉพาะผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เป็นผู้สั่งแต่ประการใดไม่ กรณีของผู้อุทธรณ์ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อ ก.ค.ศ. โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ (ทำการแทน) มีมติให้ลงโทษไล่ออกผู้อุทธรณ์ออกจากราชการแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จึงต้องมีคำสั่งให้เป็นไปตามมตินั้นตามกฎหมาย ต่อไป

อุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายของผู้อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาข้อเท็จจริง

รับฟังได้ว่า นายชิต (ผู้อุทธรณ์รายที่ ๒ ในสำนวนเดียวกัน) ได้เบอร์โทรศัพท์ของนางสาวริน ผู้เสียหายจากนายศักดิ์ (ผู้ถูกดำเนินการทางวินัย) แล้วนายชิต นำเบอร์โทรศัพท์ดังกล่าวไปมอบให้นายโก ผู้อุทธรณ์ ซึ่งผู้เสียหายให้การว่า ผู้อุทธรณ์ได้โทรศัพท์ไปหาผู้เสียหาย โดยโทรไปครั้งแรกประมาณต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๕ โดยอ้างว่าจะดูแลผู้เสียหายซึ่งผู้เสียหายก็พอจะรู้ว่าผู้อุทธรณ์มีเจตนาอย่างไรในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ผู้อุทธรณ์ได้นัดพบและพาผู้เสียหายไปที่โรงแรมไฮเวย์ ๗๕ โดยมีนายชิต ซึ่งทราบชื่อภายหลังเป็นผู้ขับรถไปส่งในโรงแรม เมื่อเข้าไปในห้องผู้อุทธรณ์ได้ถอดเสื้อผ้าของผู้เสียหายออกเหลือแต่ชุดชั้นในแล้วได้กอดและหอมแก้มผู้เสียหายส่วนผู้อุทธรณ์ก็ได้ถอดเสื้อผ้าเหลือแต่กางเกงขาว แต่ผู้เสียหายอ้างว่าต้องรีบไปเตรียมงานกีฬาที่โรงเรียนผู้อุทธรณ์จึงโทรเรียกนายชิต มารับและไปส่งที่สนามกีฬาระหว่างวันที่ ๔-๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ผู้เสียหายและผู้อุทธรณ์ได้โทรศัพท์ต่อกันโดยตลอด เหตุการณ์ครั้งที่ ๒ เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ผู้เสียหายแต่งตัวไปโรงเรียนแต่ผู้อุทธรณ์นั้นจะมารับผู้เสียหายไปซื้อโทรศัพท์เวลาประมาณ ๐๘.๐๐ น.เศษ ผู้อุทธรณ์ขับรถยนต์เก๋งยี่ห้อโตโยต้าสิบล้อมาเงินมารับโดยผู้อุทธรณ์ขับมาเอง วัตถุประสงค์เพื่อต้องการไปซื้อโทรศัพท์ ผู้อุทธรณ์บอกกับผู้เสียหายว่า จะไปซื้อโทรศัพท์ต้องมีอะไรกับเขาก่อนแล้วผู้อุทธรณ์ก็ขับรถพาผู้เสียหายไปที่โรงแรมไฮเวย์ ๗๕ ที่เดิม เมื่อเข้าไปในห้องพักของโรงแรมแล้วผู้อุทธรณ์ได้ให้ผู้เสียหายถอดชุดนักเรียนออก ส่วนผู้อุทธรณ์ก็ถอดเสื้อผ้าของตนออกเช่นเดียวกัน เมื่อขึ้นนอนบนเตียงแล้ว ผู้อุทธรณ์พยายามจะร่วมเพศกับผู้เสียหาย โดยเอาอวัยวะเพศของผู้อุทธรณ์สอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศของผู้เสียหาย แต่ผู้เสียหายทนเจ็บไม่ไหวจึงขอให้ผู้อุทธรณ์หยุดทำแต่ผู้อุทธรณ์ไม่ยอมหยุดได้พยายามยื้อยุดแล้วเข้ามากอด โดยให้ผู้เสียหาย

ใช้มือสำเร็จความใคร่ให้ แต่ผู้เสียหายไม่ได้ทำตามที่ผู้อุทธรณ์ต้องการ และบอกว่าไม่อยากได้อะไรแล้ว
อยากกลับพ้อออกมาจากโรงแรมผู้อุทธรณ์ก็ได้พาผู้เสียหายไปซื้อโทรศัพท์ที่ห้างโลตัส ที่ร้าน Bris Tel
ในราคา ๑๒,๐๐๐ บาท หลังจากเหตุการณ์วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แล้วผู้อุทธรณ์ยังติดต่อกับ
ผู้เสียหายมาโดยตลอดบางครั้งชวนไปกินสุกี้ที่ร้าน MK เมื่อกินเสร็จผู้อุทธรณ์ ก็จะให้เงิน ๑,๐๐๐ บาท
ต่อมาผู้เสียหาย อยากเปลี่ยนโทรศัพท์มือถือเป็น NOKIA รุ่น N ๗๐ ปรากฏหลักฐานว่าเมื่อวันที่
๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้อุทธรณ์ได้โอนเงินเข้าบัญชีให้ผู้เสียหาย ๕,๐๐๐ บาท และวันที่ ๒๒
พฤศจิกายน ๒๕๕๕ โอนเงินให้อีก ๑,๐๐๐ บาท

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้อุทธรณ์ให้การยอมรับว่าเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน
๒๕๕๕ ผู้อุทธรณ์ได้ไปพบผู้เสียหายจริง โดยกล่าวอ้างว่าได้รับมอบหมายจากรองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ช่วยกัน
ตรวจสอบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและขายบริการทางเพศและผู้อุทธรณ์ยัง
ได้รับมอบหมายจากประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับเด็กนักเรียน
ขายบริการทางเพศ แต่ผู้อุทธรณ์ปฏิเสธเรื่องเวลาที่ไปพบไม่ตรงกับเวลาที่ผู้เสียหายให้การและรับว่า
เบอร์โทรศัพท์ของผู้เสียหายผู้อุทธรณ์ได้มาจากนายจิตจริง ส่วนวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
ผู้อุทธรณ์ได้พาผู้เสียหายไปซื้อโทรศัพท์มือถือจริง แต่ผู้อุทธรณ์ปฏิเสธว่า ไม่ได้เป็นคนจ่ายเงิน
๑๒,๐๐๐ บาท ค่าโทรศัพท์ให้ผู้เสียหายเป็นผู้จ่ายเงินเอง และผู้อุทธรณ์ให้การยอมรับว่าได้โอนเงิน
เข้าบัญชีให้ผู้เสียหายครั้งที่ ๑ โดยได้ให้นายจิตเป็นผู้โอนเงินเข้าบัญชีให้ผู้เสียหาย จำนวน ๕,๐๐๐
บาท ครั้งที่ ๒ ให้นายวรการโอนเงินเข้าบัญชีให้ผู้เสียหายอีก ๑,๐๐๐ บาท โดยผู้อุทธรณ์กล่าวอ้าง
ว่าที่พาผู้เสียหายไปซื้อโทรศัพท์นั้นเพื่อให้ผู้เสียหายเป็นสายในการสืบหาข้อมูลเชิงลึกกับกลุ่ม
เด็กนักเรียนหญิงที่ขายบริการทางเพศ และการให้เงินใช้แต่ละครั้งก็เป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสาร เมื่อ
ผู้เสียหายเป็นสายให้ก็ควรจะมีค่าตอบแทนบ้าง แต่ก็ไม่ปรากฏว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาผู้อุทธรณ์
ได้ข้อมูลที่สำคัญใดจากผู้เสียหายบ้างแล้ว จึงจำต้องติดต่อกับผู้เสียหายเพื่อให้ได้ข้อมูลนั้นอย่าง
ต่อเนื่อง และผู้เสียหายเองก็เป็นนักเรียนในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
จึงไม่เห็นว่ามีความจำเป็นถึงขนาดที่ผู้อุทธรณ์จะต้องเสียเงินจำนวนมากเพื่อแลกกับข้อมูลเชิงลึก
ตามที่กล่าวอ้างแต่ประการใด และจากคำให้การของรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างกลับปฏิเสธว่าไม่ได้มอบหมายให้ผู้อุทธรณ์ดูแลความประพฤติของนักเรียน
เป็นพิเศษแต่อย่างใด และไม่เคยได้รับรายงานจากผู้อุทธรณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ในเรื่อง
ปัญหานักเรียนมั่วสุมยาเสพติดหรือขายบริการทางเพศนั้นแต่ประการใด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีหนังสือแจ้งให้เขตพื้นที่การศึกษาดูแลในเรื่องดังกล่าวเป็นปกติทุกปี และ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะประชุมผู้บริหารและแจ้งเวียนให้โรงเรียนทราบและถือปฏิบัติ

ส่วนประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาให้การว่า รู้จักผู้อุทธรณ์ในฐานะเป็น อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาด้วยกัน และเคยพูดคุยกับผู้อุทธรณ์ต่อหน้าอนุกรรมการ หลังจากการประชุม อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งพยานให้การสอดคล้องกันว่าประมาณต้นเดือนตุลาคม ๒๕๔๕ หรือวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมอบให้ช่วยสอดส่องดูแลกรณีมีข่าวว่าครูเป็นนายหน้าจัดหานักเรียนให้ขายบริการทางเพศ หรือนักเรียนขายบริการทางเพศ แต่ก็ไม่ปรากฏพยานหลักฐานยืนยันให้รับฟังได้ มันคงยิ่งกว่านี้ นอกจากนี้พิจารณาทำให้การของผู้เสียหายในฐานะประจักษ์พยานและพยานแวดล้อมอื่นๆ แล้วเห็นว่า ผู้เสียหายซึ่งเป็นนักเรียนขณะเกิดเหตุอายุ ๑๗ ปี เป็นสาวแรกรุ่นได้ให้การเป็นลำดับเป็นขั้นเป็นตอน เริ่มตั้งแต่ถูกผู้อุทธรณ์พาเข้าโรงแรมแล้วถอดเสื้อผ้าของผู้เสียหายและของผู้อุทธรณ์ออกจนถึงขั้นที่ผู้อุทธรณ์ลงมือกระทำชำเรากับผู้เสียหาย โดยไม่มีข้อพิรุณสงสัย หากกรณีดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นจริงแล้ว ผู้เสียหายคงไม่กล้านำเอาความเท็จมาแถลงกล่าวหาปรักปรำให้ร้ายผู้อุทธรณ์ ซึ่งเป็นถึงรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับโทษเป็นแน่ เพราะเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่น่าอับอาย ส่งผลเสียหายต่อชื่อเสียงของผู้เสียหาย มีผลต่ออนาคตของผู้เสียหายเอง และวิญญูชนโดยทั่วไปย่อมจะไม่กล้ากล่าวในเรื่องที่เป็นปฏิกิริยาต่อชื่อเสียงของตนในทางเพศ เช่นนี้ อีกทั้งผู้เสียหายกับผู้อุทธรณ์ก็มิได้มีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อนที่จะมาถกเถียงกันและกัน กรณีจึงไม่มีเหตุระแวงสงสัยว่าคำให้การของผู้เสียหายจะไม่เป็นความจริง

การที่ผู้อุทธรณ์ปฏิเสธว่าไม่ได้เป็นคนจ่ายเงินค่าโทรศัพท์มือถือจำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้เสียหาย แต่รับว่าได้พาผู้เสียหายไปซื้อเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จริง ซึ่งพิจารณาคำให้การของนางนภา ซึ่งเป็นแม่เลี้ยงของผู้เสียหายที่ให้การว่าฐานะทางบ้านธรรมดาจะให้เงินผู้เสียหายไปโรงเรียนวันละ ๕๐ บาท ค่าน้ำมันรถจักรยานยนต์ตนก็เป็นคนจ่ายเงินให้ และแม่แท้ๆ ของผู้เสียหายทำงานที่กรุงเทพฯ ก็เปิดบัญชีให้ผู้เสียหายโดยโอนเงินให้ครั้งละ ๕๐๐-๑,๐๐๐ บาท ผู้เสียหายคงไม่มีปัญญาซื้อโทรศัพท์มือถือเองในราคาสูงถึง ๑๒,๐๐๐ บาท ต่อมาเมื่อนางนภาเปิดกระเป๋าผู้เสียหายดูพบธนบัตรฉบับละ ๕๐๐ บาท และ ๑,๐๐๐ บาท และมีมือถือใช้ซึ่งเป็นเรื่องผิดปกติ และคำให้การของนายชิต ซึ่งเป็นพยานฝ่ายผู้อุทธรณ์ ก็ให้การว่าในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ นั้น ได้ไปรับผู้เสียหายจริงและสอบถามผู้เสียหายว่าเดือดร้อนเรื่องเงินหมายความว่าอย่างไร ถ้าผู้เสียหายเดือดร้อนเรื่องเงิน ซึ่งผู้อุทธรณ์ก็ให้การยอมรับว่าพาผู้เสียหายไปซื้อโทรศัพท์มือถือจริง แต่อ้างว่าผู้เสียหายเป็นคนจ่ายเงินค่าโทรศัพท์เอง เมื่อทุกคนให้การตรงกันว่าผู้เสียหายมาพบโดยอ้างว่าเดือดร้อนเรื่องเงินแล้ว ผู้เสียหายจะมีเงินจ่ายค่าโทรศัพท์มือถือเป็นเงินถึง ๑๒,๐๐๐ บาท ได้อย่างไร หากผู้อุทธรณ์มิได้เป็นผู้จ่ายเงินให้และผู้ปกครองพบว่า ผู้เสียหายมีของใช้ที่เกินฐานะและมีเงินใช้มากผิดปกติจึงคาดกันเอาความจริง ประกอบกับนางนภาให้การเพิ่มเติมว่าเมื่อเกิดเรื่องแล้วผู้อุทธรณ์ได้ส่งคนมาเจรจาเพื่อไม่ให้เอาเรื่องกับผู้อุทธรณ์ด้วย

ส่วนที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่า หากผู้อุทธรณ์ได้เข้าใช้บริการของโรงแรมไฮเวย์ ๗๕ จริงต้องมีหมายเลขทะเบียนรถยนต์ของตนปรากฏอยู่ในทะเบียนผู้เข้าใช้บริการของโรงแรมนั้น เห็นว่า ในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ผู้อุทธรณ์มิได้นำรถยนต์ของตนเองพาผู้เสียหายเข้าไปโรงแรมดังกล่าว หากแต่ผู้อุทธรณ์ให้นายชิตชัยรถยนต์ของนายชิตไปส่งผู้อุทธรณ์กับผู้เสียหายในโรงแรม แล้วขับไปรับในภายหลังย่อมต้องไม่มีหมายเลขทะเบียนรถยนต์ของผู้อุทธรณ์แน่นอน แม้ในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ผู้อุทธรณ์จะนำรถยนต์ของตนพาผู้เสียหายเข้าไปในโรงแรมก็อาจไม่มีหมายเลขทะเบียนรถยนต์ของผู้อุทธรณ์ปรากฏอยู่ในทะเบียนผู้เข้าใช้บริการของโรงแรมก็ได้ ด้วยเหตุผลหลายๆ ประการดังที่คณะกรรมการสอบสวนวินัยฉัยไว้โดยแจ้งชัดแล้ว เช่นเจ้าหน้าที่ของโรงแรมอาจลืมบันทึกไว้ หรือกรณีเป็นลูกค้าประจำ จึงไม่เคร่งครัดในการบันทึก ฯลฯ ดังนั้น ถ้าเพียงบันทึกของโรงแรมดังกล่าวจึงมีน้ำหนักรับฟังให้เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์น้อยเมื่อเทียบกับน้ำหนักพยานบุคคลคือประจักษ์พยานผู้เสียหาย ซึ่งได้ให้การไว้ต่อบุคคลที่มีหน้าที่สอบสวนในเรื่องนี้และในคดีอาญาก็ให้การโดยสอดคล้องต้องกันกับในชั้นการสอบสวนวินัยและแม้จะรับฟังว่าผู้อุทธรณ์ได้รับมอบหมายจากบุคคลใดให้ดูแลในเรื่องการหาข้อมูลในเรื่องเด็กนักเรียนขายบริการทางเพศก็ไม่ปรากฏพยานหลักฐานยืนยันให้รับฟังได้มั่นคง จึงไม่มีน้ำหนักรับฟังหักล้างพยานบุคคลดังกล่าวได้ เชื่อว่าผู้อุทธรณ์พาหรือพรากผู้เสียหายไปเพื่อข่มขืนกระทำชำเราหรือเพื่อการอนาจารตามข้อกล่าวหาจริง อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้อุทธรณ์ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษามีตำแหน่งเป็นรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พาผู้เสียหายซึ่งเป็นนักเรียนหญิงเข้าโรงแรมไฮเวย์ ๗๕ เพื่อข่มขืนกระทำชำเรา หรือเพื่ออนาจาร เป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ขาดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมที่ผู้บริหารการศึกษาจำเป็นต้องมี อันเป็นผลเสียหายต่อหน้าที่ราชการอย่างร้ายแรง พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และกรณีกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษไล่ผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) นั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริงฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกอุทธรณ์

๑๐๘

เรื่องที่ ๗

มาตรา ๘๗ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทาง
การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ข้าราชการครูชาย ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีพฤติการณ์อันเป็นการจงใจ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณี ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ การที่ผู้บังคับบัญชา ส่งลงโทษไล่ออกจากราชการ นั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๔๗ - กรกฎาคม ๒๕๔๘ นายสำเภาละทิ้ง หน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร ในวันที่มาปฏิบัติ ราชการจะเพียงแค่มาลงเวลาปฏิบัติราชการและอยู่โรงเรียนประมาณ ๑-๒ ชั่วโมงก็ออกจากโรงเรียน ไป โดยไม่แจ้งให้คณะครูทราบ การบริหารจัดการในโรงเรียนเป็นภาระหน้าที่ของครูรักษาการและ คณะครู

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สมควรลงโทษไล่ออกจากราชการ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบและสั่งการให้นำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ

นายสำเภาอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนประกอบเอกสารการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ผู้อุทธรณ์จะไม่ค่อยเอาใจใส่ในการปฏิบัติราชการส่วนมากจะไม่ไปปฏิบัติราชการ ในวันที่ไปโรงเรียนก็ไม่ทำการสอนหรือสั่งการในการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด เพียงแค่ไปลงเวลาปฏิบัติราชการ และอยู่โรงเรียนประมาณ ๑-๒ ชั่วโมงก็ออกจากโรงเรียนไป โดยไม่แจ้งให้คณะครูทราบ การบริหารจัดการในโรงเรียนเป็นภาระหน้าที่ของครูวิชาการและคณะครู ถ้ามีงานราชการเร่งด่วน ผู้รักษาราชการแทนจะแจ้งและเสนอเพื่อทราบและพิจารณาที่บ้าน ผู้อุทธรณ์ไม่ไปปฏิบัติราชการระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ ถึง เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. ธันวาคม ๒๕๕๗ ละทิ้งหน้าที่ราชการระหว่างวันที่ ๑๓-๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ รวม ๑๘ วันติดต่อกัน

๒. มกราคม ๒๕๕๘ ละทิ้งหน้าที่ราชการ ครั้งที่ (๑) วันที่ ๓-๑๕ มกราคม ๒๕๕๘ รวม ๑๓ วันติดต่อกัน ครั้งที่ (๒) วันที่ ๒๔-๓๑ มกราคม ๒๕๕๘ รวม ๘ วัน ติดต่อกัน

๓. กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ละทิ้งหน้าที่ราชการตลอดทั้งเดือน รวม ๒๘ วัน

๔. มีนาคม ๒๕๕๘ ละทิ้งหน้าที่ราชการ ครั้งที่ (๑) วันที่ ๑-๔ มีนาคม ๒๕๕๘ รวม ๔ วันติดต่อกัน ครั้งที่ (๒) วันที่ ๕-๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ รวม ๒๖ วันติดต่อกัน

๕. มิถุนายน ๒๕๕๘ ละทิ้งหน้าที่ราชการระหว่างวันที่ ๑๐-๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ รวม ๒๑ วันติดต่อกัน

๖. กรกฎาคม ๒๕๕๘ ละทิ้งหน้าที่ราชการตลอดทั้งเดือน รวม ๓๑ วัน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าผู้อุทธรณ์ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีพฤติการณ์อันเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการหรือไม่ ในชั้นอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่า เหตุที่ผู้อุทธรณ์ไม่มาปฏิบัติราชการเพราะเจ็บป่วยด้วยโรคหัวใจโต กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด และได้มาปฏิบัติราชการตามปกติ แต่เนื่องจากสุขภาพไม่ดีอาจจะมิได้ปฏิบัติราชการตลอดทั้งวัน จึงไม่ได้ลงเวลา เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งตามหลักฐานการลงเวลาปฏิบัติราชการของโรงเรียน และสอดคล้องกับคำให้การพยาน ซึ่งเป็นครูและผู้นำชุมชนว่า ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ - กรกฎาคม ๒๕๕๘ ผู้อุทธรณ์ไม่ไปปฏิบัติราชการติดต่อกันหลายวัน และในบางช่วงไม่มาปฏิบัติราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน ในวันที่มาโรงเรียนก็มีได้เข้าสอนนักเรียน จะอยู่ในโรงเรียนประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง ก็กลับไป หรือบางวันก็มีอาการมึนเมาสุราในโรงเรียน กรณีที่ผู้อุทธรณ์อ้างว่าป่วยนั้นมีหลักฐานการรักษาในช่วงเดือนธันวาคม

๒๕๕๓ เท่านั้น และต่อมาประมาณเดือนกุมภาพันธ์, มีนาคม ๒๕๕๔ อาการก็ดีขึ้นแล้วและมีสภาพปกติเหมือนคนทั่วไป และมีพยานเห็นผู้อุทธรณ์สามารถทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ขับรถยนต์ไปตลาดหรือไปทำธุระต่างๆ ข้างนอกบ้านได้ จึงเชื่อว่าผู้อุทธรณ์น่าจะสามารถไปปฏิบัติราชการได้แล้ว แต่ผู้อุทธรณ์ก็ยังขาดราชการเรื่อยมา ส่วนที่อ้างว่าระหว่างวันที่ ๑๔-๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ (๓ วัน) วันที่ ๒๐-๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ (๒ วัน) และ วันที่ ๑๘-๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (๑๐ วัน) ผู้อุทธรณ์ได้รับอนุญาตการลาจากผู้บังคับบัญชานั้น ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้รับอนุญาตการลาจากผู้บังคับบัญชาแต่อย่างใด และที่อ้างว่าผู้อุทธรณ์มาปฏิบัติราชการตามปกติแต่ไม่ลงเวลาปฏิบัติราชการนั้น ก็เป็นข้ออ้างที่เลื่อนลอย ขัดต่อเหตุผล และขัดกับคำให้การของพยานที่ต่างให้การว่าผู้อุทธรณ์ไม่มาปฏิบัติราชการเลย ข้อกล่าวอ้างของผู้อุทธรณ์เห็นว่าไม่มีน้ำหนัก รับฟังให้เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ได้

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษานั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกอุทธรณ์

๑๑๑

เรื่องที่ ๘

มาตรา ๘๕ วรรคสอง มาตรา ๘๖ วรรคสอง
และมาตรา ๘๗ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งไม่อนุญาตข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปช่วยราชการ เนื่องจากขาดอัตราครูผู้สอนข้าราชการผู้นั้นย่อมต้องกลับมารายงานตัวที่ต้นสังกัดเพื่อปฏิบัติหน้าที่การสอนอันเป็นหน้าที่หลักของข้าราชการครูทันที การที่ข้าราชการผู้นั้นไม่กลับไปรายงานตัวที่ต้นสังกัดเดิมเพื่อปฏิบัติหน้าที่การสอน โดยกล่าวอ้างว่าได้ไปช่วยงานในการกิจรวบรวมตรวจสอบข้อมูลเพื่อเตรียมการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาการทหารประจำวุฒิสภา ตั้งแต่วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๘ และได้ไปช่วยราชการที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ระหว่างวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ โดยยื่นหนังสือกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน มาเพื่อประกอบการอุทธรณ์นั้น และเมื่อได้มีการตรวจสอบแล้วพบว่า ผู้ลงนามในหนังสือฉบับดังกล่าว ไม่รับรองว่าเป็นลายมือชื่อของตน จึงเห็นว่า หนังสือฉบับที่ข้าราชการผู้นั้นนำมาขึ้นเป็นเอกสารที่เชื่อถือไม่ได้ ไม่สามารถนำมาหักล้างได้ว่าข้าราชการผู้นั้นได้ไปช่วยราชการที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกองกรรมาธิการได้ขอขี้มตัว นาย น. ตำแหน่งครู โรงเรียน บ. อำเภอ จังหวัด ส. โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เดิม ได้พิจารณาอนุมัติให้นาย น. ไปช่วยราชการตามวาระสภาผู้แทนราษฎรตามหนังสือ ที่ สผ ๐๐๐๕/๕๔๕๘ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ ต่อมา

พ.ศ. ๒๕๔๖ สำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยโฆษกกระทรวงศึกษาธิการขอขี้มตัวนาย น. เพื่อช่วยงานที่กองงานโฆษกกระทรวงศึกษาธิการระหว่างวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๖ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีหนังสือสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ ๕๖๗๘/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอยืมตัว นาย น. ไปช่วยราชการตำแหน่งเลขานุการประจำคณะกรรมการการคมนาคม ระหว่างวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๗

ทั้ง ๓ กรณีดังกล่าว ไม่มีหนังสืออนุญาตของผู้บังคับบัญชา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอยืมตัวนาย น. ไปช่วยราชการที่คณะกรรมการการศึกษาสภาผู้แทนราษฎร และสภาผู้แทนราษฎรได้มีหนังสือ ที่ ๔๑๕๔/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอยืมตัวนาย น. ไปช่วยราชการในตำแหน่งเลขานุการประจำคณะกรรมการการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่อนุญาตให้นาย น. ไปช่วยราชการ เนื่องจากโรงเรียนประสบปัญหาขาดแคลนครู และได้มีหนังสือแจ้งไปยังประธานคณะกรรมการการศึกษา ตามหนังสือลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ หลังจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งว่าไม่อนุญาตให้นาย น. ไปช่วยราชการเนื่องจากมีปัญหาขาดแคลนครูแล้ว นาย น. ก็ยังไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ยังต้นสังกัดเดิม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยแจ้งว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่อนุญาตให้ขอยืมตัวนาย น. มาช่วยราชการที่คณะกรรมการการศึกษานั้น บัดนี้นาย น. ยังไม่ได้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ จึงขอให้ส่งตัวนาย น. คืนต้นสังกัดด้วย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ แจ้งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า ที่ผ่านมาได้รับการยืนยันจากฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาว่าบุคคลดังกล่าวมิได้มาช่วยราชการ หรือปฏิบัติงานในส่วนของคณะกรรมการการศึกษา อีกทั้งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการศึกษามิได้ติดต่อประสานงานกับบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด หลังจากวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันทำรัฐประหาร อันทำให้สมาชิกภาพของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสภาพลง นาย น. ก็ยังไม่ได้กลับมารายงานตัวที่ต้นสังกัดเดิมอีกเลย

คณะกรรมการสอบสวน พิเคราะห์แล้วเห็นว่า นาย น. เป็นข้าราชการและเข้าใจระเบียบวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติในการขอยืมตัวข้าราชการไปปฏิบัติหน้าที่ต่างกระทรวง กรมเป็นอย่างดี เพราะผู้ถูกกล่าวหาไม่แนวทางการปฏิบัติมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบธรรมเนียมทางราชการและวินัยของข้าราชการโดยเคร่งครัด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการที่นาย น. มีความประสงค์ขอไปช่วยราชการต่างสังกัดอันทำให้ส่วนราชการต่างสังกัดออกหนังสือขอตัวไป และการไปช่วยปฏิบัติหน้าที่ราชการตามคำขอต้องได้รับอนุญาต จึงจะไปปฏิบัติ

ราชการโดยชอบ และการรับทราบคำสั่งของผู้บังคับบัญชาให้ไปปฏิบัติราชการที่ใด นั้น ข้าราชการต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดเพราะหากข้าราชการไม่มีหน้าที่ หรือกระทำโดยปราศจากอำนาจ อาจเกิดความเสียหายแก่ราชการ แต่นาย น. ผู้ถูกกล่าวหาไม่สนใจการรับทราบการอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ประกอบกับมีประสบการณ์ในการขอตัวไปปฏิบัติราชการมาแล้ว ยังต้องระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ และระยะเวลาระหว่างวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๘ ที่นาย น. หมดหน้าที่ในการช่วยราชการตามที่ขอ ซึ่งจะต้องกลับรายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดเพื่อรอฟังผลการพิจารณาการอนุญาตในคราวต่อไป ถึงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาไม่อนุญาตให้นาย น. ไปช่วยราชการตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขอมานั้นเป็นระยะเวลาเพียง ๑๖ วัน ซึ่งนาย น. น่าจะรู้หรือควรรู้การไม่อนุญาตของผู้บังคับบัญชาและไม่ปรากฏเหตุอื่นที่จะทำให้ นาย น. ที่จะไม่รับทราบแต่อย่างใด และยังได้รับการยืนยันจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรว่าไม่ปรากฏ นาย น. มาช่วยราชการแต่อย่างใด และภายหลังการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครอง เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ นาย น. ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นข้าราชการและหากยังช่วยราชการอยู่ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ย่อมต้องทราบว่าสมาชิกภาพของผู้แทนราษฎรย่อมสิ้นสุดตามสภาผู้แทนราษฎร แต่กลับเพิกเฉย โดยอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบการไม่อนุญาตให้ไปช่วยราชการในภายหลังข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจรับฟังได้

พฤติการณ์การเพิกเฉยในการรับทราบคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและไม่มาปฏิบัติหน้าที่ที่โรงเรียนเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและไม่เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง และหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ และละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง มาตรา ๘๖ วรรคสอง และมาตรา ๘๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สมควรลงโทษไล่ออกจากราชการ

ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่า พฤติการณ์การเพิกเฉยในการรับทราบคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและไม่มาปฏิบัติหน้าที่ที่โรงเรียนเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและไม่เอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง และหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ และละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง

ตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง มาตรา ๘๖ วรรคสอง และมาตรา ๘๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สมควรลงโทษไล่ออกจากราชการ

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติให้นาย น. ออกจากราชการตั้งแต่วันที่สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงมีคำสั่งให้นาย น. ออกจากราชการ ตามนัยมติดังกล่าว นาย น. อุทธรณ์คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

ครั้งที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่านาย น. ได้นำเอกสารในช่วงที่ขาดราชการระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ถึง ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ ว่านาย น. ได้ช่วยราชการที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ซึ่งหนังสือฉบับดังกล่าวออกโดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ลงนามโดยพลโท ก. ผู้ทรงคุณพิเศษกองทัพบก ดังนั้น เพื่อความรอบคอบในการพิจารณาวินิจฉัย จึงเห็นสมควรมีหนังสือสอบถามไปยังพลโท ก. ว่านาย น. ได้มาช่วยราชการที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ถึง ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ จริงหรือไม่ โดยจึงมีมติให้นาย ส. อนุกรรมการ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมเป็นผู้ติดต่อประสานงานโดยตรงกับพลโท ก. ผลเป็นประการใดนำเสนอในที่ประชุมพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ครั้งที่ ๒ ที่ประชุมได้รับแจ้งผลจากนาย ส. อนุกรรมการ ที่ได้ติดต่อประสานโดยตรงกับพลโท ก. ซึ่งปฏิเสธว่าไม่ได้เป็นผู้ลงนามในหนังสือดังกล่าวแล้ว จึงพิจารณาอุทธรณ์ของนาย น. ทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. ปัญหาข้อกฎหมาย

นาย น. อุทธรณ์ว่า คณะกรรมการสอบสวนเพียงเรียกตนไปรับทราบข้อกล่าวหาและสอบปากคำซึ่งไม่มีการสอบถามถึงรายละเอียดใดๆ เลย เมื่อตนนำพยานเอกสารในช่วงที่ตนช่วยงานของวุฒิสภา กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และสมาชิกสภานิติบัญญัติ นาย น. ขอให้คณะกรรมการสอบถามผู้เกี่ยวข้องทั้ง ๓ ส่วน แต่คณะกรรมการสอบสวนก็ไม่สอบถามทำให้นาย น. ไม่ได้รับความเป็นธรรม

ปัญหานี้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในกรณีที่นาย น. ถูกกล่าวหาว่า คณะกรรมการสอบสวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่าประเด็นปัญหาคือ เมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งให้นาย น. กลับมารายงานตัวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่โรงเรียน บ. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ นาย น. มีเหตุผลความจำเป็นอย่างไรจึงไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา นาย น. มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย การที่นาย น. ไม่กลับมาปฏิบัติราชการตามคำสั่ง

ของผู้บังคับบัญชาจึงเป็นการขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ส่วนการสอบถามหน่วยงานตามที่นาย น. อ้างนั้น เนื่องจากมีหนังสือยืนยันจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๘/๓๘๐๕ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ แจ้งว่าได้รับทราบการไม่อนุญาตให้นาย น. ไปช่วยราชการ คณะกรรมการการศึกษาแล้วตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ที่ผ่านมานาย น. ไม่ได้ไปช่วยราชการที่สภาผู้แทนราษฎรแล้ว อุทธรณ์ในประเด็นนี้ จึงฟังไม่ขึ้น

๒. ปัญหาข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังเป็นที่ยุติว่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กองกรรมการ ๑ ได้ขอยืมตัวนาย น. ไปช่วยราชการที่คณะกรรมการการคมนาคม ตามหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(เดิม) ก็ได้อนุญาตและนาย น. ก็ได้ถูกยืมตัวช่วยราชการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีการขอยายระยะเวลาขอยืมตัวนาย น. ต่อในลักษณะปีต่อปี ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีหนังสือขอยายระยะเวลาขอยืมตัวนาย น. ตามหนังสือลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ โดยขอต่อไปอีก ๑ ปี แต่เมื่อมาพิจารณาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร ค่วนที่สุด ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการขอยายเวลาในการช่วยงานคณะกรรมการการคมนาคม แต่หนังสือฉบับนี้มีการระบุเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุด คือ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๗ ถึง ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ ซึ่งไม่เหมือนการขอยายเวลาการขอยืมตัวที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ข้าราชการครูไปช่วยราชการเนื่องจากขาดอัตราครูผู้สอน ตามหนังสือลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ นาย น. จะต้องรีบกลับมารายงานตัวยังต้นสังกัดเพื่อปฏิบัติหน้าที่การสอนทันทีหรือภายในเวลาอันสมควร แต่นาย น. กลับไม่ไปรายงานตัวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ยังต้นสังกัดจนมาถึงวันที่มีการทำรัฐประหาร คือวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๘ นาย น. กล่าวอ้างว่า ได้มาช่วยราชการที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๘ ถึง ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๐ ส่วนตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๘ - วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งผู้บังคับบัญชาสั่งให้นาย น. กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการ แต่นาย น. ไม่ยอมกลับ และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าไปอยู่ที่ใด ซึ่งนาย น. ได้อ้างว่าช่วยปฏิบัติงานในการกิจกรรมรวบรวมตรวจสอบข้อมูลเพื่อเตรียมการประชุมของคณะกรรมการการทหารประจำวุฒิสภา ตามหนังสือลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ซึ่งลงนามโดย ร.ต.ท. ช. โดยไม่ปรากฏหลักฐานการขอไปช่วยราชการและหลักฐานการอนุญาตของผู้บังคับบัญชาแต่ประการใด นาย น. ได้นำเอกสารในช่วงที่

ขาดราชการเฉพาะระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ถึง ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ มาในวันแถลงการณ์ด้วยวาจา ซึ่งเอกสารดังกล่าวก็ได้ปรากฏอยู่ในเอกสารการอุทธรณ์ของนาย น. แล้ว ก็หนังสือขอตัวนาย น. ช่วยราชการ ออกโดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ที่ นร ๕๑๐๑.๓/๑๖๒๔ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ลงนามโดยพลโท ก. ผู้ทรงคุณพิเศษกองทัพบก โดยนาย น. ประสงค์ที่จะให้มีการพิสูจน์ว่านาย น. ได้ช่วยราชการที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจริงตามหนังสือฉบับดังกล่าว ซึ่งนาย ส. อนุกรรมการได้รับมอบหมายจากที่ประชุมให้ประสานกับพลโท ก. ว่าหนังสือฉบับลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ที่นาย น. กล่าวอ้างนั้น นาย น. ได้มาช่วยราชการในช่วงระยะเวลาดังกล่าวจริงหรือไม่ นาย ส.ได้นำหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ถึงพลโท ก. เพื่อสอบถามในประเด็นดังกล่าว ปรากฏว่า พลโท ก. ซึ่งได้เกษียณราชการไปแล้ว พลโท ก. ไม่รับรองลายมือชื่อว่าเป็นของตน ที่ประชุมจึงเห็นว่า หนังสือฉบับที่ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ที่นาย น. นำมาขึ้นเป็นเอกสารที่ไม่น่าเชื่อถือ ไม่สามารถนำมาหักล้างได้ว่านาย น. ได้ไปช่วยราชการที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ถึง ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ ดังที่นาย น. ยกขึ้นกล่าวอ้าง ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นาย น. ไม่ไปปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่อนุญาตให้นาย น. ไปช่วยราชการจนถึงปัจจุบัน พฤติการณ์ของนาย น. เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง มาตรา ๘๖ วรรคสอง และมาตรา ๘๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีจึงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษไล่นาย น. ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต ๑ โดยไล่ออกจากราชการย้อนไปวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน นั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น เห็นสมควรยกอุทธรณ์

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งไม่อนุญาตนาย น. ไปช่วยราชการเนื่องจากขาดอัตราครูผู้สอนนาย น. ย่อมต้องกลับมารายงานตัวที่ต้นสังกัดเพื่อปฏิบัติหน้าที่การสอนอันเป็นหน้าที่หลักของข้าราชการครูทันที การที่นาย น. ไม่กลับไปรายงานตัวที่ต้นสังกัดเดิมเพื่อปฏิบัติหน้าที่การสอน โดยกล่าวอ้างว่า ได้ไปช่วยงานในการกิจกรรมรวบรวมตรวจสอบข้อมูลเพื่อเตรียมการประชุมของคณะกรรมการการทหารประจำวุฒิสภา ตั้งแต่วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๘ และได้ไปช่วยราชการที่กองอำนวยการ

รักษาความมั่นคงภายใน ระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐ โดยยื่นหนังสือกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ที่ นร ๐๕๐๑.๓/๑๖๒๔ ฉบับลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ มาเพื่อประกอบการอุทธรณ์นั้น และเมื่อได้มีการตรวจสอบแล้วพบว่า พลโท ก. ซึ่งเป็นผู้ลงนามในหนังสือฉบับดังกล่าว ไม่รับรองว่าเป็นลายมือชื่อของตน จึงเห็นว่า หนังสือฉบับที่ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๐ ที่นาย น. นำมายื่นเป็นเอกสารที่เชื่อถือไม่ได้ ไม่สามารถนำมาหักล้างได้ว่า นาย น. ได้ไปช่วยราชการที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ดังที่นาย น. ยกขึ้นกล่าวอ้าง หากแต่ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นาย น. ไม่ไปปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่อนุญาตให้นาย น. ไปช่วยราชการจนถึงปัจจุบัน พฤติการณ์ของนาย น. เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง มาตรา ๘๖ วรรคสอง และมาตรา ๘๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีจึงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษไล่นาย น. ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา โดยไล่ออกจากราชการย้อนไปวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันที่สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน นั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้ว อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกอุทธรณ์

อนึ่ง กรณีของนาย น. อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการล้างมลทิน ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐

๑๑๘

เรื่องที่ ๕

มาตรา ๘๕ วรรคสอง

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)

ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๑

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี เบิก-จ่ายเงินทดรองราชการโดยไม่มีหลักฐานการเบิก-จ่ายเงินทดรองราชการ โดยไม่มีหลักฐานการเบิก-จ่าย เป็นเหตุให้เงินทดรองราชการในความรับผิดชอบหายไปจากบัญชี พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการประมาทเลินเล่อ ขาดการเอาใจใส่ ระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แต่ผู้อุทธรณ์ไม่มีเจตนาทุจริต ประกอบกับตลอดระยะเวลาที่รับราชการผู้อุทธรณ์ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความทุ่มเทเสียสละและไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๒ นั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้วผู้อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกอุทธรณ์

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้การสนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล สวัสดิการต่างๆ และอื่นๆ แก่สถานศึกษา ซึ่งในส่วนของสวัสดิการนั้น เมื่อมีการเริ่มก่อตั้งเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นมาใหม่ๆ ตามนโยบายปฏิรูปการศึกษามีระเบียบว่า แต่ละเขตพื้นที่การศึกษาให้มียอดเงินทดรองราชการที่ทางคลังจังหวัดเบิกจ่ายเงินงบประมาณของทางราชการ และโอนเข้าบัญชีเงินทดรองราชการของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเบิกเงินสดออกมาจ่ายให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการบำนาญที่นำไปเสริมรับเงินค่ารักษาพยาบาล ใบเสริมรับเงินค่าเล่าเรียนของบุตรธิดา มาขึ้นเพื่อเบิกเงินสวัสดิการ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๒ พร้อมกับการ

มอบหมายให้นางสาว พ. ตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ๕ รับผิดชอบในการดำเนินการเบิก-จ่ายเงิน ทดรองราชการดังกล่าว ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๓๒๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ เรื่องแต่งตั้งข้าราชการปฏิบัติหน้าที่งานการเงินและสินทรัพย์

ต่อมาปรากฏว่า นางสาว พ. ได้รับคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งข้าราชการครู โรงเรียน บ. จึงได้มอบหมายให้นาง ร. เจ้าพนักงานพัสดุ ๕ เป็นผู้รับผิดชอบในการเบิก-จ่ายเงิน ทดรองราชการแทน

จากนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้มีการปรับปรุงแก้ไขคำสั่งกรมมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ รับผิดชอบใหม่และได้มีการออกคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเรื่องมอบหมายงานให้ข้าราชการ ปฏิบัติหน้าที่โดยมอบหมายให้นาง น. เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี ๖ ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ โดยมีหน้าที่ตามข้อ ๑.๕ คือ การเบิกจ่าย เงินทดรองราชการเพื่อจ่ายเป็นสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล การศึกษานูตรของข้าราชการบำนาญและ ข้าราชการในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และในคำสั่งเดียวกัน ยังมีการมอบหมายให้ นาย ส. เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุ ๕ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานบริหารการเงิน โดยมีหน้าที่ตามข้อ ๒.๖ คือ การจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันเพื่อรายงานผู้บังคับบัญชา นอกจากคำสั่งดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ณ แต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน โดยมีคณะกรรมการดังนี้

๑. นาย ณ. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๒ เป็นประธาน และถือคุณาจารย์ดุษฎีบัณฑิต ๑ พร้อมรหัส

๒. นาย ว. นักวิชาการศึกษา ๘ ว เป็นกรรมการ

๓. นาง น. เจ้าหน้าที่บริหารการเงินและบัญชี ๖ เป็นกรรมการและถือคุณาจารย์ดุษฎีบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิต ๒ พร้อมรหัส

ในการปฏิบัติหน้าที่การการเบิกจ่ายเงินทดรองราชการนั้น นางนภาพรณี ได้เข้ามาทำหน้าที่ เรื่องมอบหมายงานให้ข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ และได้ทำการเบิกเงินทดรองราชการทั้งสิ้น ๒๔ ครั้ง รวมเป็นเงินจำนวน ๑,๖๕๐,๐๐๐ บาท และในการเสนอเรื่องเพื่อขออนุมัติเบิกเงินทดรองราชการ ในแต่ละครั้งนั้น นาง น. มีเคยแนบหลักฐานต่างๆ ให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบ ทั้งๆ ที่ผู้บังคับบัญชา ทวงถามหาหลักฐาน แต่ก็ได้รับการชี้แจงว่าหลักฐานต่างๆ กำลังจัดทำรายละเอียดเมื่อจัดทำเสร็จแล้ว จะเสนอให้ทราบภายหลัง แต่ตอนนี้มีข้าราชการครูบำนาญยื่นหลักฐานเพื่อขอเบิกเงินสวัสดิการ และเงินทดรองราชการที่เบิกมาเพื่อจ่ายเป็นเงินสวัสดิการในครั้งก่อนนั้นหมดแล้ว

ส่วนการดำเนินการจ่ายเงินทดรองราชการ เพื่อจ่ายเป็นสวัสดิการให้แก่ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการบำนาญของนาง น. นั้น จากพยานหลักฐานและจากการสอบ ปากคำของเพื่อนร่วมงานปรากฏว่า นาง น. จะดำเนินการเบิกเงินสดจากบัญชีเงินทดรองราชการ

จากธนาคาร และนำเงินสดมาจ่ายเป็นเงินสวัสดิการให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการบำนาญที่นำหลักฐานมาขอเบิก แต่ก็มีความครั้งที่น่าง น. ไปติดต่อราชการภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือที่ลาป่วยลาพักผ่อน หรือแม้กระทั่งว่านาง น. มาปฏิบัติหน้าที่ก็ตาม ยังมีการมอบหมายและมอบเงินสดให้กับเจ้าหน้าที่คนอื่น และนักศึกษาฝึกงานให้ดำเนินการจ่ายเงินทดรองราชการแทนตนเอง ซึ่งในการมอบเงินสดให้เจ้าหน้าที่คนอื่นหรือนักศึกษาฝึกงานดำเนินการจ่ายเงินทดรองราชการแทนนั้น นาง น. ไม่ได้มีการตรวจนับเงินทดรองราชการที่มีอยู่ก่อนมอบหมาย และเมื่อเจ้าหน้าที่คนอื่นและนักศึกษาฝึกงานได้ดำเนินการแทนเสร็จแล้ว และส่งมอบเงินทดรองราชการที่เหลืออยู่คืน พร้อมกับหลักฐานการจ่ายเงินนาง น. ก็ไม่ได้มีการตรวจนับเงินทดรองราชการที่เหลืออยู่และตรวจดูหลักฐานการจ่ายเงินเพื่อตรวจสอบดูว่ายอดเงินคงเหลือ และหลักฐานการจ่ายเงินมีความสอดคล้องตรงกันหรือไม่ และนาง น. ก็ไม่เคยมีการสรุปยอดการจ่ายเงินทดรองราชการในแต่ละวันว่า ในแต่ละวันจ่ายเงินทดรองราชการไปทั้งหมดเท่าไร มีหลักฐานอะไรบ้าง และยอดเงินทดรองราชการในแต่ละวันเหลือเท่าไร เพื่อส่งมอบให้นาย ส. เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุ ๕ ตรวจสอบและจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบในแต่ละวัน

นอกจากนี้นาง น. ยังเก็บเงินทดรองราชการที่เป็นเงินสดซึ่งเป็นเงินที่เหลือจากการจ่ายในแต่ละวันไว้กับตนเอง ไม่มีการส่งมอบให้กับคณะกรรมการเก็บรักษาเงินที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้แต่งตั้งขึ้นมาเพื่อเก็บรักษาเงินตามระเบียบของกระทรวงการคลัง ประกอบกับนาย ส. ไม่เคยทวงถามเพื่อให้นาง น. ส่งมอบการสรุปยอดการจ่ายเงินทดรองราชการในแต่ละวัน และหลักฐานประกอบการจ่ายเงินทดรองราชการพร้อมสรุปยอดเงินทดรองราชการที่เหลือจ่ายในแต่ละวันเพื่อจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบในแต่ละวัน และในส่วนของคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ก็ไม่เคยทวงถามหายอดเงินทดรองราชการที่เหลือจากการจ่ายเป็นค่าสวัสดิการในแต่ละวันกับนาง น. เพื่อนำมาเก็บตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และที่สำคัญคือนาง น. ได้ดำเนินการขออนุมัติเบิกเงินจากคลังจังหวัดมาทดแทนเงินทดรองราชการน้อย แต่ในทางตรงกันข้ามกลับมีหลักฐานการเบิกเงินทดรองราชการจากธนาคารมาจ่ายเป็นค่าสวัสดิการเป็นจำนวนมาก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการบริหารการเงินและสินทรัพย์ (เงินทดรองราชการ) เพื่อทำการติดตามและตรวจสอบหาสาเหตุที่เงินทดรองราชการไม่สามารถหมุนเวียนตรงจ่ายได้ตามระบบได้ จากการติดตามและตรวจสอบพบว่าเงินที่ใช้หมุนเวียนสำหรับจ่ายเป็นเงินทดรองราชการและจ่ายเป็นเงินยืมราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบของนาง น. ขาดหายไปจากบัญชี ๔๕๗,๗๑๕.๕๐ บาท

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพฤติการณ์การกระทำดังกล่าวของนาง น. จึงเข้าข่ายการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม ฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองและผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ และมาตรา ๘๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ฐานจงใจ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการ ประมาทเลินเล่อ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ แต่ตามพฤติการณ์การกระทำดังกล่าวของนาง น. ไม่ได้มีเจตนาทุจริต ต่อหน้าที่ราชการแต่อย่างใด และตลอดระยะเวลาที่รับราชการมา นาง น. ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ด้วยความทุ่มเท เสียสละ และไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน เห็นควรลงโทษปลดนาง น. ออกจากราชการ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการสอบสวน เห็นควรลงโทษปลดนาง น. ออกจากราชการ จึงนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาวินิจฉัย

อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาเห็นว่า นาง น. ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยประมาท เลินเล่อขาดการเอาใจใส่ดูแลและขาดความระมัดระวังในการรักษาประโยชน์ของทางราชการอันเป็น เหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ แต่ไม่ได้มีเจตนาทุจริตไม่ได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการ แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้เพื่อตนเองหรือผู้อื่น จึงมีมติให้ลงโทษปลดนาง น. ออกจากราชการ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงมีคำสั่งฯ ลงโทษปลดนาง น. ออกจากราชการตามนัย มติดังกล่าว

นาง น. อุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา แล้วมีความเห็นดังนี้

ครั้งที่ ๑ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพิ่มเติม โดยให้สอบสวนเพิ่มเติม และตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับฎีกาการเบิก-จ่ายเงิน ตามที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่าเงินมิได้ หายไปไหน แต่การตรวจสอบของคณะกรรมการสอบสวนผิดพลาด โดยดำเนินการให้ได้ข้อเท็จจริง ถูกต้องและสิ้นกระแสความเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ครั้งที่ ๒ ที่ประชุมพิจารณารายงานผลการสอบสวนเพิ่มเติมของคณะกรรมการสอบสวน เพิ่มเติมประกอบสำนวนการสอบสวนและเอกสารอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์แล้วเห็นว่าตามข้อกล่าวหาที่ว่า ผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีเบิก-จ่ายเงินตรงราชการ โดยไม่มีหลักฐานการเบิก-จ่าย เป็นเหตุให้เงินตรงราชการในความรับผิดชอบขาดหายไปจากบัญชี ข้อเท็จจริงฟังได้เป็นที่ยุติ ตามพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาของคณะกรรมการสอบสวน โดยเฉพาะพยานหลักฐาน ที่คณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการบริหารการเงินและทรัพย์สิน และหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการบริหารการเงินและทรัพย์สิน และหน่วยตรวจสอบ

ภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินทรงราชการที่รับจากคลัง จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบแต่ละช่วงเวลา และได้ตรวจสอบจากเอกสารของทางราชการ อันประกอบด้วยทะเบียนคุมเงินทรงราชการ ทะเบียนคุมการจ่ายเงินทรงราชการ ทะเบียนคุมการจ่ายเช็คเงินทรงราชการ ใบเบิกเงินสวัสดิการ (ค่ารักษาพยาบาล ค่าศึกษานูต) ฎีกาเบิกเงินงบประมาณ การส่งใช้เงินทรงราชการ ปรากฏข้อมูลข้อเท็จจริงถูกต้องตรงกัน กล่าวคือ ในส่วนของผู้อุทธรณ์ได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเบิกจ่ายเงินทรงราชการเพื่อสำรองจ่ายเงินค่าสวัสดิการต่อเนื่องจากนางสาว พ. ในระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๔๗ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของผู้อุทธรณ์ปรากฏชัดแจ้งว่าไม่มีหลักฐานการเบิกจ่ายเงินทรงราชการ ดังนี้

ก. ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ปรากฏตามหลักฐานการจ่ายเงินทรงราชการเป็นเงินสดและงบบุหน้าของเบิกเงินสวัสดิการว่ามีการจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลเป็นเงินสด จำนวน ๑,๒๔๘,๐๑๕.๕๐ บาท ปรากฏว่าบางรายการได้ตั้งฎีกาเบิกผลัดส่งเข้าเงินทรงราชการแต่ไม่มีหลักฐานการจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลให้แก่ผู้ขอเบิก ๕ ราย เป็นเงินจำนวน ๕,๐๓๒ บาท

ข. ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘ (ปีงบประมาณ ๒๕๔๘) ปรากฏตามทะเบียนคุมการจ่ายเงินทรงราชการว่า มีการจ่ายเงินยืมทรงราชการรวมเป็นเงินจำนวน ๘๐๐,๔๓๘ บาท ในจำนวนนี้เป็นการจ่ายโดยไม่มีหลักฐานการจ่ายเงินยืมทรงราชการให้แก่ข้าราชการ จำนวน ๒๐ ราย เป็นเงินจำนวน ๑๑๗,๕๘๑ บาท

ค. และนอกจากนี้ยังมีเงินคงเหลือยังไม่ผลัดส่งที่ผู้อุทธรณ์ต้องรับผิดชอบประกอบด้วย

๑) เงินสดในมือ จำนวน ๔๓๗,๕๒๒.๕๐ บาท

๒) ยอดใบสำคัญ จำนวน ๑๕,๗๐๓ บาท

๓) ยอดลูกหนี้เงินยืม จำนวน ๔,๔๕๔ บาท

รวมเป็นยอดเงินขาดบัญชีที่ผู้อุทธรณ์ต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น จำนวน ๔๕๗,๗๑๕.๕๐ บาท

ขณะที่ในชั้นการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พยานหลักฐานที่ผู้อุทธรณ์ยื่นต่อคณะกรรมการสอบสวน ก็เป็นพยานหลักฐานที่มีการแก้ไขขึ้นเองในภายหลังโดยผลการ และที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นหลักฐานที่ไม่น่าเชื่อถือนั้น จึงชอบแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับในชั้นการสอบสวนเพิ่มเติมของคณะกรรมการสอบสวนเพิ่มเติม ซึ่งได้ดำเนินการไปสอบสวนเพิ่มเติมและตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ แล้วเห็นว่า ผู้อุทธรณ์ได้รับมอบเงินทรงราชการจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท และเงินทรงราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้อุทธรณ์ขาดบัญชี ๔๕๗,๗๑๕.๕๐ บาท จริง อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น สมควรยกอุทธรณ์

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ กรณีปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ ประมาทเลินเล่อ ขาดการเอาใจใส่ รั้งตำแหน่งรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แต่ผู้อุทธรณ์ไม่มีเจตนาทุจริต ประกอบกับตลอดระยะเวลาที่รับราชการ ผู้อุทธรณ์ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความทุ่มเท เสียสละ และไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษานั้น เหมาะสมกับกรณีความผิดแล้วผู้อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกอุทธรณ์

อนึ่ง กรณีของผู้อุทธรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐

๑๒๔

เรื่องที่ ๑๐

มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)

ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๑

เจ้าหน้าที่บริหารการเงินนำเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนโรงเรียนเอกชนไปให้ผู้บังคับบัญชาอื่น เพราะอยู่ในภาวะจำยอมต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา โดยตนมิได้เก็บเงินส่วนที่เหลือไว้กับตนเองหรือนำไปใช้ประการอื่น จนไม่สามารถส่งเงินให้โรงเรียนเอกชนได้ทั้งจำนวนเป็นพฤติการณ์ ไม่มีเจตนาทุจริต แต่การเป็นเจ้าหน้าที่แต่ผู้อุทธรณ์เป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินย่อมต้องทราบถึงระเบียบของทางราชการที่ว่าเงินของทางราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการซึ่งไม่สามารถนำเงินไปให้ผู้ใดอื่นได้ พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์จึงเป็นเพียงความผิวนัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์ จากโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น เป็นโทษไล่ออกจากราชการ นั้นหนักเกินกว่ากรณีความผิด จึงให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลดโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์ จากโทษไล่ออกจากราชการเป็นโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น และสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต่อไป

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ สำนักงบประมาณได้อนเงินอุดหนุน จำนวนเงิน ๓,๘๕๕,๑๖๕ บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๔๕ ให้คลังจังหวัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีหนังสือถึงคลังจังหวัด (อำเภอ) แจ้งการเบิกเงินงบประมาณแทนกันโดยสำนักงานศึกษาธิการอำเภอลงนามเบิกเงินจากคลังเป็นจำนวน ๓ ฎีกาดังนี้ ฎีกาที่ ๑ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ ฎีกาที่ ๒ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๖ และฎีกาที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๖ โดยมีนาง ส. เป็นผู้ลงลายมือชื่อผู้เบิกเงินจากคลังทั้ง ๓ ฎีกา หลังจากนั้นนาย พ. นาง ส. และนาง อ. ลงลายมือชื่อในฐานะผู้ส่งจ่ายเช็คจำนวนทั้งสิ้น ๔๘ ฉบับ จ่ายให้กับโรงเรียน

เอกชนที่มีสิทธิรับเงิน เมื่อย้ายมาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นาย พ. ได้ทำหนังสือลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงธนาคารกรุงไทย ขอปิดบัญชีเงิน ซึ่งเป็นบัญชีที่เกี่ยวข้องกับเงินจำนวนนี้แล้วสำหรับโรงเรียน ช. มีสิทธิได้รับเงินจำนวน ๖๔๘,๐๒๔ บาท แต่ได้รับเงินจากนาง อ. เพียง ๓๐๕,๕๐๓ บาท ตามใบฝากเงินจำนวน ๓ ฉบับ ฉบับที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เป็นเงิน ๑๐๒,๕๒๑ บาท ฉบับที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เป็นเงิน ๑๑๓,๔๘๗ บาท และฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๖ เป็นเงิน ๘๕,๔๙๕ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐๕,๕๐๓ บาท สำหรับเงินที่หายไปจำนวน ๓๔๒,๕๒๑ บาท นั้น คณะกรรมการสอบสวนได้ตรวจสอบจากธนาคารกรุงไทย ทราบว่ามีการเบิกจ่ายเงินจำนวนนี้ออกไปจากธนาคารหมดแล้ว

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นสมควรลงโทษปลดออกจากราชการ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้ว เห็นชอบและให้นำเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้ว มีมติให้ลดโทษนาย พ. จากโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น เป็นโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ให้ลงโทษลดขั้นเงินเดือนนาง ช. ๑ ขั้น และมีมติให้ลงโทษปลดนาง ส. และนาง ก. ออกจากราชการ

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ ซึ่งทำการแทน ก.ค.ศ. พิจารณาแล้ว มีมติรับทราบ รายงาน พ. และแนะนำให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาทบทวนมติ รายงาน ส. นาง ช. และนาง ก. โดยให้เพิ่มโทษจากโทษเดิม เป็นโทษไล่ออกจากราชการ ทั้ง ๓ ราย

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติเพิ่มโทษ นาง ส. นาง ช. และนาง ก. เป็นโทษไล่ออกจากราชการ ทั้ง ๓ ราย

นาง ช. อุทธรณ์ ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้อุทธรณ์ อุทธรณ์ทั้งในปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง จึงพิจารณาวินิจฉัยโดยลำดับดังนี้

ปัญหาข้อกฎหมาย

ผู้อุทธรณ์ได้กล่าวอ้างว่ากรณีของผู้อุทธรณ์เป็นกรณีที่ถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๕ อันเป็นการสั่งตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งตามมาตรา ๑๐๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ถือเป็นที่สุด โดยไม่จำเป็นต้องรายงานมาที่ ก.ค.ศ. การที่ ก.ค.ศ. พิจารณาและมีมติแนะนำให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ทบทวนในเรื่องการกำหนดโทษว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ระดับโทษต้องเป็นไล่ออกจากราชการโดยอาศัย

อำนาจมาตรา ๑๕ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้นเห็นว่าเป็นการขัดแย้งกับกฎหมายเนื่องจากผู้อุทธรณ์อ้างว่าพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นการกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และมีการพิจารณาโดยองค์คณะบุคคล คือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ดังนั้น การใช้มาตรา ๑๕ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ในการแนะนำเพื่อกำหนดโทษผู้อุทธรณ์เป็นโทษไล่ออกจากราชการกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๔๕๗/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ นั้น จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำอุทธรณ์ข้อกฎหมายของผู้อุทธรณ์แล้วเห็นว่า ตามที่ผู้อุทธรณ์หยิบยกพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ว่าเป็นพระราชบัญญัติที่กระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษานั้นถูกต้องตามที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้าง แต่นั่นก็มิได้หมายความว่า ก.ค.ศ. ซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคล จะสิ้นอำนาจในการกำกับดูแลโดยสิ้นเชิง ซึ่งจะเห็นได้จากมาตรา ๑๕ (๑๒) และ (๑๓) บัญญัติว่า “ให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจดังต่อไปนี้...(๑๒) กำหนดมาตรฐาน พิจารณา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้” และ (๑๓) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรักษาความเป็นธรรม...” เมื่อพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้ง (๑๒) และ (๑๓) แล้ว จะเห็นว่าแม้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จะมีจุดมุ่งหมายในการกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างก็ตาม แต่อำนาจของ ก.ค.ศ. ก็ยังคงมีอยู่ในการกำกับดูแลและตรวจสอบเพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานในด้านบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะเห็นได้จาก (๑๒) ได้บอกไว้ชัดเจนว่า กำหนดมาตรฐาน ...และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ...ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้...” ดังนั้น เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาการดำเนินการทางวินัยบางครั้งอาจไม่ได้มาตรฐานโทษตามพระราชบัญญัตินี้ ก.ค.ศ. จึงมีอำนาจในการใช้มาตรา ๑๕ (๑๒) ในการแนะนำการดำเนินการทางวินัยให้เป็นไปตามมาตรฐานในพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น การที่ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ มีมติแนะนำให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับการกำหนดโทษผู้อุทธรณ์ว่ากรณีเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น ระดับโทษต้องไล่ออกจากราชการ นั้น อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ มีอำนาจแนะนำได้ตามมาตรา ๑๕ (๑๒) และ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๔๕๗/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ ข้อกฎหมายดังกล่าวฟังไม่ขึ้น

ปัญหาข้อเท็จจริง

พิจารณาแล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่า สำนักงานประมาณได้ออนเงินอุดหนุน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนเอกชน ซึ่งโรงเรียน ช. มีสิทธิได้รับเงินจำนวน ๖๔๘,๐๒๔ บาท ผู้อุทธรณ์ได้ตั้งฎีกาเบิกเงินอุดหนุนจำนวนดังกล่าวออกมาแล้ว นาง ส. และนาง ก. ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้อุทธรณ์ได้มาขอใช้เงินที่จะเตรียมจัดให้โรงเรียน ม. จากผู้อุทธรณ์จำนวน ๓๔๒,๕๒๑ บาท ในการยืมดังกล่าว นาง ส. และนาง ก. ทำหนังสือขอใช้เงินของโรงเรียน ช. ไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งเอกสารฉบับดังกล่าวลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ ซึ่งระยะเวลาของ ๓ เดือน ที่ผู้อุทธรณ์ไม่ได้นำเงินอุดหนุน ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๕ - ธันวาคม ๒๕๔๕ จัดส่งให้แก่โรงเรียน ช. นอกจากนั้นในหนังสือขอใช้เงินดังกล่าวยังปรากฏอีกว่า บุคคลทั้งสองยังยืมเงินผู้อุทธรณ์อีกด้วยเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาทและให้คำมั่นกับผู้อุทธรณ์ว่า อีก ๒ - ๓ วันจะนำมาคืน อาจเห็นได้ว่า การที่ผู้อุทธรณ์กระทำไปเช่นนั้นเพราะนาง ส. เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้อุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จึงต้องกระทำไปด้วยความจำยอม หากไม่กระทำตามย่อมมีผลต่อตำแหน่งหน้าที่การงานและอีกประการหนึ่งผู้อุทธรณ์เชื่อใจ นาง ส. ว่าจะสามารถหาเงินมาใช้ให้ผู้อุทธรณ์ได้ทันภายใน ๒ - ๓ วันตามที่รับปากไว้ ผู้อุทธรณ์ได้มาแถลงการณ์ด้วยวาจาด้วยว่านาง ส. มักจะขอยืมเงินผู้อุทธรณ์บ่อยครั้งและทุกครั้งผู้อุทธรณ์ก็จำต้องให้ บางครั้งได้คืนบ้าง ไม่ได้คืนบ้าง ส่วนเงินที่เหลืออีกจำนวน ๓๐๕,๕๐๓ บาท ผู้อุทธรณ์ได้เก็บไว้ในตู้รับฝากเงินนอกซึ่งผู้อุทธรณ์เป็นผู้ถือกุญแจแต่เพียงผู้เดียว ผู้อุทธรณ์มิได้เก็บเงินไว้เป็นประโยชน์ส่วนตน หรือเก็บไว้ที่ตนเองแต่อย่างใด เมื่อผู้อุทธรณ์ได้ทวงถามเงินจำนวน ๓๔๒,๕๒๑ บาท คืนจากบุคคลทั้งสอง แต่บุคคลทั้งสองบอกว่ายังไม่สามารถหาแหล่งเงินกู้ได้ และเมื่อโรงเรียน ช. ทวงถามเงินส่วนที่ขาดผู้อุทธรณ์ก็ได้รับนำเงินจำนวน ๓๐๕,๕๐๓ บาท โอนให้แก่โรงเรียน ช. จึงเห็นได้ว่าผู้อุทธรณ์ไม่มีเจตนาทุจริตร่วมกับนาง ส. และนาง ก. แต่การที่ผู้อุทธรณ์เป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินย่อมต้องทราบถึงระเบียบของทางราชการดีว่า เงินของทางราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ไม่สามารถนำไปให้ผู้ใดยืมได้ พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์จึงเป็นเพียงความผิวนัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์จากโทษลดขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น เป็นโทษไล่ออกจากราชการ นั้นหนักเกินกว่ากรณีความผิด อุทธรณ์ฟังขึ้นบางส่วน

สมควรให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลดโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์จากโทษไล่ออกจากราชการเป็นโทษลดชั้นเงินเดือน ๑ ขั้น และสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้อุทธรณ์นำเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนโรงเรียน ช. จำนวน ๓๔๒,๕๒๑ บาท ไปให้นาง ส. และนาง ก. ผู้บังคับบัญชาของผู้อุทธรณ์ยืมเนื่องจากอยู่ในภาวะจำยอมต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา จนเกิดเรื่องทำให้ไม่สามารถส่งเงินให้โรงเรียน ช. ได้ทั้งจำนวน และผู้อุทธรณ์มิได้เก็บเงินส่วนที่เหลือไว้กับตนเอง หรือนำไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว จึงเห็นว่าผู้อุทธรณ์มิได้มีเจตนาทุจริต แต่ผู้อุทธรณ์เป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินย่อมต้องทราบถึงระเบียบของทางราชการที่ว่าเงินของทางราชการจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งไม่สามารถนำเงินไปให้ผู้ใดยืมได้ พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์จึงเป็นเพียงความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์ จากโทษลดชั้นเงินเดือน ๑ ขั้น เป็นโทษไล่ออกจากราชการ นั้น หนักเกินกว่ากรณีความผิด อุทธรณ์ฟังขึ้นบางส่วน จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลดโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์ จากโทษไล่ออกจากราชการเป็นโทษลดชั้นเงินเดือน ๑ ขั้น และสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต่อไป และเป็นกรณีที่อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการล้างมลทิน ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐

๑๒๕

เรื่องที่ ๑๑

มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทาง
การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนอนุมัติให้ถอนเงิน
ไปจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์โดยไม่ทำหลักฐานการจ่ายเงินไว้เป็นหลักฐาน พิจารณาทุนการศึกษาและ
พิจารณาความดีความชอบไม่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด พฤติการณ์เป็นความ
ผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทาง
ราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาเพิ่มโทษจากโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน เป็นโทษ
ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือนหนักเกินกว่ากรณีความผิด จึงให้ลดโทษเป็นโทษภาคทัณฑ์
แต่มีเหตุอันควรงดโทษเนื่องจากผู้อุทธรณ์เป็นผู้ปฏิบัติราชการด้วยดีมาโดยตลอดและไม่เคยถูก
ลงโทษทางวินัยมาก่อน จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งงดโทษ

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า

(๑) กรณีการเบิก-จ่ายงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว การจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน
บ้านวังแสง ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างทุกอย่าง แต่โรงเรียนได้มีการอนุมัติให้
ถอนเงินสดไปดำเนินการจัดซื้อ โดยไม่ทำหลักฐานการจ่าย (สัญญาซื้อเงิน) ไว้เป็นหลักฐานก่อน
การจ่ายเงิน

(๒) การพิจารณาทุนการศึกษาโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
กำหนด ทำการประกาศผลการคัดเลือกก่อนสิ้นการรับสมัคร เป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไป
ตามประกาศ กฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ

(๓) การพิจารณาความดีความชอบผู้บริหารไม่ได้ดำเนินการตามประกาศของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

ข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๕.๒.๑ แต่ผู้บริหารได้ใช้ผลการประเมินที่ข้าราชการครูประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนร่วมงานทุกคน เป็นแนวทางในการเสนอเลื่อนขั้นประจำปี และได้ปรึกษาหารือกับข้าราชการครูในโรงเรียนบางคน เพื่อพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูในโรงเรียน ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของนาย ป. เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ กรณีไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ สมควรลงโทษตัดเงินเดือนนาย ป. ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสอบสวนเสนอ จึงสั่งลงโทษตัดเงินเดือนนาย ป. ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้วมีมติให้เพิ่มโทษนาย ป. จากโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน เป็นโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงสั่งเพิ่มโทษตามนัยมติดังกล่าว

นาย ป. อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) กรณีการเบิก-จ่ายงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว การจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียนบ้านวังแสง ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างทุกอย่าง แต่โรงเรียนได้มีการอนุมัติให้ถอนเงินสดไปดำเนินการจัดซื้อ โดยไม่ทำหลักฐานการจ่าย (สัญญายืมเงิน) ไว้เป็นหลักฐานก่อนการจ่ายเงิน ซึ่งผู้อุทธรณ์ได้ให้การแก้ข้อกล่าวหาโดยชัดแจ้งว่าได้บริหารงบประมาณโดยยึดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุและกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกประการ สอดคล้องกับคำให้การของพยาน ซึ่งต่างก็ให้การว่าการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนได้ดำเนินการตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเป็นเพียงความบกพร่องที่ไม่ทำเป็นสัญญายืมเงินไว้เป็นหลักฐานก่อนการจ่ายเงิน แต่เชื่อว่ามีหลักฐานว่าจ่ายให้ผู้ใดไปจัดซื้อและคงเป็นเพียงการจัดซื้อเล็กน้อยที่ใช้งบเงินไม่มากนัก และจัดซื้อทันทีในวันที่เบิกเงินไป โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้เบิกเงินไปเก็บไว้กับตนเองเป็นเวลานาน หรือมีการนำเงินของทางราชการไปหมุนใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัวแต่ประการใดไม่ แต่ถ้าหากเป็นเงินงบประมาณจำนวนมากผู้อุทธรณ์ก็ได้จัดให้มีการทำสัญญายืมเงิน ซึ่งปรากฏหลักฐานสัญญายืมเงินโครงการอาหารกลางวันในสำนวนการสอบสวนที่ผู้อุทธรณ์ดำเนินการให้นางทองปักษ์ ทำสัญญายืมเงินจำนวน ๖,๓๓๖ บาท ข้อกล่าวหาประเด็นนี้คณะกรรมการสอบสวนก็มิได้สอบสวน

ให้สิ้นกระแสความว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดจริงหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตามเห็นว่าไม่จำเป็นต้องสอบสวนเพิ่มเติมอีกเพราะไม่มีผลเปลี่ยนแปลงใดๆ ในทางที่เป็นโทษได้อีกเนื่องจากกรณีของผู้อุทธรณ์อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการล้างมลทินตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงถือว่าเป็นความผิดวินัย อันเป็นเพียงความผิดวินัยเล็กน้อยเท่านั้น

(๒) กรณีการพิจารณาทุนการศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่า โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ประกาศรับสมัครนักเรียน ตามหลักเกณฑ์การขอรับทุน ซึ่งพยานทั้งที่เป็นครูและนักเรียนต่างให้การว่า ในการจัดสรรทุนได้แจ้งให้ครูประจำชั้นคัดเลือกเด็กโดยยึดหลักความจำเป็นคือ เด็กที่ยากจน นิสัยดี เคยได้รับหรือไม่เคยได้รับทุนมาก่อน เสนอเจ้าหน้าที่ทุนและคณะกรรมการพิจารณา แล้วรวบรวมส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว นับว่าโปร่งใส ไม่มีข้อพิรุธสงสัยว่าจะเป็นการดำเนินการโดยไม่เป็นธรรมแต่ประการใด เมื่อมีการดำเนินการแล้วเสร็จโดยเร็วและทำการประกาศผลการคัดเลือกก่อนสิ้นการรับสมัคร จึงเห็นว่าไม่เป็นความผิดวินัยแต่อย่างใด และ (๓) กรณีการพิจารณาความดีความชอบ พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานต่างให้การว่าผู้อุทธรณ์ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใสตามขั้นตอนโดยประชุมครูชี้แจง แล้วแจกแบบประเมินที่จัดทำขึ้นให้ครูทุกคนได้ประเมินตนเอง และเพื่อนร่วมงานเสร็จแล้วส่งคืนผู้อุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความดีความชอบ พยานให้การว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดเนื่องจากครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตนเอง การพิจารณายึดหลักความถี่ห่างประกอบด้วย คณะกรรมการมีหน้าที่จัดเรียงลำดับและผู้อุทธรณ์นำผลการพิจารณาเสนอต่อศูนย์ฯ และยังมีพยานให้การว่า สำหรับนางทองปัทม์ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ขั้น บ่อยเหมือนกัน แต่การเลื่อนขั้นเงินเดือนครั้งที่ปัญหานี้พยานให้การว่า การส่งรายชื่อสำรองไปศูนย์นั้นทราบว่าผู้อุทธรณ์ส่งชื่อนายคราฐไปเท่านั้น ส่วนนางทองปัทม์ผู้อุทธรณ์ได้แจ้งในที่ประชุมว่าให้นางทองปัทม์จัดส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวกับการดำเนินการโครงการทัศนศึกษาและโครงการอาหารกลางวันให้เรียบร้อย ผู้อุทธรณ์จะเสนอสำรองไปให้ศูนย์ ดังนี้ เห็นว่าเป็นดุลพินิจของผู้อุทธรณ์ในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นต้นที่ชอบจะเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษสำรองไปให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือพิจารณาหรือไม่ และกรณีก็มีใช่เป็นการพิจารณาเสร็จเด็ดขาดโดยอำนาจของผู้อุทธรณ์แต่เพียงผู้เดียว กอปรกับการพิจารณาดังกล่าวครูในโรงเรียนต่างเห็นว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุด โปร่งใส และเป็นธรรมแล้ว หากได้มีพยานหลักฐานใดบ่งชี้ว่า ผู้อุทธรณ์กระทำการพิจารณาโดยไม่สุจริตแต่อย่างใดไม่ จึงยังไม่อาจถือได้ว่าผู้อุทธรณ์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

กล่าวโดยสรุป การที่ผู้อุทธรณ์ถูกผู้บังคับบัญชาสั่งเพิ่มโทษมีมูลเหตุจากความขัดแย้ง ที่ผู้อุทธรณ์พยายามดำเนินการให้นางทองปัทม์และนายคราฐ ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยจัดส่งเอกสาร

ล้างหนี้เกี่ยวกับเงินโครงการทัศนศึกษา และโครงการอาหารกลางวันให้เรียบร้อย เมื่อผู้ถูกดำเนินการทางวินัยทั้งสองคนไม่ดำเนินการ ผู้อุทธรณ์จึงตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการทางวินัยตามอำนาจหน้าที่ แต่กลับถูกนางทองปักษ์ร้องเรียนกล่าวหา จึงถูกผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือคือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการทางวินัยแก่ทั้งผู้อุทธรณ์และนางทองปักษ์, นายวิชาวุธ, ผู้ถูกดำเนินการทางวินัย แต่ภายหลังผู้ถูกดำเนินการทางวินัย กลับไม่ได้รับโทษแต่อย่างใด หากแต่ผู้อุทธรณ์ได้รับโทษแต่เพียงผู้เดียวโดยถูกเพิ่มโทษเป็นโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ทั้งที่เป็นเรื่องขัดแย้งกันเล็กน้อย สมควรที่ผู้อุทธรณ์จะได้รับความเป็นธรรมโดยการว่ากล่าวตักเตือนเช่นเดียวกับผู้ถูกดำเนินการทางวินัย อุทธรณ์ฟังขึ้นบางส่วน สมควรลดโทษโดยว่ากล่าวตักเตือน

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์เป็นเพียงความผิดวินัยเล็กน้อยตามมาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์จากโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน เป็นโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา นั้น หนักเกินกว่ากรณีความผิด อุทธรณ์ฟังขึ้นบางส่วน สมควรลดโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์จากโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน เป็นโทษภาคทัณฑ์ แต่มีเหตุอันควรลดโทษเนื่องจากผู้อุทธรณ์เป็นผู้ปฏิบัติราชการด้วยดีมาโดยตลอดและไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลดโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์โดยว่ากล่าวตักเตือน

๑๓๓

เรื่องที่ ๑๒

มาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหญิง ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการที่โรงเรียนอื่น และ
ได้ขัดขึ้นหลักเลียงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เป็นเหตุให้ราชการเสียหาย พฤติการณ์เป็น
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งเพิ่มโทษจากลงโทษตัดเงินเดือน
๕% เป็นเวลา ๑ เดือน เป็นลงโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่
การศึกษา นั้น หนักเกินกว่ากรณีความผิด จึงให้ลดโทษเป็นโทษภาคทัณฑ์ ให้เป็นการเหมาะสมกับ
กรณีความผิดต่อไป

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นาง ศ. และนาง ส. ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่สั่งการโดยชอบด้วย
กฎหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการที่โรงเรียนอื่น แต่ได้ขัดขึ้นหลักเลียงไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
ผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุให้ราชการเสียหาย โดยนาง ศ. และนาง ส. ได้พยายามสร้างเงื่อนไขที่จะขัดขึ้น
หลักเลียง ถ่วงเวลาไม่ยอมเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ที่โรงเรียนใหม่ตามคำสั่ง ยังคงมีหนังสือตอบโต้
กันไปมากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่
การศึกษาก็ยกคำขอคำร้องทุกครั้ง ที่สุดนาง ศ. และนาง ส. นำเรื่องดังกล่าว ฟ้องที่ศาลปกครอง
พร้อมกับยื่นหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอชะลอการเดินทางเพื่อรอคำพิพากษา
จากศาลปกครองของแก่น แต่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่อนุญาตและสั่งให้มอบหมายงานใน
หน้าที่และเดินทางไปโรงเรียนใหม่ตามคำสั่ง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาปฏิบัติโดยไม่มีเงื่อนไข

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของนาง ศ. และนาง ส. เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงตามมาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เห็นสมควรลงโทษภาคทัณฑ์ทั้งสองราย

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วสั่งลงโทษตัดเงินเดือน นาง ศ. ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๓๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ และสั่งลงโทษภาคทัณฑ์นาง ส. ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๓๘/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐

อ.ก.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติให้เพิ่มโทษนาง ศ. จากโทษ ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน เป็นโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๕๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ และให้งดโทษโดยให้ว่ากล่าวตักเตือนนาง ส.

นาง ศ. อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ส่วนนาง ส. ไม่ได้อุทธรณ์

อ.ก.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีมีประเด็นข้อกฎหมายที่จะต้องพิจารณาตามอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์เป็นลำดับแรกว่า คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๓๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ ซึ่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นสอบสวน ผู้อุทธรณ์ในกรณีดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ทั้งนี้ ผู้อุทธรณ์ได้อุทธรณ์กล่าวอ้างว่าการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายและวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้ทราบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเสียก่อน ว่าข้อร้องเรียนมีมูลกล่าวหาหรือไม่ อีกทั้งข้อกล่าวหาดังกล่าวไม่เข้าข่ายเป็นกรณีความผิดปรากฏโดยชัดแจ้งจึงยังไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๕๕ วรรคห้า ที่ว่า “เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูล ที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที” บทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องดำเนินการว่า หากมีกรณีกล่าวหาหรือกรณีสงสัยว่าผู้ใดกระทำความผิดวินัยให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาเบื้องต้นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ หากยังไม่มีพยานหลักฐาน ก็จะต้องสืบสวนหรือแสวงหาเพื่อให้ได้ความจริงในเบื้องต้นเสียก่อน หากกรณีไม่มีมูลจึงจะสั่งยุติเรื่องได้ ผู้บังคับบัญชาจะสั่งยุติเรื่องในทันทีไม่ได้ สำหรับกรณีเรื่องนี้ข้อเท็จจริงปรากฏโดยชัดเจน

อยู่แล้วว่า ผู้อุทธรณ์มีพฤติการณ์หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา จึงเป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ผู้บังคับบัญชาจึงต้องดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อุทธรณ์ทันที ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ส่วนประเด็นที่ผู้อุทธรณ์ได้แย้งว่าข้อกล่าวหาดังกล่าวไม่เข้าข่ายตามกรณีความผิดปรากฏชัดแจ้งนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามมาตรา ๕๘ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นกรณียกเว้นที่ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัยโดยไม่สอบสวนก็ได้ สำหรับกรณีของผู้อุทธรณ์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อุทธรณ์ โดยการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและนำผลที่ได้จากการสอบสวนมาพิจารณาสั่งลงโทษ กรณีจึงมิใช่การดำเนินการในกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามมาตรา ๕๘ วรรคเจ็ด ดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้อุทธรณ์ ตลอดจนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๓๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ นั้น เป็นการดำเนินการและเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ในประเด็นนี้ฟังไม่ขึ้น

ผู้อุทธรณ์ได้อุทธรณ์โต้แย้งในประเด็นต่อมาว่า คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๓๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ สั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้อุทธรณ์ ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน โดยระบุในคำสั่งให้อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาภายใน ๓๐ วันนับแต่วันรับทราบคำสั่ง ผู้อุทธรณ์รับทราบคำสั่งวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ แต่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษามีมติเพิ่มโทษผู้อุทธรณ์จากโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน เป็นโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และได้พิจารณา และมีมติยกอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นการกระทำที่ผิดระเบียบขั้นตอนของกฎหมายนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษเป็นขั้นตอนกระบวนการที่บัญญัติไว้ในหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ส่วนการรายงานการดำเนินการทางวินัยเป็นกระบวนการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๔ ซึ่งอยู่ในหมวด ๗ ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยแห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน แม้ว่าจะเป็นกระบวนการพิจารณาคนละส่วนคนละขั้นตอนแยกต่างหากจากกัน แต่ระเบียบว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดว่า ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้ถือว่าพิจารณาอุทธรณ์เป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยด้วย ดังนั้น ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ที่ยื่นภายในกำหนดระยะเวลาผู้มีอำนาจต้องพิจารณาอุทธรณ์นั้นตามกฎหมาย ซึ่งอาจพิจารณาให้ยกอุทธรณ์ หรือลดโทษ หรือ

เพิ่มโทษได้ตามควรแก่กรณี เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์แล้วมีมติ ยกอุทธรณ์โดยยืนยันตามโทษที่ได้เพิ่มนั้น กรณีต้องถือว่าเป็นการพิจารณาอุทธรณ์ที่เป็นการเพิ่มโทษ ซึ่งตามกฎหมาย ก.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ผู้อุทธรณ์จึงอาจใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ได้อีกครั้งหนึ่ง

ผู้อุทธรณ์ได้อุทธรณ์เป็นประเด็นต่อมาว่า พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์ยังไม่ถือว่าเป็นการขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา ผู้อุทธรณ์ชี้แจงเหตุที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมและขอปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ที่โรงเรียน จ. ซึ่งผู้บังคับบัญชา (ผู้อำนวยการโรงเรียน จ.) ก็อนุญาต โรงเรียน จ. เป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการบริหารงานบุคคล ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการครูในโรงเรียน การบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา จึงเห็นว่า อำนาจบริหารจัดการอยู่กับผู้อำนวยการสถานศึกษา ถ้าปฏิบัติงานดีผู้บังคับบัญชาก็ให้ปฏิบัติงานต่อ ไม่ถือว่าเป็นคำสั่งแต่อย่างใด นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในระดับใด จะมีหรือไม่เพียงใด ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แม้โรงเรียนจะมีสภาพเป็นนิติบุคคล ตามกฎหมาย แต่การบริหารจัดการโรงเรียนซึ่งเป็นนิติบุคคลย่อมอยู่ภายใต้กฎหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละเรื่องเช่นกัน กรณีของผู้อุทธรณ์อำนาจการสั่งย้ายเป็นอำนาจของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยอนุมัติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา มิใช่อำนาจของผู้บริหารโรงเรียน จ. เมื่อผู้อุทธรณ์ได้รับคำสั่งย้ายโดยชอบแล้ว ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว กรณีย่อมถือได้ว่าเป็นการขัดคำสั่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา พฤติการณ์ย่อมเป็นความผิดวินัยตามมาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ อุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาตามอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ในประการต่อมาว่า การที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา มีมติให้เพิ่มโทษผู้อุทธรณ์ และให้งดโทษโดยให้ว่ากล่าวตักเตือน นาง ส. ทั้งที่มีข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ ทั้งปรากฏในข้อเท็จจริงตามแบบ สว.๓ ก็ชี้ชัดว่านาง ส. กับผู้อุทธรณ์ก็เดินทางไปตามคำสั่งในวันเดียวกัน การกระทำจึงเป็นฐานความผิดเดียวกัน พิจารณาแล้วเห็นว่า นาง ส. และผู้อุทธรณ์ได้รับคำสั่งย้ายและคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการ ในช่วงเวลาเดียวกัน และได้ร่วมกันทำหนังสือขอชะลอการส่งตัวและขอปฏิบัติราชการที่เดิมโดยลงลายมือชื่อร่วมกันในหนังสือหลายฉบับฟ้องคดีต่อศาลปกครอง รวมทั้งขอทุเลาการบังคับร่วมกัน อีกทั้งวันไปรายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการที่โรงเรียนใหม่ก็เป็นวันเดียวกัน พฤติการณ์แห่งการขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชาของบุคคลทั้งสองจึงเป็นอย่างเดียวกัน ระยะเวลาใกล้เคียงกันและความเสียหายเกิดขึ้นเท่าเทียมกัน ส่วนการใช้สิทธิอุทธรณ์ การฟ้องคดีปกครอง ย่อมเป็นสิทธิอันชอบธรรมภายใต้กรอบของกฎหมาย

การถอนฟ้อง ถอนคำร้องต่างๆ ของนาง ส. ก็เป็นเพียงเหตุส่วนตัวที่เกิดในภายหลัง หาได้เป็นเหตุให้พฤติการณ์แห่งความผิดซึ่งเกิดขึ้นแล้วทุเลาเบาบางลงไม่ การที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้ว มีมติงดโทษนาง ส. จากโทษภาคทัณฑ์เป็นว่ากล่าวตักเตือน และให้เพิ่มโทษผู้อุทธรณ์จากโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน เป็นโทษ ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน ในความผิดอันมีพฤติการณ์อย่างเดียวกันนั้น ย่อมไม่เป็นการสมเหตุสมผลและไม่เป็นธรรมแก่ผู้อุทธรณ์อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ในประเด็นนี้ฟังขึ้น จึงเห็นสมควรลดโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์จากโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือนเป็นโทษภาคทัณฑ์ โดยถือว่าเป็นกรณีความผิดเล็กน้อย

สำหรับรายงานการดำเนินการทางวินัยนาง ส. นั้น เห็นควรตอบรับทราบ และเป็นกรณีที่อยู่ในหลักเกณฑ์ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้ง ๒ ราย

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลดโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์จากโทษตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือนเป็นโทษภาคทัณฑ์ สำหรับรายงานการดำเนินการทางวินัย รายงาน ส. ที่ประชุมมีมติรับทราบ และเป็นกรณีที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้ง ๒ ราย

๑๓๘

เรื่องที่ ๑๓

มาตรา ๑๒๓, มาตรา ๑๒๔

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)

ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ถูกแต่งตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เห็นว่าการสอบสวนวินัยล่าช้า ถูกกีดกันแก้งจากผู้มีอำนาจทำให้กระทบสิทธิการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีที่ต้องร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นาง ศ. ตำแหน่งครู โรงเรียน บ. ร้องทุกข์กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากถูกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างว่าการสอบสวนล่าช้าถูกกีดกันแก้งจากผู้มีอำนาจและทำให้กระทบสิทธิการเลื่อนขั้นเงินเดือน

นาง ศ. ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ร้องทุกข์ ซึ่งคำสั่งดังกล่าวลงนามโดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างว่าถูกกีดกันแก้งจากผู้มีอำนาจ (ผู้บังคับบัญชา) ทำให้กระทบสิทธิในการเลื่อนขั้นเงินเดือนนั้น เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หมวด ๕ เรื่อง การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ มาตรา ๑๒๓ บัญญัติว่า “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งหรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี” และมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์และพิจารณาอุทธรณ์ การร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์ตาม

มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จากบทบัญญัติที่กล่าวมาแล้วข้างต้น หากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา มีสิทธิร้องทุกข์ต่อองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาร้องทุกข์ คือ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา (๒) อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ (๓) ก.ค.ศ. สำหรับกรณีของผู้ร้องทุกข์ เหตุแห่งการร้องทุกข์ดังกล่าวเกิดจากคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้มีอำนาจออกคำสั่งคือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ร้องทุกข์ต้องร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ร้องทุกข์ ดังนั้น กรณีของผู้ร้องทุกข์จึงต้องร้องทุกข์ ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงกับมติ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๕ หาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๒ พิจารณาเรื่องร้องทุกข์แล้วมีมติเป็นประการโดยอ้อมเป็นที่สุดตามนัยข้อ ๕ ของกฎ ก.ค. ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์ และหากผู้ร้องทุกข์ไม่พอใจในการพิจารณาก็สามารถนำกรณีไปฟ้องต่อศาลปกครองได้ เห็นสมควรส่งเรื่องร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๒ พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ส่งเรื่องร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไปให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาวินิจฉัยต่อไป และมีมติเป็นหลักการว่าหากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาและมีเหตุร้องทุกข์เกิดจากผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เช่น กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน คำสั่งย้ายหรือคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาและให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ส่งเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวคืนไปให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นสังกัดอยู่เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาถ้ามีเรื่องทำนองนี้ก็ให้ส่งเรื่องไปให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

๑๔๐

เรื่องที่ ๑๔

มาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแจ้งสิทธิให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. เป็นการแจ้งสิทธิโดยผิดหลง เมื่อผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดต่อ ก.ค.ศ. ตามที่ได้รับแจ้งสิทธิ ถือได้ว่าได้ใช้สิทธิร้องทุกข์ภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดและประสงค์จะร้องทุกข์ต่อองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ตามกฎหมายคือ อ.ก.ค.ศ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ก.ค.ศ. จึงส่งเรื่องร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไปให้ อ.ก.ค.ศ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นาง ส. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ร้องทุกข์กรณีปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงนาง ส. กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีได้จัดทำหลักฐานการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ) ของนาย ว. และนางสาว พ. โดยที่บุคคลทั้งสองมิได้เดินทางไปอบรมในวันดังกล่าวแต่อย่างใด โดยนาง ส. ผู้ร้องทุกข์เห็นว่ากรณีที่ตนถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงนั้น ผู้บังคับบัญชาเคยแต่งตั้งกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงแล้ว และปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือว่ากล่าวตักเตือนตนแล้ว เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ และตนเองได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่

๓๕๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงตน จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

นาง ส. ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงแล้ว มีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า ก.ค.ศ. มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์หรือไม่ เห็นว่าปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้ร้องทุกข์ตามที่สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเสนอมา เหตุแห่งการร้องทุกข์จึงเกิดจากผู้บังคับบัญชาคือ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หมวด ๕ เรื่อง การอุทธรณ์และการร้องทุกข์มาตรา ๑๒๓ บัญญัติว่า “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี” และมาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์และพิจารณาอุทธรณ์ และการร้องทุกข์และพิจารณาร้องทุกข์ ตามมาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.” จากข้อกำหนดของกฎหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หากกรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย มีสิทธิร้องทุกข์ต่อองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาคำร้องทุกข์คือ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา (๒) อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ (๓) ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

สำหรับกรณีของผู้ร้องทุกข์ เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง กรณีทุกข์ของผู้ร้องทุกข์จึงเป็นทุกข์ที่เกิดจากผู้บังคับบัญชา ดังนั้น ผู้ร้องทุกข์จึงต้องร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็น อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ตามนัยมาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่กรณีที่ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์มายัง ก.ค.ศ. มิได้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรณีสืบเนื่องมาจากคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ร้องทุกข์แจ้งสิทธิให้ผู้ร้องทุกข์ ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ซึ่งเป็นการแจ้งสิทธิโดยผิดหลง อย่างไรก็ตาม กรณีของผู้ร้องทุกข์ถือว่าได้ใช้สิทธิร้องทุกข์ภายในกำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว และประสงค์จะร้องทุกข์ต่อองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาร้องทุกข์ตามกฎหมาย ซึ่งก็คือ อ.ก.ค.ศ. สำนักงาน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ การที่ผู้ร้องทุกข์ยื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. เป็นผลสืบเนื่องจากการแจ้งสิทธิโดยผิดหลงของผู้ออกคำสั่ง จึงมิใช่ความผิดของผู้ร้องทุกข์ อันจะถือได้ว่ายื่นคำร้องทุกข์ต่อองค์คณะที่ไม่มีอำนาจพิจารณา กรณีจึงเห็นสมควรจัดส่งเรื่องร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไปให้อ.ก.ค.ศ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ ตามนัยมาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. กรณีของผู้ร้องทุกข์เหตุแห่งทุกข์เกิดจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ร้องทุกข์ จึงต้องร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็น อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ตามนัยมาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงมีมติให้ส่งเรื่องร้องทุกข์ของนาง ส. ไปให้อ.ก.ค.ศ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และแจ้งให้นาง ส. ผู้ร้องทุกข์ทราบ

๒. มีมติเป็นเอกฉันท์อนุมัติเป็นหลักการว่า กรณีที่มีผู้ร้องทุกข์ใช้สิทธิร้องทุกข์ผิดที่ ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. จัดส่งเรื่องร้องทุกข์ไปยัง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งได้ทันที และเมื่อจัดส่งไปยังองค์คณะที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาแล้ว ให้รายงานให้ที่ประชุมทราบ

๑๔๓

เรื่องที่ ๑๕

มาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓
ข้อ ๑๔ (๔), ๑๗ ก.ค.
ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓)

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหญิง ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๘
หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ ร้องทุกข์มติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่รับคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์
และมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษานั้น เป็นที่สุดแล้วตามกฎหมาย แต่หนังสือแจ้งผลเรื่องร้องทุกข์
ได้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์สามารถร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ได้ เห็นว่าเป็นการแจ้งสิทธิแก่ผู้ร้องทุกข์โดยผิดหลง
จึงไม่รับคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไว้พิจารณา และแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้แจ้งสิทธิแก่
ผู้ร้องทุกข์ใหม่โดยแจ้งให้ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นางสาว ว. ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๘ หัวหน้ากลุ่มอำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ยื่นหนังสือร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
กรณีเห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชาไม่มอบหมายงานให้รับผิดชอบตามกรอบโครงสร้างของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจากเดิมได้รับมอบหมายในกลุ่มอำนวยการทั้งหมด ๔ กลุ่มงาน
ให้เหลือเพียง ๓ กลุ่มงาน โดยไม่ให้กลุ่มงานบริหารการเงินและสินทรัพย์อยู่ในความรับผิดชอบของ
ผู้ร้องทุกข์ต่อไป ซึ่งจะส่งผลต่อการขอเลื่อนระดับและการขอรับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ซึ่ง อ.ก.ค.ศ.
เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติไม่รับคำร้องทุกข์ของผู้ร้องไว้พิจารณาเนื่องจากเป็นคำร้องทุกข์
ที่ยื่นเกินกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันลงนามรับทราบคำสั่ง

ผู้ร้องทุกข์จึงยื่นหนังสือร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ใจความสรุปว่า ที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
แจ้งว่าผู้ร้องทุกข์ลงนามรับทราบคำสั่งนั้น ไม่เป็นความจริง ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับคำสั่ง แต่ที่ได้รับคือ
ใบมอบหมายงานจากนาย ป. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ร้องทุกข์จึงได้มีการ

หักท้วงด้วยวาจา ซึ่งผู้ร้องทุกข์ยังไม่เข้าใจว่า คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งอะไร เพราะผู้ร้องทุกข์ไม่เคยรับทราบคำสั่งนี้ ผู้ร้องทุกข์จึงเกิดความสงสัยว่า มาตรฐานตำแหน่งที่ ก.ค.ศ. กำหนดนั้น ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มอำนวยการจะต้องดูแลควบคุม กำกับ ติดตาม กลุ่มงานทั้ง ๔ กลุ่มงานหรือเพียงกลุ่มงานใดกลุ่มงานหนึ่ง ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย และตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาไม่ยอมให้ผู้ร้องทุกข์แถลงการณ์ด้วยวาจา โดยมีมติไม่รับคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์นั้น ถูกต้องหรือไม่อย่างไร

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องทุกข์ได้ยื่นคำร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ได้แย้งคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และใบมอบหมายงานของนาย ป. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และขอให้ยกเลิกคำสั่งของผู้บังคับบัญชาดังกล่าว ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ได้พิจารณาคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ ตามอำนาจหน้าที่แล้วเห็นว่า ผู้ร้องทุกข์มิได้ยื่นคำร้องทุกข์ภายในกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันรับทราบคำสั่ง จึงมีมติไม่รับคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไว้พิจารณา มติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว จึงเป็นการดำเนินการครบถ้วนพิจารณาและมีมติตามข้อ ๑๔ (๔) ของกฎ ก.ค. ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ขอให้แก้ไขการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย มติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าวจึงเป็นที่สุด ตามข้อ ๑๗ ของกฎ ก.ค. ฉบับเดียวกัน ซึ่งนำมาใช้บังคับโดยอนุโลม ตามมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้ร้องทุกข์จึงไม่มีสิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ได้อีก แต่ชอบที่จะใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง จึงเห็นสมควรไม่รับคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไว้พิจารณา

อนึ่ง ในบันทึกข้อความของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เรื่อง แจ้งผลเรื่องร้องทุกข์ ได้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์สามารถร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งนั้น เห็นว่าเป็นการแจ้งสิทธิแก่ผู้ร้องทุกข์โดยผิดหลง จึงเห็นสมควรแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้แจ้งสิทธิแก่ผู้ร้องทุกข์ใหม่ โดยให้ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๕๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ร้องทุกข์ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยในเรื่องร้องทุกข์นี้ต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์ไม่รับคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไว้พิจารณา และให้แจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้แจ้งสิทธิแก่ผู้ร้องทุกข์ใหม่ โดยแจ้งให้ใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๕๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ร้องทุกข์ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยในเรื่องร้องทุกข์นี้ต่อไป

๑๔๕

เรื่องที่ ๑๖

มาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับ
ข้อ ๓ ข้อ ๔ วรรคสอง และข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง
ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และ
การพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาฯ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน อุทธรณ์คำสั่ง
ลงโทษไล่ออกจากราชการ กรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกัน
คราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ต่อ ก.ค.ศ. แต่อุทธรณ์ของ
ผู้อุทธรณ์เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ถูกต้องในสาระสำคัญตามกฎหมาย แม้ต่อมาผู้อุทธรณ์ จะได้ยื่นหนังสือ
อุทธรณ์และเอกสารประกอบก็เป็นกรณีล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ตามที่กฎหมายกำหนด จึง
ไม่รับอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นาย ส. ได้ละทิ้งหน้าที่ราชการตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคมถึงวันที่ ๑๐
มิถุนายน ๒๕๕๑ ติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
จนกระทั่งวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ นาย ส. ได้กลับมาปฏิบัติราชการถึงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม
๒๕๕๑ แต่ในระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๘ - ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑
นาย ส. ได้ขออนุญาตลาพักผ่อนส่วนตัว และในระหว่างเว้นช่วงที่ไม่ได้ลา นาย ส. ก็ไม่มาปฏิบัติ
หน้าที่ราชการโดยไม่ทราบสาเหตุ

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์เป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการ
ติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลสมควร ทั้งมีพฤติการณ์อันแสดงถึง
ความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๗
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

สมควรลงโทษปลดออกจากราชการ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบกับความเห็นของ คณะกรรมการสอบสวน และให้นำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติให้ลงโทษไล่นาย ส. ออกจากราชการ

นาย ส. อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา แล้วเห็นว่า ผู้อุทธรณ์รับทราบคำสั่งลงโทษเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. (ผ่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ หนังสืออุทธรณ์มีใจความเพียงว่า บัดนี้ ตนได้รับทราบคำสั่งลงโทษแล้ว มีความเห็นว่าการสั่งลงโทษ ทางวินัยมีความไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมและไม่เป็นธรรม โดยตนขอสงวนสิทธิในการแถลงการณ์ ด้วยวาจาพร้อมหลักฐานเอกสารและพยานในชั้นพิจารณาอุทธรณ์ ต่อมาผู้อุทธรณ์ได้ยื่นหนังสือ อุทธรณ์ฉบับลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๒ สำนักงาน ก.ค.ศ. รับเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๒ เห็นว่า แม้ผู้อุทธรณ์จะได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. (ผ่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา) เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ อันเป็นการยื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วย โดยข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.ค.ศ. ฉบับดังกล่าวกำหนดว่า “อุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นอุทธรณ์ที่ถูกต้องในสาระสำคัญ ตามข้อ ๔ และข้อ ๕ และได้อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๓” และ ข้อ ๔ วรรคสอง กำหนดว่า “การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษ โดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร และลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์” การที่ผู้อุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ฉบับลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ต่อ ก.ค.ศ. โดยยื่นผ่านผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ภายในระยะเวลาอุทธรณ์ โดยมี ใจความเพียงว่า ตนได้รับทราบคำสั่งลงโทษแล้ว มีความเห็นว่าการสั่งลงโทษทางวินัยมีความ ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมและไม่เป็นธรรม โดยตนขอสงวนสิทธิในการแถลงการณ์ด้วยวาจาพร้อม หลักฐานเอกสารและพยานในชั้นพิจารณาอุทธรณ์ นั้น เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ได้แสดงข้อเท็จจริงและ เหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่า ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร จึงถือไม่ได้ว่าได้มีการยื่นอุทธรณ์ไว้แล้วโดยชอบในวันดังกล่าว แม้ต่อมาเมื่อผู้อุทธรณ์ได้ยื่นหนังสือ อุทธรณ์และเอกสารประกอบอุทธรณ์ ฉบับลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๒ ต่อ ก.ค.ศ. ซึ่งสำนักงาน ก.ค.ศ. รับเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๒ กรณีจึงล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ตามที่กำหนดไว้

ในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ และข้อ ๓ ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับ หนังสือสำนักงาน ก.ค. ที่ ศธ ๑๓๐๖/๐๕๓ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ชักข้อ ความเข้าใจแนวปฏิบัติในการเขียนอุทธรณ์ ดังนั้น เมื่ออุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ได้ยื่นเมื่อล่วงพ้น กำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดดังกล่าว จึงเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ถูกต้องในสาระสำคัญ ไม่อาจ รับไว้พิจารณาได้ จึงเห็นสมควรไม่รับอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ไว้พิจารณาวินิจฉัย และเห็นสมควร ส่งรายงานการดำเนินการทางวินัยของผู้อุทธรณ์ไปยัง อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจาก ราชการเพื่อพิจารณาต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์เป็นอุทธรณ์ที่ไม่ถูกต้อง ในสาระสำคัญ ตามกฎหมาย แม้ต่อมาผู้อุทธรณ์จะได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์และเอกสารประกอบก็เป็นกรณีล่วงพ้น กำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ตามที่กฎหมายกำหนด จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ไม่รับอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ ไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้ส่งรายงานการดำเนินการทางวินัยของผู้อุทธรณ์ไปยัง อ.ก.ค.ศ. วิสามัญ เกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการเพื่อพิจารณาต่อไป

๑๔๘

เรื่องที่ ๑๗

มาตรา ๑๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบข้อ ๕ ข้อ ๑๑ และข้อ
๑๔ (๔) ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการร้องทุกข์
และการพิจารณาร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหญิง ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการร้องทุกข์
และขอความเป็นธรรม กรณีถูกผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยมิชอบ กรณีส่งให้ไปช่วยราชการใน
โรงเรียนอื่น แต่การร้องทุกข์ที่จะถือเป็นการร้องทุกข์ที่ชอบด้วยกฎหมายจะต้องปฏิบัติตามข้อ ๕
วรรคสอง ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อคำร้องทุกข์
ของผู้ร้องทุกข์ไม่ได้ลงลายมือชื่อ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายที่จะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โรงเรียน บ. ได้เสนอต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาว่า ผู้ร้องทุกข์ได้
เข้าสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แทนนางสาว ส. ซึ่งได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งโรงเรียนอื่น
ได้สร้างความไม่พอใจให้กับผู้ปกครองของนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวนหนึ่ง
และไม่ยอมให้นักเรียนเข้าเรียนทำให้เกิดปัญหาการจัดการเรียนการสอน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
จึงมีมติให้ส่งผู้ร้องทุกข์ไปปฏิบัติราชการที่โรงเรียน ว. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
จึงมีคำสั่งตามนัยมติดังกล่าว

ผู้ร้องทุกข์ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เรื่อง ขอให้ทบทวน
คำสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปช่วยราชการประจำส่วนราชการ โดยขอให้นำเสนอ
อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาทบทวนอีกในการประชุมครั้งต่อไปต่อมาสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาได้มีหนังสือแจ้งโรงเรียน บ. ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย
และระเบียบของทางราชการแล้ว

นาง พ. ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นาง พ. ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงเลขาธิการ ก.ค.ศ. เรื่องร้องทุกข์และขอความเป็นธรรมกรณีถูกผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยมิชอบ กรณีส่งให้ไปช่วยราชการในโรงเรียนอื่น ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และต่อมาผู้ร้องทุกข์ได้ขอให้พิจารณาทบทวนอีกครั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้มีหนังสือแจ้งผู้ร้องทุกข์ให้ทราบ ตามหนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ศษ ๐๔๐๕๓/๐๘๘๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ โดยแจ้งว่าได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว แต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้ร้องทุกข์ได้รับทราบผลการทบทวนดังกล่าวเมื่อใด เมื่อผู้ร้องทุกข์ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงเลขาธิการ ก.ค.ศ. และเมื่อนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ยังไม่พ้นกำหนดสามสิบวัน จึงถือได้ว่าผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่ได้ทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์แล้ว และแม้ผู้ร้องทุกข์จะมีหนังสือฉบับดังกล่าวถึงเลขาธิการ ก.ค.ศ. (นาย ประเสริฐ งามพันธุ์) เพื่อร้องทุกข์และขอความเป็นธรรมจากเลขาธิการ ก.ค.ศ. ก็ตาม แต่โดยความประสงค์ของผู้ร้องทุกข์แล้วย่อมเห็นได้ว่าต้องการให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้ตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งหมายถึง ก.ค.ศ. จึงถือได้ว่าผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์เป็นหนังสือต่อ ก.ค.ศ. โดยส่งมายังสำนักงาน ก.ค.ศ. ตามข้อ ๕ วรรคสอง ประกอบข้อ ๖ วรรคสอง ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และเป็นการใช้สิทธิตามมาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว

สำหรับหนังสือร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ที่ต้องการให้ ก.ค.ศ. หรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้ตรวจสอบการใช้อำนาจภายในองค์กรในฝ่ายปกครองด้วยตนเอง ก็โดยประสงค์ให้มีการเพิกถอนคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ส่งให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการในโรงเรียน ว. พร้อมทั้งได้แสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในหนังสือร้องทุกข์ตามที่ได้อ้างไว้แล้ว ในข้อ ๓ (คำร้องทุกข์) แล้ว เมื่อสำนักงาน ก.ค.ศ. ได้รับหนังสือร้องทุกข์และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพบว่าหนังสือร้องทุกข์มิได้ลงลายมือชื่อ เป็นกรณีที่ให้อำนาจ ก.ค.ศ. ตรวจสอบคำร้องทุกข์แล้วมีคำวินิจฉัยเลยว่ารับหรือไม่รับคำร้องทุกข์โดยมิต้องพิจารณาในเนื้อหาของคำร้องทุกข์นั้น เมื่อเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ร้องทุกข์ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ตามมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบข้อ ๕ วรรคสอง ของกฎ ก.ค.ศ. ฉบับดังกล่าวแล้ว ผู้ร้องทุกข์ไม่กระทำตามที่กฎหมายกำหนดย่อมเป็นคำร้องทุกข์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อสำนักงาน ก.ค.ศ. ได้รับหนังสือร้องทุกข์แล้วได้ประทับตรารับและลงทะเบียนในงานสารบรรณแล้วมิได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบและชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาของ ก.ค.ศ. ตามข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.ค.ศ. ดังกล่าว เพราะเนื่องจากหนังสือร้องทุกข์มิได้ลงลายมือชื่อและท้ายที่สุด ก.ค.ศ. ก็จะไม่รับคำร้องทุกข์นั้นไว้พิจารณาอยู่นั่นเอง

ดังนั้น เมื่อหนังสือร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไม่ได้ลงลายมือชื่อ จึงเห็นควรไม่ต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบและชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาของ ก.ค.ศ. และสมควรไม่รับคำร้องทุกข์ไว้พิจารณาตามมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบข้อ ๕ วรรคหนึ่ง ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๔ (๔) ของกฎ ก.ค.ศ. ฉบับดังกล่าว

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไม่ได้ลงลายมือชื่อไม่ชอบด้วยกฎหมายที่จะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย อาศัยอำนาจตามข้อ ๑๔ (๔) ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ไม่รับคำร้องทุกข์ไว้พิจารณาวินิจฉัย

๑๕๑

เรื่องที่ ๑๘

มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งครู โรงเรียนแห่งหนึ่ง กระทำผิดวินัย
ไม่ร้ายแรง แต่ผู้บังคับบัญชาไม่สั่งลงโทษตามอำนาจของตน โดยรายงานเรื่องไปยัง อ.ก.ค.ศ. เขต
พื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาก่อน เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณามีมติแล้ว ผู้บังคับบัญชา
จึงสั่งลงโทษ การดำเนินการดังกล่าวเป็นการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด อันไม่ชอบ
ด้วยกฎหมาย จึงต้องเพิกถอนคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และออกคำสั่งใหม่แล้วจึงแจ้งสิทธิ
อุทธรณ์ให้ผู้ถูกลงโทษทราบ

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายดำ มีพฤติการณ์ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับนำเรื่องความสัมพันธ์ชั่ว
ระหว่างนางอริสา เขตน้อย กับตนไปพูดในลักษณะทำให้ได้รับความอับอายเสียหาย โดยพูดว่า
“ลูกขायมัยหลานยายเรือนได้เสียกับตนแล้ว”

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาเห็นว่า นายดำกระทำความผิดวินัยตามมาตรา ๕๔ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สมควรลงโทษ
ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน แต่มีเหตุผลหย่อน จึงเห็นควรลงโทษภาคทัณฑ์

ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นชอบกับความเห็นของคณะกรรมการ
สอบสวน เห็นควรนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา โดยไม่สั่งลงโทษตามอำนาจ
ของตน

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติให้ลงโทษภาคทัณฑ์นายดำ

นายดำ อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา
แล้วเห็นว่า พยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนประกอบเอกสารการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์แล้ว

เห็นว่า มีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยก่อนโดยปรากฏพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ชัดเจนเพียงพอแก่การพิจารณาวินิจฉัยไม่จำเป็นต้องฟังคำแถลงการณ์ของผูุ้ทธรณ์ประกอบการพิจารณาแต่อย่างใด จึงให้งดการแถลงการณ์ด้วยวาจาของผูุ้ทธรณ์เสีย ผูุ้ทธรณ์ อุทธรณ์ทั้งปัญหา ข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง จึงพิจารณาวินิจฉัยโดยลำดับ ดังนี้

๑. ปัญหาข้อกฎหมาย

มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยว่าคำสั่งลงโทษไม่ร้ายแรงแต่ผู้บังคับบัญชานำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ การศึกษาก่อนออกคำสั่งเป็นการสั่งลงโทษที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จากบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติว่า “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุ อันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้ เฉพาะกรณีกระทำความผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อน ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน” ดังนี้ เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชา พิจารณารายงาน การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนแล้วเห็นชอบกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนที่ เห็นสมควรลงโทษภาคทัณฑ์ ผู้บังคับบัญชาก็ต้องสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผูุ้ทธรณ์ตามอำนาจของตน แล้วจึงรายงานการดำเนินการทางวินัย ตามข้อ ๕ วรรคหนึ่งและวรรคสองของระเบียบ ก.ค.ศ. ว่า ด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดว่า “การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด และได้ส่งยุติเรื่อง งดโทษหรือ ลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนแก่ผู้นั้นแล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง และได้พิจารณา ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา” เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ผูุ้ทธรณ์ตามอำนาจหน้าที่ของตนแล้วให้ส่งคำสั่งลงโทษแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษทราบ พร้อมกับ แจ้งสิทธิการอุทธรณ์ไปด้วยโดยให้เวลาให้ผู้ถูกลงโทษใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ แล้วจึงรายงานการ ดำเนินการทางวินัยตามระเบียบ ก.ค.ศ. ซึ่งจะต้องนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา ต่อไป เมื่อกรณีเรื่องนี้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษไม่สั่งลงโทษตามอำนาจของตนก่อนที่จะรายงานการ ลงโทษไปยัง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา แต่กลับนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

มีมติก่อนออกคำสั่งลงโทษ แม้มติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา จะเห็นด้วยกับความเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษก็ตาม แต่ก็เป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายอันเป็นสาระสำคัญ และมีผลทำให้คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้อุทธรณ์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้อุทธรณ์อุทธรณ์โต้แย้งข้อกฎหมายดังกล่าวอ้างว่า การกระทำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ถูกต้องตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์จึงฟังขึ้นในปัญหาข้อกฎหมาย

การที่อุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ฟังขึ้นในปัญหาข้อกฎหมาย เนื่องจากกระบวนการขั้นตอนในการออกคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้องตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด แต่ก็ได้หมายความว่าผู้อุทธรณ์มีความผิดหรือไม่มีความผิด ตามข้อกล่าวหาเพราะยังมิได้พิจารณาในปัญหาข้อเท็จจริง สำหรับกรณีนี้จึงเห็นสมควรเพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๑ เฉพาะเรื่องที่มีมติให้ลงโทษภาคทัณฑ์ผู้อุทธรณ์ และให้ผู้บังคับบัญชายกเลิกคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑ แล้ว ออกคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์โดยอาศัยอำนาจของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๔๕ ใหม่ให้เป็นการถูกต้อง และให้แจ้งคำสั่งลงโทษให้ผู้ถูกลงโทษทราบพร้อมกับแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษให้ผู้ถูกลงโทษทราบด้วย แล้วจึงรายงานการดำเนินการทางวินัยตามระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อไป อนึ่ง ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ของผู้ถูกลงโทษให้ถือว่าการพิจารณาอุทธรณ์นั้นเป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยด้วยตามข้อ ๗ วรรคท้าย ของระเบียบดังกล่าวด้วย

๒. ปัญหาข้อเท็จจริง

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่ออุทธรณ์ฟังขึ้นในปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องไปดำเนินการออกคำสั่งลงโทษใหม่ให้ถูกต้องเสียก่อน จึงยังไม่จำเป็นต้องพิจารณาในปัญหาข้อเท็จจริงในชั้นนี้ เนื่องจากเมื่อปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายแล้ว ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ต่อไป ก็ต้องยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และเป็นอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่จะพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาเห็นว่า การที่ผู้อุทธรณ์อุทธรณ์โต้แย้งว่าผู้บังคับบัญชาไม่สั่งลงโทษตามอำนาจของตนแต่นำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาออกคำสั่งลงโทษเป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายอันเป็นสาระสำคัญ จึงเป็นการสั่งลงโทษที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของ

๑๕๔

ผู้อุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมายพ้องขึ้น แต่ก็มิได้หมายความว่าผู้อุทธรณ์มีความผิดหรือไม่มีความผิดตามข้อกล่าวหาเพราะยังมิได้พิจารณาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ให้เพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๑ เฉพาะเรื่องที่มีมติให้ลงโทษภาคทัณฑ์ผู้อุทธรณ์ และให้ผู้บังคับบัญชายกเลิกคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ตามมติดังกล่าว แล้วออกคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ใหม่ให้เป็นการถูกต้องและให้แจ้งคำสั่งลงโทษให้ผู้ถูกลงโทษทราบพร้อมกับแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษให้ผู้ถูกลงโทษทราบด้วย

๑๕๕

เรื่องที่ ๑๕

มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทาง
การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่สามารถใช้สิทธิร้องทุกข์โดยที่ทุกข์ยังไม่เกิด

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นาย อ. ผู้อำนวยการโรงเรียน ก. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้
ร้องทุกข์ว่า มติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา มีมติให้ย้ายนาย ส. ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ
โรงเรียน ม. ไม่ชอบเนื่องจาก อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา เคยมีมติให้นาย ส. ย้ายไปสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นแล้ว ทำให้ผู้ร้องทุกข์และผู้บริหารอีกหลายคนเสียสิทธิ ในการ
พิจารณาคำร้องขอย้ายให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ม.

นาย อ. ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา
แล้วเห็นว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยังไม่ได้ประชุม อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณา
ดำเนินการพิจารณาย้ายบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด จึงเห็นว่าขณะผู้ร้องทุกข์ร้องทุกข์มายัง ก.ค.ศ.
นั้น อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ยังไม่มีการพิจารณาย้ายนาย ส. ตามที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้าง ดังนั้น
จึงยังไม่มีทุกข์ที่เกิดจาก อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ที่ผู้ร้องทุกข์จะใช้สิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.
ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๒๓
วรรคสอง เห็นสมควรไม่รับคำร้องทุกข์ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ขณะผู้ร้องทุกข์ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่
การศึกษา ยังไม่ได้มีการพิจารณาย้ายนาย ส. ดังนั้น จึงยังไม่มีทุกข์ซึ่งเกิดจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่
การศึกษา ที่ผู้ร้องทุกข์จะใช้สิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ไม่รับคำร้องทุกข์
ไว้พิจารณาวินิจฉัย

๑๕๖

เรื่องที่ ๒๐

มาตรา ๕๓ (๓) มาตรา ๕๘ วรรคสอง แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓
มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. ๒๕๔๖

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ มีกรณี
ถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้อำนวยการสถานศึกษาไม่มีอำนาจแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ดำเนินการสอบสวนและการลงโทษทางวินัยยังเกิดจาก
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงโดยผู้อำนวยการสถานศึกษา จึงเป็นการ
ดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องเพิกถอนคำสั่งลงโทษและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนดังกล่าว และดำเนินการใหม่ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็น
ผู้ดำเนินการสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงใหม่

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน ได้รับรายงานในกรณีนายพร ข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา มีพฤติกรรมก้าวร้าวและพุดจาหยาบคาย โดยรายงานว่าในวันที่ ๑๕
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เวลาประมาณ ๑๑.๐๕ น. นายพรได้มีพฤติกรรมก้าวร้าวและพุดจาหยาบคาย
กับนาง อ., นาย ส., และนาย ด. บริเวณห้องฝ่ายกิจการนักเรียนและห้องฝ่ายวิชาการ และต่อมา
ในวันรุ่งขึ้น นายพรได้สำนึกผิดโดยได้ไปขอโทษคู่กรณีทั้ง ๓ คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จึงรายงาน
ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง แต่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเห็นว่า การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษา จึงมอบอำนาจให้สามารถแต่งตั้งนิติกรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรรมการสอบสวนได้ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จึงสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงนายพร

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายพร มีอาการมึนเมาสุราในเวลาราชการแล้วด่าว่าผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน พยายามใช้อาวุธมีดทำร้ายร่างกายเพื่อนร่วมงาน ซึ่งนายพร ได้ชี้แจงว่ามีการดื่มสุราในคืนก่อนเกิดเหตุและปรากฏในบันทึกการขอโทษของตนเองว่า เหตุที่ได้กระทำไปเช่นนั้นเพราะเกิดจากการมึนเมาจนครองสติไม่อยู่ ประกอบกับเกิดความคับข้องใจที่ตนเองถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน จึงได้มีการใช้วาจาที่หยาบคายต่อผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน แต่ไม่มีเจตนาที่จะทำร้ายร่างกาย อาวุธมีดที่มีอยู่ในมือก็เพื่อประโยชน์ใช้สอยสำหรับปกป้องกันใช้ตัดเล็บ ใช้เปิดขวด ไม่ได้พกพาเพื่อใช้ทำร้ายร่างกายผู้อื่นแต่อย่างใด ประกอบกับเมื่อเกิดเหตุแล้วในวันต่อมา นายพรได้ขอโทษผู้ที่ตนล่วงเกินแล้ว ซึ่งพฤติกรรมการกระทำของนายพร คณะกรรมการได้พิจารณาด้วยเหตุผลและความเป็นธรรมแล้ว เห็นเป็นความผิดวินัย ตามมาตรา ๘๘ วรรคแรก และมาตรา ๕๔ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ฐานไม่ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสามัคคี และกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว สมควรลงโทษตัดเงินเดือนนายพร ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน

ผู้อำนวยการโรงเรียน พิจารณาแล้วเห็นชอบ แต่เนื่องจากเกินอำนาจในการลงโทษ จึงรายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อดำเนินการต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของนายพร เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เห็นควรลงโทษปลดออกจากราชการ จึงสั่งการให้นำเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้ว มีมติให้ลงโทษปลดนายพร ออกจากราชการ
นายพร อุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า มีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นประการแรกว่า คำสั่งตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ที่ผู้อำนวยการโรงเรียนลงนามปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นั้น เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยที่ผู้อุทธรณ์ดำรงตำแหน่งครูวิทยฐานะครูชำนาญการ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง กฎหมายกำหนดให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีนี้จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ (๓)

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไม่สามารถมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาปฏิบัติราชการแทนในเรื่องดังกล่าว ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ เนื่องจากไม่มีระเบียบให้อำนาจตามที่กฎหมายกำหนด จึงเห็นว่า คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ออกโดยผู้ไม่มีอำนาจ มีผลให้การดำเนินการทางวินัย รวมทั้งการออกคำสั่งลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย เห็นสมควร (๑) ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเพิกถอนคำสั่งโรงเรียน เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง (๒) เพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีมติให้ลงโทษปลดนายพรออกจากราชการ (๓) ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดนายพรออกจากราชการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีคำสั่งให้นายพร ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ และดำเนินการทางวินัยใหม่ โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงนายพร ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และดำเนินการให้ถูกต้องตามกระบวนการและขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้อุทธรณ์เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และไม่สามารถมอบอำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้เนื่องจากไม่มีระเบียบให้อำนาจตามที่กฎหมายกำหนด การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง จึงเป็นการออกคำสั่งโดยผู้ไม่มีอำนาจ เป็นผลให้การดำเนินการทางวินัย รวมทั้งการออกคำสั่งลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ (๑) ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง (๒) เพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีมติให้ลงโทษปลดนายพร (๓) ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดนายพร ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสั่งให้นายพร ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการแล้วดำเนินการทางวินัยใหม่ โดยสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงนายพร ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓(๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และดำเนินการให้ถูกต้องตามกระบวนการและขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดต่อไป

๑๕๕

เรื่องที่ ๒๑

มาตรา ๓๐ (๕) มาตรา ๑๑๐ (๓)
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐

ข้าราชการครูหญิง ตำแหน่งครูชำนาญการ ถูกศาลล้มละลายกลางพิพากษาให้เป็นบุคคล
ล้มละลาย ผู้บังคับบัญชาจึงมีคำสั่งให้ออกจากราชการ กรณีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ (๕)
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นางปลาถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ตามคำพิพากษาศาล
ล้มละลายกลาง คดีหมายเลขดำ ที่ ๓๘๖๔/๒๕๔๗ คดีหมายเลขแดงที่ ๘๘๕/๒๕๔๘ ลงวันที่
๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีคำสั่งให้นางปลาออกจากราชการ
นางปลาร้องทุกข์ ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา
พยานหลักฐาน การสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ ประกอบเอกสารการร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์
แล้วเห็นว่า มีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า “คำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการชอบด้วยกฎหมาย
หรือไม่” โดยผู้ร้องทุกข์ ร้องทุกข์ว่าเมื่อมีการประนอมหนี้แล้ว ธนาคารกรุงไทย จำกัด เจ้าหนี้ผู้ฟ้อง
คดียินยอมให้ผู้ร้องทุกข์ตีโอนหลักทรัพย์ชำระหนี้ได้ แล้วธนาคารจะยุติคดีโดยการถอนฟ้องคดี
ล้มละลาย ซึ่งจะทำให้ผู้ร้องทุกข์พ้นจากสภาพการเป็นบุคคลล้มละลาย พิจารณาแล้วเห็นว่า
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๐ บัญญัติ
ว่า “ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาสำหรับการเป็นผู้ประกอบ
วิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ซึ่งจะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทาง
การศึกษาได้ต้องมีคุณสมบัติทั่วไป ดังต่อไปนี้...(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย...” และเมื่อข้าราชการ
ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดขาดคุณสมบัติเพราะเป็นบุคคลล้มละลายตามมาตรา ๓๐ (๕)

มาตรา ๑๑๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันบัญญัติให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งให้ผู้ยื่น
ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ดังนั้น เมื่อในขณะที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้
ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕
คดีหมายเลขดำที่ ๓๘๖๔/๒๕๕๓ คดีหมายเลขแดง ที่ ๘๘๕/๒๕๕๘ พิพากษาให้ผู้ร้องทุกข์
เป็นบุคคลล้มละลายแล้ว ผู้ร้องทุกข์จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะรับราชการครูได้ ตามมาตรา ๓๐ (๕)
และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้ร้องทุกข์
ตามมาตรา ๕๓ จึงมีอำนาจสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการได้ ตามมาตรา ๑๑๐ (๓) ส่วนการ
ประณอมหนี้ภายหลังล้มละลาย และการยกเลิกการล้มละลายนั้น ตามมาตรา ๑๓๗ แห่งพระราช
บัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓ ผลของคำสั่งยกเลิกการล้มละลายกล่าวแต่เพียงว่า ไม่กระทบถึง
การใดที่ศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กระทำไปแล้วเท่านั้น มิใช่ว่าคำสั่งของศาลที่สั่งให้
ยกเลิกการล้มละลาย เพราะประณอมหนี้หลังล้มละลายสำเร็จจะมีผลไปลบล้างกระบวนการทางคดี
ล้มละลายที่ศาลได้พิจารณาและพิพากษาให้ล้มละลายมาแล้ว คำสั่งยกเลิกการล้มละลายจึงมิได้มีผล
ย้อนหลังแต่จะมีผลบังคับนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเป็นต้นไป

การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ ซึ่งในขณะนั้นศาลยังมิได้มีคำสั่ง
ให้ยกเลิกการล้มละลาย จึงเป็นการสั่งในขณะที่ผู้ร้องทุกข์ยังมีสถานภาพเป็นบุคคลล้มละลาย เป็น
คำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ข้อที่ผู้ร้องทุกข์ยกขึ้นกล่าวอ้างดังกล่าว เห็นว่า มิใช่เหตุที่จะทำให้
คำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการที่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยชอบ
แล้วกลับกลายเป็นไม่ชอบไปไม่ คำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยก
คำร้องทุกข์

๑๖๑

เรื่องที่ ๒๒

มาตรา ๓๐ (๑๒) และ ๑๒๒

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์(ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)

ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๑

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งครูผู้ช่วย ร้องทุกข์คำสั่งให้ออกจากราชการ กรณีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๓๐ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ เนื่องจากเคยถูกลงโทษปลดออกจากราชการ เพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงมาก่อน เมื่อผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับการยกเว้นคุณสมบัติก็ถือว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปอยู่ก่อน ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งจึงต้องสั่งให้ออกจากราชการโดยพลัน ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ การที่ผู้ร้องทุกข์ต่อสู้ว่าได้รับการล้างมลทินแล้ว ตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุที่จะทำให้คำสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติไปแล้ว ซึ่งเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายกลับกลายเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติยกคำร้องทุกข์

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่านายมนต์ เดิมเคยรับราชการ ตำแหน่งอาจารย์ ๑ ที่โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง และถูกผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ เนื่องจากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ต่อมาได้สอบบรรจุใหม่และได้รับการบรรจุในตำแหน่งครูผู้ช่วยโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอีกแห่งหนึ่ง ต่อมาข้อเท็จจริงปรากฏว่านายมนต์เคยถูกลงโทษปลดออกจากราชการ เนื่องจากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งให้นายมนต์ออกจากราชการ กรณีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๓๐ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗

นายมนตรี ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ การที่ผู้ร้องทุกข์ถูกลงโทษปลดออกจากราชการ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ เพราะกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไป ตามมาตรา ๓๐ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ต่อมาผู้ร้องทุกข์ได้สอบบรรจุเข้ารับราชการเป็นครูผู้ช่วย และภายหลังถูกสั่งให้ออกจากราชการ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ เนื่องจากเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไป ตามมาตรา ๓๐ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้นเป็นคำสั่งที่ถูกต้องและชอบด้วยกฎหมายแล้ว การที่ผู้ร้องทุกข์ต่อสู้ว่าผู้ร้องทุกข์ถูกลงโทษปลดออกจากราชการไปเกินสองปีแล้ว เพราะพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นกฎหมายใหม่ไม่อาจนำมาใช้กับกรณีของตนได้นั้น ไม่อาจรับฟังได้ เป็นความเข้าใจผิดของผู้ร้องทุกข์เอง เมื่อผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับการยกเว้นคุณสมบัติ ก็ถือว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปอยู่ก่อน ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งจึงต้องสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการโดยพลัน ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ การที่ผู้ร้องทุกข์ต่อสู้ว่าได้รับการล้างมลทินแล้ว ตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วนั้น ไม่เป็นเหตุที่จะทำให้คำสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติไปแล้ว ซึ่งเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย กลับกลายเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น เห็นสมควรยกคำร้องทุกข์ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกคำร้องทุกข์

๑๖๓

เรื่องที่ ๒๓

มาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประกอบกับกฎ ก.ค. (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๒
ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ว่าด้วยการสั่ง
ให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการ
เพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการโรงเรียน
ประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ร้องทุกข์คำสั่งพักราชการ กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ในเรื่องพยายามกระทำชำเรา กระทำอนาจาร กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหญิง และถูก
แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง โดยมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการได้เนื่องจากเป็น
ความผิดเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจ ถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการ
อาจเกิดความเสียหายแก่ราชการ การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้พักราชการจึงเป็นดุลพินิจของ
ผู้บังคับบัญชาที่จะสั่งให้พักราชการได้

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายแมว ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่าง ตามคำสั่ง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๔๔๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ กรณีถูกกล่าวหาว่า
กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องพยายามกระทำชำเรา กระทำอนาจาร กระทำการล่วงละเมิดทาง
เพศต่อเด็กหญิงหนู นักเรียนโรงเรียนเด่นดั่ง และมีเหตุให้พักราชการ คือถูกแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติกรรมที่แสดงว่าถ้าให้อยู่ในหน้าที่ราชการจะเป็นอุปสรรคต่อ
การสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น และเป็นการดำเนินการตาม
หนังสือสั่งการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๑/๘๐๑ เรื่อง
การล่วงละเมิดทางเพศนักเรียน ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้มีคำสั่งให้พักราชการนายแมว ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๔๔๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในเรื่องพยายามกระทำชำเรา กระทำอนาจาร กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหญิงหนู นักเรียนโรงเรียนเด่นดั่ง

นายแมว ร้องทุกข์คำสั่งพักราชการต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานการสั่งพักราชการประกอบคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องทุกข์มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในเรื่องพยายามกระทำชำเรา กระทำอนาจาร กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหญิงหนู นักเรียนโรงเรียนเด่นดั่งเหตุเกิดทั้งในและนอกบริเวณโรงเรียน จึงมีมูลที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้ร้องทุกข์ และมีเหตุสมควรที่จะให้พักราชการได้

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๔๔๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้สั่งพักราชการผู้ร้องทุกข์ ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๔๔๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑

ผู้ร้องทุกข์ได้ยื่นคำร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. โดยกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องทุกข์มิได้เป็นผู้ที่ทำการสอนนักเรียนคู่กรณีแต่อย่างใด จึงไม่มีผลกระทบต่อการเรียนหรือคะแนนอื่นใดทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ จึงไม่มีเหตุผลใดที่ผู้ร้องทุกข์จะทำให้เกิดความไม่สงบหรือความไม่เรียบร้อย ทั้งต่อนักเรียนผู้ร้องเรียนหรือผู้อื่นทั้งสิ้น ในขณะที่ผู้ร้องทุกข์ยังปฏิบัติราชการอยู่ก็ได้ให้ความร่วมมือต่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงและต่อผู้บังคับบัญชา มิได้แสดงกิริยาใดๆ หรือกระทำการใดๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนหรือกระบวนการพิจารณาใดๆ แม้ผู้ร้องทุกข์จะถูกกล่าวหาหรือถูกร้องเรียนก็มิได้กระทำอันใดที่ไม่ถูกต้องอันเป็นการรบกวน ขัดขวาง ทั้งต่อผู้ร้องเรียนและกระบวนการพิจารณา ผู้ร้องทุกข์จึงขอให้พิจารณายกเลิกคำสั่งพักราชการและให้ผู้ร้องทุกข์ได้กลับเข้ารับราชการหรือช่วยราชการโรงเรียนอื่นๆ ในระหว่างการสอบสวนต่อไป

เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายแล้วมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๔๔๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ ที่ให้พักราชการผู้ร้องทุกข์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า กฎ ก.ค. ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ว่าด้วยการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา ข้อ ๕ กำหนดไว้ว่า เมื่อข้าราชการครูผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหรือถูกฟ้องคดีอาญา

หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ได้รับรายงานซึ่งมีอำนาจดำเนินการทางวินัย แล้วแต่กรณีจะสั่งให้ผู้นั้นพักราชการได้ต่อเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหากระทำความผิดอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจและผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และผู้มีอำนาจดังกล่าวพิจารณาเห็นว่าถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการ

จากข้อกำหนดของกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การที่ผู้บังคับบัญชาจะมีคำสั่งพักราชการได้นั้น ต้องเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดกล่าวคือ ผู้นั้นมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการ ซึ่งกรณีของผู้ร้องทุกขนั้นถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และเป็นข้อกล่าวหาที่เกี่ยวกับความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพครูถ้าให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการ คำสั่งพักราชการผู้ร้องทุกขตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๔๔๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ นั้นจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนปัญหาการที่ผู้ร้องทุกขกล่าวอ้างว่าการสั่งพักราชการผู้ร้องทุกขเป็นคำสั่งที่ไม่มีเหตุผลเพียงพอเพราะผู้ร้องทุกขไม่ได้กระทำการใดๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการสอบสวนพิจารณาหรือก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นนั้น เห็นว่า การสั่งพักราชการนั้น เมื่อเข้าเหตุหนึ่งเหตุใดตามข้อ ๕ ของกฎ ก.ค. ดังกล่าวผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งได้ แม้ผู้ร้องทุกขจะอ้างว่ามีได้กระทำการใดๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยแต่การที่ข้าราชการครูซึ่งโดยหน้าที่ต้องใกล้ชิดกับเด็กนักเรียน และมีกรณีถูกกล่าวหาว่าล่วงละเมิดทางเพศเด็ก แม้ผู้ร้องทุกขจะอ้างว่ามีได้เป็นผู้ทำหน้าที่สอนเด็กผู้เสียหายโดยตรง แต่ความรู้สึกของประชาชนทั่วไป หรือผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่ผู้ร้องทุกขทำการสอนอยู่นั้นเป็นสิ่งที่ไม้อาจปฏิเสธได้ว่า บุคคลเหล่านั้นจะไม่นับเป็นห่วงความปลอดภัยของบุตรหลานของตน หากโรงเรียนยังยอมให้ผู้ร้องทุกขซึ่งถูกกล่าวหาในความผิดดังกล่าวยังคงทำหน้าที่อบรมสั่งสอนบุตรหลานของตนต่อไปเหมือนไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้น ประชาชนย่อมขาดความเชื่อถือศรัทธาในหน่วยงานของรัฐที่ไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชน อาจจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นได้

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งพักราชการผู้ร้องทุกขนั้น ชอบด้วยเหตุผล และเหมาะสมกับกรณีแล้ว มิได้เกิดจากเหตุอันไม่เป็นธรรมหรือถูกกลั่นแกล้งโดยมิชอบจากผู้บังคับบัญชา คำสั่งพักราชการผู้ร้องทุกข นั้น ชอบด้วยกฎหมายแล้ว คำร้องทุกขฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกคำร้องทุกข

๑๖๖

เรื่องที่ ๒๔

มาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๖

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งครูโรงเรียนวัดแม่ทะ มีกรณีหย่อน
ความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ ประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับความเป็นครู ไม่สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนได้ บกพร่องในหน้าที่ราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่
ราชการ พฤติการณ์ต้องด้วยมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการเพื่อรับ
บำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน เหมาะสมกับกรณีแล้ว

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
ปรากฏว่าผู้ร้องทุกข์เป็นผู้หย่อนสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับ
ความเป็นครู ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนได้ มีสุขภาพจิตไม่ปกติเกรงว่าจะทำร้ายเด็กนักเรียน
ควรหาทางป้องกันไว้ก่อนที่จะเกิดเหตุร้าย

คณะกรรมการสอบสวน พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้ป่วยทางจิต มีจิตบกพร่อง
ไม่สามารถปฏิบัติงานการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้ เป็นผู้หย่อนความสามารถตามข้อกล่าวหา
จริง เห็นสมควรให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบ

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา แล้วมีมติให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการ

นายกรร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา
แล้วเห็นว่า พยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนที่เป็นครูทั้งโรงเรียนบ้านวังหลวง, ครูโรงเรียน
วัดแม่ทะ และนักเรียนต่างให้การสอดคล้องต้องกันว่า ผู้ร้องทุกข์ประพฤติตนไม่เหมาะสม มี

พฤติกรรมก้าวร้าว พุดจาไม่สุภาพกับเพื่อนร่วมงาน (อี, ไอ้, กู, มึง) แต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่รักษาความสะอาดของร่างกายเป็นที่รังเกียจของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน หลบหลีกงานสอน แอบไปนอนในระหว่างเวลาราชการออกนอกบริเวณโรงเรียนบ่อยครั้ง หย่อนความสามารถในการปฏิบัติงาน ไม่สามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคุมนักเรียนไม่ได้ นักเรียนไม่เชื่อฟัง ไม่ยอมรับสมควรให้ผู้ร้องทุกข์ออกไปพักผ่อนและรักษาตัวอยู่ที่บ้านจะดีกว่า นอกจากนั้นพยานที่เป็นศึกษานิเทศก์ก็ยังให้การยืนยันว่าหลังจากได้เข้าตรวจเยี่ยมการปฏิบัติการสอน และสังเกตพฤติกรรมอื่นๆ โดยภาพรวมของการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์แล้ว ถือว่าไม่ได้มาตรฐาน และเชื่อว่าไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานที่ ๑๐ โดยที่พยานดังกล่าวมิได้มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ร้องทุกข์มาก่อนแต่อย่างใด เชื่อว่าต่างก็ให้การไปตามความเป็นจริงที่ตนรู้เห็นทำให้มีน้ำหนักรับฟังได้มั่นคง

ในชั้นร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์ ร้องทุกข์เพียงว่าผู้ร้องทุกข์ไม่หย่อนยาน สุขภาพร่างกายของผู้ร้องทุกข์เป็นปกติสามารถที่จะสอนหนังสือหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามปกติโดยมิได้มีพยานหลักฐานอื่นใดสนับสนุนคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ให้เห็นจริง ไม่มีน้ำหนักรับฟังหักล้างพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนได้ ซึ่งระหว่างเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จนกระทั่งผู้ร้องทุกข์ถูกสั่งให้ออกจากราชการ เห็นว่า ผู้บังคับบัญชาของผู้ร้องทุกข์แต่ละระดับชั้นได้ให้การดูแลผู้ร้องทุกข์เพื่อให้ปรับปรุงพัฒนาตนเองด้วยดีมาโดยตลอด หากแต่ระยะเวลาล่วงเลยไปนานพอสมควรผู้ร้องทุกข์ก็ไม่อาจพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้ ดังนั้น ถ้าให้ผู้ร้องทุกข์รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการหลายประการ เช่น นักเรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้ เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติคุณและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ และเสื่อมเสียภาพลักษณ์ขององค์กรครูโดยรวม เสียหายต่อระบบการบริหารงานภายในและปฏิบัติงานไม่คุ้มค่ากับเงินเดือนค่าจ้างที่รัฐต้องจ่ายแก่ผู้ร้องทุกข์ พฤติการณ์ของผู้ร้องทุกข์ต้องด้วยมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ถ้าให้ผู้ร้องทุกข์รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา นั้น เหมาะสมกับกรณีแล้ว คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น สมควรยกคำร้องทุกข์

อนึ่ง คำสั่งโรงเรียนวัดแม่ทะ ที่ ๓๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ได้ระบุอ้างถ้อยคำในตัวบทกฎหมาย ตามมาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ไว้โดยไม่ครบถ้วน แต่กรณีก็มีได้ทำให้คำสั่งดังกล่าวเสียไป หากแต่เป็นคำสั่งทางปกครองที่มีข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือผิดหลงเล็กน้อยที่อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้ ตามนัยมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ สมควรแจ้งให้ผู้อำนวยการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการให้ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแม่ทะ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระบุข้อความว่า “ถ้าให้นายกร รับราชการต่อไป จะเป็นการเสียหายแก่ราชการ” ให้ถูกต้องต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องทุกข์ห่อนความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่สามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพจริง และประพฤติตนไม่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าว ถ้าให้ผู้ร้องทุกข์รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ พฤติการณ์ของผู้ร้องทุกข์ต้องด้วยกฎหมาย มาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ กรณีห่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ถ้าให้ผู้ร้องทุกข์รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา นั้น เหมาะสมกับกรณีแล้ว คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกคำร้องทุกข์ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการให้ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแม่ทะ แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งโรงเรียนวัดแม่ทะ ที่ ๓๒/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ โดยให้ระบุข้อความว่า “ถ้าให้นายกร รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ” ให้ถูกต้องต่อไป

๑๖๕

เรื่องที่ ๒๕

มาตรา ๑๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) ในคราว
ประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา กับพวก (รวม ๕ ราย) ร้องทุกข์คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง
กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่อง ร่วมกันกระทำการโดยมีพฤติกรรมส่อไปใน
ทางทุจริตในการสอบเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นาย ส. กับพวก มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการสอบคัดเลือก
พนักงานราชการหรือครูอัตราจ้าง เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ตามประกาศ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ในการ
ดำเนินการสอบมีการแก้ไขประกาศ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ถึง ๓ ครั้ง โดยแก้ไขจำนวน
อัตรา และกลุ่มวิชาและวิชาเอก และพบว่ากระดาษาคำตอบของผู้เข้าสอบมีการลงนามโดยผู้ที่มีใช้
คณะกรรมการควบคุมห้องสอบที่มุมด้านขวามือของกระดาษาคำตอบ สีน้าหมึกที่ใช้เขียนชื่อนามสกุล
ผู้เข้าสอบแตกต่างจากสีน้ำหมึกที่ใช้กากบาทคำตอบ และมีพิรุณในกระดาษาคำตอบอื่นๆ อีก เช่น
มีลักษณะการกากบาทไม่เรียบร้อย ลักษณะการกากบาทมีสีน้ำหมึกที่แตกต่างกันและอื่นๆ อีก และ
ประกาศ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ได้จัดทำเอกสารเสนอ อ.ก.ค.ศ.
เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณานุมัติให้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา กรณีที่มีความจำเป็นหรือกรณีพิเศษ จำนวน ๒๕ อัตรา เกินกว่าร้อยละ ๒๕
ของอัตราครูเกษียณอายุราชการที่ได้รับจัดสรรคืน ๖๐ อัตรา ร้อยละ ๒๕ ของอัตราข้าราชการครู
เกษียณอายุราชการ ๖๐ อัตรา เท่ากับ ๑๕ อัตรา ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ได้แจ้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศทราบ และถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๕/๖๕๘๗ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐ และ

๑๗๐

ที่ ศธ ๐๔๐๐๕/๗๖๑๓ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เป็นการไม่ปฏิบัติตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ที่แจ้งให้เป็นนโยบายการสรรหาบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครู กรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษ ทั้งในการสอบยังพบว่ามีทุจริตในกระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบ พบว่ากรรมการตรวจคะแนน และกรรมการทวนคะแนนไม่ได้ลงชื่อ และกระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบแผ่นหนึ่งมีคะแนนปรากฏอยู่สองแห่งและแตกต่างกัน กระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบที่ลงชื่อด้านขวามือบางรายไม่ใช่ลายมือชื่อผู้เข้าสอบ กระดาษคำตอบบางรายทำข้อสอบประมาณ ๒๐ ข้อ กระดาษคำตอบบางรายมีการแก้ไขคำตอบและข้อที่แก้ไขถูกทุกข้อ และมีลักษณะการกากบาทที่แตกต่างกันในกระดาษคำตอบแผ่นเดียวกัน เป็นต้น

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง สืบสวนข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า กรณีมีมูล

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

นาย ส. กับพวก ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีมีปัญหาข้อกฎหมายจำต้องพิจารณาว่าการที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ร้องทุกข์ ทั้ง ๕ ราย ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่พิจารณาแล้วเห็นว่า มูลกรณีของเรื่องเกิดจากมีผู้ใช้นามว่า “ผู้ปกครอง-ผู้สมัครที่ด้อยโอกาสขาดเงิน” ร้องเรียนเกี่ยวกับการคัดเลือกพนักงานราชการและครูอัตราจ้างเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าว โดยผลการสืบสวนปรากฏข้อเท็จจริงว่าการสอบคัดเลือกพนักงานราชการหรือครูอัตราจ้างที่จ้างจากเงินงบประมาณ เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ พบว่ามีการออกประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตฯ เพื่อรับสมัครสอบคัดเลือกถึง ๓ ฉบับ ภายในวันเดียวกัน โดยแต่ละฉบับจะเป็นการแก้ไขจำนวนอัตราที่จะคัดเลือกในแต่ละกลุ่มวิชา กล่าวคือ ฉบับที่ ๑ แก้ไขประกาศในเรื่องของสัดส่วนที่จะคัดเลือกในแต่ละกลุ่มวิชา แต่ยังคงคัดเลือก รวม ๓๐ อัตรา ฉบับที่ ๒ แก้ไขประกาศเป็นคัดเลือกจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น ๓๖ อัตรา และปรับเปลี่ยนจำนวนอัตราในการรับแต่ละกลุ่มวิชาเพื่อให้สมดุลกันทั้งสามฉบับ นอกจากนี้ในการดำเนินการสอบคัดเลือกก็ไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบและแนวปฏิบัติที่ทางราชการกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ กรรมการควบคุมห้องสอบไม่ได้ลงลายมือชื่อกำกับที่กระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบ แต่ปล่อยให้นาย ป. (ผู้ร้องทุกข์ที่ ๓) ซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในห้องสอบมาลงลายมือชื่อที่กระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบทุกคน ส่วนการ

ตรวจกระดาษคำตอบก็ปรากฏว่า กรรมการที่ตรวจคะแนนและกรรมการที่ทานคะแนน ประกอบด้วย นาย ป. (ผู้ร้องทุกข์ที่ ๓) นาย ธ. (ผู้ร้องทุกข์ที่ ๔) และนาย ว. (ผู้ร้องทุกข์ที่ ๕) ไม่ได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ที่กระดาษคำตอบ อีกทั้งเมื่อคณะกรรมการสืบสวนได้ทำการตรวจสอบกระดาษคำตอบ ก็พบว่า กระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบบางรายมีความผิดปกติกล่าวคือ สีมิกลายมือชื่อของนาย ป. (ผู้ร้องทุกข์ที่ ๓) ที่เขียนไว้มุมบนด้านขวามือของกระดาษคำตอบจะมีสีแตกต่างจากกระดาษคำตอบอื่นๆ ที่ผู้ร้องทุกข์ที่ ๓ ลงลายมือชื่อไว้เมื่อวันสอบข้อเขียน (๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑) และจะเป็นสีเดียวกับที่ผู้เข้าสอบใช้เขียน ชื่อ-นามสกุล และรายละเอียดต่างๆ ที่หัวกระดาษคำตอบ และสีน้ำหมึกที่เขียนอยู่ที่หัวกระดาษคำตอบจะแตกต่างจากสีน้ำหมึกที่ใช้กากบาทคำตอบ นอกจากนี้ยังพบจุดสังเกตของแต่ละรายบุคคลที่แตกต่างกันออกไปด้วย ต่อมา วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้มีการประกาศผลการคัดเลือก ๒ ฉบับ ฉบับที่ ๑ ประกาศผลการคัดเลือก ๓๐ อัตราและฉบับที่ ๒ ประกาศผลการคัดเลือก ๓๖ อัตรา โดยมีนาย ส. (ผู้ร้องทุกข์ที่ ๑) เป็นผู้ลงนามในประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตฯ ทั้งที่ไม่มีอำนาจ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เวลา ๐๘.๓๐ น. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ให้ผู้ผ่านการคัดเลือกมารายงานและทำการบรรจุแต่งตั้งเป็นครูผู้ช่วย เวลา ๑๕.๓๐ น. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้นำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาอนุมัติย้อนหลัง เพื่ออนุมัติแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีรายละเอียดแนบท้ายประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ฉบับลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการสอบคัดเลือกเพิ่มขึ้นเป็น ๓๖ อัตรา อนุมัติการบรรจุและแต่งตั้งผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นข้าราชการครู ตำแหน่งครูผู้ช่วย และอนุมัติให้ผู้ร้องทุกข์ที่ ๑ เลขานุการ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาลงนามในประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตฯ เพื่อให้การกระทำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ได้ดำเนินการมาแล้วมีผลชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนกรณีการสอบคัดเลือกพนักงานราชการหรือครูอัตราจ้างที่จ้างจากเงินงบประมาณ เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู ตามประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ นั้น ผู้ร้องทุกข์ที่ ๑ ผู้ร้องทุกข์ที่ ๒ และผู้ร้องทุกข์ที่ ๕ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำเอกสารเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาอนุมัติให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นข้าราชการครู กรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษ จำนวน ๒๕ อัตรา ได้เสนอเกินกว่าอัตราร้อยละ ๒๕ ของอัตราข้าราชการครูเกษียณอายุราชการที่ได้รับการจัดสรรคืน กล่าวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับการจัดสรรคืน ๖๐ อัตรา ร้อยละ ๒๕ ของอัตราข้าราชการครูเกษียณอายุราชการ ๖๐ อัตรา จึงเท่ากับ ๑๕ อัตรา และก่อนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะนำเสนอเรื่องดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือแจ้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศทราบและถือปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวแล้ว ตาม

หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๕/๖๕๘๗ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐ และ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๕/๗๖๑๓ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ ขณะที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำลังดำเนินการรับสมัคร (วันที่ ๖-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๕/ว ๑๒๕๒๘ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๑ แจ้งทบทวนนโยบายการสรรหาบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศถือปฏิบัติการใช้ อัตราที่ได้รับการจัดสรรคืนจากอัตราข้าราชการครูเกษียณอายุราชการว่า สามารถใช้ในการคัดเลือก กรณีดังกล่าวได้เพียงร้อยละ ๒๕ เท่านั้น และเมื่อผู้ร้องทุกข์ที่ ๑ และพวกทราบเรื่องดังกล่าว ก็หาได้ระงับการดำเนินการยังคงทำการคัดเลือกต่อไป จนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการพร้อมที่จะ ประกาศผลการคัดเลือก หากได้ระงับในช่วงที่ทราบหนังสือย่อมเกิดความเสียหายน้อยมาก ดังนั้น การที่บุคคลดังกล่าวเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตฯพิจารณาอนุมัติการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง เกินกว่าร้อยละ ๒๕ ของอัตราข้าราชการครูเกษียณอายุราชการที่ได้รับการจัดสรรคืน การกระทำ ของนาย ส. ผู้ร้องทุกข์ที่ ๑ กับพวก จึงเป็นการจงใจที่จะกระทำทั้งที่ทราบว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบว่าในขั้นตอนการตรวจกระดาษคำตอบยังมีการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากคณะกรรมการประมวลผลพบว่ากระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบไม่มีการลงลายมือชื่อของ กรรมการตรวจคะแนนและกรรมการทวนคะแนน กระดาษคำตอบแผ่นหนึ่งมีคะแนนปรากฏอยู่สองแห่ง และยังแตกต่างกัน เมื่อกรรมการประมวลผลทำการตรวจทวนคะแนนใหม่ ขณะตรวจทวนคะแนน ผู้ร้องทุกข์ที่ ๓ และผู้ร้องทุกข์ที่ ๑ ได้เข้ามาต่อว่าไม่ให้ทำการตรวจทวนคะแนนใหม่ และจาก ถ้อยคำของกรรมการควบคุมห้องสอบที่ให้ถ้อยคำว่า ลายมือชื่อที่ปรากฏอยู่บนบนด้านขวามือของ กระดาษคำตอบผู้เข้าสอบบางรายไม่ใช่ลายมือชื่อของตน ขณะเก็บกระดาษคำตอบพบผู้เข้าสอบ บางรายทำข้อสอบประมาณ ๒๐ ข้อ และเมื่อทำการสุ่มตรวจกระดาษคำตอบพบว่ากระดาษคำตอบ ของผู้เข้าสอบบางรายมีการแก้ไขคำตอบข้อที่แก้ไขถูกทุกข้อ หรือมีลักษณะการกากบาทที่แตกต่างกัน ในกระดาษคำตอบแผ่นเดียวกัน กรณีจึงมีมูลอันควรกล่าวหาว่าผู้ร้องทุกข์ที่ ๑ และพวกกระทำผิด วินัย ผู้บังคับบัญชาจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

ในชั้นร้องทุกข์ผู้ร้องทุกข์ ทั้ง ๕ ราย ร้องทุกข์สรุปได้ว่า การตั้งข้อกล่าวหาตามคำสั่ง ดังกล่าวไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องทุกข์ เนื่องจากผู้ร้องทุกข์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำอันเป็นการ ทุจริตตามข้อกล่าวหาแต่ประการใด กรณีไม่มีมูลที่จะกล่าวหาเป็นข้อกล่าวหาที่เลื่อนลอย ไม่ชัดเจน เพราะกระบวนการทำตามคำสั่งชี้แนะชี้แนะของนักการเมืองบางคนทีกลับแก้งผู้ร้องทุกข์กับพวก พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงจากการสืบสวนในเบื้องต้นว่าผู้ร้องทุกข์ ทั้ง ๕ ราย ใน

ฐานะเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการสอบคัดเลือกพนักงานราชการหรือครูอัตราจ้างที่จ้างจากเงินงบประมาณ เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงเมื่อปรากฏว่าการดำเนินการสอบคัดเลือกไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบและแนวปฏิบัติที่ทางราชการกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ กรรมการควบคุมห้องสอบไม่ได้ลงลายมือชื่อกำกับที่กระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบ แต่ปล่อยให้ผู้ร้องทุกข์ที่ ๓ (นาย ป.) ซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในห้องสอบมาลงลายมือชื่อที่กระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบทุกคน กระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบบางรายมีความผิดปกติมีการแก้ไขคำตอบข้อที่แก้ไขถูกทุกข้อ จัดทำเอกสารเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาฯ พิจารณานุมัติให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการคัดเลือกบุคลากรเพื่อแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูเกินกว่าอัตราร้อยละ ๒๕ ของอัตราข้าราชการครูเกษียณอายุราชการ ฯลฯ จึงเป็นกรณีปรากฏพยานหลักฐานในเบื้องต้นอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้ร้องทุกข์ ทั้ง ๕ ราย กระทำผิดวินัยตามมาตรา ๕๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนด “...ให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที” ซึ่งผู้บังคับบัญชาตั้งคณะกรรมการสืบสวนแล้ว กรณีมีมูลกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ร้องทุกข์ทั้ง ๕ ราย และเป็นผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สำหรับผู้ร้องทุกข์รายที่ ๑ (นาย ส.) และผู้ร้องทุกข์รายที่ ๒ (นาย อ.) แม้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สำหรับผู้ร้องทุกข์รายที่ ๓ (นาย ป.) , รายที่ ๔ (นาย ธ.) และรายที่ ๕ (นาย ว.) ก็ตาม กรณีก็ต้องด้วยข้อยกเว้นตามกฎหมายมาตรา ๕๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ที่กำหนดว่า “... การสอบสวนกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และต้องมีกรณีอันมีมูลว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น เว้นแต่กรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยร่วมกัน และในจำนวนผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าว ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ของผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งผู้ใดเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีลำดับชั้นสูงกว่าผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ของผู้ถูกกล่าวหารายอื่น ก็ให้ผู้บังคับบัญชาในลำดับชั้นสูงกว่าดังกล่าวเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาทั้งหมด...” ดังนี้ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาในลำดับชั้นที่สูงกว่า จึงมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ถูกกล่าวหาทั้งหมด (คือผู้ร้องทุกข์ ทั้ง ๕ ราย) ได้และในชั้นนี้เป็นขั้นตอนการร้องทุกข์คำสั่งผู้บังคับบัญชาที่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้ร้องทุกข์ทั้ง ๕ ราย จึงมีประเด็นต้องพิจารณาในปัญหาข้อกฎหมายว่าผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ร้องทุกข์

โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ข้อที่ผู้ร้องทุกข์ยกขึ้นกล่าวอ้างในชั้นร้องทุกข์เป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในชั้นสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มิใช่ข้อที่จำต้องพิจารณาในชั้นนี้ และเมื่อได้พิจารณาวินิจฉัยไว้ดังกล่าวข้างต้นแล้วว่า การออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือ (๑) ผู้บังคับบัญชาผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงเป็นผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมายมาตรา ๕๓ และ ๕๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (๒) กรณีมีมูลอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงโดยมีการสืบสวนแล้วตามมาตรา ๕๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน และ (๓) คณะกรรมการสอบสวนมีคุณสมบัติต้องด้วยข้อ ๓ ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ร้องทุกข์ทั้ง ๕ ราย จึงชอบด้วยกฎหมาย คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น สมควรยกคำร้องทุกข์

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า การออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือ (๑) ผู้บังคับบัญชาผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงเป็นผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมายมาตรา ๕๓ และ ๕๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (๒) กรณีมีมูลอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยมีการสืบสวนแล้วตามมาตรา ๕๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน และ (๓) คณะกรรมการสอบสวนมีคุณสมบัติต้องด้วยข้อ ๓ ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้ร้องทุกข์ทั้ง ๕ ราย จึงชอบด้วยกฎหมาย คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ยกคำร้องทุกข์

๑๗๕

เรื่องที่ ๒๖

มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๑

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนยื่นคำร้องขอย้าย
แต่ไม่ได้ย้าย จึงขอให้ ก.ค.ศ. มีมติให้ผู้ร้องทุกข์ได้ย้ายตามคำขอ การพิจารณาย้ายได้ดำเนินการ
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา และมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ชอบแล้ว

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องทุกข์ยื่นคำร้องขอย้ายไป (๑) โรงเรียนวิวัฒน์ (๒) โรงเรียน
สุรพินท์ (๓) โรงเรียนสินรินทร์ แต่ไม่ได้ย้าย จึงร้องทุกข์ขอให้เพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่
การศึกษา โดยมีมติให้ผู้ร้องทุกข์ได้ย้ายไปโรงเรียนวิวัฒน์

คณะกรรมการพิจารณา กลับกรอการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พิจารณาแล้วมีมติจัดลำดับให้ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้สมควรได้ย้ายไปโรงเรียนวิวัฒน์ เป็นลำดับที่ ๑

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้ว ไม่เห็นด้วยตามที่คณะกรรมการกลับกรอฯ
เสนอให้ผู้ร้องทุกข์ได้ย้ายไปโรงเรียนวิวัฒน์ เพราะผู้ร้องทุกข์ได้คะแนน ๕๓ คะแนน ขณะที่
นายปริญญาได้ ๕๔ คะแนน จึงมีมติให้นายปริญญาได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งว่างที่โรงเรียนวิวัฒน์

นายอาจารย์ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
พิจารณาพยานหลักฐานและคำชี้แจงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบคำร้องทุกข์และให้โอกาส
ผู้ร้องทุกข์แสดงการณ์ด้วยวาจาอย่างเต็มที่ โดยอนุญาตให้ผู้ร้องทุกข์นำที่ปรึกษากฎหมายเข้ามา
ร่วมฟังการแถลงการณ์ด้วย ส่วนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไม่มาแถลงแก้แล้ว
ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนว่าง ๒๘ ตำแหน่ง

และตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนว่าง ๘ ตำแหน่ง ซึ่งโรงเรียนวิวัฒน์ที่ผู้ร้องทุกข์ระบุขอย้ายเป็นลำดับที่หนึ่งเป็นโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนว่างอยู่ แต่ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้ย้ายตามที่ขอย้าย ส่วนผู้ที่ได้ย้ายไปโรงเรียนวิวัฒน์ คือ นายปริญญา ในชั้นร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์ร้องทุกข์ว่าเป็นผู้หนึ่งที่ยื่นคำร้องขอย้ายไป (๑) โรงเรียนวิวัฒน์ (๒) โรงเรียนสุรพินท์ และ (๓) โรงเรียนสินรินทร์ แต่ไม่ได้ย้ายตามที่ขอย้ายโดยผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างว่า อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ได้พิจารณาและมีมติแตกต่างจากที่คณะกรรมการกลั่นกรองการย้าย โดยมีได้แสดงผลประกอบว่ามีเหตุผลประการใด จึงมีมติแตกต่างดังกล่าว การพิจารณาไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม เป็นการกระทำโดยมิชอบ จำนวนนักเรียนของโรงเรียนมิตรประชา น้อยกว่าโรงเรียนแกลงถึง ๑๗๖ คน ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าข้อมูลจำนวนนักเรียนของโรงเรียนแกลงถูกต้องหรือไม่ เพราะข้อมูลจากการจัดสรรงบประมาณที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้าง โรงเรียนแกลงมีนักเรียนเพียง ๔๒๕ คน แต่จากแบบคำร้องขอย้ายมีนักเรียน ๗๒๗ คน และข้อมูลที่ได้ตรวจสอบกับกลุ่มนโยบายและแผน และกลุ่มงานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง ยืนยันว่ามีนักเรียน ๗๒๒ คน ซึ่งไม่ตรงกับข้อมูลในแบบคำร้องขอย้าย ผู้ร้องทุกข์จึงขอให้เพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา โดยมีมติให้ผู้ร้องทุกข์ได้ย้ายไปโรงเรียนวิวัฒน์

ในชั้นพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ผู้ร้องทุกข์แถลงการณ์ด้วยวาจาโต้แย้งว่า การพิจารณาไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม การลงมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา แทนที่จะลงมติโดยเปิดเผยกลับเป็นการลงคะแนนลับ ซึ่งผู้ร้องทุกข์ทราบในภายหลังว่ามติในการลงคะแนนเป็น ๕ : ๔ และโรงเรียนแกลงนำจำนวนนักเรียนพิเศษที่เรียนรวมมาคิดรวมเป็นจำนวนนักเรียนทั้งหมดประกอบคำร้องขอย้ายด้วย ย่อมไม่ถูกต้องซึ่งหากไม่นำมาคิดรวมจำนวนนักเรียนจะมีเพียง ๔๒๕ คนเท่านั้น และเป็นโรงเรียนขนาดเล็กไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่นายปริญญาจะได้ย้าย แต่ผู้ร้องทุกข์ก็ได้ตอบข้อซักถามของอนุกรรมการว่าโรงเรียนมิตรประชาที่ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนก็มีนักเรียนพิเศษที่เรียนรวมกับนักเรียนปกติรวมจำนวนประมาณ ๖๐๐ คนเศษ ผู้ร้องทุกข์ยังติดใจประเด็นจำนวนนักเรียนดังกล่าว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหนังสือ ลับ ที่ ศธ ๐๔๑๖.บค/๕๓๘ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ซึ่งแจ้งดังนี้

๑) การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/๒๒๕๕ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ และประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เรื่อง รายละเอียดและวิธีการพิจารณาการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยนำคำร้องขอย้ายแต่ละโรงเรียนมาจัดทำรายละเอียดและพิจารณาให้คะแนนตามที่ระบุไว้ในข้อ ๘ แห่ง

ประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และโดยวิธีการพิจารณาคำร้องขอย้ายหลักเกณฑ์การย้ายได้กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการย้าย เพื่อพิจารณาคำร้องขอย้าย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และจัดเรียงลำดับความเหมาะสมเบื้องต้น เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

ตำแหน่งว่างโรงเรียนวิวัฒน์ มีผู้ประสงค์ขอย้ายโดยการเขียนคำร้องขอย้ายเป็นจำนวน ๕ ราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ดำเนินการตามข้อ ๘ แห่งประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เรื่อง รายละเอียดและวิธีการพิจารณาการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายผู้บริหารสถานศึกษา โดยพิจารณาตามองค์ประกอบด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านประสบการณ์ และด้านผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีคะแนนเต็ม ๖๐ คะแนน โดยจัดเรียงคะแนนจากสูงไปหาต่ำ และพิจารณาถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความเหมาะสมอื่นๆ เป็นเบื้องต้น ดำเนินการโดยคณะกรรมการกลั่นกรองเป็นผู้ดำเนินการ

๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการกลั่นกรอง ตามความเหมาะสมและเป็นธรรมที่สุด เพื่อให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบคณะกรรมการพิจารณาการกลั่นกรองการย้ายข้าราชการครู สายผู้บริหารสถานศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ เวลา ๐๙.๐๐ น. ตำแหน่งว่างโรงเรียนวิวัฒน์ คณะกรรมการกลั่นกรองฯ ได้ท้วงติงคุณสมบัตินายปริญญา ว่าข้อมูลจำนวนนักเรียนโรงเรียนแก้งไม่ถูกต้อง จึงพิจารณาจัดลำดับให้ผู้ร้องทุกข์เป็นลำดับที่ ๑ แล้วนำเสนอให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาต่อไป

๓) อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ เห็นชอบการย้ายผู้บริหารสถานศึกษาตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณาลำดับที่ ๑ - ๒๓ สำหรับตำแหน่งว่างโรงเรียนวิวัฒน์ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยตามคณะกรรมการกลั่นกรองฯ เสนอมา เนื่องจากผู้ร้องทุกข์ได้รับคะแนนเป็นลำดับรองไม่เป็นไปตามข้อ ๘ และข้อ ๙ แห่งประกาศ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งกำหนดให้พิจารณาจากผู้ที่ได้คะแนนเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ และให้ตรวจสอบจำนวนนักเรียนที่แท้จริง เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ได้อภิปรายอย่างหลากหลาย ประธานในที่ประชุมจึงได้ขอความเห็นโดยการลงมติโดยลับ และปรากฏว่านายปริญญา ได้รับการพิจารณา ซึ่งเป็นไปตามข้อ ๘ และข้อ ๙ แห่งประกาศ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา จึงพิจารณาให้นายปริญญา ได้รับการพิจารณาย้ายไปดำรงตำแหน่งว่างที่โรงเรียนวิวัฒน์

ต่อมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้มีหนังสือฯ ลับ ที่ ศธ ๐๔๑๖๖.บค/...ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ แจ้งว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ตรวจสอบแล้วโรงเรียนแก้งได้ยืนยันข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ถูกต้องแล้วมีจำนวน ๗๒๗ คน และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ได้รับรอง

ข้อมูลในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๒ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒ โดยมีมติยืนยันตามมติเดิม โดยให้นายปริญญา ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวิริวัฒน์

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการพิจารณาย้ายผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แจ้งตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/๒๒๕๕ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ และประกาศ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา กล่าวคือ (๑) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณาจัดลำดับให้ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้สมควรได้ย้ายเป็นลำดับที่ ๑ แล้ว (๒) นำเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ แล้วมีมติไม่เห็นด้วยตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองเสนอให้ผู้ร้องทุกข์ได้ย้ายไปโรงเรียนวิริวัฒน์ เนื่องจากผู้ร้องทุกข์ได้คะแนนเป็นลำดับรอง (ผู้ร้องทุกข์ได้คะแนน ๕๓ คะแนน นายปริญญาได้คะแนน ๕๔ คะแนน) ไม่เป็นไปตามข้อ ๘ และ ข้อ ๙ ของประกาศ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งกำหนดให้พิจารณาจากผู้ที่ได้คะแนนเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ จึงมีมติให้นายปริญญาได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งว่างที่โรงเรียนวิริวัฒน์ ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๑๐๓๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ เห็นว่า แม้คณะกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณาแล้วมีมติจัดลำดับให้ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้สมควรได้ย้ายไปโรงเรียนวิริวัฒน์ เป็นลำดับที่ ๑ แล้วนำเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาก็ตาม แต่มติคณะกรรมการกลั่นกรองฯ หาได้เป็นที่สุดไม่หากแต่อำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา เป็นอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา ๒๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ เป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา มิได้มีผลผูกพันให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาต้องพิจารณาและมีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองฯเสนอเท่านั้น

การที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ไม่เห็นด้วยตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองฯ เสนอให้ผู้ร้องทุกข์ได้ย้ายไปโรงเรียนวิริวัฒน์ เพราะผู้ร้องทุกข์ได้คะแนน ๕๓ คะแนน ขณะที่นายปริญญา ผู้ที่ได้ย้ายได้คะแนน ๕๔ คะแนน มากกว่าผู้ร้องทุกข์ ข้อเสนอของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ไม่เป็นไปตามข้อ ๘ และข้อ ๙ ของประกาศ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งกำหนดให้พิจารณาจากผู้ที่ได้คะแนนเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ จึงมีมติให้นายปริญญาได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งว่างที่โรงเรียนวิริวัฒน์ ข้อร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ที่กล่าวอ้างว่า อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา มิได้แสดงผลประกอบการมีมติแตกต่างดังกล่าว การพิจารณาไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม เป็นการกระทำ

โดยมิชอบ นั้น ฟังไม่ขึ้น และกรณีข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ผู้ร้องทุกข์ยกขึ้นกล่าวอ้างในชั้นร้องทุกข์ ว่าข้อมูลจากการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ รายการเงินอุดหนุน ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๕๑ ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๑ (ครั้งที่ ๓) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนแกรง (โรงเรียนเดิมนายปริญญ) มีนักเรียนเพียง ๔๒๕ คน แต่จากแบบคำร้องขอย้ายมีนักเรียน ๗๒๗ คน และข้อมูลที่ได้ตรวจสอบ กับกลุ่มนโยบายและแผน และกลุ่มงานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง ปรากฏว่ามีนักเรียน ๗๒๒ คน ซึ่งไม่ตรงกับข้อมูลในแบบคำร้องขอย้ายทำให้ผู้ร้องทุกข์เกิดข้อสงสัยว่า ข้อมูลจำนวน นักเรียนของโรงเรียนแกรงถูกต้องหรือไม่ เห็นว่า กรณีเป็นเพียงข้อสงสัยของผู้ร้องทุกข์เท่านั้น ผู้ร้องทุกข์มิได้ยืนยันว่านายปริญญผู้ที่ได้ย้ายแสดงข้อมูลจำนวนนักเรียนอันเป็นเท็จแต่อย่างใด ไม่ ประกอบกับข้อมูลจำนวนนักเรียนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ ยืนยันว่าโรงเรียนแกรง มีนักเรียน ๗๒๗ คน ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ส่วนข้อมูลที่ผู้ร้องทุกข์ยกขึ้นกล่าวอ้างนั้นเป็นข้อมูลจำนวนนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๕๐ แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนนั้น ที่ประชุมเห็นว่าต้องนับจำนวนนักเรียน พิเศษที่เรียนรวมกับนักเรียนปกติด้วยเพราะเป็นกรณีที่โรงเรียนต้องจัดการศึกษาพิเศษแก่นักเรียน ดังกล่าวตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนราชการต้นสังกัด จำนวนนักเรียนโรงเรียนแกรง จึงถูกต้องแล้ว ข้อโต้แย้งของผู้ร้องทุกข์เป็นเพียงข้อสงสัยของผู้ร้องทุกข์ ไม่มีน้ำหนักหักล้างเหตุผลของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ในอันที่ ก.ค.ศ. จะเพิกถอน มติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาฯ ดังกล่าว และมีมติให้ผู้ร้องทุกข์ได้ย้ายไปโรงเรียนวิวัฒณ์ แต่อย่างใดไม่ การพิจารณาย้ายได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา และมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ชอบแล้ว คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น สมควรยกคำร้องทุกข์

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาย้ายได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้าย ผู้บริหารสถานศึกษา และมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ชอบแล้ว คำขอของผู้ร้องทุกข์ที่ขอให้ ก.ค.ศ. มีมติให้ผู้ร้องทุกข์ ได้ย้ายตามคำขอ นั้น ไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะมีมติตามคำร้องขอ คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกคำร้องทุกข์

๑๘๐

เรื่องที่ ๒๗

มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา ร้องทุกข์ว่าผู้ร้องทุกข์มีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์ข้อ ๑๑ (๔) จะต้องได้เลื่อนขั้นเงินเดือน
เป็นกรณีพิเศษ แต่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือนเพียง ๐.๕ ขั้น (ข้อ ๖) กรณีปกติ การที่ผู้บังคับบัญชา
คำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ๐.๕ ขั้น ขอบด้วยกฎหมายและเหมาะสมกับกรณีแล้ว

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ตั้งแต่ผู้ร้องทุกข์ย้ายมาดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ร้องทุกข์
ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ๒ ขั้นทุกปี แต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ๒๕๕๑)
ผู้ร้องทุกข์ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น (ข้อ ๗) กรณีพิเศษ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑)
ผู้ร้องทุกข์ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๐.๕ ขั้น (ข้อ ๖) กรณีปกติ ดังนั้น รวม ๒ ครั้ง ในปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ร้องทุกข์ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๑.๕ ขั้น

คณะกรรมการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ดำเนินการแล้ว
ปรากฏว่า ผู้ร้องทุกข์ได้คะแนน ๔๓๕ คะแนน จากคะแนนรวมทั้งสิ้น ๕๐๐ คะแนน คิดเป็น
๘๗%เห็นควรเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ๐.๕ ขั้น

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบกับการประเมินฯ ดังกล่าว
คณะกรรมการกลั่นกรองการเลื่อนขั้นเงินเดือน พิจารณาแล้วเห็นชอบ

อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบให้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๐.๕ ขั้น
ให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ผู้บังคับบัญชาจึงมีคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน ตามนัยมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
ดังกล่าว

นายโลกร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องทุกข์ได้แย้งว่า ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรมจากการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) คือ ได้รับการพิจารณาให้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๐.๕ ขั้น (ข้อ ๖) ทั้งๆ ที่ผู้ร้องทุกข์มีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์ ข้อ ๑๑ (๔) คือ รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๔๘ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่หนักกว่าหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างว่าการพิจารณาความดีความชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. และไม่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการพิจารณาหลายประการ

กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ผู้ร้องทุกข์ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๐) ๐.๕ ขั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาและเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา โดยกรรมการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานดำเนินการแล้วปรากฏว่า ผู้ร้องทุกข์ได้คะแนน ๔๓๕ คะแนน จากคะแนนรวมทั้งสิ้น ๕๐๐ คะแนน คิดเป็น ๘๗% โดยเห็นควรเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ๐.๕ ขั้น และผู้บังคับบัญชาเห็นชอบกับการประเมินฯ ดังกล่าวนำเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) พิจารณาแล้วเห็นชอบ แล้วนำเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๑ แล้วมีมติเห็นชอบให้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๐.๕ ขั้น ให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ผู้บังคับบัญชาจึงมีคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ ๘๘๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๑ สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน ตามนัยมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาฯ ดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างว่าไม่ได้ได้รับความเป็นธรรมจากการเลื่อนขั้นเงินเดือนดังกล่าวทั้งๆ ที่ผู้ร้องทุกข์มีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์ ข้อ ๑๑ (๔) คือ รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๔๘ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๑ ปฏิบัติหน้าที่หนักกว่าหน้าที่ความรับผิดชอบ เห็นว่า จากข้อเท็จจริงระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ รวม ๔ ปี ผู้ร้องทุกข์ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ๒ ขั้นทุกปี ซึ่งตรวจสอบจากบทกฎหมาย, กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วไม่ปรากฏว่า

ขัดต่อทกกฎหมายดังกล่าวที่ห้ามมิให้ได้ ๒ ชั้น ติดต่อกันแต่อย่างใด และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ผู้ร้องทุกข์ยื่นคำร้องทุกข์นี้ รวมทั้งปีผู้ร้องทุกข์ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ๑.๕ ชั้น ดังนี้ จะเห็นได้ว่าผู้ร้องทุกข์ได้รับความดีความชอบติดต่อกันถึง ๕ ปีงบประมาณ นับว่ามีโอกาสดีกว่าผู้อื่น จะพึงว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมได้อย่างไร ส่วนข้อร้องทุกข์ข้ออื่นๆ ตามหนังสือร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ ตั้งแต่ข้อ ๑.๑ - ๒.๔ สำนักงาน ก.ค.ศ. มีหนังสือลับ ที่ ศธ ๐๒๐๖.๕/๐๔๓๒ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชี้แจงเหตุผลในการพิจารณาตามข้อโต้แย้งของผู้ร้องทุกข์ และได้รับการชี้แจงตามหนังสือลับ ที่ ศธ ๐๔๑๘๗/๓๓๘ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ปฏิเสธว่าไม่เป็นความจริง เพราะการดำเนินการทุกขั้นตอนได้รับการตรวจสอบโดยละเอียดจากคณะกรรมการกลั่นกรองว่าชอบด้วยระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ปรากฏข้อพิพาทให้เห็นว่าการดำเนินการไม่ชอบด้วยกฎหมายและมีการแสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบประการใด ซึ่งหากเป็นจริงตามที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างน่าจะต้องมีเหตุบ่งชี้แสดงให้เห็นว่ามีมูลกรณีเกิดขึ้น ประกอบกับผู้ร้องทุกข์มิได้แสดงหลักฐานให้เห็นได้ว่าผู้ร้องทุกข์มีผลงานดีเด่นมากกว่าคนอื่นๆ อย่างไรในอันที่จะได้เลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ

ส่วนประเด็นที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกับ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา นำโควตา ๑๕% ของสายผู้สอนมาจัดสรรโดยใช้ดุลพินิจและความพึงพอใจส่วนตัวในการกำหนดตัวบุคคลว่าใครจะได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๒ ชั้น ตรวจสอบจากรายงานการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๑ แล้ว ที่ประชุมเห็นชอบให้นำมาจัดสรรให้ผู้ในกลุ่มโรงเรียนเสนอมาในบัญชีสำรองจัดให้กระจายทุกตำแหน่งกระจายทุกพื้นที่โดยเน้นสายผู้สอนมากกว่า ข้อร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ จึงเลื่อนลอยไม่หนักแน่นเพียงพอที่จะมีมติให้มีการทบทวนการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เพราะไม่มีผลเปลี่ยนแปลงให้ผู้ร้องทุกข์ได้เลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นอย่างอื่น คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้นสมควรยกคำร้องทุกข์

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องทุกข์ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ๒ ชั้น ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ รวม ๔ ปี และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมทั้งปีผู้ร้องทุกข์ก็ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ๑.๕ ชั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องทุกข์ได้รับความเป็นธรรมตามสมควรแล้ว ไม่ปรากฏว่าการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือมีการแสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบแต่ประการใด ประกอบกับผู้ร้องทุกข์มิได้แสดงหลักฐานให้เห็นได้ว่าผู้ร้องทุกข์มีผลงานดีเด่นมากกว่าคนอื่นๆ อย่างไรในอันที่จะได้เลื่อนขั้นเงินเดือนเป็น

๑๘๓

กรณีพิเศษ ขัอร้องทุกข์อื่นๆ ของผู้ร้องทุกข์ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงให้ผู้ร้องทุกข์ได้เลื่อนขึ้นเงินเดือนเป็นอย่างอื่น การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ๐.๕ ขั้น ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา นั้น ชอบด้วยกฎหมายและเหมาะสมกับกรณีแล้ว คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกคำร้องทุกข์

๑๘๔

เรื่องที่ ๒๘

มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาชาย ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมด
เลื่อนขึ้นเงินเดือน เพราะผลการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานต่ำกว่า ๖๐%
อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้วเห็นชอบตามที่คณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบ
เพื่อเลื่อนขึ้นเงินเดือนเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา เห็นว่าการให้คงเลื่อนขึ้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์เป็นกรณี
ที่มีความไม่เป็นกลาง ไม่เที่ยงธรรม ไม่เปิดเผยโปร่งใส ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อประโยชน์แห่ง
ความยุติธรรม จึงมีมติให้เพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาฯ ดังกล่าว ให้ประเมินผล
การปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์ใหม่ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องทุกข์ถูกงดเลื่อนขึ้นเงินเดือน ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑)
เนื่องจากผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ ไม่รักษาวินัย ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทาง
ราชการ ขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา
ให้มิมงดเลื่อนขึ้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์

คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งให้มีหน้าที่ประเมิน
ผู้ร้องทุกข์ แต่ข้อเท็จจริงคณะกรรมการไม่ได้ทำหน้าที่ประเมิน เห็นว่า ผู้ร้องทุกข์เป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียน
จึงให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ประเมิน ซึ่งผลการประเมินผู้ร้องทุกข์ได้คะแนน ๒๕๐ คะแนน
จากคะแนนรวมทั้งสิ้น ๕๐๐ คะแนน แต่ผู้ลงลายมือชื่อประเมินฯ คือ นายนทที ประธานกรรมการฯ

ผู้อำนวยการโรงเรียน พิจารณาแล้วเห็นชอบ

คณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน พิจารณาแล้วเห็นชอบ
นำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา มีมติให้ความเห็นชอบต่อไป

อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้ว เห็นว่าโรงเรียนสวนวิทยาได้ดำเนินการ
พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด จึงมีมติเห็นชอบ
ให้งดเลื่อนขั้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์

นายจิระร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา
พยานหลักฐานประกอบเอกสารร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้ร้องทุกข์ถูกงด
เลื่อนขั้นเงินเดือน ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) เนื่องจากผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ ไม่รักษาวินัย
ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่ง
อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑
พิจารณาแล้ว เห็นว่า โรงเรียนสวนวิทยาได้ดำเนินการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการเป็นไป
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด จึงมีมติเห็นชอบให้งดเลื่อนขั้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์

ผู้ร้องทุกข์ได้แย้งว่า ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องมาจากการกระทำของ
ผู้บังคับบัญชาเพราะผู้ร้องทุกข์และนายณรงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนวิทยา ผู้บังคับบัญชา เป็น
ปฏิภักษ์ต่อกันในเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่ของนายณรงค์ จนเป็นคดีความฟ้องร้องกันโดยผู้ร้องทุกข์
เป็นฝ่ายโจทก์ การที่ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับการเสนอให้เลื่อนขั้นเงินเดือนเนื่องจากผู้บังคับบัญชากล่าว
อ้างว่า ผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์อยู่ในระดับต่ำ ไม่รักษาวินัยไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน
ของทางราชการ ขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ผู้ร้องทุกข์เห็นว่า เป็นการกล่าวอ้างที่
เลื่อนลอยไม่มีพยานหลักฐาน ประกอบกับผู้ร้องทุกข์เป็นผู้มีเหตุขัดแย้งกับนายณรงค์ ผู้บังคับบัญชา
มาก่อน กรณีจึงเป็นการกลั่นแกล้งผู้ร้องทุกข์

จึงขอให้เพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๑ เมื่อ
วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ที่ให้งดเลื่อนขั้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์ และมีมติให้สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา สั่งการให้โรงเรียนสวนวิทยา แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ผู้ร้องทุกข์ใหม่โดยให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักความชอบด้วยกฎหมายต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหนังสือ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ชี้แจงว่า นายจิระ
เคยยื่นร้องทุกข์กรณีเดียวกันนี้ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ได้ดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบกระบวนการดำเนินการ
เลื่อนขั้นเงินเดือนของผู้ร้องทุกข์ดังกล่าว ตามคำสั่งฯ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นดังนี้

๒.๑ โรงเรียนสวนวิทยา ได้ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามคำสั่งฯ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑ โดยมีนายันทที่ รองผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการได้ประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการและใช้แบบประเมินตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด สำหรับตำแหน่งผู้บริหาร หากมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ภาระงานก็ประเมินตามงานที่ได้รับมอบหมายได้ในราย นายจิระ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาใช้แบบประเมิน แบบที่ ๒ โดยมีรายการประเมินกำหนดค่าคะแนนไว้แต่ละรายการ และมีคะแนนรวมทั้งสิ้น ๕๐๐ คะแนน

๒.๒ โรงเรียนสวนวิทยา ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน ตามคำสั่งฯ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๑ โดยมีนายณรงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการได้ดำเนินการประชุมพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๑ โดยมติที่ประชุมเห็นชอบเป็นเอกฉันท์

๒.๓ กรณีไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ นายจิระ นั้น นายณรงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียน สวนวิทยา ได้มีบันทึกเป็นหนังสือแจ้งผลการประเมินแก่บุคคลดังกล่าว ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นการชี้แจงเหตุผลที่ไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนให้ผู้รับการประเมินทราบตามระเบียบของทางราชการ

๒.๔ ตามรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นบันทึกการให้ถ้อยคำของคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งคณะกรรมการได้นำผลคะแนนของคณะกรรมการทั้ง ๕ คนมารวมกันและหาค่าเฉลี่ย สำหรับรายนายจิระ ซึ่งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานเห็นว่า เป็นตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน จึงให้นายณรงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนวิทยา เป็นผู้ประเมินนั้นยังถือได้ว่านายณรงค์ เป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นการประเมินโดยชอบแล้ว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความเห็นว่า โรงเรียนสวนวิทยา ได้ดำเนินการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ โดยผ่านกระบวนการตามขั้นตอนที่ทางราชการ กำหนด ส่วนการให้คะแนนกับผู้รับการประเมินนั้น คณะกรรมการการประเมินผลการปฏิบัติงานได้พิจารณาตามสมควรการให้คะแนน ผลคะแนนเป็นเอกสิทธิ์ของคณะกรรมการที่ได้พิจารณาตามข้อเท็จจริง โดยใช้มาตรฐานซึ่งเป็นแบบประเมินตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดเช่นเดียวกัน การดำเนินการจึงชอบด้วยระเบียบของทางราชการแล้ว

กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า กระบวนการดำเนินการเลื่อนชั้นเงินเดือนและการพิจารณาให้
 งดเลื่อนชั้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์ ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ที่ประชุม
 พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชี้แจงว่าโรงเรียนสวนวิทยาได้
 ดำเนินการพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนข้าราชการครูตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด การดำเนินการ
 จึงชอบด้วยระเบียบของทางราชการแล้ว แต่พิจารณาจากผลการตรวจสอบกระบวนการดำเนินการ
 เลื่อนชั้นเงินเดือนของผู้ร้องทุกข์ (ตามคำสั่งฯ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑) ปรากฏว่าคณะกรรมการ
 ประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนวิทยา มีคำสั่งฯ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑
 แต่งตั้ง แต่งให้ถือยกว่าสำหรับรายผู้ร้องทุกข์เป็นตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน จึงให้นายณรงค์
 ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนวิทยา เป็นผู้ประเมิน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้ว ถือได้ว่า
 นายณรงค์เป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติ
 ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นการประเมินโดยชอบแล้ว นั้น
 เห็นว่า มาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว บัญญัติว่า “ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ประเมินผล
 การปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดหลักการปฏิบัติหน้าที่เหมาะสม...
 และปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ถือว่าผู้นั้น
 มีความชอบสมควรได้รับ... การเลื่อนชั้นเงินเดือน...” ซึ่งนายณรงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนวิทยา
 ในฐานะผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนได้ดำเนินการ
 โดยมีคำสั่งฯ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน นับได้ว่า
 เป็นวิธีการที่โปร่งใส มีความเที่ยงธรรม ถ้าคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการโดยเปิดเผย โปร่งใส และ
 ตรวจสอบได้ ซึ่งคณะกรรมการฯ ก็ชอบที่จะดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์ได้
 เพราะในคำสั่งฯ ระบุไว้ชัดเจนว่า แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตำแหน่งรองผู้อำนวยการ
 ตำแหน่งครู และครูผู้ช่วย แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้อำนวยการโรงเรียนสวนวิทยา เห็นได้ว่า
 การประเมินของคณะกรรมการฯ เป็นการประเมินในขั้นตอนแรก ขั้นตอนต่อมาเป็นหน้าที่ของ
 ผู้บังคับบัญชาต้องให้ความเห็นเกี่ยวกับการประเมินของคณะกรรมการฯ ข้างต้น แล้วจึงนำเสนอ
 คณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนชั้นเงินเดือนฯ (คณะกรรมการ ชุดที่ ๒) ตาม
 คำสั่งฯ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๑ พิจารณาแล้วนำเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา มีมติ
 ให้ความเห็นชอบต่อไป

แต่ตามข้อเท็จจริง คณะกรรมการฯ หาได้ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์
 แต่อย่างใดไม่ กลับปรากฏจากพยานหลักฐานตามแบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 การปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา) ว่าผู้
 ลงลายมือชื่อประเมินฯ คือนายนันทิ (ซึ่งผู้ร้องทุกข์ได้คะแนน ๒๕๐ คะแนน จากคะแนนรวมทั้งสิ้น

๕๐๐ คะแนน ผลการประเมินต่ำกว่า ๖๐% ต้องปรับปรุง) นับว่าเป็นข้อพิรุณประการหนึ่ง หากแต่ผู้ประเมินจริงๆ ก็อภินายณรงค์ ผู้บังคับบัญชา แม้กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ก็ตาม พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องทุกข์กับนายณรงค์ ผู้บังคับบัญชามีเรื่องขัดแย้งกันนับว่ารุนแรงถึงขั้นฟ้องร้องกันเป็นคดีต่อศาลปกครองกลาง การที่นายณรงค์เป็นผู้ประเมินฯ ผู้ร้องทุกข์แต่เพียงผู้เดียวโดยมิได้กระทำในรูปคณะกรรมการฯ จะมีหลักประกันใดที่จะแสดงให้เห็นโดยปราศจากข้อสงสัยว่ามีความเป็นกลางหรือมีความเที่ยงธรรมกับผู้ร้องทุกข์ กรณีมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ต้องด้วยมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับผลการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบกระบวนการดำเนินการเลื่อนขึ้นเงินเดือนฯ พบว่า กรณีของผู้ร้องทุกข์บางขั้นตอนมิได้ดำเนินการ กล่าวคือผู้ร้องทุกข์ปฏิบัติการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับ ชั้น ม.๑ และได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานวิจัย จึงควรได้รับการประเมินในฐานะครูผู้สอนด้วย และคณะกรรมการพิจารณาเพื่อเลื่อนขึ้นเงินเดือนที่เข้าประชุมไม่ได้เห็นคะแนนผลการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้อำนวยการโรงเรียนอ้างว่าพิมพ์ไม่ทันเพียงแต่แจ้งชื่อว่าใครได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนเท่านั้น นับเป็นข้อพิรุณให้เกิดความระแวงสงสัยแก่ผู้ร้องทุกข์อีกประการหนึ่ง ซึ่งมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน กำหนดให้การเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา โดยให้ยึดหลักคุณธรรม มีความเที่ยงธรรม เปิดเผย โปร่งใส พิจารณาผลการปฏิบัติงานเป็นหลักและความประพฤตินในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพนอกจากนี้ วรรคสองของมาตราเดียวกัน กำหนดให้พิจารณาผลการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นหลัก และวรรคสี่ กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาไม่สั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือน ให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งให้ผู้นั้นทราบพร้อมเหตุผลที่ไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือน ดังนี้ การดำเนินการพิจารณาให้งดเลื่อนขึ้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์ดังกล่าว ย่อมมีข้อสงสัยให้เกิดการโต้แย้งว่า มีความเป็นกลางมีความเที่ยงธรรม เปิดเผย โปร่งใส และมีเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้งหรือไม่ ข้อร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ที่อ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาเพราะเป็นปฏิบัติต่อกันจนเป็นคดีความฟ้องกัน ผู้ร้องทุกข์เห็นว่า การที่ผู้บังคับบัญชาเสนอไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์โดยกล่าวอ้างว่าผู้ร้องทุกข์มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ ไม่รักษาวินัย ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ขาดคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน เป็นการกล่าวอ้างที่เลื่อนลอยไม่มีพยานหลักฐานนั้นพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้บังคับบัญชาแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบว่าไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนให้โดยอ้างเหตุผลดังกล่าว ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการแจ้งเหตุผลที่ไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนโดยชัดแจ้ง เห็นว่าการแจ้งสมควรแจ้งทั้งพฤติการณ์พร้อมเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้งให้วิญญูชนเข้าใจได้ เช่นผลงานอยู่ในระดับต่ำต้องปรับปรุงอย่างไร ไม่รักษาวินัย ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ขาดคุณธรรมจริยธรรมอย่างไร อาศัยเหตุดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว

ข้างต้นเห็นว่า เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม และกรณีมีเหตุอันอาจทำให้การพิจารณาให้งดเลื่อนชั้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์มีความไม่เป็นกลาง หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำร้องทุกข์ฟังขึ้น

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า การพิจารณาให้งดเลื่อนชั้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์เป็นกรณีที่มีความไม่เป็นกลาง ไม่เที่ยงธรรมไม่เปิดเผยโปร่งใสหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม คำร้องทุกข์ฟังขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์

(๑) เพิกถอนมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เฉพาะวาระที่มีมติเห็นชอบให้งดเลื่อนชั้นเงินเดือนผู้ร้องทุกข์

(๒) ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประสานกับโรงเรียนสวนวิทยา แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติราชการของผู้ร้องทุกข์ใหม่ โดยปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ แล้วนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาต่อไป

(๓) แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทุกข์ทราบพร้อมทั้งแจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครองด้วยและ

(๔) เมื่อดำเนินการแล้วผลเป็นประการใดให้รายงานให้ ก.ค.ศ. ทราบด้วย

๑๕๐

เรื่องที่ ๒๕

มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๑

มติ ก.ค.ศ.

โดย อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.)
ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหญิง ตำแหน่งครู ร้องทุกข์ว่า การพิจารณาเลื่อน
ขั้นเงินเดือน ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) ของผู้บังคับบัญชาที่สั่งการตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่
การศึกษา ไม่เป็นธรรม

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ปีงบประมาณ ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑
(๑ เมษายน ๒๕๕๑) นาง ก. ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๐.๕ ขั้น ในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน
ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณามีมติให้นาง ก. ได้เลื่อน
ขั้นเงินเดือน ๑ ขั้น ดังนั้น รวม ๒ ครั้งในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ นาง ก. ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๑.๕ ขั้น

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีคำสั่งให้เลื่อนขั้นเงินเดือนนาง ก. ครั้งที่ ๒
(๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) ๑ ขั้น ตามนัยมติดังกล่าว

นาง ก. ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณา
แล้วเห็นว่า ในชั้นร้องทุกข์ผู้ร้องทุกข์ได้แย้งว่า ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับความเป็นธรรมตามสิทธิและ
สภาพจริงของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างว่าผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์
มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไม่ด้อยกว่าข้าราชการครูที่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน ๑.๕ ขั้น และอยู่ใน
โควตาและวงเงินเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนของสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้ร้องทุกข์จะเป็นผู้มีสิทธิได้รับ
การเลื่อนขั้นเงินเดือน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๕๐
ข้อ ๑๑ วรรคสาม เช่นเดียวกัน

กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า การพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ๑.๐ ขึ้น ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่าในการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) รายของผู้ร้องทุกข์ ได้ดำเนินการโดยผู้บังคับบัญชาได้ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์ โดยพิจารณาจากแฟ้มสะสมงาน สมุดบันทึกผลงาน และคุณภาพความดีของข้าราชการตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด ซึ่งผู้บังคับบัญชาประเมินให้ผู้ร้องทุกข์ได้คะแนนประเมินร้อยละ ๘๓.๐๐ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือน ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗.๒ และข้อ ๑๐.๓.๑ คณะกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณาผลการประเมินของผู้บังคับบัญชาแล้วเห็นชอบ จึงรายงานผลให้ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตามลำดับ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนฯ ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๑ ดำเนินการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครั้งที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๑) และนำผลการพิจารณาเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ แล้วมีมติเห็นชอบให้เลื่อนขึ้นเงินเดือนให้แก่ผู้ร้องทุกข์ ๑.๐ ขึ้น ผู้บังคับบัญชาจึงมีคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ สั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือน ตามนัยมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาฯ ดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย

การที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวอ้างว่า ตามสภาพความเป็นจริงผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามข้อ ๑๑ วรรคสาม ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขึ้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ร้องทุกข์สมควรได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ๑.๕ ขึ้น นั้น เห็นว่าตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๑ กำหนดขั้นตอนการดำเนินการเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการ โดยให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์ โดยพิจารณาจากแฟ้มสะสมงาน สมุดบันทึกผลงานและคุณภาพความดีแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือน อำนาจในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์จึงอยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผู้ร้องทุกข์และคณะกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือน ในชั้นร้องทุกข์ผู้ร้องทุกข์ก็ได้ยกข้อต่อสู้หรือมีพยานหลักฐานโดยชัดแจ้งว่าผู้บังคับบัญชาชั้นต้น (หัวหน้ากลุ่ม / ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือคณะกรรมการกลั่นกรองฯ)

ใช้ดุลพินิจโดยมิชอบหรือมีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งผู้ร้องทุกข์หรือไม่ อย่างไร เพียงแต่ยกข้อกล่าวอ้างว่าผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามข้อ ๑๑ วรรคสาม ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ร้องทุกข์สมควรได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ๑.๕ ขั้น ซึ่งก็เป็นความคิดเห็นของผู้ร้องทุกข์เอง ซึ่งผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์นั้น ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นได้ประเมินให้คะแนนถึงร้อยละ ๕๓.๐๐ อยู่ในระดับใกล้เคียงกับข้าราชการครูคนอื่นมิได้ต่ำจนเป็นข้อพิรุธว่าจะถูกกลั่นแกล้ง ทั้งเมื่อผู้บังคับบัญชาชั้นต้นประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์แล้ว ยังต้องนำผลการประเมินเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองเลื่อนขั้นเงินเดือนของโรงเรียน ซึ่งเป็นการพิจารณาในรูปองค์คณะ มิใช่เป็นการใช้ดุลพินิจเสร็จเด็ดขาดโดยบุคคลหนึ่งบุคคลใด อันเป็นหลักประกันได้ว่าผู้ร้องทุกข์จะได้รับความเป็นธรรมในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนอีกชั้นหนึ่ง ทั้งไม่ปรากฏข้อพิรุธให้เห็นว่าการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ไม่เป็นธรรมอย่างไร ข้าราชการครูคนอื่น ๆ ในโรงเรียนต่างยอมรับผลการพิจารณา มีเพียงผู้ร้องทุกข์เพียงรายเดียวที่ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์เห็นว่าไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะมีมติให้ทบทวนผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์ คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยกคำร้องทุกข์

๑๕๓

หน้า ๔๓

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๑๑ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๕ มกราคม ๒๕๕๑



กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎ ก.ค.ศ. นี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งด้วย

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม หรือปลัดกระทรวงอื่นที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๒ การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้

ข้อ ๓ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้อุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาอุทธรณ์ ให้ถือว่าวันที่ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นวันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัย แต่ได้มีการแจ้งคำสั่งลงโทษทางวินัยให้ผู้ถูกลงโทษทราบพร้อมกับมอบสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยให้ผู้ถูกลงโทษ รวมทั้ง

ทำบันทึกลงวันเดือนปี เวลา และสถานที่ที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันที่ผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่ง

ในกรณีที่ไม้อาจแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยได้โดยตรง แต่ได้มีการแจ้งเป็นหนังสือโดยส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกลงโทษ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกลงโทษเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ถูกลงโทษได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยฉบับที่ให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่งแล้ว

ข้อ ๔ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้ผู้ถูกลงโทษได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนไม่ได้

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร และลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษ

ในการอุทธรณ์ ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ตามวรรคสอง หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. โดยตรงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อ่านหรือส่งหนังสืออุทธรณ์

ข้อ ๕ เพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ ผู้จะอุทธรณ์มีสิทธิขอตรวจหรือคัดสำเนาการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนหรือของผู้สอบสวนได้ ส่วนการขอตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษที่จะอนุญาตหรือไม่ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยของข้าราชการ ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็นเป็นเป็นเรื่องๆ ไป

ข้อ ๖ ผู้ถูกลงโทษมีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ
- (๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ
- (๓) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้อุทธรณ์
- (๔) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ
- (๕) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหา

การคัดค้านอนุกรรมการหรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค. เริ่มพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ ถ้าอนุกรรมการหรือกรรมการดังกล่าวมิได้ขอถอนตัวให้อนุกรรมการหรือกรรมการที่เหลืออยู่นอกจากอนุกรรมการหรือกรรมการผู้ถูกคัดค้านพิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือ ให้แจ้งอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นทราบและมีให้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์ เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่า การให้อนุกรรมการ หรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้

ข้อ ๗ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๒) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของนายกรัฐมนตรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๓) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา ให้อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้พิจารณา

ข้อ ๘ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๒) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของนายกรัฐมนตรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่ง สังกัดตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๓) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ เลขาธิการ อธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าอธิการบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าให้อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งเป็นผู้พิจารณา

ข้อ ๕ การอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. และยื่นที่สำนักงาน ก.ค.ศ.

การยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้ โดยให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสืออุทธรณ์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานหรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวได้รับหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีที่นำหนังสืออุทธรณ์มายื่นเอง ให้ผู้รับออกใบรับประทับตรารับและลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐานในวันที่ได้รับตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐาณดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือเป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแถลงการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. เริ่มพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐ อุตสาหกรรมที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นอุตสาหกรรมที่ถูกต้องในสาระสำคัญตามข้อ ๔ และข้อ ๕ และได้อุตสาหกรรมภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๓

ในกรณีที่มีปัญหาว่าอุตสาหกรรมใดเป็นอุตสาหกรรมที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. มีมติไม่รับอุตสาหกรรมคำส่งลงโทษไว้พิจารณา ให้เป็นที่สุดและแจ้งมตินั้นพร้อมสิทธิในการฟ้องศาลปกครองให้ผู้อุตสาหกรรมทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

ข้อ ๑๑ ผู้อุตสาหกรรมจะขอถอนอุตสาหกรรมก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาวินิจฉัยอุตสาหกรรมเสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ.

เมื่อได้ถอนอุตสาหกรรมแล้ว การพิจารณาอุตสาหกรรมให้เป็นอันระงับ

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการอื่น ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่ผู้ถูกลงโทษได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดนั้น

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการอื่น หลังจากที่ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาสังกัดเดิมไว้แล้ว และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา สังกัดเดิมนั้นยังมิได้มีมติตามข้อ ๑๔ ให้ส่งเรื่องอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานตามข้อ ๑๓ ไปให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการอื่น หลังจาก ที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาสังกัดเดิมได้มีมติตามข้อ ๑๔ แล้ว แต่ผู้บังคับบัญชายังมิได้สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น ให้ส่งเรื่องอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งรายงานการประชุมและมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาไปให้ผู้บังคับบัญชาใหม่เป็นผู้สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น

ข้อ ๑๓ การพิจารณาอุทธรณ์คำส่งลงโทษทางวินัย ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาจากสำนวนการสืบสวนหรือพิจารณาเบื้องต้นตามมาตรา ๕๕ และสำนวนการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๕๘ หรือสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้ฟังข้อเท็จจริงตามนั้น และในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใดๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ

ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการหรือบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นว่า การแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จะให้งดการแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่นัดให้ผู้อุทธรณ์มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้แจ้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ส่งลงโทษหรือเพิ่มโทษทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลงด้วยตนเอง หรือมอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แทนมาแถลงแก้ต่อที่ประชุมครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว ให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ส่งลงโทษหรือเพิ่มโทษ หรือผู้แทนเข้าฟังคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์ได้

ในการพิจารณาอุทธรณ์ ถ้า อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. เห็นสมควรที่จะต้องสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ให้มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะสอบสวนเองหรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมแทนก็ได้ หรือกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบส่งไปให้ผู้สอบสวนเดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้

ในการสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม ถ้า อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. หรือคณะกรรมการสอบสวนที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคสี่ เห็นสมควรส่งประเด็นหรือข้อสำคัญใดที่ต้องการทราบไปสอบสวนพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างพื้นที่หรือต่างเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีอำนาจกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญนั้นส่งไปเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่หรือเขตพื้นที่การศึกษานั้น ทำการสอบสวนแทนได้

การสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม หรือส่งประเด็นหรือข้อสำคัญไปเพื่อให้ผู้สอบสวนเดิมหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานซึ่งอยู่ต่างท้องที่หรือต่างเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตามวรรคสี่และวรรคห้า ในเรื่องเกี่ยวกับกรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง หรือกรณีกล่าวหาตามมาตรา ๑๑๐ (๔) มาตรา ๑๑๑ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาตามมาตรา ๕๘ วรรคหก หรือมาตรา ๑๑๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔ เมื่อ อ.ก.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ศ.ศ. แล้วแต่กรณี ได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรงที่ผู้อุทธรณ์ตามข้อ ๗ (๒) หรือ (๓) หรือตามข้อ ๘ (๒) หรือ (๓) แล้ว

(๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษถูกต้องและเหมาะสมกับความผิดแล้ว ให้มีมติยกอุทธรณ์

(๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง แต่ควรได้รับโทษหนักขึ้น ให้มีมติเพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น

(๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีมติให้ลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง

(๔) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรลดโทษ ให้มีมติให้สั่งลดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

(๕) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง และเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นความผิดวินัยหรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัย ให้มีมติยกโทษ

(๖) ถ้าเห็นว่าข้อความในคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้มีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม

(๗) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง และดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๘) ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ศ.ศ. หรือเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง แล้ว ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

(๙) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิดและเห็นว่าผู้อุทธรณ์มีกรณีสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๔) มาตรา ๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๒ ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๑๐) ถ้าเห็นสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

การออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นเหตุที่จะยุติการพิจารณาอุทธรณ์ แต่จะมีมติตาม (๒) หรือ (๕) มิได้ และถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะตายจะมีมติตาม (๓) หรือ (๘) มิได้

ในกรณีที่มิได้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยในความผิดที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็นความผิดในเรื่องเดียวกันโดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกลงโทษคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ แม้ผู้ถูกลงโทษคนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะคดีอันเป็นเหตุเดียวกับกรณีของผู้อุทธรณ์แล้ว ให้มีมติให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณาการลงโทษให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ด้วย

ข้อ ๑๕ เมื่อ อ.ก.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ได้มีมติตามข้อ ๑๔ แล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบด้วย

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ได้สั่งตามข้อ ๑๕ แล้ว ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปมิได้ เว้นแต่ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งเพิ่มโทษเป็นโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการตามข้อ ๑๔ (๘) หรือสั่งให้ออกจากราชการตามข้อ ๑๔ (๕) ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๒ ได้อีกชั้นหนึ่ง

ข้อ ๑๗ การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ในกรณีที่อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ตามข้อ ๗ (๑) และข้อ ๘ (๑) ให้นำข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใด ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ต่อไปอีกมิได้ และให้แจ้งผู้อุทธรณ์ทราบพร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบเป็นหนังสือ หรือดำเนินการให้เป็นไปตามมติ ก.ค.ศ. โดยเร็ว

๒๐๑

หน้า ๕๑

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๑๑ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๕ มกราคม ๒๕๕๑

ข้อ ๑๘ การนับระยะเวลาตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ สำหรับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรก
แห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับ
วันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

วิจิตร ศรีสอาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

๒๐๒

หน้า ๕๒

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๑๑ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๕ มกราคม ๒๕๕๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎ ก.ค.ศ. ฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๒๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ กรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จึงจำเป็นต้องออกกฎ ก.ค.ศ. นี้

๒๐๓

หน้า ๓

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๕๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑



กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องทุกข์

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎ ก.ค.ศ. นี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า รวมถึง อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งด้วย

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม หรือปลัดกระทรวงอื่นที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๒ การร้องทุกข์คำสั่งให้ออกจากราชการ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓ การร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องทุกข์ ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้

ข้อ ๔ เมื่อผู้อยู่ได้บังคับบัญชามีกรณีร้องทุกข์ตามข้อ ๓ และแสดงความประสงค์ที่จะปรึกษาหารือ รับฟังหรือสอบถามกับผู้บังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชานั้นให้โอกาสและรับฟังหรือสอบถามเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวเพื่อทำความเข้าใจและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นต้น

ถ้าผู้อยู่ได้บังคับบัญชาไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือ หรือปรึกษาหารือแล้วไม่ได้รับคำชี้แจงหรือได้รับคำชี้แจงไม่เป็นที่พอใจ หรือผู้บังคับบัญชามีได้ดำเนินการใดๆ หรือดำเนินการแล้วแต่ไม่เป็นที่พอใจ ก็ให้ร้องทุกข์ตามข้อ ๕

ข้อ ๕ การร้องทุกข์ ให้ทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ และให้ร้องทุกข์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะร้องทุกข์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นร้องทุกข์แทนไม่ได้

หนังสือร้องทุกข์ต้องลงลายมือชื่อ ที่อยู่ และตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์ และต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลให้เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างใด และความประสงค์ของการร้องทุกข์

ถ้าผู้ร้องทุกข์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นการพิจารณา ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ก่อนเริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ข้อ ๖ การร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้ทำหนังสือร้องทุกข์ถึงประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ ยื่นหรือส่งที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

การร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ให้ทำหนังสือร้องทุกข์ถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับโดยยื่นหรือส่งที่สำนักงาน ก.ค.ศ.

ผู้ร้องทุกข์จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับผ่านผู้บังคับบัญชาหรือผ่านผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชานั้นดำเนินการตามข้อ ๑๑

ในกรณีที่มิให้นำหนังสือร้องทุกข์มาขึ้นเอง ให้ผู้รับออกใบรับ พร้อมทั้งประทับตรารับและลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐานในวันที่ได้รับตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสือร้องทุกข์

๒๐๕

หน้า ๕

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๕๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

ในกรณีที่ส่งหนังสือร้องทุกข์ทางไปรษณีย์ ให้ถือว่าวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกไปรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือ เป็นวันส่งหนังสือร้องทุกข์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ไว้แล้ว ผู้ร้องทุกข์จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์หรือเอกสารและหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗ การร้องทุกข์สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี้ รัฐมนตรี เลขาธิการ หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือกรณีเหตุร้องทุกข์เกิดจากการถูกสั่งพักราชการตามมาตรา ๑๐๓ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๒) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้พิจารณา

ข้อ ๘ การร้องทุกข์สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี้ รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือกรณีเหตุร้องทุกข์เกิดจากการถูกสั่งพักราชการตามมาตรา ๑๐๓ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๒) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ อธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า อธิการบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เป็นผู้พิจารณา

ข้อ ๙ ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์

(๓) มีสาเหตุหรือเครื่องผู้ร้องทุกข์

(๔) เป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดา กับผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

การคัดค้านอนุกรรมการหรือกรรมการผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่ง อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้นก็ได้ ถ้าอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นมิได้ขอถอนตัวให้อนุกรรมการหรือกรรมการที่เหลืออยู่นอกจากผู้ถูกคัดค้านพิจารณาข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือให้แจ้งอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นทราบและมีให้ร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้น เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าการให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้นก็ได้

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ไม่ประสงค์จะให้มีการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ต่อไป จะขอถอนเรื่องร้องทุกข์ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาเรื่องร้องทุกข์เสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. และเมื่อได้ถอนเรื่องร้องทุกข์แล้ว การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้เป็นอันระงับ

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับหนังสือร้องทุกข์ตามข้อ ๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือสำนักงาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี มีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งส่งสำเนาหนังสือร้องทุกข์ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์นั้นส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยให้มีคำชี้แจงประกอบด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันได้รับหนังสือ

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้รับหนังสือร้องทุกข์ที่ได้ยื่นหรือส่งตามข้อ ๖ วรรคสาม ให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้งสำเนาต่อไปยังผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

เมื่อผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ได้รับหนังสือร้องทุกข์แล้ว หรือกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ได้ยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ผ่านผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์โดยตรงตามข้อ ๖ วรรคสาม ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์นั้นจัดส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้งสำเนาและเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีคำชี้แจงประกอบด้วย ไปยังประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ดัง หรือประธาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

ข้อ ๑๒ การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาถึงเหตุแห่งการไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเหตุแห่งความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือเหตุแห่งการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย และในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใดๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ขอแสดงการณ์ด้วยวาจา หาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นว่า การแสดงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ จะให้งดแสดงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่นัดให้ผู้ร้องทุกข์มาแสดงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแสดงแก้ก็ให้มาแสดง หรือมอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แทนมาแสดงต่อที่ประชุมครั้งนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแสดงแก้ดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือผู้แทนเข้าฟังคำแสดงการณ์ด้วยวาจาของผู้ร้องทุกข์ได้

ข้อ ๑๓ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือร้องทุกข์และเอกสารหรือหลักฐานตามข้อ ๑๑

๒๐๘

หน้า ๑๒

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๕๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

หรือข้อ ๑๒ แล้วแต่กรณี แต่ถ้ามีความจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ขยายเวลาพิจารณาได้อีกไม่เกินสามสิบวันและให้บันทึกแสดงผลความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วย

ในกรณีที่ขยายเวลาตามวรรคหนึ่งแล้วการพิจารณายังไม่แล้วเสร็จ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ขยายเวลาพิจารณาได้อีกไม่เกินสามสิบวัน แต่ทั้งนี้ให้พิจารณากำหนดมาตรการที่จะทำให้การพิจารณาแล้วเสร็จโดยเร็วและบันทึกไว้เป็นหลักฐานในรายงานการประชุม

ข้อ ๑๔ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์แล้ว

(๑) ถ้าเห็นว่าเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเหตุแห่งความคับข้องใจ หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์ โดยชอบด้วยกฎหมายแล้วให้มีมติยกคำร้องทุกข์

(๒) ถ้าเห็นว่าเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเหตุแห่งความคับข้องใจหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้มีมติเพิกถอนหรือยกเลิกการปฏิบัติ หรือให้ข้อแนะนำตามที่เห็นสมควรเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

(๓) ถ้าเห็นสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

(๔) ถ้าเห็นว่าการร้องทุกข์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๕ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ข้อ ๗ หรือข้อ ๘ ให้มีมติไม่รับคำร้องทุกข์

การพิจารณามีมติตามวรรคหนึ่ง ให้บันทึกเหตุผลของการพิจารณาวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ข้อ ๑๕ มติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ตามข้อ ๑๔ ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๖ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ได้มีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้นในโอกาสแรกที่ได้ทำได้ ในกรณีที่มีเหตุผล

๒๐๕

หน้า ๑๓

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๕๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

ความจำเป็นจะทำให้มีการรับรองรายงานการประชุมเสียก่อนก็ได้ และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

ข้อ ๑๓ การนับระยะเวลาตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ สำหรับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สมชาย วงศ์สวัสดิ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

๒๑๐

หน้า ๑๔

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๕๔ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎ ก.ค.ศ. ฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องที่เกี่ยวกับการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องทุกข์ กรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกสั่งให้ออกจากราชการ หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จึงจำเป็นต้องออกกฎ ก.ค.ศ. นี้

๒๑๑

หน้า ๒๘

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐



กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๕๘ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม การสอบสวนพิจารณาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยตามมาตรา ๕๘ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้

หมวด ๑

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะกระทำต่อเมื่อมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยหรือได้มีการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นตามมาตรา ๕๕ วรรคห้าแล้ว และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าเป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

ข้อ ๓ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ระบุด้วยว่าเป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง และให้แต่งตั้งจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนจำนวนอย่างน้อยสามคน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการสอบสวนอย่างน้อยอีกสองคน โดยให้กรรมการสอบสวนคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ในกรณีจำเป็นจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการซึ่งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนด้วยก็ได้

ในกรณีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา สำหรับตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ ประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา โดยกรรมการสอบสวนจะต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดหรือรับรอง หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยอย่างน้อยหนึ่งคน และเมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว แม้ภายหลังประธานกรรมการจะดำรงตำแหน่งหรือตำแหน่งที่มีวิทยฐานะต่ำกว่าหรือเทียบได้ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา ก็ไม่กระทบถึงการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ

ข้อ ๔ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องระบุชื่อ ตำแหน่ง หรือตำแหน่งและวิทยฐานะของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่กล่าวหา ชื่อ ตำแหน่ง หรือตำแหน่งและวิทยฐานะของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๑ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ข้อ ๕ เมื่อมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือภายในสามวันทำการนับแต่วันที่มิคำสั่ง โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับทราบคำสั่งหรือไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบได้ ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งสำเนาคำสั่งดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว และให้ส่งหลักฐานการแจ้งคำสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนรวมไว้ในสำนวน

(๒) ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนทราบ ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่มิคำสั่ง สำหรับประธานกรรมการให้ส่งพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา และให้ประธานกรรมการลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๖ ภายใบบังคับข้อ ๓ เมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเหตุอันสมควรหรือจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยน เพิ่ม หรือลดจำนวนผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน ให้ดำเนินการได้โดยแสดงเหตุแห่งการสั่งนั้นไว้ด้วย และให้นำข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒๑๓

หน้า ๓๐

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

การเปลี่ยนแปลงผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

หมวด ๒

สิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาและพยาน

ข้อ ๓ ในระหว่างการสอบสวน จะนำเหตุแห่งการถูกสอบสวนมาเป็นข้ออ้างในการดำเนินการใดให้กระทบต่อสิทธิของผู้ถูกสอบสวนไม่ได้ เว้นแต่กรณีถูกสั่งพักการหรือสั่งให้ออกจากการไว้ก่อน

ข้อ ๔ ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำการในเรื่องที่กล่าวหา

(๒) มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดา ลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้นหรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้นของผู้กล่าวหา

(๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของผู้กล่าวหา

(๖) มีเหตุอื่นซึ่งน่าเชื่ออย่างยิ่งว่าจะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมหรือไม่เป็นกลาง

การคัดค้านให้กระทำภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือนับแต่วันที่ได้รับทราบสาเหตุแห่งการคัดค้าน โดยทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือคัดค้านด้วยจะทำให้การสอบสวนไม่ได้ความจริงและความยุติธรรมอย่างไร ยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับก็ได้ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนส่งสำเนาหนังสือคัดค้านและแจ้งวันที่ได้รับหนังสือคัดค้านให้ประธานกรรมการทราบและรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ ในการนี้ ให้หยุดการสอบสวนไว้ก่อน

ในการพิจารณาเรื่องการคัดค้าน ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม และให้สั่งการภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือคัดค้าน พร้อมทั้ง

๒๑๔

หน้า ๓๑

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

แสดงเหตุผลในการพิจารณาสั่งการด้วย เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยสั่งการอย่างใดแล้วให้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและส่งเรื่องให้ประธานกรรมการรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน

ในกรณีที่เห็นว่าการคัดค้านมีเหตุผลรับฟังได้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน และสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่แทน ทั้งนี้ ให้นำข้อ ๓ และข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าเห็นว่าการคัดค้านไม่มีเหตุผลพอที่จะรับฟังได้ ให้สั่งยกการคัดค้านนั้น การสั่งยกการคัดค้านให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่พิจารณาสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในสิบห้าวันทำการตามวรรคสาม ให้ถือว่ากรรมการสอบสวนที่ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน และให้ประธานกรรมการรายงานไปยังผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการตามข้อ ๖ ต่อไป

การพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนไม่กระทบถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ข้อ ๕ ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิคัดค้านผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง

การคัดค้านตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ในการพิจารณาเรื่องการคัดค้าน ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม และให้สั่งการภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือคัดค้าน พร้อมทั้งแสดงเหตุผลในการพิจารณาสั่งการด้วย เมื่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยสั่งการอย่างใดแล้วให้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและส่งเรื่องให้ประธานกรรมการรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน

ในกรณีที่เห็นว่าการคัดค้านมีเหตุผลรับฟังได้ ให้สั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ รวมทั้งการพิจารณาสั่งการตามผลการสอบสวนที่เสร็จสิ้นแล้ว และให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาหรือสั่งการแทน ถ้าเห็นว่าการคัดค้านไม่มีเหตุผลพอที่จะรับฟังได้ ให้สั่งยกการคัดค้านนั้น ทั้งนี้ การสั่งยกการคัดค้านให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้พิจารณาการคัดค้านไม่พิจารณาสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในสิบห้าวันทำการตามวรรคสาม ให้ถือว่าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนที่ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณา

สำนวนการสอบสวนตามข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ รวมทั้งการพิจารณาสั่งการตามผลการสอบสวนที่เสร็จสิ้นแล้ว และให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาดังกล่าว เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณาหรือสั่งการแทน

การพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาสำนวนการสอบสวนหรือสั่งการตามผลการสอบสวนที่เสร็จสิ้นแล้วตามวรรคสี่และวรรคห้า ไม่กระทบถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ข้อ ๑๐ ในการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนต้องให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน เว้นแต่จะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎ ก.ค.ศ. นี้กำหนดต้องล่าช้าออกไป หรือปรากฏโดยสภาพเห็นได้ชัดว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ รวมทั้งมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้

การอ้างพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาจะนำพยานหลักฐานมาเองหรือจะอ้างพยานหลักฐานแล้วขอให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานหลักฐานนั้นมาก็ได้

ข้อ ๑๑ ในการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธินำพยานความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาร่วมฟังการสอบสวนก็ได้ แต่จะให้ถ้อยคำหรือตอบคำถามแทนผู้ถูกกล่าวหา หรือเสนอความเห็นใดแก่คณะกรรมการสอบสวนไม่ได้

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเรียกบุคคลใดมาเป็นพยาน ให้บุคคลนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนด

ข้อ ๑๓ ในการสอบสวน ถ้ามีการอ้างเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นพยาน ให้ถือเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นที่จะต้องอำนวยความสะดวก ให้ความคุ้มครองพยานจากการถูกกลั่นแกล้งหรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของพยานนั้น และประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อเป็นพยานแก้ต่างในกรณีที่ถูกฟ้องร้องในคดีแพ่งหรือคดีอาญา

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนในฐานะพยาน ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ในกรณีที่พยานมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอำนวยความสะดวกและให้ความคุ้มครองแก่พยานผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างเหมาะสมตามควรแก่กรณี

๒๑๖

หน้า ๓๓

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

หมวด ๓

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่สอบสวนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้ เพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหา โดยให้เริ่มการสอบสวนและดำเนินการกระบวนการพิจารณาอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม ทั้งนี้ ในการพิจารณาใช้ดุลพินิจจะต้องกระทำอย่างอิสระและเป็นกลาง โดยปราศจากอคติอย่างใด ๆ ต่อผู้ถูกกล่าวหา

ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมประวัติและความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาเท่าที่จำเป็น รวมทั้งข้อเท็จจริงที่ได้จากการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อประกอบการพิจารณา

ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดทำบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนไว้ทุกครั้ง

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อที่จะพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา ในการนี้ ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) การแสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง
- (๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของผู้ถูกกล่าวหา พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ เว้นแต่กรณีที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็น ฟุ่มเฟือย หรือเพื่อประวิงเวลา
- (๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ ทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหา

(๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๕) ออกไปตรวจสอบสถานที่

ข้อ ๑๖ เมื่อประธานกรรมการได้รับเรื่องตามข้อ ๕ (๒) แล้ว ให้ประธานกรรมการดำเนินการประชุมคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาวางแนวทางการสอบสวนต่อไป

ข้อ ๑๗ การประชุมคณะกรรมการสอบสวนต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่การประชุมตามข้อ ๒๔ และข้อ ๓๘ ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด

๒๑๓

หน้า ๓๔

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

การประชุมคณะกรรมการสอบสวนต้องมีประธานกรรมการอยู่ร่วมประชุมด้วย แต่ในกรณีจำเป็นที่ประธานกรรมการไม่สามารถเข้าประชุมได้ ให้กรรมการสอบสวนที่มาประชุมเลือกกรรมการสอบสวนคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

การนัดประชุมคณะกรรมการสอบสวนต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการสอบสวนทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันทำการ เว้นแต่กรรมการสอบสวนนั้นจะได้ทราบการนัดในที่ประชุมแล้ว หรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนซึ่งประธานกรรมการจะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นได้

การลงมติของที่ประชุมคณะกรรมการสอบสวนให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม

ข้อ ๑๘ คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ต้องแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบก่อนสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหา

ในกรณีที่คำขอหรือคำชี้แจงมีข้อบกพร่องหรือมีข้อความที่อ่านไม่เข้าใจหรือผิดพลาด อันเห็นได้ชัดว่าเกิดจากความไม่รู้ หรือความเลินเล่อของผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยาน แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการสอบสวนแนะนำให้บุคคลดังกล่าวแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนเห็นว่าตนมีเหตุอันอาจถูกคัดค้านตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นรายงานต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อพิจารณาว่าจะให้ผู้นั้นเป็นกรรมการสอบสวนตามคำสั่งต่อไปอีกหรือไม่

หมวด ๔

วิธีการสอบสวน

ข้อ ๒๐ การสอบสวนกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยไม่ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการประชุมตามข้อ ๑๖ โดยแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาตามข้อ ๒๓ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๒) รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ดำเนินการตาม (๑) แล้วเสร็จ

(๓) แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามข้อ ๒๔ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการตาม (๒) แล้วเสร็จ

(๔) รวบรวมพยานหลักฐานที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้าง ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการตาม (๓) แล้วเสร็จ

(๕) ประชุมพิจารณาลงมติและทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการตาม (๔) แล้วเสร็จ

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ได้ ให้ประธานกรรมการรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายระยะเวลาการสอบสวน ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินหกสิบวัน

การสอบสวนเรื่องใดที่คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวัน ให้ประธานกรรมการรายงานเหตุให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อรายงานให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เพื่อมีมติให้เร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. กำหนด ตามเหตุผลและความจำเป็น

ข้อ ๒๑ การสอบสวนกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ ให้นำขั้นตอนการสอบสวนตามข้อ ๒๐ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายระยะเวลาการสอบสวน ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็นแต่ไม่เกินสามสิบวัน และเร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จต่อไป

ข้อ ๒๒ การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้กรรมการสอบสวนบันทึกไว้ด้วยว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด

เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้จะใช้สำเนาที่กรรมการสอบสวนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องก็ได้

ถ้าหาต้นฉบับเอกสารไม่ได้เพราะสูญหายหรือถูกทำลาย หรือโดยเหตุประการอื่น จะให้นำสำเนาหรือพยานบุคคลมาสืบก็ได้

เมื่อมีการอ้างพยานหลักฐานใดในการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนอ่านหรือส่งต้นฉบับหรือพยานหลักฐานนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาตรวจดู ถ้าผู้ถูกกล่าวหาต้องการสำเนาให้คณะกรรมการสอบสวนส่งสำเนาให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาตามที่เห็นสมควร

คณะกรรมการสอบสวนอาจขอให้พยานผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นมาให้ความเห็นหรือทำความเข้าใจเป็นหนังสือประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

ข้อ ๒๓ เมื่อได้พิจารณาเรื่องที่กล่าวหาและวางแนวทางการสอบสวนตามข้อ ๑๖ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่กล่าวหา ให้ทราบว่าการกระทำใด เมื่อใด อย่างไร ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ ๑๘ บรรคหนึ่ง และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนอ้างพยานหลักฐานหรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ตามข้อ ๒๔

การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งเฉพาะพฤติการณ์เท่าที่ปรากฏตามเรื่องที่กล่าวหาและตามพยานหลักฐาน โดยไม่ต้องแจ้งกรณีและมาตราความผิด ทั้งนี้ ให้ทำเป็นบันทึกสองฉบับ ซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๒ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด เพื่อบันทึกให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ และเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับโดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาว่า ได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวเป็นความผิดวินัยกรณีใด หากผู้ถูกกล่าวหายังคงยืนยันตามที่ได้รับสารภาพ ให้บันทึกถ้อยคำรับสารภาพรวมทั้งเหตุผลในการรับสารภาพ และสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนต่อไปก็ได้ หรือถ้าเห็นเป็นการสมควรที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์อันเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาโดยละเอียด จะทำการสอบสวนต่อไปตามควรแก่กรณีก็ได้ แล้วดำเนินการตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ ต่อไป

๒๒๐

หน้า ๓๗

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพหรือรับสารภาพบางส่วน ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาแล้วดำเนินการตามข้อ ๒๔ ต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา หรือไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนส่งบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๒ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ หรือสถานที่ติดต่อของผู้ถูกกล่าวหาแจ้งให้ทราบ พร้อมทั้งมีหนังสือสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ ให้ทำบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๒ เป็นสามฉบับเพื่อเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ และส่งให้ผู้ถูกกล่าวหาสองฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้หนึ่งฉบับและให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการดังกล่าว หากไม่ได้รับแบบ สว. ๒ คืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาแล้ว และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามวรรคห้าต่อไป

ข้อ ๒๔ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๒๓ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการประชุมเพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และถ้าเห็นว่ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ก็ให้มีความเห็นยุติเรื่อง แล้วดำเนินการตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ โดยอนุโลม

ถ้าเห็นว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหา โดยระบุข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่ และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา สำหรับพยานบุคคลจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ โดยคำนึงถึงหลักการคุ้มครองพยาน ทั้งนี้ การแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้แจ้งพยานหลักฐานฝ่ายกล่าวหาเท่าที่มีตามที่ปรากฏไว้ในสำนวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แม้พยานหลักฐานจะฟังได้เพียงว่าเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง

การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามวรรคสอง ให้ทำบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๓ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยทำเป็นสองฉบับมอบให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ และ

เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือหรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการสอบสวนให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาเขียนคำชี้แจงภายในเวลาอันสมควร แต่อย่างช้าไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำเพิ่มเติมรวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาโดยเร็ว

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ เสร็จแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ ต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มา ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบ หรือไม่มารับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนส่งบันทึก ซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๓ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการหรือสถานที่ติดต่อที่ผู้ถูกกล่าวหาแจ้งให้ทราบ พร้อมทั้งมีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง นัดมาให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา ในกรณีเช่นนี้ ให้ทำบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๓ เป็นสามฉบับ เพื่อเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ และส่งให้ผู้ถูกกล่าวหาสองฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้หนึ่งฉบับและให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าว หากไม่ได้รับแบบ สว. ๓ คืนหรือไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มาให้ถ้อยคำตามนัด ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาแล้ว และไม่ประสงค์ที่จะแก้ข้อกล่าวหา ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนต่อไปก็ได้ หรือถ้าเห็นเป็นการสมควรที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจะสอบสวนต่อไปตามควรแก่กรณีก็ได้ แล้วดำเนินการตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ ต่อไป แต่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาขอให้ถ้อยคำ ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือขอนำสืบแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการสอบสวนจะเสนอสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๓๙ โดยมีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการสอบสวนให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามที่ผู้ถูกกล่าวหาร้องขอ

ข้อ ๒๕ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานตามข้อ ๒๔ เสร็จแล้ว ก่อนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๓๙ ถ้าคณะกรรมการสอบสวน

เห็นว่า จำเป็นจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการได้ ถ้าพยานหลักฐานที่ได้เพิ่มเติมมานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนสรุปพยานหลักฐานดังกล่าวให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้เฉพาะพยานหลักฐานเพิ่มเติมที่สนับสนุนข้อกล่าวหา นั้น ทั้งนี้ ให้นำข้อ ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๖ ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้ยื่นคำชี้แจงหรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาไว้แล้ว มีสิทธิยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม หรือขอให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมต่อคณะกรรมการสอบสวนก่อนการสอบสวนแล้วเสร็จ หากคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า มีเหตุผลอันสมควรก็ได้รับไว้พิจารณาต่อไป

เมื่อการสอบสวนแล้วเสร็จและยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาคนใหม่ตามข้อ ๓๗ ผู้ถูกกล่าวหาจะยื่นคำชี้แจงต่อบุคคลดังกล่าวก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้รับคำชี้แจงนั้นรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๒๗ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดจึงจะสอบสวนได้

ข้อ ๒๘ ก่อนเริ่มสอบปากคำพยาน ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งให้พยานทราบว่ากรรมการสอบสวนมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา การให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อกรรมการสอบสวนอาจเป็นความผิดตามกฎหมาย

ในการสอบปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก ให้สอบสวนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีข้าราชการครูที่เป็นกลางและเชื่อถือได้ และบุคคลที่เด็กร้องขอหรือไว้วางใจเข้าร่วมในการสอบปากคำนั้นด้วย หากผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กตั้งรังเกียจข้าราชการครูดังกล่าวข้างต้นให้เปลี่ยนตัวบุคคลนั้น

ในกรณีผู้เสียหายหรือพยานเป็นคนหูหนวกหรือเป็นใบ้ หรือทั้งหูหนวกและเป็นใบ้ หรือมีความพิการทางกาย หรือไม่เข้าใจภาษาไทยและจำเป็นต้องใช้ล่าม ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดหาล่ามที่เป็นกลางและเชื่อถือได้ให้แก่บุคคลดังกล่าว

ข้อ ๒๙ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนกระทำหรือจัดให้กระทำการใดๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการใดๆ เพื่อจูงใจให้บุคคลนั้นให้ถ้อยคำอย่างใดๆ หรือกระทำให้อับอาย หรือใช้กลอุบายอื่นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำหรือไม่ให้ถ้อยคำซึ่งอาจจะให้ด้วยความเต็มใจในเรื่องที่ถูกกล่าวหา นั้น

ข้อ ๓๐ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ซึ่งจะถูกสอบปากคำเข้ามาในที่สอบสวนคราวละหนึ่งคน และห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นแต่ทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลตามข้อ ๒๘ วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอนุญาตให้อยู่ในที่สอบสวนเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน

การสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ให้บันทึกถ้อยคำซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๔ หรือแบบ สว. ๕ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด แล้วแต่กรณี เมื่อได้บันทึกถ้อยคำเสร็จแล้วให้อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังหรือจะให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเองก็ได้ ถ้ามีการแก้ไข ทักท้วง หรือเพิ่มเติม ก็ให้แก้ไขให้ถูกต้อง หรือมิฉะนั้นก็ให้บันทึกไว้ เมื่อผู้ให้ถ้อยคำรับว่าถูกต้องแล้ว ให้ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้เข้าร่วมฟังตามวรรคหนึ่งที่อยู่ในที่สอบสวน และผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้กรรมการสอบสวนทุกคนซึ่งร่วมสอบสวนลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วยถ้าบันทึกถ้อยคำมีหลายหน้าให้กรรมการสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนกับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า

ในการบันทึกถ้อยคำ ห้ามมิให้ชุดลบหรือบันทึกข้อความทับ ถ้าจะต้องแก้ไขข้อความที่ได้บันทึกไว้แล้ว ให้ใช้วิธีขีดฆ่าหรือตอกเติม และให้กรรมการสอบสวนผู้ร่วมสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนกับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่งที่ขีดฆ่าหรือตอกเติม

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้เข้าร่วมฟังตามวรรคหนึ่งที่อยู่ในที่สอบสวนไม่ยอมลงลายมือชื่อให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้น และให้กรรมการสอบสวนทุกคนซึ่งร่วมสอบสวนลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วย

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้นำมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่พยานไม่มาหรือมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือคณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานไม่ได้ภายในเวลาอันสมควร คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนพยานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนตามข้อ ๑๔ วรรคสาม และรายงานการสอบสวนตามข้อ ๓๕

ข้อ ๓๑ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนพยานหลักฐานใดจะทำให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ จะงดการสอบสวนพยานหลักฐานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนตามข้อ ๑๔ วรรคสาม และรายงานการสอบสวนตามข้อ ๓๕

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่จะต้องสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่ ประธานกรรมการจะรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อดำเนินการมอบหมายให้หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารหน่วยงานการศึกษา ในท้องที่นั้นสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานแทนก็ได้ โดยกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่จะต้องสอบสวนไปให้ ในกรณีเช่นนี้ ให้หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารหน่วยงานการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย เลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่เห็นสมควรอย่างน้อยอีกสองคน มาร่วมเป็นคณะทำการสอบสวน

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะทำการสอบสวนมีฐานะเป็นคณะกรรมการสอบสวน ตามกฎ ก.ค.ศ. นี้ และให้นำข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ ข้อ ๒๙ และข้อ ๓๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า กรณีมีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัย ไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในเรื่องอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ประธานกรรมการรายงานไปยังผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยเร็ว ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่รายงาน ก็ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมเป็นผู้ทำการสอบสวน หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ก็ได้

ข้อ ๓๔ ในกรณีที่การสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้อื่นว่ามีส่วนร่วมในการกระทำการในเรื่องที่ทำการสอบสวนนั้นด้วย ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนด้วยหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นอยู่ด้วย ให้ประธานกรรมการรายงานไปยังผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีโดยเร็ว

ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย อย่างร้ายแรง หรือเป็นความผิดกรณีอื่นตามที่รายงาน ก็ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมเป็นผู้สอบสวน หรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ก็ได้ ทั้งนี้

ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ใช้พยานหลักฐานที่ได้สอบสวนมาแล้วประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนโดยแยกเป็นสำนวนการสอบสวนใหม่ให้นำสำเนาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในสำนวนการสอบสวนเดิมรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนใหม่หรือบันทึกให้ปรากฏด้วยว่าพยานหลักฐานใดจากสำนวนการสอบสวนเดิม มาประกอบการพิจารณาในสำนวนการสอบสวนใหม่ด้วย

ข้อ ๓๕ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด ในเรื่องที่ยุ้่นย่อความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าการสอบสวนเรื่องนั้นมีมูลว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งผู้บังคับบัญชาเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อทำการสอบสวนผู้นั้นตามมาตรา ๕๘ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้ ในกรณีเช่นนี้คณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๘ จะนำสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๑ มาประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดหรือต้องรับผิดชอบในคดีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้ว ให้ถือเอาคำพิพากษานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยไม่ต้องสอบสวนพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา แต่ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมทั้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามที่ปรากฏในคำพิพากษาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ทั้งนี้ให้นำข้อ ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๗ ในระหว่างการสอบสวน แม้จะมีการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปอยู่นอกบังคับบัญชาของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนต่อไปจนเสร็จ แล้วทำรายงานการสอบสวนและเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ และข้อ ๔๖ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาคนใหม่ของผู้ถูกกล่าวหา เพื่อดำเนินการตามข้อ ๔๐ ต่อไป ทั้งนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาคนใหม่มีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องตามข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ และข้อ ๔๖ ด้วย

๒๒๖

หน้า ๔๓

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

หมวด ๕

การทำรายงานการสอบสวน

ข้อ ๓๘ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ เสร็จแล้ว ให้ประชุมเพื่อพิจารณาสำนวนการสอบสวน โดยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง ทั้งข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของการกระทำ ข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิงวินิจฉัย ข้อพิจารณา และข้อเสนอในการใช้ดุลพินิจ

ในการพิจารณาลงมติ ให้ประธานกรรมการตามกรรมการสอบสวนที่ละคน เพื่อให้ออกความเห็นทุกคนในทุกประเด็นที่พิจารณา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ก็ให้ระบุด้วยว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และสมควรได้รับโทษสถานใด

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัย หรือการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดวินัย ก็ให้มีความเห็นยุติเรื่อง

(๓) ผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ หรือไม่อย่างไร

(๔) ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะรับฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามมาตรา ๑๑๒ หรือไม่ อย่างไร ก็ให้มีความเห็นไปตามนั้น

ข้อ ๓๙ เมื่อได้ประชุมพิจารณาลงมติตามข้อ ๓๘ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนทำรายงานการสอบสวนซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๖ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด เสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หากกรรมการสอบสวนผู้ใดมีความเห็นแย้ง ให้ทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานการสอบสวน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการสอบสวนด้วย

รายงานการสอบสวนอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) สรุปข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญและพยานหลักฐาน ในกรณีที่ไม่ได้สอบสวนพยานตามข้อ ๓๐ วรรคหก และข้อ ๓๑ ให้รายงานเหตุที่ไม่ได้สอบสวนนั้นให้ปรากฏไว้ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพให้บันทึกเหตุผลในการรับสารภาพไว้ด้วย

(๒) วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหากับพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหา

๒๒๓

หน้า ๔๔

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

(๓) ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ผิดให้เสนอความเห็นยุติเรื่อง ถ้าผิดให้ระบุว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และสมควรได้รับโทษสถานใด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ หรือไม่ อย่างไร หรือมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะรับฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ และสมควรให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๒ หรือไม่ อย่างไร พร้อมทั้งข้อสนับสนุนการใช้ดุลพินิจ

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำรายงานการสอบสวนแล้ว ให้เสนอสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งสารบาญต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และให้ถือว่าการสอบสวนแล้วเสร็จ

หมวด ๖

การพิจารณาสั่งสำนวนการสอบสวน

ข้อ ๔๐ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอสำนวนการสอบสวนมาแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ และข้อ ๔๖ แล้วดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดหรือไม่มีเหตุที่จะให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๒ สมควรยุติเรื่อง หรือกระทำความผิดที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวนการสอบสวน

(๒) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสำนวนการสอบสวนดังกล่าว หากเห็นว่ามิเหตุตามที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นมา ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามมาตรา ๑๑๑

(๓) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออกซึ่งจะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ (๑) หรือ (๒) หรือเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๒ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตราดังกล่าวดำเนินการโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวน

๒๒๘

หน้า ๔๕

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

การสอบสวน และให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาให้แล้วเสร็จและมีมติโดยเร็ว และให้ผู้มีอำนาจสั่งการตามมติภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มติดังกล่าว

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เห็นสมควรให้สอบสวนเพิ่มเติมประการใด ให้กำหนดประเด็นพร้อมทั้งส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิม เพื่อดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมไม่อาจทำการสอบสวนได้ หรือผู้สั่งสอบสวนเพิ่มเติมเห็นเป็นการสมควรจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ขึ้นทำการสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้นำข้อ ๓ และข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เมื่อสอบสวนเสร็จแล้ว ให้ส่งพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการสอบสวนเพิ่มเติม ไปให้ผู้สั่งสอบสวนเพิ่มเติมโดยจัดทำความเห็นเฉพาะที่ได้จากการสอบสวนเพิ่มเติมประกอบไปด้วยก็ได้

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสามแล้ว ให้นำข้อ ๔๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๔๒ การพิจารณาพยานหลักฐานว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร ให้พิจารณาจากพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน และต้องเป็นพยานหลักฐานที่ได้สรุปแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้วเท่านั้น

หมวด ๓

การสอบสวนที่มีขอบและบทพ้อง

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้องตามข้อ ๓ ให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่ปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้อง ให้การสอบสวนตอนนั้นเสียไป เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การประชุมของคณะกรรมการสอบสวน มีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง

(๒) การสอบปากคำบุคคลดำเนินการไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑ ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ วรรคสอง ข้อ ๒๙ ข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือข้อ ๓๒ วรรคหนึ่ง

ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามกรณีดังกล่าวใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว

ข้อ ๔๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนไม่เรียกผู้ถูกกล่าวหามารับทราบ ข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา หรือไม่ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา หรือไม่มีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือนัดมาให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามข้อ ๒๔ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะชี้แจง ให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๔ ด้วย

ในกรณีที่การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนแตกต่างจากข้อกล่าวหาที่คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แต่ในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนนั้น ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้หลงข้อต่อสู้โดยได้แก้ข้อกล่าวหาในความผิดนั้นแล้วซึ่งไม่ทำให้เสียความเป็นธรรม ให้ถือว่าการสอบสวนและพิจารณานั้นใช้ได้ และให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ตามบทมาตราหรือกรณีความผิดที่ถูกต้อง

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ และข้อ ๔๕ ถ้าการสอบสวนตอนนั้นเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไขหรือดำเนินการตอนนั้นให้ถูกต้องโดยเร็ว แต่ถ้าการสอบสวนตอนนั้นมีสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ผู้มีอำนาจดังกล่าวจะสั่งให้แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องหรือไม่ก็ได้

๒๓๐

หน้า ๔๗

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

หมวด ๘

การนับระยะเวลา

ข้อ ๔๗ การนับระยะเวลาตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ สำหรับเวลาเริ่มต้นให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา แต่ถ้าเป็นกรณีขยายเวลาให้นับวันต่อจากวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาเดิมเป็นวันเริ่มระยะเวลาที่ขยายออกไป ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๘ การดำเนินการสอบสวนก่อนที่กฎ ก.ค.ศ. นี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาสั่งการของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๑๐๔ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

วิจิตร ศรีสอ้าน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

๒๓๑

หน้า ๔๘

เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎ ก.ค.ศ. ฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยนั้น ต้องดำเนินการกระบวนการสอบสวนพิจารณาโดยมิชักช้า มีความยุติธรรม และคุ้มครองสิทธิแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกกล่าวหาหรือเป็นผู้เสียหาย ตลอดจนพยายามที่ให้ถ้อยคำในการสอบสวน อันจะทำให้กระบวนการสอบสวนได้ความจริงและมีความยุติธรรม ประกอบกับมาตรา ๕๘ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติว่า การสอบสวนพิจารณาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จึงจำเป็นต้องออกกฎ ก.ค.ศ. นี้

๒๓๒

หน้า ๓

เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๑๕ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕



กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๕๘ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ในกรณีดังต่อไปนี้ เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) โดยไม่สอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้

(๑) กระทำความผิดอาญาจนต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำความผิดและผู้บังคับบัญชาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นได้ความประจักษ์ชัดแล้ว

(๒) กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

ข้อ ๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในกรณีดังต่อไปนี้ เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) โดยไม่สอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้

(๑) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้ลงโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๒๓๓

หน้า ๔

เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๑๕ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

(๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๓) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

วิจิตร ศรีสอาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

๒๓๔

หน้า ๕

เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๑๕ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎ ก.ค.ศ. ฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๘ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติไว้ในกรณี ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่สอบสวนก็ได้ จึงจำเป็นต้องออกกฎ ก.ค.ศ. นี้

๒๓๕

หน้า ๑๗

เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๗๘ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑ สิงหาคม ๒๕๕๕



กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.ค.ศ. นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕% ของอัตราเงินเดือนและเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งเดือน

ข้อ ๓ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕% ของอัตราเงินเดือนและเป็นเวลาไม่เกินสองเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกินหนึ่งขั้น

ข้อ ๔ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง เลขาธิการอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า หรืออธิการบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัย

๒๓๖

หน้า ๑๘

เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๗๘ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑ สิงหาคม ๒๕๔๕

ไม่ร้ายแรง มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕% ของอัตราเงินเดือน และเป็นเวลาไม่เกินสามเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกินหนึ่งขั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

จาตุรนต์ ฉายแสง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

๒๓๓

หน้า ๑๕

เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๗๘ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎ ก.ค.ศ. ฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๐๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้การส่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ผู้บังคับบัญชาใดจะมีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในสถานโทษใด ได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จึงจำเป็นต้องออกกฎ ก.ค.ศ. นี้

๒๓๘



ระเบียบ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำความผิดวินัย ให้ทำคำสั่งเป็นหนังสือระบุ วัน เดือนและปี ในคำสั่งให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษ กระทำความผิดวินัยในเรื่องใด ตามมาตราใด มีข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจอย่างไร และให้ระบุถึงสิทธิในการอุทธรณ์และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ไว้ในคำสั่งลงโทษนั้นด้วย

วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ห้ามมิให้สั่งย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่ผู้นั้นถูกสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีตามที่ กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้กำหนดให้สั่งลงโทษย้อนหลังก็ให้สั่งลงโทษย้อนหลังได้ และให้ทำคำสั่งดังกล่าวตามตัวอย่าง ๑ หรือ ตัวอย่าง ๒ ทำระเบียบนี้ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ การสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่และวรรคห้า หรือการสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับ จะสั่งให้มีผลบังคับตั้งแต่วันใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และให้ทำคำสั่งดังกล่าวตามตัวอย่าง ๓ ทำระเบียบนี้

ข้อ ๖ การสั่งเพิ่มโทษหรือลดโทษเป็นโล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หรือเป็นโทษโล่ออกหรือปลดออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับ จะสั่งให้มีผลบังคับตั้งแต่วันใด ให้นำข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๗ การสั่งเพิ่มโทษ หรือลดโทษ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิมใช้บังคับทั้งนี้การสั่งย้อนหลังดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อถึงสิทธิและประโยชน์ที่ผู้ถูกสั่งลงโทษได้รับไปแล้ว

ข้อ ๘ การสั่งลดโทษปลดออก หรือโล่ออกจากราชการ เป็นโทษลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ จะสั่งให้มีผลบังคับตั้งแต่วันใด ให้นำข้อ ๔ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ข้อ ๙ คำสั่งดโทษ ลดโทษ เพิ่มโทษ หรือยกโทษ ตามมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๔ ให้ทำคำสั่งตามตัวอย่าง ๔ หรือตัวอย่าง ๕ ทำระเบียบนี้ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐ การสั่งดโทษ ลดโทษ เพิ่มโทษ หรือยกโทษ ผู้พุทธธรณ์ตามมาตรา ๑๒๑ หรือ มาตรา ๑๒๒ ให้ทำคำสั่งตามตัวอย่าง ๖ หรือตัวอย่าง ๗ ทำระเบียบนี้

ข้อ ๑๑ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ ให้ทำคำสั่งเป็นหนังสือ มีสาระสำคัญแสดงเลขที่ และวัน เดือน ปี ที่ออกคำสั่งเดิม ข้อความเดิมตอนที่แก้ไขเปลี่ยนแปลง และข้อความที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงแล้วและต้องแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษทราบด้วย

ข้อ ๑๒ การสั่งลงโทษต้องแจ้งคำสั่งให้ผู้ลงโทษทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันออกคำสั่งลงโทษ โดยให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งพร้อมทั้งวัน เดือน ปี ที่รับทราบ ถ้าผู้ถูกลงโทษไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง ให้ผู้แจ้งมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษแล้วทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลาและสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่ไมอาจแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งได้โดยตรง ให้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกลงโทษ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการโดยส่งสำเนาคำสั่งไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกลงโทษเก็บไว้หนึ่งฉบับและให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปีที่รับทราบคำสั่งส่งคืนกลับมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้

๒๔๐

๓

เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ถูกลงโทษได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งลงโทษฉบับที่ให้ผู้ถูกลงโทษ ลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่งลงโทษกลับคืนมาให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่งแล้ว

การแจ้งตามวรรคสอง ถ้าเป็นกรณีที่ผู้ถูกลงโทษไม่ยอมรับเอกสารดังกล่าว ถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่วันที่ไปถึง

ข้อ ๑๓ ให้เลขาธิการ ก.ค.ศ. รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘



(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

๒๔๑

๔

ตัวอย่าง ๑

ตัวอย่างกรณีที่ผู้บังคับบัญชาส่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงโดยอาศัยอำนาจของตนเอง



คำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง)

ที่...../.....(เลข พ.ศ.)

เรื่อง ลงโทษภาคทัณฑ์/ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน

ด้วย.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....
(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด..... ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือน
ในอันดับ..... ขั้น..... บาท ได้กระทำความผิดวินัยในเรื่อง.....(ระบุกรณีกระทำความผิด
โดยสรุปถ้ามีหลายกรณีให้ระบุทุกกรณีพร้อมทั้งระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการ
ใช้ดุลพินิจ).....

เป็นการกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงกรณี.....

ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ สมควร
ได้รับโทษ.....

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์
ตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือน พ.ศ.....จึงให้ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษและอัตราโทษ).....

ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา/
อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง/ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

.....ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

๒๔๒

๕

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง โดยอาศัยอำนาจของตนเอง
๒. การระบุนชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ชื่อตำแหน่งและวิทยฐานะ
๓. การระบุนมาตรการความผิด ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย พร้อมทั้งระบุข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจอย่างมีเหตุผลไว้ด้วย
๔. กรณีที่เป็นการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้ “ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป” ส่วนการสั่งลงโทษตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนให้ใช้ “ทั้งนี้ตั้งแต่เดือน.....พ.ศ..... เป็นต้นไป”
๕. ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนโทษจะนำมาประกอบการพิจารณาก็ได้
๖. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

๒๔๓

๖

ตัวอย่าง ๒

ตัวอย่างกรณีที่ส่งลงโทษตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง



คำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....

ที่...../.....(เลข พ.ศ.)

เรื่อง ลงโทษภาคทัณฑ์/ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน

ด้วย.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ
(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....
 ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ได้กระทำผิดวินัยในเรื่อง.....
 (ระบุกรณีกระทำความผิด โดยสรุปถ้ามีหลายกรณีให้ระบุทุกกรณี).....

 ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา/อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง/ก.ค.ศ.....ในการประชุม ครั้งที่.....
 เมื่อวันที่.....ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า.....
(ระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจไว้ด้วย).....

 เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงกรณี.....

 ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงมีมติให้
 ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ และอัตราโทษ).....
 ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษและอัตราโทษ).....
 ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป
 อนึ่ง ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวัน
 นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

.....ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

๒๔๔

๓

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีที่มีการส่งลงโทษตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง
๒. การระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษ ให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ชื่อตำแหน่งและวิทยฐานะ
๓. การระบุมাত্রาความผิด ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย พร้อมทั้งระบุข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจอย่างมีเหตุผลไว้ด้วย
๔. กรณีเป็นการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้ “ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป” ส่วนการส่งลงโทษตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ให้ใช้ “ทั้งนี้ตั้งแต่เดือน.....พ.ศ..... เป็นต้นไป”
๕. ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนโทษจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อนโทษซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน
๖. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

๒๔๕

๘

ตัวอย่าง ๓

ตัวอย่างกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ.



คำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง)....

ที่...../.....(เลข พ.ศ.)

เรื่อง ลงโทษปลดออก/ไล่ออกจากราชการ

ด้วย.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ
(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....
 ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ได้กระทำผิดวินัยในเรื่อง..... (ระบุ
 กรณีกระทำผิด โดยสรุปถ้ามีหลายกรณีให้ระบุทุกกรณี).....

 เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณี.....

ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และ
 อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา/อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง/ก.ค.ศ.....ในการประชุมครั้งที่...../.....เมื่อวันที่
ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า.....(ระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจไว้ด้วย)

จึงมีมติให้ลงโทษ.....(ระบุสถานโทษและชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ออกจากราชการ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่และวรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวินัยออกจากราชการ
 ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ..... จึงให้ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษและชื่อ
 ผู้ถูกลงโทษ).....ออกจากราชการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๒๔๖

ธ

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (กรณี ป.ป.ช. ชี้มูลเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ยื่นอุทธรณ์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ออกคำสั่ง)

สั่ง ณ วันที่.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

.....ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีที่ถูกสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา /อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง/ก.ค.ศ.
๒. การระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษ ให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ชื่อตำแหน่งและวิทยฐานะ
๓. การระบุนุมตราความผิดให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย พร้อมทั้งระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจไว้ด้วย
๔. การกำหนดโทษถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะระบุไว้ในคำสั่งด้วยก็ได้ แต่จะลดหย่อนโทษต่ำกว่าปลดออกไม่ได้
๕. การสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการต้องสั่งโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่สั่ง เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
๖. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

๒๔๗

๑๐

ตัวอย่าง ๔

ตัวอย่างกรณีการรายงานการลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรงและผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับ
รายงานพิจารณาแล้วสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่ง



คำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....
ที่...../.....(เลข พ.ศ.)
เรื่อง จดโทษ / ลดโทษ / เพิ่มโทษ / ยกโทษ

ตามคำสั่ง.....(ระบุชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....ลงวันที่.....พ.ศ.....
ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....
ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะ
.....(กรณีมีการเปลี่ยนแปลง).....ซึ่งกระทำผิดวินัยในเรื่อง.....
(ระบุข้อเท็จจริงในการกระทำผิดตามคำสั่งเดิม).....
อันเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงกรณี.....

ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗
โดยให้ลงโทษ.....และได้รายงานการลงโทษตามลำดับ นั้น

.....(ระบุตำแหน่งผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ได้รับรายงานตามมาตรา ๑๐๔).....
พิจารณาแล้วเห็นว่าการลงโทษดังกล่าวเป็นการไม่ถูกต้อง/ไม่เหมาะสม โดย.....(ถ้าฟังข้อเท็จจริง
ข้อกฎหมายกรณีความผิดและมาตราที่เปลี่ยนแปลงไปให้ระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้
ดุลพินิจไว้ด้วย).....สมควรงดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษเป็น.....

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบกับกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษ
ภาคทัณฑ์ตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือน พ.ศ..... จึงให้งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....
.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....จาก.....เป็น.....

๒๔๘

๑๑

ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา/
อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง/ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

.....ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีการรายงานการสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง และผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับรายงาน
พิจารณาแล้วสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือเปลี่ยนแปลงโทษ
๒. คำสั่งงดโทษหรือยกโทษ ให้ตัดข้อความว่า “ทั้งนี้ตั้งแต่...(ระบุนวัน/เดือน/ปี)...เป็นต้นไป” ออก
๓. คำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ ให้ส่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิมใช้บังคับ
๔. การเพิ่มโทษหรือลดโทษให้ระบุด้วยว่าเพิ่มหรือลดจากสถานโทษ และอัตราโทษใด เป็นสถานโทษ
และอัตราโทษใด และสำหรับกรณีเพิ่มโทษเป็นลดขั้นเงินเดือนให้ระบุด้วยว่าให้ลดขั้นเงินเดือนจากรับเงินเดือน
ในอันดับใด ขั้นใด เป็นให้รับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใด
๕. การระบุนมาตราที่บัญญัติเป็นความผิดวินัย ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำความผิด
ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย
๖. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

๒๔๕

๑๒

ตัวอย่าง ๕

ตัวอย่างกรณีการรายงานการส่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณามีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่ง



คำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....
ที่...../.....(เลข พ.ศ.)
เรื่อง จดโทษ / ลดโทษ / เพิ่มโทษ / ยกโทษ

ตามคำสั่ง.....(ระบุชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....ลงวันที่.....พ.ศ.....
ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ
.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....
ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะ
.....(กรณีมีการเปลี่ยนแปลง).....
ซึ่งกระทำผิดวินัยในเรื่อง.....(ระบุข้อเท็จจริงในการกระทำผิดตามคำสั่งเดิม).....
.....
อันเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงกรณี.....
.....
ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยให้
ลงโทษ.....และได้รายงานการลงโทษตามลำดับ นั้น
อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา / อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง / ก.ค.ศ. พิจารณาในการ
ประชุมครั้งที่...../.....(เลข พ.ศ.).....เมื่อวันที่.....แล้วเห็นว่า.....(ถ้าการฟังข้อเท็จจริง
ข้อกฎหมาย กรณีความผิด และมาตราที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้
ดุลพินิจไว้ด้วย).....
.....
จึงมีมติให้ลดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....
เป็น.....(ระบุสถานโทษและอัตราโทษที่เพิ่มหรือลด).....

๒๕๐

๑๓

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้ดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ
.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....จาก.....เป็น.....

ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบ
วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

.....ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีการรายงานการสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา/อ.ก.ค.ศ. ที่
ก.ค.ศ. ตั้ง/ก.ค.ศ. พิจารณามีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่ง
๒. คำสั่งดโทษหรือยกโทษ ให้ตัดข้อความว่า “ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป” ออก
๓. คำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ กรณีโทษไม่ร้ายแรงให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิมใช้บังคับ
๔. การเพิ่มโทษหรือลดโทษให้ระบุด้วยว่าเพิ่มหรือลดจากสถานโทษ และอัตราโทษใด เป็นสถานโทษ
และอัตราโทษใด และสำหรับกรณีเพิ่มโทษเป็นลดขั้นเงินเดือนให้ระบุด้วยว่าให้ลดขั้นเงินเดือนจากรับเงินเดือน
ในอันดับใด ขั้นใด เป็นให้รับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใด
๕. ในกรณีที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ศึกษามีมติให้เพิ่มโทษมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ได้
๖. ถ้าเป็นกรณีกระทำความผิดวินัยก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับให้เพิ่มเติมมาตรา ๑๓๔ หรือ มาตรา ๑๓๕ ตามบทเฉพาะกาล
๗. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

๒๕๑

๑๔

ตัวอย่าง ๖

ตัวอย่างกรณีอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือ
อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และมีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่ง



คำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....

ที่...../.....(เลข พ.ศ.)

เรื่อง จดโทษ / ลดโทษ / เพิ่มโทษ / ยกโทษ

ตามคำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....ลงวันที่.....พ.ศ.....
ลงโทษ.....(ระบุสถานโทษและอัตราโทษ).....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....
.....สังกัด.....ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ
.....ขั้น.....บาท ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....(กรณีมีการเปลี่ยนแปลง).....
.....ซึ่งกระทำผิดวินัยในเรื่อง.....(ระบุข้อเท็จจริงในการกระทำผิด
ตามคำสั่งเดิม).....
อันเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงกรณี.....

ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น
.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่
การศึกษา/อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง.....ในการประชุมครั้งที่...../.....เมื่อวันที่.....
ได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วเห็นว่า.....(ระบุความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลหรือข้อพิจารณา
และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจของ อ.ก.ค.ศ.).....
จึงมี มติให้.....จดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้จดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....
.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....

ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป

๒๕๒

๑๕

อนึ่ง หากประสงค์จะฟ้องเป็นคดีปกครอง ในกรณีนี้สามารถจะฟ้องต่อศาลปกครองภายใน
เก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

.....ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
และ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งและ อ.ก.ค.ศ. มีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่ง

๒. การเพิ่มโทษหรือลดโทษกรณีโทษไม่ร้ายแรงให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งเดิมใช้บังคับ
ทั้งนี้การสั่งย้อนหลังดังกล่าว ไม่มีผลกระทบต่อสิทธิและประโยชน์ที่ผู้ถูกสั่งลงโทษได้รับไปแล้ว

๓. การเพิ่มโทษหรือลดโทษให้ระบุด้วยว่าเพิ่มหรือ ลดจากสถานโทษและอัตราโทษใด เป็น
สถานโทษและอัตราโทษใด และสำหรับกรณีเพิ่มโทษ เป็นลดขั้นเงินเดือนให้ระบุด้วยว่าให้ลดขั้นเงินเดือน
จากรับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใด เป็นให้รับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใด

๔. คำสั่งงดโทษหรือยกโทษ ให้ตัดข้อความว่า “ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป” ออก

๕. การระบุมাত্রาความผิด ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตรา
ให้ระบุทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย

๖. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

๒๕๓

๑๖

ตัวอย่าง ๗

ตัวอย่างกรณีอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง ต่อ ก.ค.ศ. และ ก.ค.ศ.
มีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งและหรือสั่งให้กลับเข้ารับราชการ



คำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....

ที่...../.....(เลข พ.ศ.)

เรื่อง งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ (และให้กลับเข้ารับราชการ)

ตามคำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....ลงวันที่.....พ.ศ.....
ลงโทษ.....(ระบุสถานโทษและอัตราโทษ).....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....
สังกัด.....ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท
ซึ่งกระทำผิดวินัยในเรื่อง.....(ระบุข้อเท็จจริงในการกระทำผิดตามคำสั่งเดิม).....

อันเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง/ไม่ร้ายแรง กรณี.....

ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น
บัดนี้ได้รับแจ้งตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่...../.....ลงวันที่.....พ.ศ.....
ว่า.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และ ก.ค.ศ. พิจารณา
อุทธรณ์แล้วเห็นว่า.....(ระบุความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลหรือข้อพิจารณาและ
ข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจของ ก.ค.ศ.).....
จึงมีมติให้งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....(ระบุ
ชื่อผู้ถูกลงโทษ).....และให้กลับเข้ารับราชการในตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....
(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....ตำแหน่งเลขที่.....
รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท

ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป

๒๕๔

๑๗

อนึ่ง หากประสงค์จะฟ้องเป็นคดีปกครอง ในกรณีนี้สามารถจะฟ้องต่อศาลปกครองภายใน
เก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

.....ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงต่อ ก.ค.ศ. และ ก.ค.ศ.
มีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งและหรือสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

๒. คำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ กรณีโทษไม่ร้ายแรงให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิม
ใช้บังคับแต่วันแต่การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษร้ายแรงและได้รับการลดโทษเป็นโทษวินัยไม่ร้ายแรง

๓. การเพิ่มโทษหรือลดโทษให้ระบุด้วยว่าเพิ่มหรือลดจากสถานโทษและอัตราโทษใดเป็น
สถานโทษใดและอัตราโทษใดและกรณีเพิ่มโทษหรือลดโทษเป็นลดขั้นเงินเดือนให้ระบุด้วยว่าให้ลดขั้น
เงินเดือนจากรับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใดเป็นให้รับเงินเดือนในอันดับใดขั้นใด

๔. คำสั่งงดโทษหรือยกโทษ ให้ตัดข้อความว่า “ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป” ออก

๕. กรณีที่มีการสั่งให้กลับเข้ารับราชการให้ใช้ข้อความว่า “ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป”

๖. การระบุนุมตราความผิด ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุ
ทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย

๗. ข้อความใดที่ไม่ใช้ให้ตัดออก

๒๕๕



ระเบียบ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ การออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) และ (๖) จะออกจากราชการตั้งแต่วันใดให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคห้า มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ หรือมาตรา ๑๑๘ ห้ามมิให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๓ โดยปกติให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาลหรือโดยคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

(๒) การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๔ ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๓) การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๐๗ (๖) ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

(๔) ในกรณีที่ได้มีการสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นให้ออกจากราชการ ตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคห้า มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ หรือมาตรา ๑๑๘ ก็ให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๕) กรณีใดมีเหตุสมควรสั่งให้ออกราชการย้อนหลัง ก็ให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการทำให้เสียประโยชน์ตามสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ถูกสั่งให้ออกนั้น

ข้อ ๕ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา ๑๐๓ และมาตรา ๑๑๕ จะสั่งให้ออกตั้งแต่วันใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

ข้อ ๖ การส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ห้ามมิให้ส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่ได้มีคำสั่งพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน เมื่อจะส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ให้ส่งลงโทษตั้งแต่วันพักราชการหรือวันให้ออกจากราชการไว้ก่อน แล้วแต่กรณี

(๒) การส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีกระทำผิดวินัยกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่าสิบห้าวัน และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกให้ส่งลงโทษตั้งแต่วันที่ละทิ้งหน้าที่ราชการนั้น

(๓) การส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยปกติให้ส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หรือวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุดหรือวันถูกคุมขังติดต่อกันจนถึงวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

(๔) ในกรณีที่ได้มีการสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่ง การลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ในกรณีเช่นนี้ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันออกราชการตามคำสั่งเดิม แต่ถ้าว้นออกราชการตามคำสั่งเดิมไม่ถูกต้องก็ให้ส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกราชการตามกรณีนั้นในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๕) ในกรณีที่ได้มีการสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสามหรือวรรคห้า มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ หรือมาตรา ๑๑๘ ไปแล้วถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ให้ส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องลงโทษปลดออก หรือไล่ออกตามกรณีนั้นในขณะที่ยังออกคำสั่งเดิม

(๖) การส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะต้องถูกสั่งนั้นได้ออกจากราชการโดยถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการในกรณีอื่นหรือได้รับอนุญาตให้ลาออกไปก่อนแล้ว ให้ส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันออกราชการนั้น

๒๕๗

-๓-

(๗) การส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะต้องถูกสั่งนั้นได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการไปก่อนแล้ว ให้ส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ย้อนหลังไปถึงวันเกษียณอายุราชการ

(๘) กรณีใดมีเหตุสมควรส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการย้อนหลัง ก็ให้ส่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการทำให้เสียประโยชน์ตามสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ถูกส่งลงโทษนั้น

ข้อ ๗ การสั่งให้ออกจากราชการ การส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการอื่นตามมาตรา ๕๘ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับ ประกอบกับมาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ มาตรา ๑๓๖ และมาตรา ๑๓๗ ให้นำข้อ ๔ หรือข้อ ๖ มาใช้บังคับแล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ ให้เลขาธิการ ก.ค.ศ. รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘



(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

๒๕๘



ระเบียบ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย
และการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) มาตรา ๑๐๔ วรรคสี่ และมาตรา ๑๑๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก.ค.ศ. จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ระเบียบ ก.ค.ศ. ฉบับนี้แทน

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ อธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือปลัดกระทรวงอื่นที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๕ การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ส่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งและได้พิจารณา ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานตามวรรคสองและพิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้รายงานไปยัง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับรายงานตามวรรคสามและพิจารณา แล้วเห็นด้วยกับมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้การดำเนินการทางวินัยเป็นอันถึงที่สุด

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นขัดแย้งกับมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา โดยเห็นว่าการดำเนินการไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือการลงโทษไม่ เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีหรือแนวทางที่ ก.ค.ศ.กำหนดให้เสนอ ก.ค.ศ.พิจารณา

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงแก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๖ การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ส่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการ

เมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งและได้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจ หน้าที่ หรือได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งพิจารณา

เมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ได้รับรายงานตามวรรคสองและพิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้หัวหน้าส่วนราชการสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้การดำเนินการทางวินัยเป็นอันถึงที่สุด

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการมีความเห็นขัดแย้งกับมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๓ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับรายงานตามข้อ ๕ วรรคสอง หรือข้อ ๖ วรรคสอง แล้ว ให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ดังนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าการยุติเรื่อง การงดโทษ หรือการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้สั่งงดโทษ หรือลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง เพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น เปลี่ยนแปลงและแก้ไขข้อความในคำสั่งเดิม หรือดำเนินการอย่างใดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาให้มีความจริงและความยุติธรรมได้ตามควรแก่กรณี หรือหากเห็นว่าไม่ได้กระทำผิดก็สั่งยกโทษ

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการเพื่อสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง มาตรา ๑๐๐ วรรคหก หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) หรือดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง โดยอาจสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา ๑๐๓ หรือกรณีที่เห็นว่าเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือมาตรา ๑๑๑ ก็ให้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้

(๓) ในกรณีตาม (๑) (๒) หรือกรณีอื่นใดที่เห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ก็ให้แจ้งหรือรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ โดยให้ผู้บังคับบัญชาเสนอสำนวนให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณีพิจารณา และให้ถือว่าการพิจารณาอุทธรณ์เป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยด้วย

ข้อ ๘ การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือมีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งแก่ผู้ใดแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาลำดับ และเมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

(๒) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนผู้ใดแล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานและพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และ ก.ค.ศ. พิจารณา ตามลำดับ

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอหรือรายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

๒๖๑

๔

ข้อ ๕ การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือมีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งแก่ผู้ใดแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา และเมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

(๒) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลดโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และ ก.ค.ศ. พิจารณา ตามลำดับ

ข้อ ๑๐ การรายงานการสั่งให้ออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า มาตรา ๑๑๐ (๑) (๓) และ (๖) มาตรา ๑๑๓ หรือมาตรา ๑๑๔ แล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการ หรือได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง และได้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๑๑ การรายงานการสั่งให้ออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า มาตรา ๑๑๐(๑) (๓) และ (๖) มาตรา ๑๑๓ หรือมาตรา ๑๑๔ แล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือ มาตรา ๑๑๑ แล้ว ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พิจารณา แล้ว ให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

๒๖๒

๕

ข้อ ๑๓ เมื่อนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือปลัดกระทรวงได้ดำเนินการทางวินัย หรือได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือมาตรา ๑๑๑ แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๑๔ ให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับรายงานตามข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และ ข้อ ๑๑ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้เสร็จและรายงานการดำเนินการทางวินัย หรือการให้ออกจากราชการนั้นต่อไปตามลำดับภายในสามสัปดาห์ นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

ในกรณีที่รายงานเลยกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้รายงานเหตุที่พิจารณาดำเนินการไม่ทันตามกำหนดเวลานั้นไปด้วย

ข้อ ๑๕ การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสถานศึกษาที่สอนระดับปริญญา ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการตามข้อบังคับของสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ โดยให้สถานศึกษาทำหน้าที่แทน ก.ค.ศ.

ข้อ ๑๖ การรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการให้ออกจากราชการของผู้บังคับบัญชาตามระเบียบนี้ ให้ส่งสำนวนการสอบสวนและเอกสารการพิจารณา บันทึกสรุปประวัติ และข้อเท็จจริงพร้อมทั้งสำเนาคำสั่ง จำนวน ๒ ฉบับ ภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่มิคำสั่ง

ในกรณีที่รายงานเลยกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้รายงานเหตุที่พิจารณาดำเนินการไม่ทันตามกำหนดเวลานั้นไปด้วย

ข้อ ๑๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งใดๆ เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยให้ส่งสำเนาคำสั่ง จำนวน ๒ ฉบับ ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. ภายในสิบห้าวันทำการ นับแต่วันที่มิคำสั่ง

ข้อ ๑๘ ให้เลขาธิการ ก.ค.ศ. รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑



(นายศรีเมือง เจริญศิริ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

แบบบันทึกสรุปประวัติและข้อเท็จจริง

ตอนที่ ๑ ประวัติส่วนตัว
ชื่อตัว.....ชื่อสกุล.....
อายุตัว.....ปี อายุราชการ.....ปี
ขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่ง.....ระดับ/วิทยฐานะ.....
กรม.....กระทรวง.....รับเงินเดือนในอันดับ.....
ขั้น.....บาท
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....ระดับ/วิทยฐานะ.....
กรม.....กระทรวง.....รับเงินเดือนในอันดับ.....
ขั้น.....บาท
วุฒิ.....
ตอนที่ ๒ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหา
เหตุเกิดเมื่อ.....
ข้อกล่าวหา.....
.....
.....
ตอนที่ ๓ ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน/ความเห็นของผู้บังคับบัญชา
ข้อเท็จจริงได้ความโดยสรุปว่า.....
.....
ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน.....
.....
ความเห็นของผู้บังคับบัญชา.....
.....
ตอนที่ ๔ ความเสียหายแก่ทางราชการ
กรณีนี้เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ คือ.....
.....
.....

๒๖๔

๓

ตอนที่ ๕ การส่งลงโทษ/ให้ออกจากราชการ
โทษ..... ให้ออกจากราชการเพราะ.....ตามมาตรา..... มีการเพิ่มโทษ/ลดโทษ จาก.....เป็น.....
ตอนที่ ๖ ประวัติการถูกลงโทษ
ครั้งที่ ๑ : เคยถูกลงโทษ.....เมื่อ.....กรณี.....
ครั้งที่ ๒ : เคยถูกลงโทษ.....เมื่อ.....กรณี.....
การดำเนินการทางวินัย/การสั่งให้ออกจากราชการรายนี้ได้ดำเนินการสอบสวนพิจารณา และสั่งการไปโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว กระทรวง/ทบวง/กรม.....

๒๖๕

บรรณานุกรม

สำนักงาน ก.ค. กองวินัยและนิติการ. คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู, กรุงเทพฯ; ๒๕๓๔

สำนักงาน ก.ค. กองวินัยและนิติการ. คู่มือการอุทธรณ์และการร้องทุกข์สำหรับข้าราชการครู, กรุงเทพฯ; ๒๕๔๐

สำนักงาน ก.ค.ศ. กลุ่มวินัยและนิติการ. รวมตัวอย่างความผิดทางวินัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์ และการหารือข้อกฎหมาย, กรุงเทพฯ; ๒๕๔๕

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และแนววินิจฉัยคดีปกครอง, กรุงเทพฯ; โรงพิมพ์ สกสค.

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, กรุงเทพฯ; โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓

มานิตย์ สุฤทธิกุล. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการอุทธรณ์และการร้องทุกข์, สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ

๒๖๖

ชื่อหนังสือ คู่มือการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และแนววินิจฉัยของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ
เกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์

ที่ปรึกษา เลขาธิการ ก.ค.ศ.
รองเลขาธิการ ก.ค.ศ.
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย
ผู้อำนวยการภารกิจกฎหมาย อุทธรณ์ และร้องทุกข์

ฝ่ายข้อมูล กลุ่มอุทธรณ์และร้องทุกข์ / กลุ่มร้องทุกข์และร้องเรียน
ภารกิจกฎหมาย อุทธรณ์ และร้องทุกข์ สำนักงาน ก.ค.ศ.

๑. นายสามารถ ขำวดี
๒. นางสาวนันท์พัฒน์ บุญทวี
๓. นางสาวอุมาภรณ์ จีรวัดน์พงษ์
๔. นายเจษฎา สิงห์ทน
๕. นางไอรินทร์ กระต่ายทอง
๖. นายธัมมิต์ จงไกรจักรพงศ์
๗. นายสิงหา นรภักดิ์
๘. นายทศพล มุณีศรี
๙. นางสาวอรทัย บุญพิทักษ์วงศ์ จัดพิมพ์
๑๐. นางสุรจิตร์ อณูพินิช จัดพิมพ์
๑๑. นายชัยโย อนุเกตุ จัดพิมพ์

เจ้าของ สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ

